

Program studiów
 pierwszego stopnia
 dla kierunku Biologia człowieka

1.1 Dane ogólne

Profil studiów: ogólnoakademicki

Forma studiów: stacjonarna

Tytuł zawodowy: licencjat

Sylwetka absolwenta:

Absolwent posiada wiedzę dotyczącą fundamentów nauk przyrodniczych (biologii, fizyki i chemii), zna terminologię nauk przyrodniczych i pokrewnych, a także związki i zależności nauki o człowieku z innymi dyscyplinami przyrodniczymi i humanistycznymi. Posiada wiedzę z zakresu anatomii i fizjologii człowieka, biologii komórki, histologii i embriologii, biologii molekularnej, genetyki. Wyjaśnia i opisuje zróżnicowanie budowy oraz behawioru człowieka w czasie i w przestrzeni. Orientuje się w złożonych regułach funkcjonowania człowieka w społeczeństwie i wyjaśnia je w kategoriach biologicznych. Objaśnia zjawiska z zakresu biologii człowieka przy pomocy statystyki opisowej i matematycznej. Zna podstawowe techniki i narzędzia badawcze stosowane w biologii człowieka. Posiada umiejętności związane z podstawami pracy w laboratoriach i w terenie, zna zasady ergonomii i BHP. Potrafi posługiwać się sprzętem pomiarowym, stosować właściwe technologie informacyjne w tworzeniu baz danych i przetwarzaniu informacji. Wykazuje znajomość podstawowego słownictwa antropologicznego w języku angielskim. Zna podstawy prawa pracy i zasad bezpieczeństwa pracy w zakresie niezbędnym do wykonywania zawodu. Ma świadomość antropopresji i właściwie postrzega zróżnicowanie anatomiczne, behawioralne oraz kulturowe, wewnątrz- i między populacyjne człowieka. Aktywnie propaguje zachowania prozdrowotne. Jest przygotowany do trudnych dyskusji na ten temat i zgodnie z zasadami etyki propaguje równość wszystkich ludzi. Jest przygotowany do podjęcia studiów na II stopniu.

Liczba: semestrów 6; godzin (w tym realizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość) 2000 (60)

Liczba punktów ECTS (łącznie:) 180

Dopuszczalny deficyt punktów ECTS po poszczególnych semestrach

Semestr	1	2	3	4	5	6
Deficyt pkt. ECTS	12	12	12	12	12	0

Sekwencje przedmiotów

Nazwa przedmiotu poprzedzającego	Nazwa przedmiotu realizowanego
Biologia komórki i histologia I	Biologia komórki i histologia II
Anatomia funkcjonalna człowieka I	Anatomia funkcjonalna człowieka II

Liczba punktów ECTS, którą student uzyska na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów lub innych osób prowadzących zajęcia: 92

Liczba punktów ECTS, którą student uzyska w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych: 5

Liczba punktów ECTS, którą student uzyska za zajęcia wybieralne: 55

Liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom 101/48 (związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów/ kształtującym umiejętności praktyczne)

Liczba godzin wychowania fizycznego: 60

Wymiar (liczba godz. i punktów ECTS), zasady i forma odbywania praktyk:

160 h, 6 pkt ECTS

Studenci w ramach umów podpisanych z przedsiębiorcami, instytucjami, placówkami badawczymi i muzealniczymi oraz instytucjami samorządowymi odbywają praktykę studencką, podczas której mają możliwość zapoznania się z instytucjami oraz zakładami pracy, w których po ukończeniu studiów będą mogli ewentualnie podjąć pracę, a także nabyć umiejętności praktycznego wykorzystania wiedzy, umiejętności i kompetencji zdobytych w trakcie studiów oraz uzyskania umiejętności w zakresie np. prowadzenia badań. Weryfikacja efektów uczenia się uzyskanych podczas praktyk odbywa się poprzez ocenę umiejętności praktycznych przez osoby opiekujące się studentem w miejscu praktyki i zawarta jest w dzienniku praktyk. Ocena zostaje wpisana do protokołu zaliczenia praktyk. Po zakończeniu praktyki student składa dziennik praktyk i odbywa egzamin ustny przeprowadzany przez Pełnomocnika, w czasie którego możliwe jest zweryfikowanie efektów uczenia się głównie z zakresu wiedzy. Ocena końcowa z praktyk jest średnią ocen uzyskanych podczas rozmowy z Pełnomocnikiem i wystawionej przez opiekuna praktyk w zakładzie pracy.

Zasady/organizacja procesu dyplomowania

Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest zaliczenie wszystkich przedmiotów i praktyk objętych programem studiów, uzyskanie 180 punktów ECTS, a także złożenie w wymaganym terminie pracy dyplomowej (do 15 czerwca) Praca dyplomowa jest wprowadzana oraz recenzowana w systemie USOSweb – APD (Archiwum Prac Dyplomowych). Dyplomant i opiekun pracy pisemnie poświadczają, że praca dyplomowa nie zawiera nieuprawnionych zapożyczeń i jest wykonana samodzielnie. Wszystkie prace licencjackie na kierunku Biologia człowieka podlegają obowiązkowemu sprawdzeniu w systemie antyplagiatowym. W przypadkach stwierdzenia przekroczenia wskaźników podobieństwa ostateczną decyzję o dopuszczeniu pracy (po złożeniu stosownego wyjaśnienia) lub o skierowaniu sprawy do komisji dyscyplinarnej, podejmuje opiekun pracy. Praca dyplomowa oceniana jest przez opiekuna i recenzenta, a z treścią recenzji student zapoznaje się przed egzaminem dyplomowym. Egzaminy dyplomowe przeprowadzane są w taki sposób, aby student wykazał się właściwą dla danych efektów uczenia się

wiedzą i kompetencjami społecznymi. Zestawy zagadnień obowiązujących na egzaminie przygotowywane są przez nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku i akceptowane przez Komisję Programową, a następnie z półrocznym wyprzedzeniem podawane do wiadomości studentów. Oceny podczas egzaminu na I stopniu studiów dokonują członkowie komisji egzaminacyjnej powołanej przez dziekana, w skład której wchodzi: przewodniczący (dziekan lub upoważniony przez niego nauczyciel akademicki) oraz dwóch nauczycieli reprezentujących dyscyplinę kierunkową. Ostatecznej oceny dokonuje przewodniczący komisji, zgodnie z obowiązującym regulaminem studiów, na podstawie średniej ważonej ocen z pracy dyplomowej (0,17), egzaminu dyplomowego (0,33) i średniej oceny ze studiów I stopnia (0,50). Absolwent otrzymuje dyplom ukończenia studiów wyższych I stopnia potwierdzający uzyskanie tytułu zawodowego licencjata.

1.2. Zajęcia i grupy zajęć

Przedmioty obowiązkowe:

1. Anatomia funkcjonalna człowieka (I): BBC-SL> ANFCZ1
2. Anatomia funkcjonalna człowieka (II): BBC-SL>ANFCZ2
3. Anatomia topograficzna człowieka z elementami patologii: BBC-SL>ANTOP
4. Antropogeneza: BBC-SL>ANTRGE
5. Antropologia ogólna: BBC-SL> ANTOG
6. Antropometria i antroposkopia: BBC-SL>ANTR
7. Archeologia: BBC-SL> ARCH
8. Bezpieczeństwo pracy i ergonomia: BBC-SL>BPRERG
9. Biochemia: BBC-SL>BIOCH
10. Biofizyka / Rachunek prawdopodobieństwa *): BBC-SL>BIOFIZ/BBC-SL>RP
11. Biologia komórki i histologia (I): BBC-SL>BIKOMH1
12. Biologia komórki i histologia (II): BBC-SL>BIKOMH2
13. Biologia rozwoju człowieka: BBC-SL>BRCZŁ
14. Botanika: BBC-SL>BOT
15. Chemia organiczna z elementami chemii nieorganicznej: BBC-SL>CHEM
16. Ekologia / Ochrona środowiska *): BBC-SL>EKOLOGIA/ BBC-SL>OŚR
17. Ekologia człowieka: BBC-SL>EKCZŁ
18. Ergonomia: BBC-SL>ERGO
19. Ewolucjonizm: BBC-SL>EWOL
20. Fizjologia człowieka: BBC-SL>FICZŁ
21. Genetyka molekularna+ genomika: BBC-SL>GMGEN
22. Genetyka: BBC-SL>GEN
23. Geologia: BBC-SL>GEOL
24. Immunologia: BBC-SL>IMM
25. Język obcy
26. Mikrobiologia: BBC-SL>MIKROB
27. Paleontologia: BBC-SL>PALE
28. Parazytozy człowieka: BBC-SL>PARCZŁ
29. Podstawy ekonomii: BBC-SL>PEKON
30. Podstawy prawa i ochrona własności intelektualnej: BBC-SL>PPIOWI
31. Podstawy statystyki: BBC-SL>PSTAT
32. Praca licencjacka i przygotowanie do egzaminu licencjackiego: BBC-SL>PRALIC

33. Praktyka: BBC-SL>PRAKT
34. Prymatologia: BBC-SL>PRYM
35. Przedmiot humanistyczny 1
36. Przedmiot humanistyczny 2
37. Przedsiębiorczość akademicka
38. Seminarium licencjackie: BBC-SL>SEMLIC
39. Technologia informacyjna: BBC-SL>TINF
40. Wychowanie fizyczne
41. Zoologia: BBC-SL> ZOOL

*) przedmioty w modułach

Przedmioty do wyboru:

1. Antropologia kultury: BBC-SL>ANTRKUL
2. Archeologia w badaniach kryminalistycznych: BBC-SL>ARCHKR
3. Atrakcyjność fizyczna człowieka: BBC-SL>ATFCZ
4. Biologia włosów i skóry człowieka: BBC-SL>BWSC
5. Biologiczne podstawy kryminalistyki: BBC-SL>BPK
6. Biometeorologia: BBC-SL>BIOMET
7. Choroby cywilizacyjne: BBC-SL>CHORCYW
8. Dziedzictwo kulturowe z elementami muzealnictwa: BBC-SL>DZKM
9. Edukacja prozdrowotna: BBC-SL>EPRO
10. Molekularna struktura komórki eukariotycznej: BBC-SL>MSKE
11. Odkrycia roślin, które zmieniły bieg historii: BBC-SL>ORKZBH
12. Owady i ludzie: BBC-SL>OWIL
13. Pierwsza pomoc przedmedyczna: BBC-SL>PPP
14. Podstawy antropomotoryki: BBC-SL>PODANTR
15. Podstawy daktyloskopii: BBC-SL>PODDAK
16. Preparatyka zwierząt: BBC-SL>PZ
17. Psychofizjologia stresu: BBC-SL>PSFIZS
18. Racjonalne żywienie człowieka: BBC-SL>RACZYWCZŁ
19. Seksualność człowieka: BBC-SL>SEKSCZŁ
20. Środowiskowe skutki antropopresji: BBC-SL>ŚRSKANTR
21. Techniki badań ankietowych w biologii: BBC-SL>TECHBAD
22. Techniki laboratoryjne w medycynie: BBC-SL>TECHLABMED
23. Terapeutyczne wykorzystanie zwierząt: BBC-SL>TERWYZW
24. Wybrane substancje biologicznie czynne w życiu człowieka: BBC-SL>WSBCZ

Nazwa przedmiotu	Anatomia funkcjonalna człowieka I
Semestr	pierwszy
Liczba punktów ECTS	4
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Zna podstawowe działy anatomii prawidłowej człowieka, zna podstawy nazewnictwo anatomicznego (w j. polskim oraz angielskim), rozpoznaje poszczególne części narządu ruchu i opisuje ich prawidłową budowę i funkcję [Metody oceny: test pytań zamkniętych / BC_P6S_WG05].</p> <p>W02: Objaśnia związki między budową i funkcją poszczególnych części narządu ruchu a ich rozmieszczeniem i stosunkiem przestrzennym [Metody oceny: test pytań zamkniętych / BC_P6S_WG06].</p> <p>W03: Rozumie, że zróżnicowanie budowy i funkcji jest efektem realizowania przez jednostki ich</p>	

<p>potencjału genetycznego w różnych warunkach środowiskowych [Metody oceny: test pytań zamkniętych / BC_P6S_WG05].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: lidentyfikuje oraz dokumentuje różnice w wyglądzie prawidłowo zbudowanych kości stawó i mięśni, objaśnia związane z tym możliwe różnice funkcjonalne [Metody oceny: ocena pracy na zajęciach praktycznych, sprawdzian praktyczny / BC_P6S_UW07].</p> <p>U02: Samodzielnie przewiduje możliwość zaburzenia budowy i/lub funkcji układu ruchu, wskutek wad genetycznych lub czynników środowiskowych wykorzystując wiedzę z zakresu nauk medycznych i innych nauk o życiu [Metody oceny: ocena pracy na zajęciach praktycznych, sprawdzian praktyczny / BC_P6S_UW07].</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>K01: Wykazuje zainteresowanie systematyczną aktualizacją wiedzy z zakresu anatomii człowieka, rozumiejąc, że jest podstawą wielu innych przedmiotów, również interdyscyplinarnych [Metody oceny: obserwacja pracy studenta podczas ćwiczeń / BC_P6S_KK01].</p> <p>K02: Przestrzega zasad etyki traktując ludzki materiał szkieletowy z należnym szacunkiem [Metody oceny: obserwacja pracy studenta podczas ćwiczeń / BC_P6S_KR04]</p>	
Kryteria oceniania	<p>Studentów posiadających zaliczenie ćwiczeń obowiązuje pisemny test egzaminacyjny z wiadomości przedstawionych na wykładach (30 pytań, zamkniętych i otwartych o charakterze problemowym). Test trwa 30 min. i jest uznany za zdany przy 60% poprawnych odpowiedzi. Jeżeli student nie otrzyma pozytywnej oceny, ma prawo do powtórzenia egzaminu w drugim terminie w sesji poprawkowej.</p>
Treści programowe - wykłady	
<p>Szczegółowa tematyka wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podział i funkcje układu ruchu, budowa ogólna. (2 h.) 2. Budowa szkieletu osiowego i szkieletu kończyn. (4h) 3. Nieruchome i ruchome połączenia kości oraz ich funkcja. Aparat więzadłowy u człowieka. (3h) 4. Układ mięśniowy, budowa i funkcja (3h) 5. Mięśnie związane z utrzymaniem postawy wyprostowanej i związane z narządem mowy. (3h) 	
Treści programowe - ćwiczenia	
<p>Szczegółowa tematyka ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kręgosłup (kręgi szyjne, piersiowe, lędźwiowe, guziczne, k. krzyżowa), i połączenia stawowe, budowa i funkcje (4 godz.) 2. Kości i połączenia stawowe kończyny górnej, kończyna górna wolna i obręcz barkowa, budowa i funkcje Kości kończyny dolnej wolnej i połączenia stawowe, budowa i funkcje (4 godz.). 3. Czaszka, budowa i funkcje. Narząd żucia (budowa i funkcje zębów), kość gnykowa (4h.) 4. Budowa i czynności wybranych mięśni szkieletowych kończyn oraz tułowia (4h.) 5. Budowa i czynności wybranych mięśni głowy (4h) 	

Nazwa przedmiotu	Anatomia funkcjonalna człowieka II
Semestr	drugi
Liczba punktów ECTS	3
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Zna podstawowe działy anatomii prawidłowej człowieka, zna nazewnictwo anatomiczne (w j. polskim oraz angielskim), rozpoznaje poszczególne narządy i opisuje ich prawidłową budowę i funkcję [Metody oceny: test pytań zamkniętych / BC_P6S_WG05]</p> <p>W02: Objaśnia związki między budową i funkcją poszczególnych organów a ich rozmieszczeniem i stosunkiem przestrzennym [Metody oceny: test pytań zamkniętych / BC_P6S_WG05].</p> <p>W03: Rozumie, że zróżnicowanie budowy i funkcji jest efektem realizowania przez jednostki ich potencjału genetycznego w różnych warunkach środowiskowych [Metody oceny: test pytań zamkniętych / BC_P6S_WG05].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: lidentyfikuje oraz dokumentuje różnice w wyglądzie prawidłowo zbudowanych narządów i objaśnia związane z tym możliwe różnice funkcjonalne i genetyczne [Metody oceny: ocena pracy na zajęciach</p>	

praktycznych, sprawdzian praktyczny / BC_P6S_UW07].
 U02: samodzielnie przewiduje możliwość zaburzenia budowy i/lub funkcji narządu wskutek wad genetycznych lub czynników środowiskowych wykorzystując wiedzę z zakresu nauk medycznych i innych nauk o życiu [Metody oceny: ocena pracy na zajęciach praktycznych, sprawdzian praktyczny / BC_P6S_UW07].

Kompetencje społeczne:

K01: Bezpiecznie współpracuje w grupie zachowaniem norm etycznych prowadzi zadania badawcze dostosowując je do warunków, posiadanego sprzętu i możliwości [Metody oceny: obserwacja pracy studenta podczas ćwiczeń / BC_P6S_KR04].

Kryteria oceniania	Studentów posiadających zaliczenie ćwiczeń obowiązuje pisemny test egzaminacyjny z wiadomości przedstawionych na wykładach (50 pytań, zamkniętych i otwartych o charakterze problemowym). Test trwa 90 min. i jest uznany za zdany przy 60% poprawnych odpowiedzi. Jeżeli student nie otrzyma pozytywnej oceny, ma prawo do powtórzenia egzaminu w drugim terminie w sesji poprawkowej.
--------------------	---

Treści programowe - wykłady

Szczegółowa tematyka wykładów:

1. Definicja, cel i zakres przedmiotu (1 godz.).
2. Ciało człowieka jako całość. Rzutowanie narządów wewnętrznych na powierzchnię ciała (1 godz.).
3. Elementy obrazowania: rentgenografia, tomografia komputerowa, rezonans magnetyczny, USG (2 godz.).
4. Miana ogólne określające kierunki, części ciała i ich położenie, nazewnictwo anatomiczne (2 godz.).
5. Budowa ogólna kości i połączeń kostnych u człowieka (2 godz.).
6. Narządy ruchu bierne i czynne (układ kostny i mięśniowy) (4 godz.).
7. Układ pokarmowy, budowa i funkcje, wybrane aspekty dysfunkcji (2 godz.).
8. Układ moczowo-płciowy, budowa i funkcje, wybrane aspekty dysfunkcji (2 godz.).
9. Układ naczyniowo-sercowy, budowa i funkcje, wybrane aspekty dysfunkcji (2 godz.).
10. Układ dokrewny, budowa i funkcje, wybrane aspekty dysfunkcji (2 godz.).
11. Układ powłokowy (skóra i jej wytwory), budowa i funkcje, wybrane aspekty dysfunkcji (2 godz.).
12. Wybrane elementy układu nerwowego, budowa i funkcje, wybrane aspekty dysfunkcji (4 godz.).
13. Układ wydalniczy, budowa i funkcje, budowa i funkcje, wybrane aspekty dysfunkcji (1 godz.).
14. Budowa i funkcje wybranych narządów zmysłu (narząd wzroku, narząd przedsionkowo-ślimakowy), budowa i funkcje, wybrane aspekty dysfunkcji (2 godz.).
15. Objawy i symptomy śmierci. Procesy pośmiertne ciała człowieka (1 godz.).

Treści programowe - ćwiczenia

Szczegółowa tematyka ćwiczeń:

1. Topografia ciała ludzkiego, płaszczyzny, pozycje Podstawy nomenklatury medycznej i anatomicznej
2. Budowa i funkcja układu oddechowego. (2h)
3. Układ naczyniowy: budowa i funkcja układu krwionośnego i limfatycznego (4h).
4. Układ pokarmowy (2h)
5. Układ moczowy i narządy rozrodcze męskie i żeńskie (budowa i funkcje) (2 h.).
6. Układ wydzielania wewnętrznego (budowa i funkcja) (2h)
7. Układ nerwowy ośrodkowy i obwodowy (4h)
8. Narządy zmysłów - budowa i funkcje (2h)

Nazwa przedmiotu	Anatomia topograficzna człowieka z elementami patologii
Semestr	piąty
Liczba punktów ECTS	5
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Zna podstawowe działy anatomii prawidłowej człowieka, zna nazewnictwo anatomiczne (w j. polskim oraz łacina), rozpoznaje poszczególne narządy i układy. Zna podstawowe problemy nieprawidłowości i patologii [Metody oceny: kolokwia co 2 tygodnie, test pytań otwartych i zamkniętych / BC_P7S_WG05].</p> <p>W02: Objasnia związki między budową prawidłową i patologią poszczególnych organów oraz ich rozmieszczeniem i stosunkiem przestrzennym [Metody oceny: kolokwia co 2 tygodnie, test pytań otwartych i zamkniętych / BC_P7S_WG05].</p>	

W03: Rozumie, że zróżnicowanie budowy prawidłowej i patologii funkcji jest efektem realizowania przez jednostki ich potencjału genetycznego oraz nawyków behawioralnych w różnych warunkach środowiskowych [Metody oceny: kolokwia co 2 tygodnie, test pytań otwartych i zamkniętych / BC_P7S_WG07].

Umiejętności:

U01: Identyfikuje oraz dokumentuje różnice w wyglądzie prawidłowo zbudowanych narządów i rozpoznaje podstawowe nieprawidłowości [Metody oceny: kolokwia co 2 tygodnie, test pytań otwartych i zamkniętych / BC_P7S_UW04].

U02: Samodzielnie przewiduje możliwość zaburzenia budowy i/lub funkcji narządu wskutek wad genetycznych lub czynników środowiskowych wykorzystując wiedzę z zakresu nauk medycznych i innych nauk o życiu [Metody oceny: ocena pracy na zajęciach praktycznych / BC_P7S_UW05].

Kompetencje społeczne:

K01: Z zachowaniem norm etycznych prowadzi zadania badawcze dostosowując je do warunków, posiadanego sprzętu i możliwości [Metody oceny: obserwacja pracy studenta i wymiana poglądów w trakcie ćwiczeń / BC_P7S_KR04].

Kryteria oceniania	studentów posiadających zaliczenie ćwiczeń obowiązuje pisemny egzamin testowy (50 - 60 pytań) w sesji egzaminacyjnej. Egzamin trwa 120 min. Jeśli egzamin nie zostanie zaliczony w pierwszym terminie student ma prawo ponownie go zdawać ustnie lub pisemnie w terminie poprawkowym.
--------------------	---

Treści programowe - wykłady

Szczegółowa tematyka wykładów:

1. Płaszczyny, osie i okolice ciała, okolice głowy, podział ciała. (2h)
2. Budowa czaszki, jamy czaszki, narządy mózgowoczaszki i twarzoczaszki. (4h)
3. Topografia mózgowia, unaczynienie mózgu i nerwy czaszkowe. (4h)
4. Narządy zmysłów i ich lokalizacja w obrębie czaszki. (4h)
5. Szyja, powięzie i przestrzenie międzypowięziowe szyi, trójkąty szyi, topografia otworów i narządów (gardła, krtani, tarczycy, przytarczyc). (4h)
6. Klatka piersiowa, narządy klatki piersiowej, śródpiersie, lokalizacja serca, jamy serca, opłucna, osierdzie, przepona. (2h)
7. Narządy jamy brzusznej, położenie przestrzenne, lokalizacja i budowa wielkich gruczołów, otrzewna. (4h)
8. Narządy miednicy małej, męskie i żeńskie narządy płciowe, narządy moczowe, przepona krocza. (2h)
9. Topografia kończyny górnej i dolnej, unerwienie, umięśnienie i unaczynienie. (4h)

Treści programowe - ćwiczenia

Szczegółowa tematyka ćwiczeń:

1. Neuroanatomia – szczegółowa budowa mózgowia, rozmieszczenie części mózgowia względem siebie, opony mózgu, unaczynienie mózgu. Wybrane przypadki zmian wrodzonych (6h)
2. Unerwienie i unaczynienie głowy i szyi. (2h)
3. Układ nerwowy autonomiczny – rozmieszczenie części układu w obrębie czaszki i tułowia. (2h)
4. Odmienności w budowie czaszki. (1h)
5. Klatka piersiowa, odmienności w budowie i położeniu narządów, unerwienie i unaczynienie klatki piersiowej, mięśnie oddechowe. (4h)
6. Jama brzuszna, narządy wewnątrz-, zewnątrz- i śródotrzewnowe. Odmienności w budowie narządów układu pokarmowego, przepukliny. (4h)
7. Budowa anatomiczna kończyny górnej i dolnej – przekroje. Najczęstsze urazy kończyn (4h)
8. Analiza zdjęć radiologicznych i tomografii komputerowej. (7h)

Nazwa przedmiotu	Antropogeneza
Semestr	szósty
Liczba punktów ECTS	3
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
Wiedza: W01: Zna podstawowe metody badań w antropogenezie, formułuje hipotezy badawcze oraz rozwiązuje podstawowe problemy naukowe, zna nazewnictwo systematyczne form kopalnych [Metody oceny: test pytań otwartych oraz zamkniętych / BC_P6S_WG10; BC_P6S_WG11]. W02: Objaśnia ewolucyjne przystosowania budowy hominidów do zmian środowiska w przeszłości	

[Metody oceny: test pytań otwartych oraz zamkniętych / BC_P6S_WG13].
W03: Rozumie, że zróżnicowanie budowy form przedludzkich jest efektem potencjału genetycznego w różnych warunkach środowiskowych oraz koewolucji biologicznej i kulturowej [Metody oceny: test pytań otwartych oraz zamkniętych / BC_P6S_WG10; BC_P6S_WG12].

Umiejętności:

U01: Identyfikuje różnice w budowie szkieletu form kopalnych w porównaniu do współczesnego człowieka i objaśnia związane z tym możliwe zmiany ewolucyjne [Metody oceny: prezentacja oraz dyskusja / BC_P6S_UW10].

U02: Dokumentuje zróżnicowanie budowy szkieletów form kopalnych [Metody oceny: prezentacja oraz dyskusja / BC_P6S_UW05].

U03: Dyskutuje i ocenia informacje o najnowszych wynikach badań w antropogenezie [Metody oceny: prezentacja oraz dyskusja / BC_P6S_UW05; BC_P6S_UK14; BC_P6S_UO15]

Kompetencje społeczne:

K01: Planuje zadania badawcze i określa ich priorytet [Metody oceny: obserwacja pracy studenta i wymiana poglądów w trakcie ćwiczeń / BC_P6S_KK01]

Kryteria oceniania

Studentów posiadających zaliczenie ćwiczeń obowiązuje pisemny test egzaminacyjny z wiadomości przedstawionych na wykładach (50 pytań, zamkniętych i otwartych o charakterze problemowym). Test trwa 90 min. i jest uznany za zdany przy 60% poprawnych odpowiedzi. Jeśli egzamin nie zostanie zliczony w pierwszym terminie student ma prawo ponownie go zdawać ustnie lub pisemnie w terminie poprawkowym.

Treści programowe - wykłady

Szczegółowa tematyka wykładów:

1. Koncepcje antropogenezy.
2. Pochodzenie Prosimians.
3. Pojawienie się rodzaju Homo.
4. Homo erectus - zasięg terytorialny i zróżnicowanie geograficzne.
5. Homo neanderthalensis - człowiek epoki lodowcowej.
6. Człowiek paleolitu młodszego, powstanie Homo sapiens.
7. Zróżnicowanie i kierunki rozwojowe kręgu Australopithecinae.
8. Etapy antropogenezy: od najstarszych Primates do pierwszych Hominidae.
9. Migracje wczesnych form ludzkich.
10. Ewolucja pionowej postawy.
11. Mechanizmy ewolucji człowiekowatych.
12. Badania rozprzestrzeniania się Hominidów na podstawie analizy DNA.
13. Zmiany morfologiczne w procesie hominizacji.
14. Problemy interpretacji pochodzenia człowieka.
15. Ślady działalności wczesnych form człowiekowatych.

Treści programowe - ćwiczenia

Szczegółowa tematyka ćwiczeń:

1. Analiza przydatności technik badawczych wykorzystywanych pracach antropogenetycznych.
2. Porównanie budowy szkieletu postkranialnego wczesnych Hominidów (od Ramapithecus do Australopithecus)
3. Porównanie budowy szkieletu postkranialnego późniejszych Hominidów (od H. habilis do H. sapiens) .
4. Analiza budowy i funkcji czaszki Australopithecus afarensis i Kenyanthropus platyops.
5. Analiza budowy i funkcji czaszki Australopithecus africanus i Australopithecus aethiopicus.
6. Analiza budowy i funkcji czaszki Australopithecus robustus i Australopithecus boisei.
7. Analiza budowy i funkcji czaszki Homo rudolfensis i Homo habilis.
8. Analiza budowy i funkcji czaszki Homo ergaster i Homo erectus.
9. Analiza budowy i funkcji czaszki Homo neanderthalensis, Homo heidelbergensis i Homo sapiens.
10. Analiza i zróżnicowanie budowy zębów form kopalnych i współczesnych.
11. Próba interpretacji zachowań oraz stylu życia wczesnych form ludzkich na podstawie malowideł z wybranych jaskiń.
12. Rekonstrukcja warunków środowiskowych dla wybranych przedstawicieli filogenezy Homo.
13. Analiza sposobów wykonywania narzędzi przez kolejne formy Hominidów.
14. Sztuka wczesnych Homo.
15. Broń wczesnych Homo.

Nazwa przedmiotu	Antropologia kultury
Semestr	trzeci
Liczba punktów ECTS	2
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Nazywa i opisuje podstawowe działy antropologii i historię ich rozwoju oraz objaśnia ich związki z innymi dyscyplinami przyrodniczymi i humanistycznymi [Metody oceny: egzamin pisemny, odpytywanie, kolokwium, ocena prezentacji, ocena oprowadzania w trakcie wyjścia w teren / BC_P6S_WG15].</p> <p>W02: Wskazuje i wybiera najbardziej przydatne metody w badaniach biologicznych, szczególnie antropologicznych. Zna sposoby pozyskiwania i kolekcjonowania materiałów osteologicznych i zabytków archeologicznych [Metody oceny: egzamin pisemny, odpytywanie, kolokwium, ocena prezentacji lub oprowadzania w trakcie wyjścia w teren / BC_P6S_WG16].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Na podstawie fachowego piśmiennictwa formułuje argumenty dotyczące etycznych i moralnych problemów nowoczesnej biologii i antropologii. Krytycznie ocenia informacje dotyczące biologii człowieka podawane w mass-mediach [Metody oceny: ocena prezentacji lub oprowadzania w trakcie wyjścia w teren / BC_P6S_UK13].</p> <p>U02: Posiada umiejętność przygotowania sprawozdania, pracy projektowej, referatu oraz innych prac pisemnych lub prezentacji multimedialnych. W tym celu, wykorzystuje wszelkie dostępne źródła informacji [Metody oceny: ocena prezentacji lub oprowadzania w trakcie wyjścia w teren / BC_P6S_UW12].</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>K01: Właściwie postrzega różnicowanie biologiczne i kulturowe, wewnątrz- i międzypopulacyjne człowieka. Zgodnie z zasadami etyki promuje równość wszystkich ludzi [Metody oceny: egzamin pisemny, odpytywanie, kolokwium / BC_P6S_KR05].</p>	
Kryteria oceniania	Studentów posiadających pozytywne oceny z ćwiczeń obowiązuje pisemny sprawdzian testowy (15 pytań), który trwa 45 min. Ocena końcowa jest średnią oceny z ćwiczeń i testu sprawdzającego wiedzę z wykładów.
Treści programowe - wykłady	
<p>Szczegółowa tematyka wykładów:</p> <p>1-2. Antropologia – antropologia kulturowa – etnologia – etnografia: różnice w definicjach, metodach i kierunkach badań. Koncepcja czterech dziedzin wiedzy o człowieku: antropologia biologiczna (fizyczna – biologia człowieka), archeologia, językoznawstwo antropologiczne, antropologia kulturowa. Stosunek antropologii kulturowej do nauk pokrewnych (np. socjologii i kulturoznawstwa). Pojęcie paradygmatu. Perspektywy badawcze: diachroniczna, synchroniczna, interakcyjna. Ogólne zasady postępowania w realizacji badań: szacunek dla innych kultur, odróżnianie faktów od osądów, odrzucenie porównań z własnym kręgiem kulturowym (np. kulturą europejską), relatywizm antropologiczny, uświadomienie porównawcze.</p> <p>3-4. Kultura – definicje pojęcia. Kategorie faktów kulturowych: wytwory kultury, wartości kultury, normy, zachowania. Składniki kultury: rzeczy, symbole, zachowania ludzkie. Niektóre czynniki kulturotwórcze: środowisko przyrodnicze, wiedza, ekonomia, religia, moda. Składniki tożsamości kulturowej: czas, przestrzeń, człowiek (jego ciało).</p> <p>5-6. Przykładowe rodzaje kultur: "Wymarłe" kultury archeologiczne, kultury „pierwotne”, kultura ludowa, kultura popularna (masowa), kultura elitarna (wysoka), dawne i współczesne subkultury.</p> <p>7-8. Funkcje kultury (psychologiczne, społeczne, edukacyjne): „Oswajanie” i objaśnianie naszego otoczenia, osobowościowo twórcza – kształtowanie i objaśnianie kim jest człowiek, budowanie i realizowanie strategii i stylów życia, rozpowszechnianie treści wiedzy, kształtowanie relacji interpersonalnych, niesienie rozrywki.</p> <p>9-10. Początki antropologii. Potrzeba praktycznego poznania: starożytne i średniowieczne opisy świata i zamieszkujących je ludów. Nowożytne „dostrzeżenie człowieka” jako składnika natury i szok dotyczący mnogości i odmienności kultur ludzkich. Casus „Orang-utang” – spory o definicje człowieczeństwa i różnicowanie rasowe. Oświeceniowe wyobrażenia „szlachetnych dzikusów”. Poszukiwania źródeł kultury ludzkiej – pojęcia monogenezy i poligenezy. Początki badań nad kulturą ludową w Polsce – przykłady „opisania Ukrainy” Eryka Lassoty i Wilhelma Beuplana.</p> <p>11-12. Nowe idee. Ewolucjonizm: klasyfikacja bytów i kultur od prostych do złożonych, zmienność czasowo-przestrzenna kultur, analogiczność ewolucji biologicznej i społecznej. Ewolucjonizm unilinearny, uniwersalny, multilinearny, neodarwinizm. Dyfuzjonizm i teorie arealu kulturowego: tradycje narodowe i regionalne jako siły spajająca kultury. Funkcjonalizm: Biologiczne porównania stadiów rozwoju społeczeństwa (od niemowlęctwa do starości), analogie funkcjonowania społeczności jako organizmów. Socjologia Durkheima, funkcjonalizm Malinowskiego, funkcjonalizm strukturalny Radcliffe'a-Browna.</p>	

<p>13-14. Antropologia a aksjologia: Podejście akcjonistyczne i procesualne w antropologii. Wpływ marksizmu. Od relatywizmu poprzez kognitywistykę po strukturalizm: Relatywizm opisowy, normatywny i językowy. Antropologia kognitywna. Etnonauka. Antropologia strukturalna Levi-Straussa. Współczesna antropologia: Poststrukturalizm i postmodernizm, feminizm, gender studies, globalizacja. Zwrot do relatywizmu.</p> <p>15. Koncepcje mieszane. Impas twórczy czy kompromis tradycji badawczych? Podsumowanie problematyki wykładów.</p>
Treści programowe - ćwiczenia
<p>Szczegółowa tematyka ćwiczeń:</p> <p>1-2. Źródła i tradycje kultury polskiej. Bałto-słowiańskie „korzenie”. Wpływ cywilizacji śródziemnomorskiej i chrześcijaństwa. Żydzi polscy – kultura obok (?) naszej. Przybysze z różnych stron świata (Włosi, Tatarzy, Olędrzy, Bambrzy). Zapomniane tradycje Orientu.</p> <p>3-4. Mozaika etnograficzna współczesnej Polski – wybrane przykłady społeczności lokalnych. Grupy etniczne i mniejszości narodowe w Polsce. Definicje grupy etnicznej i narodu.</p> <p>5-6. Interakcje kulturowe. Różnorodność postrzegania „swoich” i „obcych” w kontekstach procesów akulturacji i dyfuzjonizmu oraz oddziaływania tradycji. Zagadnienie separacji i segregacji kulturowej.</p> <p>7-8. Oswajanie przyrody. Obrzędowość związana z fenomenami cykliów wegetacyjnych i następstw pór roku, narodzin i płodności – przykłady tradycji słowiańskich.</p> <p>9-10. Czym jest religia? Tradycje religii współczesnej Europy (tradycja judeochrześcijańska, wierzenia i rytuały o starszych korzeniach). Nowe/stare religie (?): New Age i druidyzm, rodzimowierstwo słowiańskie, jediizm, pastafarianizm.</p> <p>11-12. Czym jest magia, a czym okultyzm? Różne strategie panowania nad siłami nadprzyrodzonymi – czary i narzędzia magiczne. Fenomen szamanizmu. Rodzaje magii: miłosna i sympatyczna, zaklęcie sił przyrody, czarna magia.</p> <p>13-14. Taboo kulturowe. Zabójstwo: jego dopuszczalność/niedopuszczalność i strategie karania sprawców. Symbolika ofiary życia ludzkiego i kozła ofiarnego. Kanibalizm: głodowy, rytualny, symboliczny. Kazirodztwo: kontekst biologiczny, kulturowe przekonania o negatywnym wpływie kazirodztwa na biologię potomstwa, mit o Edypie i freudowski kompleks Edypa, kazirodztwo akceptowane społecznie.</p> <p>15. Człowiek i jego strategie życiowe, środowiskowe i kulturowe podwaliny postaw: umiejętności przetrwania, zdolności ustanawiania innych celów niż przetrwanie, zdolności do akceptowania różnic pomiędzy kulturami. Różnorodność postrzegania czasu, przestrzeni i porządku wszechświata.</p>

Nazwa przedmiotu	Antropologia ogólna
Semestr	drugi
Liczba punktów ECTS	3
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Zna i rozumie biologiczne i kulturowe właściwości człowieka, określa cechy szczególne gatunku na tle rzędu Naczelnych, wyjaśnia wewnątrzgatunkowe i wewnątrzrodzianowe zróżnicowanie człowieka, zna i rozumie przyczyny zróżnicowania morfologicznego współczesnego człowieka i funkcjonowania współczesnego człowieka w społeczeństwie; zna etapy antropogenezy, rozumie i wyjaśnia dyskusyjne aspekty rozwoju rodowego człowieka, zna najnowsze odkrycia stanowisk Homo. Zna historię rozwoju antropologii fizycznej i kulturowej, rozumie i objaśnia związki dyscypliny z innymi dyscyplinami nauki [Metody oceny: test pytań zamkniętych / BC_P6S_WG05, BC_P6S_WG06, BC_P6S_WG11].</p> <p>W02: Opisuje ogólnie etapy ontogenezy, zna metody oceny prawidłowości rozwoju człowieka, opisuje zmienność cech osobniczych w czasie i przestrzeni, zna środowiskowe i genetyczne uwarunkowania tej zmienności, objaśnia podstawowe wskaźniki demograficzne [Metody oceny: test pytań zamkniętych / BC_P6S_WG07].</p> <p>W03: Zna podstawowe zasady pozyskiwania, konserwowania i kolekcjonowania badań materiałów szkieletowych, metodykę oceny trybu życia i stanu zdrowia w populacjach historycznych [Metody oceny: test pytań zamkniętych / BC_P6S_WG16].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Potrafi właściwie zastosować podstawowe techniki badawcze materiałów szkieletowych w warunkach laboratoryjnych, ocenić tryb życia i warunki ekonomiczne populacji pradziejowych; rozpoznaje i klasyfikuje podstawowe formy Hominidów na podstawie szczątków kostnych, potrafi sformułować właściwe wnioski [Metody oceny: ocena pracy na zajęciach praktycznych, sprawdzian praktyczny / BC_P6S_UW05].</p>	

<p>U02: Umie wykorzystać właściwą metodologię do oceny prawidłowości rozwoju fizycznego i motorycznego dzieci i młodzieży, potrafi odpowiednio wykorzystywać sprzęt do badań pomiarowych [Metody oceny: ocena pracy na zajęciach praktycznych, sprawdzian praktyczny / BC_P6S_UW06].</p> <p>U03: Formułuje argumenty dotyczące moralnych i etycznych problemów współczesnej antropologii i umie wykorzystać zdobytą wiedzę we współpracy z przedstawicielami innych dyscyplin nauki [Metody oceny: ocena pracy na zajęciach praktycznych, sprawdzian praktyczny / BC_P6S_UK13].</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>K01: Jest chętny do aktualizacji wiedzy z zakresu biologii człowieka [Metody oceny: obserwacja pracy studenta podczas ćwiczeń / BC_P6S_KK01].</p> <p>K02: Potrafi odpowiedzialnie i skutecznie współpracować w grupie dba o bezpieczeństwo swoje i innych [Metody oceny: obserwacja pracy studenta podczas ćwiczeń / BC_P6S_KR04].</p>	
Kryteria oceniania	Studentów posiadających zaliczenie ćwiczeń obowiązuje pisemny egzamin testowy (do 50 zamkniętych pytań) w sesji egzaminacyjnej. Egzamin trwa 45 min. Jeśli egzamin nie zostanie zliczony w pierwszym terminie student ma prawo ponownie go zdawać ustnie lub pisemnie w terminie poprawkowym.
Treści programowe - wykłady	
<p>Szczegółowa tematyka wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Antropologia – historia, definicje, kierunki. Człowiek na tle rządu naczelnych jako unikatowy gatunek (2h) 2. Cechy biologiczne człowieka, dwunożność i jej konsekwencje. Cechy kulturowe człowieka – mowa, zachowania narządziowe, zachowania społeczne (2h). 3. Podstawy antropogenezy – przegląd Hominidów, najnowsze odkrycia. Koncepcje pochodzenia Homo sapiens. (2h) 4. Zróżnicowanie wewnątrzgatunkowe człowieka. Pojęcie rasy, zróżnicowanie wewnątrzrodzianowe. (2h) 5. Badania materiałów szkieletowych, metodologia, podstawy paleopatologii.(2h) 6. Podstawy antropologii kryminalnej (2h) 7. Ontogeneza, etapy. Anafaza: wzrastanie, dojrzewanie, tempo rozwoju. Metafaza i katafaza. Teorie i konsekwencje biologiczne i społeczne starzenia się. (2h) 8. Uwarunkowania genetyczne i środowiskowe ontogenezy. Metody kontroli rozwoju. (2h) 9. Somatotypologia: typy budowy ciała człowieka (2h) 10. Podstawy demografii: ruch naturalny ludności, piramidy wieku, rodzaje populacji itp. (2h) 	
Treści programowe - ćwiczenia	
<p>Szczegółowa tematyka ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Charakterystyka porównawcza naczelnych. (4h) 2. Metodologia badań w antropologii – badania szczątków kostnych i żywego człowieka, sprzęt i aparatura. (2h) 3. Podstawy antropometrii – pomiary czaszek i głów. (4h) 4. Podstawy somatometrii – pomiary ciała. Określanie typów somatycznych. (4h) 5. Metody kontroli rozwoju – siatki centylowe, morfogramy, tabele Pirqueta. Zdrowie i promocja zdrowia (ankieta).(4h) 6. Cechy opisowe człowieka żywego, podstawy kryminalistyki. (4h) 7. Antropogeneza: porównanie czaszek wyższych naczelnych, kopalnych Hominidów i współczesnego człowieka (Muzeum Człowieka, prezentacje multimedialne). (4h) 8. Podstawowe analizy ergonomiczne. (2h) 	

Nazwa przedmiotu	Antropometria i antroposkopia
Semestr	drugi
Liczba punktów ECTS	3
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Wskazuje i wybiera najbardziej przydatne metody w badaniach biologicznych, szczególnie antropologicznych [Metody oceny: efekty bieżące sprawdzane na ćwiczeniach / BC_P6S_WG16].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Prawidłowo przeprowadza pomiary antropometryczne. Interpretuje wyniki oraz formułuje wnioski, wykorzystując terminologię naukową z zakresu biologii człowieka [Metody oceny: efekty bieżące sprawdzane na ćwiczeniach / BC_P6S_UW05].</p> <p>Kompetencje społeczne:</p>	

K01: Właściwie postrzega zróżnicowanie biologiczne i kulturowe, wewnątrz- i międzypopulacyjne człowieka [Metody oceny: efekty bieżące sprawdzane na ćwiczeniach / BC_P6S_KR05].	
Kryteria oceniania	Zaliczenie przedmiotu: studentów posiadających zaliczenie ćwiczeń obowiązuje pisemny test z wiadomości przedstawionych na ćwiczeniach (50 pytań, zamkniętych i otwartych o charakterze problemowym). Test trwa 90 min. i jest uznany za zdany przy 60% poprawnych odpowiedzi. Jeżeli student nie otrzyma pozytywnej oceny, ma prawo do jednokrotnego powtórzenia testu w terminie nie później niż dwóch dni roboczych.
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
Szczegółowa tematyka ćwiczeń:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Definicja, cel i zakres przedmiotu. Historia rozwoju technik antropometrycznych i antroposkopii (2h). 2. Przyrządy antropometryczne. Błędy pomiarowe (2h). 3. Określenie orientacji ciała człowieka w przestrzeni. Topografia ciała oraz szkieletu ludzkiego, płaszczyzny, pozycje (2 h). 4. Definicje punktów antropometrycznych (2h). 5. Pomiary osteometryczne – czaszka (4h). 6. Pomiary narządu żucia (2h). 7. Pomiary osteometryczne – szkielet pozaczaszkowy (4h). 8. Opis szkieletu. Cechy opisowe czaszki. Skale kranioskopijne (2h). 9. Cechy niemetryczne czaszki (2h). 10. Opis szkieletu. Cechy opisowe szkieletu pozaczaszkowego (2h). 11. Określenie wieku osobnika ze szczątków kostnych. Określenie wysokości i innych cech ciała z pomiarów kości (2h). 12. Pomiary czaszki na podstawie cyfrowego obrazu tomografii komputerowej. Pomiary kości długich na podstawie cyfrowego obrazu rentgenodiagnostyki klasycznej (2h). 13. Pomiary somatometryczne wykonywane na głowie (3h). 14. Somatoskopia – cechy opisowe głowy (2h). 15. Pomiary somatometryczne poza głową. Różnice płciowe budowy człowieka (3h). 16. Ogólny kształt ciała, somatotyp. Wskaźniki proporcji ciała. Ocena komponentów ciała (2h). 17. Somatoskopia – cechy opisowe pozagłowe (2h). 18. Wążenie ciała. Określanie procentowej zawartości tkanki tłuszczowej metodą elektrooporową oraz pomiary fałdów skórnych (2h). 19. Goniometria (1h). 20. Wybrane metody oceny sprawności fizycznej (2 h). 	

Nazwa przedmiotu	Archeologia
Semestr	pierwszy
Liczba punktów ECTS	3
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
Wiedza:	
W01: Nazywa i opisuje podstawowe działy antropologii i historię ich rozwoju oraz objaśnia ich związki z innymi dyscyplinami przyrodniczymi i humanistycznymi [Metody oceny: test pytań zamkniętych, kolokwium / BC_P6S_WG15].	
W02: Wskazuje i wybiera najbardziej przydatne metody w badaniach biologicznych, szczególnie antropologicznych. Zna sposoby pozyskiwania i kolekcjonowania materiałów osteologicznych i zabytków archeologicznych [Metody oceny: test pytań zamkniętych, kolokwium / BC_P6S_WG16].	
Umiejętności:	
U01: Potrafi zmierzyć wielkości fizyczne i wykonać stosowne obliczenia. Sprawnie i bezpiecznie posługuje się przyrządami pomiarowymi [Metody oceny: ocena pracy na zajęciach praktycznych, sprawdzian praktyczny / BC_P6S_UW02].	
U02: Stosuje właściwe technologie informacyjne w tworzeniu baz danych, opracowaniu statystycznym i graficznym danych oraz w pozyskiwaniu i przetwarzaniu informacji [Metody oceny: ocena pracy na zajęciach praktycznych, sprawdzian praktyczny / BC_P6S_UW04].	
Kompetencje społeczne:	
K01: Jest zorientowany na efektywną i bezpieczną współpracę. Dbą o bezpieczeństwo pracy własnej i	

innych. Przestrzega zasad etyki zawodowej [Metody oceny: ocena aktywności i pracy w grupie / BC_P6S_KR04].	
Kryteria oceniania	Studentów posiadających pozytywne oceny z ćwiczeń obowiązuje pisemny sprawdzian testowy (25 otwartych pytań), który trwa 90 min. Ocena końcowa jest średnią oceny z ćwiczeń i testu sprawdzającego wiedzę z wykładów.
Treści programowe - wykłady	
<p>Szczegółowa tematyka wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Archeologia – cele badawcze i źródła informacji. Pozycja współczesnej archeologii w stosunku do innych nauk. 2. Przykłady różnorodności obszarów badawczych: archeologia eksperymentalna, etnoarcheologia, archeologia podwodna, archeologia pól bitewnych. 3. Krótka historia archeologii: najważniejsze odkrycia, rozwój metod badawczych, kierunki badań. Podział chronologiczny pradziejów ziem polskich. 4. Antropogeneza, wczesne migracje społeczeństw ludzkich, początki zasiedlenia kontynentu europejskiego, najstarsze ślady pochówków, fenomen sztuki jaskiniowej i naskalnej, paleolit i mezolit ziem polskich. 5. Rewolucja neolityczna – rodowód najstarszych kultur rolniczych, neolit ziem polskich: kultury archeologiczne, gospodarka, zamieszkiwanie, elementy kultury duchowej, problematyka migracji i akulturacji na przykładzie badań w Trzcinicy k. Krosna. 6. Epoki metali: metalurgia od pojawienia się miedzi po wytwórczość żelaza, wpływy kultur basenu morza Śródziemnego na obszary położone na północ od Karpat, grody i cmentarzyska kultury łużyckiej, ślady obecności ludów koczowniczych: Kimerów, Scytów. 7. Na progu historii – ziemie polskie w czasach Celtów, Rzymian i Germanów: zdobycze kultury lateńskiej, wpływ Cesarstwa Rzymskiego na obszary Barbaricum, ustrój społeczeństw plemiennych – demokracja wojenna, depozyty bagienne – obrzędowość Germanów i możliwości interpretacyjne na przykładzie badań w Illerup-Ådal i Tollund. Najstarsze informacje pisane dotyczące obszaru Polski. 8. Wędrowki Ludów. Hunowie – Awarowie – Węgrzy, etnogeneza Słowian: upadek Cesarstwa Zachodniorzymskiego, ekspansja ludów koczowniczych, zanik kultur archeologicznych okresu wpływów rzymskich na terenie Polski – zjawisko pustki osadniczej, pojawienie się Słowian na arenie dziejów i ich ekspansja terytorialna. 9. Początki Państwa Polskiego w świetle badań archeologicznych: okres plemienny, zagadnienie pochodzenia rodu Piastów, Polska wczesnopiastowska (X –XII w.). 10. Archeologia historyczna, badania pełnego średniowiecza i czasów nowożytnych: „rewolucja” XIII w., nowe formy zagospodarowania obszarów zamieszkałych (miasta, zamki, sieć kościołów parafialnych, górnictwo kruszcowe), bogactwo wytwórczości rzemieślniczej doby pełnego średniowiecza, szlaki handlowe. 11. Archeologia Nowego Świata: kultury prekolumbijskie obszaru Andów i Mezoameryki, konkwista – upadek państw Azteków i Inków, Indianie Ameryki Północnej. 12. Bioarcheologia: archeobotanika, archeozoologia. Archeologia środowiska: badania dawnych krajobrazów przyrodniczych i wpływu człowieka na środowisko, kształtowanie się krajobrazów kulturowych – przyrody przekształconej do potrzeb człowieka. 13. Archeologia szczątków ludzkich: różnorodność kontekstów spoczynku zmarłych, zwyczaje funeralne, świadectwa dawnych konfliktów, kataklizmów i epidemii, badania wymarłych populacji – od paleontologii i antropologii fizycznej po genetykę i biochemię. 14. Archeologia sądowa, badania współczesnych zbrodni i katastrof: udział archeologii w badaniu zabójstw dokonywanych na skalę masową (zbrodnia katyńska, Holocaust, ludobójstwo w Ameryce łaćwińskiej, Ruandzie i Bośni), przestępstwa o charakterze kryminalnym (zabójstwa, podpalenia, ukrywanie dowodów), przestępstwa przeciwko dziedzictwu kulturowemu, katastrofy lotnicze, klęski żywiołowe. Archeolog jako biegły sądowy – uwarunkowania prawne i zasady współpracy z wymiarem sprawiedliwości. 15. Pomiedzy humanistyką a naukami przyrodniczymi: kierunki rozwoju współczesnej archeologii, wykorzystanie nowych technik badawczych, badania interdyscyplinarne, nowe obszary badań. 	
Treści programowe - ćwiczenia	
<p>Szczegółowa tematyka ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawowe pojęcia: źródło archeologiczne, zabytek archeologiczny, kontekst archeologiczny, stanowisko archeologiczne, stratyfikacja warstw kulturowych. System ochrony prawnej zabytków archeologicznych w Polsce. 2. Metody datowania w archeologii: datowanie względne (metoda stratygraficzna, typologia i datowanie porównawcze, seriacje, numizmaty i importy, względny wiek kości, zmiany klimatyczne), datowanie bezwzględne (datowanie historyczne, metoda radiowęglowa, dendrochronologia). 	

3. Archeologia lotnicza, zasady wykonywania i interpretacji fotografii lotniczych i satelitarnych. Lotniczy skaning laserowy.
4. Badania powierzchniowe: różnorodność form terenowych powstających w wyniku działalności człowieka oraz towarzysząca im zmienność w gatunkach i wroście roślin. Rodzaje obiektów i przedmiotów ujawnianych w trakcie prospekcji powierzchniowej. Metodyka badań powierzchniowych i podstawy dokumentacji.
5. Geofizyka archeologiczna: wykorzystanie georadarów i magnetometrów, metoda elektrooporowa, wykrywacze metali.
6. Badania wykopaliskowe: typy stanowisk archeologicznych, warstwy, obiekty, stratyfikacja i stratygrafia, formowanie się stanowisk archeologicznych.
7. Metodyka badań wykopaliskowych: plan stanowiska i siatka pomiarowa, tyczenie wykopów, odwierty, sondaże i wykopaliska, badania podwodne.
8. Eksploracja stanowisk archeologicznych: sektory badawcze, świadki profilowe, przekroje obiektów i warstw, metody eksploracji nawarstwień archeologicznych (arbitralna i stratygraficzna), zabezpieczanie zabytków po wydobyciu z gruntu.
9. Eksploracja rozproszonych szczątków ludzkich, grobów szkieletowych i ciałopalnych: mapowanie szczątków, etapy eksploracji grobu szkieletowego, techniki badań grobów ciałopalnych.
10. Eksploracja grobów masowych: techniki badania pochówków masowych, etapy eksploracji, najczęstsze problemy.
11. Zasady bezpieczeństwa w trakcie badań archeologicznych: rozpoznawanie zagrożeń i przeciwdziałanie im, zabezpieczanie wykopów, zabezpieczanie się przeciwko mikroorganizmom, niewypały i niewybuchy.
12. Dokumentacja badań terenowych: pomiary na stanowisku, dokumentacja rysunkowa, opisy, inwentarze, fotografie.
13. Dokumentacja i konserwacja zabytków ruchomych: metody konserwacji zabytków, dokumentacja procesu konserwatorskiego.
14. Dokumentacja archeologiczna w trakcie badań kryminalistycznych: Ekspertyza kryminalistyczna, protokół oględzin miejsca lub rzeczy, opinia biegłego.
15. Badania próbek: metody pobierania próbek do badań laboratoryjnych (gruntu, mikro i makroszczątków roślin i zwierząt, próbki do badań genetycznych i izotopowych). Badania nad chronologią i pochodzeniem zabytków.

Nazwa przedmiotu	Archeologia w badaniach kryminalistycznych
Semestr	czwarty
Liczba punktów ECTS	
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Wskazuje i wybiera najbardziej przydatne metody w badaniach biologicznych, szczególnie antropologicznych. Zna sposoby pozyskiwania i kolekcjonowania materiałów osteologicznych i zabytków archeologicznych [Metody oceny: test / BC_P6S_WK18].</p> <p>W02: Zna i rozumie najważniejsze zasady prawa, ochrony własności intelektualnej. Rozumie sens i zasady działania komisji bioetycznych [Metody oceny: test / BC_P6S_WK19].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Planuje i wykonuje pod kierunkiem opiekuna naukowego proste zadania badawcze z zakresu biologii człowieka. Podejmuje właściwe decyzje o doborze technik badawczych i potrafi je zastosować [Metody oceny: ocena pracy na zajęciach praktycznych, sprawdzian praktyczny / BC_P6S_UO15].</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>K01: Jest zorientowany na efektywną i bezpieczną współpracę. Dbą o bezpieczeństwo pracy własnej i innych. Przestrzega zasad etyki zawodowej [Metody oceny: ocena aktywności i pracy w grupie / BC_P6S_KR04].</p>	
Kryteria oceniania	<p>Zaliczenie ćwiczeń: na podstawie ustnych wypowiedzi i aktywności na ćwiczeniach oraz poprzez ocenę wykonanej dokumentacji z części praktycznej ćwiczeń (opisów, planów, fotografii). Obecność na ćwiczeniach jest obowiązkowa; student może mieć tylko jedną nieusprawiedliwioną nieobecność. W przypadku nieobecności usprawiedliwionej student jest zobowiązany do zaliczenia odpowiedniej części materiału. Zaliczenie ćwiczeń na podstawie średniej ocen.</p> <p>Zaliczenie przedmiotu: studentów posiadających zaliczenie ćwiczeń obowiązuje pisemny test (15 otwartych pytań, 45 min.). Ocena końcowa</p>

będzie ustalona na podstawie średniej ocen z ćwiczeń i testu.

Treści programowe - wykłady

Szczegółowa tematyka wykładów:

1. Wiadomości wstępne o archeologii i archeologii sądowej. Różnice i podobieństwa pomiędzy archeologią a kryminalistyką. Rola i miejsce archeologii w naukach sądowych.
2. Praca archeologa – biegłego sądowego. Podstawy prawne. Obowiązki i prawa biegłego. Zakres zadań i współpraca z wymiarem sprawiedliwości.
3. Kategorie zdarzeń badanych przez archeologów sądowych: zbrodnie przeciwko ludzkości, zbrodnie wojenne, ludobójstwo, sprawy o charakterze kryminalnym, wydarzenia losowe wymagające wyjaśnienia przez wymiar sprawiedliwości.
4. Badania przypadków łamania Praw Człowieka w Ameryce łacińskiej, Afryce, Azji i Europie.
5. Archeologia totalitaryzmów, cz. 1. Badania ludobójstwa i zbrodni wojennych dokonanych w Polsce przez hitlerowskie Niemcy.
6. Archeologia totalitaryzmów, cz. 2. Badania zbrodni wojennych dokonanych przez Rosję Sowiecką podczas II wojny światowej.
7. Archeologia totalitaryzmów, cz. 3. Polska w latach 1944-1956.
8. Archeologia w badaniach nad współczesnością. Wyjaśnianie zdarzeń o charakterze kryminalnym i badania wypadków losowych.
9. Geofizyka archeologiczna w kryminalistyce. Najczęściej stosowane metody i urządzenia. Dobór w stosunku do spodziewanych rezultatów, warunków terenowych i pogodowych.
10. Archeotanatologia i bioarcheologia w badaniach kryminalistycznych. Badania miejsc spoczynku szczątków ludzkich - różnorodność kontekstów odnajdywania jako świadectwa różnorodności losów ludzkich.
11. Badania pochówków pojedynczych. Jakie pytania badawcze możemy postawić, i jakie uzyskać odpowiedzi poprzez informacje zawarte w grobie? Zasady postępowania we współpracy interdyscyplinarnej.
12. Badania mogił masowych. Przyczyny masowego wymierania ludzi – możliwości interpretacji poprzez analizę informacji kulturowych i biologicznych.
13. Oględziny przedmiotów. Podstawy klasyfikacji funkcjonalno-chronologicznej i ustalania związków z badanym zdarzeniem. Wybrane kategorie przedmiotów: broń i amunicja, ubiory i rzeczy osobiste. Próbkę i ślady biologiczne.
14. Przykłady innych zdarzeń wyjaśnianych przez wymiar sprawiedliwości przy współudziale archeologów: przestępstwa przeciwko zabytkom, sprawy z powództwa cywilnego.
15. Podsumowanie wykładów. Archeologia a kryminalistyka: stan obecny w Polsce i na świecie, kierunki rozwoju, aplikacja innowacyjnych narzędzi i metod badawczych, interdyscyplinarność w nauce.

Treści programowe - ćwiczenia

Szczegółowa tematyka ćwiczeń:

1. Techniki pracy archeologa w badaniach kryminalistycznych – omówienie ogólne. Analiza akt sprawy i materiału dowodowego pod kątem wykorzystania w ekspertyzach terenowych.
2. Poszukiwania miejsca zdarzenia. Wykorzystanie fotografii lotniczych i satelitarnych. Lotniczy skaning laserowy, mapy i plany. Korzystanie z systemów informacji geograficznej (GIS).
3. Poszukiwania i oględziny miejsc zdarzenia poprzez prospekcję powierzchniową. Metodyka prowadzenia prospekcji. Analiza współwystępowania naturalnych i antropogenicznych form terenowych, przedmiotów (wytworów kultury ludzkiej) i śladów biologicznych (wytworów przyrody).
4. Techniki wspierające prospekcję powierzchniową: wykopy sondażowe i odwierty sondami ręcznymi, praca z psami tropiącymi. Analiza utworów geologicznych, metody pobierania próbek gruntów.
5. Poszukiwania i oględziny miejsc zdarzenia poprzez badania geofizyczne. Konstrukcje i zasady działania podstawowych urządzeń geofizycznych, przygotowanie poligonu badawczego, techniki prowadzenia prospekcji geofizycznej.
6. Analiza i interpretacja wyników badań geofizycznych. Komputerowa obróbka danych terenowych, wnioskowanie o funkcji i chronologii odkrywanych struktur.
7. Badania wykopaliskowe podczas oględzin miejsca zdarzenia. Tyczenie wykopów i sporządzanie planów, dokumentacja fotograficzna i opisowa (protokół oględzin).
8. Eksploracja wykopu archeologicznego: podział na sektory badawcze, przekroje obiektów i warstw. Metody eksploracji nawarstwień (arbitralna i stratygraficzna) oraz zabytków ruchomych, zabezpieczanie zabytków po wydobyciu z gruntu.
9. Eksploracja szczątków ludzkich, cz. 1. Techniki i etapy eksploracji w przypadku badań szczątków rozproszonych i pochówku pojedynczego.
10. Eksploracja szczątków ludzkich, cz. 2. Techniki i etapy eksploracji mogiły zbiorowej.
11. Dokumentacja i analiza kontekstu spoczynku szczątków ludzkich. Ustalanie powiązań i

następstwa zdarzeń, zaistniałych: antemortem, perimortem, postmortem.

12. Bezpieczeństwo podczas badań terenowych, rozpoznawanie zagrożeń i przeciwdziałanie. Zabezpieczanie wykopów, zabezpieczenie mikrobiologiczne, rozpoznawanie niewypałów i niewybuchów.

13. Archeologiczne oględziny przedmiotów. Różnice pomiędzy artefaktem i ekofaktem. Zabezpieczanie przedmiotów po wydobywaniu z ziemi. „Pierwsza pomoc” konserwatorska. Analiza morfologiczna przedmiotów.

14. Oględziny przedmiotów poprzez badania archeometryczne i traseologiczne. Różnice pomiędzy traseologią archeologiczną a kryminalistyczną.

15. Wnioskowanie w oparciu o zgromadzony materiał, sporządzanie opinii biegłego. Podsumowanie ćwiczeń.

Nazwa przedmiotu	Atrakcyjność fizyczna człowieka
Semestr	piąty
Liczba punktów ECTS	2
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Zna podłoże biologiczne i uwarunkowania ewolucyjne cech decydujących o atrakcyjności fizycznej człowieka [Metody oceny: test zaliczeniowy; ocena bieżąca na ćwiczeniach / BC_P6S_WG05; BC_P6S_WG12; BC_P6S_WG13].</p> <p>W02: Definiuje podobieństwa i różnice w preferencjach ludzi względem atrakcyjności fizycznej człowieka [Metody oceny: test zaliczeniowy; ocena bieżąca na ćwiczeniach / BC_P6S_WG13].</p> <p>W03: Wyjaśnia rolę cech twarzy w procesach doboru partnerskiego; wskazuje cechy morfologiczne stanowiące wskaźniki jakości biologicznej osobnika [Metody oceny: test zaliczeniowy; ocena bieżąca na ćwiczeniach / BC_P6S_WG05; BC_P6S_WG13].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Potrafi przeprowadzić podstawowe badania dotyczące atrakcyjności fizycznej człowieka [Metody oceny: test zaliczeniowy / BC_P6S_UW05; BC_P6S_UO15].</p> <p>U02: Przygotowuje atrakcyjne medialnie wystąpienia dotyczące cech warunkujących atrakcyjność fizyczną człowieka [Metody oceny: ocena bieżąca na ćwiczeniach / BC_P6S_UW12].</p> <p>Kompetencje społeczne</p> <p>K01: Właściwie postrzega zróżnicowanie anatomiczne, behawioralne oraz kulturowe, wewnątrz- i międzypopulacyjne człowieka.</p> <p>Jest przygotowany do dyskusji na ten temat [Metody oceny: test zaliczeniowy / BC_P6S_KR05].</p>	
Kryteria oceniania	Studentów posiadających zaliczenie ćwiczeń obowiązuje pisemny test (20 zamkniętych pytań). Test trwa 40 min. i jest uznany za zdany przy min. 60% poprawnych odpowiedzi
Treści programowe - wykłady	
<p>Szczegółowa tematyka wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Biologia atrakcyjności człowieka jako przedmiot badań naukowych (1h) 2. Czynniki warunkujące postrzeganie atrakcyjności twarzy (1h) 3. Wpływ fazy cyklu menstruacyjnego na oceny atrakcyjności twarzy męskich (1h) 4. Wpływ strategii seksualnej kobiety na oceny atrakcyjności męskich twarzy (1h) 5. Atrakcyjność kobiety i stopień utożsamiania się ze stereotypem płci a oceny atrakcyjności męskich twarzy (1h) 6. Wpływ imprintingu płciowego w dzieciństwie na preferencje estetyczne (1h) 7. Wpływ przekazu społecznego na ocenę atrakcyjności męskich twarzy (1h) 8. Atrakcyjność twarzy a wyposażenie genetyczne osobnika (1h) 9. Atrakcyjność skóry twarzy (1h) 10. Cechy dymorficzne twarzy a jej atrakcyjność (1h) 	
Treści programowe - ćwiczenia	
<p>Szczegółowa tematyka ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Symetria twarzy a jej atrakcyjność. Rodzaje asymetrii twarzy i metody ich badania (1h) 2. Biologiczne znaczenie atrakcyjności twarzy, podłoże atrakcyjności twarzy symetrycznych (1h) 3. Pigmentacja ciała i owłosienie a atrakcyjność fizyczna, metody badań atrakcyjności koloru skóry i owłosienia (prezentacja zdjęć rysunków i ich ocena, analiza anonsów matrymonialnych i towarzyskich, analiza dzieł sztuki) (2h) 4. Atrakcyjność koloru skóry w kontekście porównań etnicznych. Atrakcyjność stopnia pigmentacji 	

skóry w homogenicznej populacji, odcień skóry jako sygnał dymorfizmu płciowego u człowieka. Jednolitość zabarwienia skóry a atrakcyjność twarzy (2h)	
5.	Biologiczne znaczenie preferencji estetycznych względem koloru i długości włosów u kobiet i mężczyzn (2h)
6.	Biologiczne znaczenie atrakcyjności owłosienia ciała i zarostu twarzy u mężczyzn (1h)
7.	Biologiczne znaczenie atrakcyjności koloru oczu (1h)
8.	Warunkowe preferencje estetyczne koloru skóry, włosów i oczu (2h)
9.	Atrakcyjność twarzy a jej uśredniona morfologia, uśrednianie cech twarzy (2h)
10.	Biologiczne przyczyny atrakcyjności twarzy uśrednionych (1h)
11.	Nieadaptacyjne aspekty atrakcyjności twarzy uśrednionych (2h)
12.	Hormonalne podłoże dymorfizmu płciowego twarzy (1h)
13.	Biologiczne przyczyny atrakcyjności w zależności od dymorfizmu płciowego (2h)

Nazwa przedmiotu	Bezpieczeństwo pracy i ergonomia
Semestr	pierwszy
Liczba punktów ECTS	1
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Zna cele badawcze, metodologię i zakres BHP i ergonomii oraz uwarunkowania funkcjonalne układów: człowiek-maszyna i człowiek – środowisko pracy [Metody oceny: test zaliczeniowy / BC_P6S_WK20].</p> <p>W02: Definiuje podstawowe czynniki materialnego środowiska pracy i ich wpływ na organizm człowieka [Metody oceny: test zaliczeniowy / BC_P6S_WK20].</p> <p>W03: Zna potencjalne zagrożenia dla zdrowia spowodowane oddziaływaniem czynników chemicznych, biologicznych i fizycznych na stanowiskach pracy; rozumie zjawiska biologiczne i uwarunkowania zewnętrzne wpływające na sumaryczny koszt biologiczny pracy [Metody oceny: test zaliczeniowy / BC_P6S_WK20; BC_P6S_WG06].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Interpretuje wyniki pomiarów parametrów materialnego środowiska pracy w celu jego optymalizacji [Metody oceny: test zaliczeniowy / BC_P6S_UW11; BC_P6S_UW02].</p> <p>U02: Posługuje się podstawowymi technikami diagnostycznymi w celu oceny poziomu ryzyka zawodowego i obciążenia biologicznego pracą [Metody oceny: test zaliczeniowy / BC_P6S_UW11; BC_P6S_UW02].</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>K01: Ma świadomość zagrożeń występujących w niewłaściwie zaprojektowanym i użytkowanym środowisku pracy [Metody oceny: test zaliczeniowy / BC_P6S_KR04; BC_P6S_KO02].</p> <p>K02: Wykazuje dbałość o prawidłowe kształtowanie, pod względem bezpieczeństwa i dostosowania ergonomicznego, własnego miejsca pracy [Metody oceny: test zaliczeniowy / BC_P6S_KR04; BC_P6S_KO02].</p>	
Kryteria oceniania	Zaliczenie pisemne wykładu - obowiązuje pisemny test (15 zamkniętych pytań). Zaliczenie trwa 30 min. Zasób wiedzy do zaliczenia 60%. Jeśli test nie zostanie zliczony w pierwszym terminie student ma prawo ponownie go zdawać ustnie lub pisemnie w drugim terminie.
Treści programowe - wykłady	
<p>Szczegółowa tematyka wykładów:</p> <p>1. Definicje i przedmiot ergonomii; ergonomia jako jedna z dyscyplin nauk o pracy; zadania ergonomii; rozwój naukowej organizacji pracy („taylorizm”, początki pracy taśmowej, human engineering); rozwój ergonomii na świecie i w Polsce; działy ergonomii – 1 godz.</p> <p>2. Czynniki wpływające na właściwe wykonanie pracy; podstawowy układ ergonomiczny „człowiek-maszyna”; ergonomiczne układy złożone; źródła konfliktów w pracy; typy, zasady i zakres diagnozy ergonomicznej; ergonomia korekcyjna i koncepcyjna – 1 godz.</p> <p>3. Definicje pracy; cele badawcze fizjologii pracy; zdarzenia zachodzące w procesie pracy; skurcz mięśniowy – podstawowy mechanizm biologiczny związany z pracą; źródła energii skurczu mięśniowego; praca mięśniowa statyczna i dynamiczna; dynamika zmian parametrów fizjologicznych w czasie pracy; określanie wydatku energetycznego; wydolność fizyczna; rola treningu w kształtowaniu wydolności fizycznej; stereotypy dynamiczne; regulacja bilansu termicznego organizmu; wydatek energetyczny, sposoby obliczania wydatku energetycznego– 2 godz.</p> <p>4. Zmęczenie; czynniki wpływające na proces zmęczenia; objawy zmęczenia mięśniowego i</p>	

<p>psychicznego; postacię zmęczenia; fizjologiczna rola zmęczenia; zasady prawidłowej organizacji pracy, sposoby zapobiegania zmęczeniu – 2 godz.</p> <p>5. Rola antropometrii w analizach ergonomicznych; antropologiczne pomiary statyczne i dynamiczne w ergonomii; zastosowania danych antropometrycznych w ergonomii; wartości progowe antropometrii ergonomicznej; proces projektowania z zastosowaniem danych antropometrycznych; pozycje ciała przy pracy; kąty wygody – 2 godz.</p> <p>6. Ergonomia pracy umysłowej, określanie obciążenia psychicznego, klasyfikacja sygnałów, proces percepcji, struktura pola orientacji. Zasady ergonomicznego kształtowania stanowiska pracy przy komputerze - 2 godz.</p> <p>7. Czynniki fizyczne środowiska pracy(mikroklimat, oświetlenie, hałas, drgania mechaniczne, wibracje, energia promienista, zapylenie, estetyka miejsca pracy - 1 godz.</p> <p>8. Czynniki chemiczne materialnego środowiska pracy (organiczne i nieorganiczne) - 1 godz.</p> <p>9. Czynniki biologiczne. Narażenie na czynniki biologiczne poszczególnych grup zawodowych(służba zdrowia, rolnictwo i przemysł spożywczy, leśnictwo i przemysł drzewny). Choroby zawodowe – 1 godz.</p> <p>10. Stres jako skutek oddziaływania bodźców środowiska na organizm człowieka; Asertywność – 2 godz.</p> <p>Treści programowe - ćwiczenia</p>

Nazwa przedmiotu	Biochemia
Semestr	drugi
Liczba punktów ECTS	5
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Opisuje budowę i własności biologiczne białek, kwasów nukleinowych, cukrów i lipidów [Metody oceny: ... / BC_P6S_WG04].</p> <p>W02: Posiada podstawowe wiadomości z zakresu enzymologii [Metody oceny: ... / BC_P6S_WG04].</p> <p>W03: Przedstawia przebieg podstawowych szlaków metabolicznych zachodzących w komórkach zwierzęcych [Metody oceny: ... / BC_P6S_WG05].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Posiada podstawowe umiejętności w zakresie sporządzania roztworów i wykonywania podstawowych obliczeń biochemicznych [Metody oceny: ... / BC_P6S_UW01].</p> <p>U02: Samodzielnie wykonuje oznaczenia jakościowe i ilościowe podstawowych związków organicznych tworzących makrocząsteczki Wchodzące w skład komórek i płynów ustrojowych oraz posiada podstawowe umiejętności w zakresie rozdzielania i izolacji białek [Metody oceny: ... / BC_P6S_UW02].</p> <p>U03: Potrafi wykonywać oznaczenia i dokonać obliczeń aktywności diagnostycznie ważnych enzymów w materiale biologicznym. Zna podstawowe warunki niezbędne do badań enzymologicznych [Metody oceny: ... / BC_P6S_UW05].</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>K01: Posiada przygotowanie do samodzielnej i zespołowej pracy w laboratorium analitycznym [Metody oceny: ... / BC_P6S_KK02].</p>	
Kryteria oceniania	Ocena z ćwiczeń 50%, ocena z wykładu 50%.
Treści programowe - wykłady	
<p>Szczegółowa tematyka wykładów:</p> <p>I.</p> <ol style="list-style-type: none"> Cechy materii żywej Wiązania chemiczne występujące w biomolekułach Aminokwasy: właściwości fizyko-chemiczne, podział Wiązanie peptydowe i I-rzędowa struktura białek II-, III- i IV-rzędowa struktura białek Białka fibrylarne <p>II. Białka: zależność pomiędzy strukturą a funkcją</p> <ol style="list-style-type: none"> Mechanizm magazynowania tlenu przez mioglobinę Budowa hemoglobiny Mechanizm przenoszenia tlenu przez hemoglobinę Efekt allosteryczny i efekt kooperacji Efekt Bohra <p>III. Budowa i nazewnictwo nukleotydów</p>	

1. Budowa i funkcje DNA i RNA
2. Kod genetyczny i jego własności
- IV. Enzymy (I)
 1. Ogólna budowa, funkcja i klasyfikacja enzymów
 2. Niebiałkowe kofaktory enzymów i ich rola
 3. Pojęcie cyklu katalitycznego i jego rodzaje
 4. Kinetyka enzymatyczna
- V. Enzymy (II)
 1. Mechanizmy katalizy enzymatycznej
 2. Regulacja aktywności enzymów
 3. Podstawowe typy inhibicji enzymatycznej
- VI. Bioenergetyka
 1. Podstawowe pojęcia i definicje
 2. Związki "wysokoenergetyczne" i inne magazyny energii w organizmie zwierzęcym
 3. Budowa i funkcja mitochondrialnego łańcucha oddechowego
 4. Oksydacyjna fosforylacja
 5. Cykl kwasów trójkarboksylowych – przebieg, regulacja, znaczenie
- VII. Przemiana cukrowców (I)
 1. Glikoliza (znaczenie, przebieg, regulacja)
 2. Przemiany pirogronianu
 3. Glukoneogeneza (znaczenie, przebieg, regulacja, ważne związki glikogenne)
- VIII. Przemiana cukrowców (II)
 1. Metabolizm glikogenu (przebieg glikogenolizy i glikogenezy)
 2. Regulacja glikogenolizy i glikogenezy, kinazy białkowe
 3. Synteza laktozy w gruczole mlekowym
 4. Szlak pentozo-fosforanowy (znaczenie, przebieg, regulacja)
- IX. Przemiana lipidowa (I)
 1. Katabolizm kwasów tłuszczowych - β -oksydacja (znaczenie, przebieg, regulacja)
 2. Ciała ketonowe (powstawanie, znaczenie)
 3. Biosynteza kwasów tłuszczowych (znaczenie, przebieg, regulacja)
- X. Przemiana lipidowa (II)
 1. Synteza i rozkład triacylogliceroli
 2. Synteza lipidów złożonych
 3. Pochodne kwasów tłuszczowych – eikozanoidy
- XI. Przemiana lipidowa (III)
 1. Powstawanie cholesterolu (znaczenie, przebieg, regulacja)
 2. Kwasy żółciowe, hormony sterydowe, witamina D – budowa i funkcje
- XII. Przemiana azotowa (I)
 1. Odłączanie grup aminowych z aminokwasów
 2. Oksydacyjna deaminacja
 3. Cykl mocznikowy
- XIII. Przemiana azotowa (II)
 1. Katabolizm szkieletów węglowych aminokwasów
 2. Synteza aminokwasów endogennych
 3. Metabolizm grup jednowęglowych
 4. Pochodne aminokwasów o ważnych funkcjach fizjologicznych (budowa, znaczenie)
- XIV. Przemiana azotowa (III)
 1. Synteza i degradacja porfiryn na przykładzie hemu
 2. Synteza nukleotydów purynowych (adenylanu, guanylanu) i nukleotydów pirymidynowych (cytydylanu, tymidylanu i urydylanu)
 3. Katabolizm nukleotydów purynowych i pirymidynowych
- XV. Integracja metabolizmu

Treści programowe - ćwiczenia

Szczegółowa tematyka ćwiczeń:

- I. 1. Sprawy organizacyjne, regulamin, zasady BHP
2. Seminarium I: Fyzyko-chemiczne właściwości białek. Metody analizy i oznaczania aminokwasów oraz białek
- II. Oznaczanie białek metodą Lowry'ego
- Kartkówka z materiału przedstawionego na seminarium
- III. Oznaczanie aminokwasów metodą Sørensen.
- IV. 1.Seminarium II: Metody rozdziału mieszanin

2. Kolokwium I: Struktury i funkcje makrocząsteczek (aminokwasy, białka, nukleotydy, kwasy nukleinowe).
V. Wyznaczanie masy cząsteczkowej białka metodą filtracji żelowej (sączenia molekularnego). Kartkówka z materiału przedstawionego na seminarium
VI. Elektroforeza białek PAGE-SDS.
VII. 1.Seminarium III: Oznaczanie aktywności enzymów 2. Kolokwium II: Enzymologia.
VIII. Oznaczanie aktywności fosfatazy lub α -glukozydazy.
IX. Oznaczanie ilościowe inhibitora trypsyny w surowicy.
X. 1. Seminarium V: Metody wykrywania i oznaczania cukrowców. 2. Kolokwium IV: Przemiana cukrowa. Lipoliza i metabolizm kwasów tłuszczowych
XI. Wykrywanie i identyfikacja cukrowców. Kartkówka z materiału przedstawionego na seminarium
XII. 1. Seminarium IV: Metody analizy lipidów. 2. Kolokwium III: Bioenergetyka. Oddychanie tkankowe. Cykl Krebsa. Glikoliza. Cykl pentozofosforanowy.
XIII. Ilościowe oznaczanie całkowitego cholesterolu.
XIV. Ilościowe oznaczanie trójglicerydów.

Nazwa przedmiotu	Biofizyka
Semestr	drugi
Liczba punktów ECTS	3
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
Wiedza: W01: Student: zna podstawowe prawa i zasady fizyki niezbędne w wyjaśnieniu procesów zachodzących w organizmach żywych [Metody oceny: egzamin z wykładów / BC_P6S_WG01, BC_P6S_WG06]. W02: Ma ogólną wiedzę dotyczącą metod fizycznych stosowanych w diagnostyce i terapii do układów biologicznych [Metody oceny: egzamin z wykładów / BC_P6S_WG01, BC_P6S_WG06]. W03: Wykazuje znajomość skutków działania czynników fizycznych na organizmy [Metody oceny: egzamin z wykładów / BC_P6S_WG01, BC_P6S_WG06]. Umiejętności: U01: Student potrafi przeprowadzić samodzielnie pomiary wielkości fizycznych, opisujących właściwości układu biologicznego lub dotyczących przebiegu jakiegoś procesu [Metody oceny: sprawdzian z ćwiczeń laboratoryjnych, obejmujący podstawy teoretyczne wykonywanych ćwiczeń / BC_P7S_UW02, BC_P6S_UU12]. U02: Potrafi na podstawie wartości wielkości fizycznych, opisujących czynniki fizyczne działające na organizm, określić wielkość zagrożenia dla zdrowia tego organizmu [Metody oceny: sprawdzian z ćwiczeń laboratoryjnych, obejmujący podstawy teoretyczne wykonywanych ćwiczeń / BC_P6S_UW02, BC_P6S_UU12]. U03: - potrafi określić wpływ parametrów fizycznych na przebieg niektórych procesów zachodzących w organizmie [Metody oceny: sprawdzian z ćwiczeń laboratoryjnych, obejmujący podstawy teoretyczne wykonywanych ćwiczeń / BC_P6S_UW02, BC_P6S_UU12]. Kompetencje społeczne: K01: Student rozumie skutki działania na organizm czynników fizycznych występujących w przyrodzie [Metody oceny: ocena z praktycznej aktywności w zespole ćwiczeniowym i na podstawie wykonanych sprawozdań / BC_P6S_KO02]. K02: Ma świadomość odpowiedzialności za zadania wspólnie realizowane w zespole [Metody oceny: ocena z praktycznej aktywności w zespole ćwiczeniowym i na podstawie wykonanych sprawozdań / BC_P6S_KO02]. K03: Ma świadomość odpowiedzialności za zadania wspólnie realizowane w zespole rozumie ważność przestrzegania zasad BHP w związku z występowaniem szkodliwych czynników fizycznych [Metody oceny: ocena z praktycznej aktywności w zespole ćwiczeniowym i na podstawie wykonanych sprawozdań / BC_P6S_KO02].	
Kryteria oceniania	ocena z ćwiczeń 40 %, ocena z wykładu 60 %.
Treści programowe - wykłady	
Szczegółowa tematyka wykładów: 1. Czym zajmuje się biofizyka, program wykładów i warunki zaliczenia przedmiotu – forma egzaminu.	

Zalecana literatura. Wiadomości ogólne dotyczące wielkości i praw fizycznych. Podział wielkości fizycznych na podstawowe i pochodne, wektorowe i skalarnie, intensywne i ekstensywne, funkcje stanu. Pomiar wielkości fizycznej. Prawa fizyczne, Jednostki wielkości fizycznych w układzie SI. Strumienie i bodźce. Sens fizyczny wzorów.

2. Analiza podobieństw i jej praktyczne wykorzystanie. Obliczanie powierzchni, objętości, masy, ciężaru i siły Archimedesesa ciał podobnych, lecz o różnych rozmiarach liniowych. Szacowanie masy ciała zwierząt dużych w oparciu o analizę podobieństw. Współczynnik żywotności komórek. Utrata ciepła a produkcja energii metabolicznej u zwierząt różnych rozmiarów. Uciąg zwierząt dużych i małych.
3. Układy inercjalne. Siły rzeczywiste ich klasyfikacja i zasięg. Najważniejsze rodzaje sił rzeczywistych: siła ciężkości, grawitacyjna, dośrodkowa, elektryczna i magnetyczna oraz siły molekularne; sprężysta i tarcia. Rodzaje oddziaływań występujących w organizmach. Prawo powszechnego ciężenia, prawo Coulomba, prawo Hooke'a - współczynniki sprężystości m. in. naczyń krwionośnych, kości i ścięgien.
4. Bezwładność ciał - masa jako miara bezwładności. Mechanika klasyczna, warunki stosowalności zasad dynamiki Newtona. Wypadkowa sił działających na ciało. Wnioski wynikające z III zasady dynamiki Newtona. Zasada zachowania pędu na przykładzie zderzeń sprężystych i nie sprężystych. Przykłady zderzeń nie sprężystych w układach biologicznych.
5. Nie inercjalne układy odniesienia i siły nie rzeczywiste (bezwładności). Siła Coriolisa działająca na ciała poruszające się po powierzchni Ziemi i konsekwencja jej działania. Stan nieważkości. Siły występujące w ruchu krzywoliniowym - siła odśrodkowa bezwładności i skutki jej działania. Wirówka i jej zastosowanie. Praca i energia mechaniczna (kinetyczna i potencjalna). Zasada zachowania energii mechanicznej.
6. Dynamika ruchu obrotowego - moment siły, zasada zachowania momentu pędu. Maszyny proste i ich znaczenie; dźwignie, równia pochyła. Warunek równowagi dźwigni, szkielet jako układ dźwigni; przedramię ludzkie jako dźwignia jednostronna. Równowaga brył sztywnych, rodzaje równowagi, środek ciężkości. Stabilność i równowaga zwierząt. Wpływ przyspieszeń na organizm.
7. Ciepło, temperatura, ciepło właściwe ciał i pojemność cieplna układów termodynamicznych. Zasada bilansu ciepła. Sposoby transportu ciepła: przewodnictwo cieplne - prawo Fouriera, konwekcja, promieniowanie - prawo Stefana-Boltzmana i Wiena. Transport ciepła w organizmach (konwekcja i promieniowanie) znaczenie futra u zwierząt i odzieży u ludzi. Adaptacja zwierząt do zmian pór roku - przykłady.
8. Mechanizmy regulacji temperatury u zwierząt stałocieplnych; ochrona organizmu przed utratą i nadwyżką ciepła. Entropia; zmiana entropii w procesach przejść fazowych, oraz w procesach ogrzewania i ochładzania się układu termodynamicznego. Zasady termodynamiki, bilans energii wewnętrznej układu. Bilans energii w układach biologicznych.
9. Ruch drgający - cechy charakterystyczne, przykłady fizyczne i biologiczne – bicie serca i oddychanie. Ruch drgający prosty (harmoniczny): oscylatory harmoniczne, równanie ruchu, wychylenie jako funkcja czasu (wzór, wykres). Drgania gasnące w ośrodku materialnym i drgania wymuszone. Zjawisko rezonansu w układach biologicznych, jego negatywny wpływ na narządy.
10. Fale; rodzaje fal i ich właściwości, równanie fali harmonicznej płaskiej. Fale podłużne i poprzeczne. Dźwięki i ich podział; dźwięki słyszalne przez człowieka i rejestrowane przez zwierzęta. Prędkość rozchodzenia się dźwięków w różnych ośrodkach i tkankach. Źródła ultradźwięków i infradźwięków oraz ich wpływ na organizmy zwierzęce. Zastosowanie ultradźwięków w diagnostyce (USG) i terapii medycznej.
11. Hydroakustyka – badanie obiektów podwodnych; ruchomych i nieruchomych (hydrolokacja). Fale elektromagnetyczne, dualizm korpuskularno - falowy światła. Odbicie, załamanie, interferencja, ugięcie i polaryzacja fal. Kwantowa natura fal elektromagnetycznych – zjawisko fotoelektryczne. Wpływ promieniowania ultrafioletowego na organizmy żywe.
12. Promieniotwórczość naturalna i sztuczna; rodzaje i właściwości promieniowania jądrowego, prawo rozpadu promieniotwórczego. Izotopy promieniotwórcze – aktywność promieniotwórcza, stała rozpadu i okres półrozpadu. Reguła przesunięć pierwiastków w układzie okresowym. Detektory promieniowania - licznik Geigera – Mullera i scyntylacyjny.
13. Wpływ promieniowania jądrowego na organizm na poziomie molekularnym i komórkowym, oraz na poziomie całego organizmu; skutki deterministyczne i stochastyczne. Hormeza. Dawka ekspozycyjna, pochłonięta i równoważnik dawki w odniesieniu do organizmów. Metoda atomów znaczących i jej wykorzystanie w diagnostyce medycznej. Warunki BHP przy pracy z substancjami promieniotwórczymi.
14. Metody fizyczne stosowane do badania układów biologicznych - spektrometria fluorescencyjna oparta na naturalnych fluoroforach (np. tryptofan) i wykorzystująca sondy fluorescencyjne. Spektroskopia ramanowska, spektroskopia rezonansów magnetycznych (spinowy rezonans magnetyczny i elektronowy rezonans paramagnetyczny), rentgenografia i jej zastosowanie w badaniach struktury tkanek.
15. Struktura i funkcje błony biologicznej. Model płynnej mozaiki. Zawartość procentowa lipidów i białek w różnych błonach biologicznych. Asymetria strukturalna i funkcjonalna białek i lipidów. Płynność błony –

dyfuzja lateralna i rotacyjna. Mechanizmy odpowiedzialne za asymetrię lipidową. Domeny jako obszary o specyficznej budowie i funkcji. Transport aktywny i bierny substancji przez błony biologiczne.

Treści programowe - ćwiczenia

Szczegółowa tematyka ćwiczeń:

1. Wyznaczanie gęstości i ciężaru właściwego ciał stałych i cieczy.
2. Wirówka.
3. Badanie przepływu cieczy przez poziome przewody.
4. Pomiar wilgotności powietrza.
5. Napięcie powierzchniowe cieczy.
6. Wyznaczanie współczynnika lepkości.
7. Wyznaczanie ciepła właściwego ciał stałych.
8. Wyznaczanie wydatku krwi przez kończynę metodą kalorymetryczną.
9. Sprawdzanie prawa Hooke'a.
10. Wyznaczanie współczynnika wydłużenia tkanki kostnej.
11. Zmiana entropii w procesie samorzutnym i ciepło topnienia.
12. Wyznaczanie współczynnika załamania światła metodą szpilkową.
13. Zestawienie mikroskopu i pomiar długości za pomocą mikroskopu.
14. Badanie widm spektralnych pierwiastków za pomocą spektroskopu.
15. Wyznaczanie stężenia cukru za pomocą sacharymetru. .
16. Zjawisko fotoelektryczne.
17. Pomiar aktywności próbki promieniotwórczej.

Nazwa przedmiotu	Biologia komórki i histologia I
Semestr	drugi
Liczba punktów ECTS	3
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
Wiedza: W01: Charakteryzuje elementy strukturalne komórki prokariotycznej i eukariotycznej [Metody oceny: przedmiot kończy zaliczenie ćwiczeń / BC_P6S_WG04; BC_P6S_WG05; BC_P6S_WG06]. W02: Zna teorię wyjaśniającą powstanie komórek eukariotycznych [Metody oceny: przedmiot kończy zaliczenie ćwiczeń / BC_P6S_WG12]. W03: Potrafi scharakteryzować różnice w budowie i aktywności wydzielniczej komórek kościotwórczych (osteoblastów), kościogubnych (osteoklastów) i chondrocytów, potrafi opisać sposoby klasyfikacji komórek stromalnych, jako populacji komórek multipotentnych [[Metody oceny: przedmiot kończy zaliczenie ćwiczeń / BC_P6S_WG04; BC_P6S_WG05; BC_P6S_WG06]. Umiejętności: U01: Sprawnie posługuje się mikroskopem świetlnym oraz mikroskopem świetlnym odwróconym [Metody oceny: oceniane na bieżąco, w trakcie zajęć / BC_P6S_UW02; BC_P6S_UW11]. U02: Na wybranych preparatach przy użyciu mikroskopu elektronowego i fluorescencyjnego potrafi rozpoznać i opisać funkcje głównych organelli komórkowych [Metody oceny: przedmiot kończy zaliczenie ćwiczeń / BC_P6S_UO15; BC_P6S_UW11]. U03: Na podstawie anglojęzycznych, aktualnych i specjalistycznych artykułów naukowych, potrafi przygotować krótkie wystąpienie podparte prezentacją multimedialną z zakresu biologii komórki [Metody oceny: oceniane na bieżąco, w trakcie zajęć / BC_P6S_UW12; BC_P6S_UW14]. Kompetencje społeczne: K01: Stosuje się do zasad pracy aseptycznej oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy [Metody oceny: weryfikowane na bieżąco, w trakcie zajęć / BC_P6S_KR04] K02: Wykazuje dbałość o powierzony sprzęt [Metody oceny: weryfikowane na bieżąco, w trakcie zajęć / BC_P6S_KR04] K03: Wykazuje zainteresowanie systematyczną aktualizacją wiedzy z zakresu biologii komórki i biologii molekularnej [Metody oceny: weryfikowane na bieżąco, w trakcie zajęć / BC_P6S_KK01].	
Kryteria oceniania	Na ocenę końcową składają się: - oceny z dwóch kolokwiiów (70%) - ocena z prezentacji multimedialnej przygotowanej i omówionej przez studenta (30%)

Treści programowe - wykłady
<p>Szczegółowa tematyka wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie do cytologii. Jak powstały pierwsze komórki? 2. Porównanie komórek prokariotycznych i eukariotycznych – omówienie budowy i funkcji elementów strukturalnych komórek. 3. Błony biologiczne – powstawanie, budowa oraz procesy związane z reperacją i recyrkulacją błon. 4. Cytoszkielec – molekularne aspekty ruchu i stabilizacji komórki, 5. Mitochondrium – autonomiczne centrum energetyczne. 6. Transport substancji do i z komórki – rodzaje transportu komórkowego. 7. Sposoby przesyłania informacji przez komórki – sygnalizacja międzykomórkowa. 8. Cykl komórkowy, wzrost, różnicowanie, starzenie się komórek. 9. Śmierć komórkowa - apoptoza i nekroza. 10. Rodzaje komórek macierzystych – aspekt cytofizjologiczny.
Treści programowe - ćwiczenia
<p>Szczegółowa tematyka ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zajęcia organizacyjne. Wprowadzenie do technik mikroskopowych wykorzystywanych w cytologii i histologii. 2. Elementy strukturalne komórki – analiza preparatów wykonanych przy użyciu transmisyjnego mikroskopu elektronowego. 3. Jądro komórkowe i cytoszkielec widziane w mikroskopie transmisyjnym elektronowym oraz w mikroskopie fluorescencyjnym. Detekcja znamion apoptozy – przygotowanie, obserwacje i omówienie preparatów (cz.2) 4. Analiza aktywności mitochondrialnej – test cytotoksyczny. Metody wizualizacji mitochondriów w mikroskopie fluorescencyjnym. 5. Aktywność cytofizjologiczna komórek – analiza mikropęcherzyków przy użyciu skaningowego mikroskopu elektronowego. Wykonanie, obserwacja i omówienie preparatów . 6. Obserwacja przyżyciowa komórek w hodowli in vitro z wykorzystaniem odwróconego mikroskopu świetlnego. Analiza oddziaływań międzykomórkowych. 7. Kolokwium. Prezentacje multimedialne studentów dot. aktualnej wiedzy z zakresu biologii komórki. 8. Prezentacje multimedialne studentów nt. aktualnej wiedzy z zakresu biologii komórki. 9. Cytofizjologiczne aspekty terapii komórkowych – możliwości wykorzystania potencjału regeneracyjnego organizmu. 10. Kolokwium. Markery obrotu kostnego – metody detekcji w hodowlach in vitro

Nazwa przedmiotu	Biologia komórki i histologia II
Semestr	trzeci
Liczba punktów ECTS	3
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Zna klasyfikację, cechy, pochodzenie, organizację histologiczną oraz rolę tkanek zwierzęcych [Metody oceny: egzamin / BC_P6S_WG05;BC_P6S_WG06].</p> <p>W02: Zna organizację histologiczną układów i narządów człowieka oraz ich rolę i podstawowe mechanizmy regulujące ich funkcję [Metody oceny: egzamin / BC_P6S_WG05;BC_P6S_WG06].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Posługuje się mikroskopem świetlnym oraz mikroskopem świetlnym odwróconym [Metody oceny: kolokwium / BC_P6S_UW02].</p> <p>U02: Potrafi rozpoznać rodzaj tkanki zwierzęcej w oparciu o specyficzne cechy budowy histologicznej [Metody oceny: kolokwium / BC_P6S_UW02;BC_P6S_UW05;BC_P6S_UO15]</p> <p>U03: Potrafi przedstawiać i omówić budowę histologiczną wybranych tkanek w formie prezentacji multimedialnej [Metody oceny: kolokwium / oceniane w trakcie zajęć / BC_P6S_UW12].</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>K01: Stosuje się do zasad bezpieczeństwa i higieny pracy [Metody oceny: kolokwium / oceniane w trakcie zajęć / BC_P6S_KR04].</p> <p>K02: Potrafi współpracować i pracować w grupie podczas przygotowania i przedstawiania prezentacji multimedialnej [Metody oceny: kolokwium / oceniane w trakcie zajęć / BC_P6S_KR04].</p>	
Kryteria oceniania	Test sprawdzający wiedzę zdobytą w trakcie kursów: Biologia komórki i histologia I oraz II. Egzamin będzie złożony z 8 pytań otwartych

	(problemowych) i 16 pytań zamkniętych. Pytania zostaną podzielone na dwa panele (każdy po 4 pytania otwarte i 8 pytań zamkniętych). Pierwszy panel pytań będzie sprawdzał wiedzę z zakresu biologii komórki, drugi z histologii zwierząt. Aby zaliczyć egzamin student musi uzyskać minimum 60% punktów (z obu części testów). Ocena końcowa będzie oceną uśrednioną z całości zdobytych punktów.
--	---

Treści programowe - wykłady

Szczegółowa tematyka wykładów:

1. Wprowadzenie do histologii – pojęcie tkanki i narządu. Klasyfikacja tkanek zwierzęcych i przykłady ich występowania.
2. Mikrodysekcja i inne nowoczesne techniki stosowane w histologii.
3. Histologia układu chrzęstno-kostnego. Mechanizm przebudowy tkanki kostnej.
4. Integralność histofizjologiczna układu pokarmowego, oddechowego i wydalniczego – porównanie budowy i funkcji układów – cz. 1
5. Integralność histofizjologiczna układu pokarmowego, oddechowego i wydalniczego – porównanie budowy i funkcji układów – cz. 2.
6. Budowa histologiczna i cytofizjologia męskiego układu rozrodczego.
7. Budowa histologiczna i cytofizjologia żeńskiego układu rozrodczego
8. Budowa histologiczna układu krwionośnego i limfatycznego z uwzględnieniem narządów wtórnych w bieg krwi i limfy.
9. Porównanie budowy histologicznej naczyń krwionośnych i limfatycznych.
10. Budowa histologiczna centralnego i obwodowego układu nerwowego. Funkcje poszczególnych elementów układu nerwowego w aspekcie histologicznym.

Treści programowe - ćwiczenia

Szczegółowa tematyka ćwiczeń:

1. Zajęcia organizacyjne. Wprowadzenie do histologii ogólnej.
2. Tkanka nabłonkowa – budowa i funkcje. Obserwacje nabłonków w mikroskopie świetlnym.
3. Tkanka łączna właściwa - klasyfikacja. Obserwacje przyżyciowe fibroblastów.
4. Tkanka tłuszczowa – porównanie tkanki tłuszczowej żółtej i brunatnej – obserwacje w mikroskopie świetlnym.
5. Tkanka chrzęstna i kostna – cechy charakterystyczne obserwacje w mikroskopie świetlnym. Mechanizm powstawania kości na podłożu błoniastym i chrzęstnym.
6. Krew i limfa – elementy morfotyczne. Szpik kostny oraz mechanizm odnowy komórek krwi. Krew płuca i człowieka – różnice – obserwacje w mikroskopie świetlnym.
7. Tkanka mięśniowa – obserwacje w mikroskopie świetlnym. Mechanizm skurczu mięśni prążkowanych i gładkich – prezentacja multimedialna.
8. Tkanka nerwowa. Układ widzenia, słuchu i równowagi – budowa histologiczna. Funkcje układów w aspekcie histologicznym.
9. Kolokwium. Skóra i jej wytwory – prezentacje multimedialne studentów na temat budowy histologicznej włosa, paznokci, gruczołów i mięśni skórnych (cz.1).
10. Skóra i jej wytwory – prezentacje multimedialne studentów na temat budowy histologicznej włosa, paznokci, gruczołów i mięśni skórnych (cz.2).

Nazwa przedmiotu	Biologia rozwoju człowieka
Semestr	czwarty
Liczba punktów ECTS	4
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Rozumie proces gametogenezy i opisuje etapy ontogenezy głównych taksonów ze szczególnym uwzględnieniem człowieka [Metody oceny: efekty bieżące sprawdzane na ćwiczeniach; test egzaminacyjny / BC_P6S_WG07].</p> <p>W02: Rozumie podłoże i objaśnia znaczenie bioróżnorodności ze szczególnym uwzględnieniem zróżnicowania wewnątrzgatunkowego człowieka [Metody oceny: efekty bieżące sprawdzane na ćwiczeniach; test egzaminacyjny / BC_P6S_WG13].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Analizuje rozwój fizyczny i motoryczny dzieci, właściwie ocenia nieprawidłowości rozwoju i budowy</p>	

ciała [Metody oceny: efekty bieżące sprawdzane na ćwiczeniach / BC_P6S_UW06]. Kompetencje społeczne: K01: Właściwie postrzega różnicowanie biologiczne i kulturowe, wewnątrz- i międzypopulacyjne człowieka [Metody oceny: efekty bieżące sprawdzane na ćwiczeniach / BC_P6S_KR05].	
Kryteria oceniania	Studentów posiadających zaliczenie ćwiczeń obowiązuje pisemny egzamin testowy (30-35 zamkniętych pytań) w sesji egzaminacyjnej. Egzamin trwa 45 min. Jeśli egzamin nie zostanie zaliczony w pierwszym terminie student ma prawo ponownie go zdawać ustnie lub pisemnie w terminie poprawkowym.
Treści programowe - wykłady	
Szczegółowa tematyka wykładów: 1. Etapy ontogenezy. Anafaza, metafaza i katefaza. Charakterystyka ogólna. (2h) 2. Okres prenatalny, różnicowanie się układów i narządów. Czynniki teratogenne. (2h) 3. Okres noworodkowy i niemowlęcy. Karmienie piersią. (2h) 4. Dzieciństwo wczesne i późne. Rozwój psychomotoryczny. (2h) 5. Fizjologia okresu dojrzewania, okres młodzieńczy. Zaburzenia okresu pokwitania. (4h) 6. Metody kontroli rozwoju. Norma jako biologiczny punkt odniesienia. (4h) 7. Determinanty rozwoju. Czynniki stymulujące i modyfikujące rozwój. (4h) 8. Okres dorosły i dojrzały. (2h) 9. Przyczyny (hipotezy) starzenia się organizmu. (2h) 10. Charakterystyka okresu starczego, zmiany inwolucyjne. (2h) 11. Starość jako problem społeczny. (2h) 12. Zagrożenia cywilizacyjne a prawidłowość rozwoju człowieka. (2h)	
Treści programowe - ćwiczenia	
Szczegółowa tematyka ćwiczeń: 1. Badania prenatalne. Ocena wieku płodowego na podstawie pomiarów USG (2h) 2. Normy rozwojowe – siatki centylowe, morfogramy, tabele Pirqueta. Porównanie i stosowanie norm. (4h) 3. Wpływ stylu życia na rozwój i zdrowie człowieka – badania ankietowe. (3h) 4. Zaburzenia odżywiania - problem otyłości. (2h) 5. Społeczne zagrożenia rozwoju. Problem narkomanii, alkoholizmu i nikotynizmu.(2h) 6. Epidemiologiczne zagrożenia rozwoju. (2h)	

Nazwa przedmiotu	Biologia włosów i skóry człowieka
Semestr	piąty
Liczba punktów ECTS	3
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
Wiedza: W01: Posiada wiedzę z zakresu budowy chemicznej i histologicznej skóry i okrywy włosowej ssaków, ze szczególnym uwzględnieniem człowieka [Metody oceny: test, wypowiedź ustna, sprawozdanie / BC_P6S_WG05]. W02: Zna podstawowe właściwości fizyczne i mechaniczne włosów, rozumie związek pomiędzy zabiegami fryzjerskimi przeprowadzanymi na włosach a tymi cechami [Metody oceny: test, wypowiedź ustna, sprawozdanie / BC_P6S_WG06]. Umiejętności: U01: Potrafi w warunkach laboratoryjnych określić cechy fizyczne i mechaniczne okrywy włosowej ssaków [Metody oceny: test, wypowiedź ustna, sprawozdanie / BC_P6S_UW02]. Kompetencje społeczne: K01: Wykazuje zainteresowanie systematyczną aktualizacją wiedzy z zakresu skóry i okrywy włosowej ssaków i dyscyplin pokrewnych, świadomie [Metody oceny: test, wypowiedź ustna, sprawozdanie / BC_P6S_KK01].	
Kryteria oceniania	Studentów posiadających pozytywną ocenę z ćwiczeń obowiązuje zaliczenie wykładów w formie testu. Raport podsumowujący na koniec semestru (na podstawie wyników zebranych na poszczególnych ćwiczeniach), bieżąca ocena na podstawie aktywności na ćwiczeniach. Obecność na zajęciach jest obowiązkowa, student może mieć tylko jedną nieusprawiedliwioną nieobecność.

Treści programowe - wykłady
<p>Szczegółowa tematyka wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Skóra jako największy narząd – rola i funkcje 2. Budowa histologiczna i chemiczna skóry 3. Embriologia i budowa włosa 4. Cykl wzrostu włosa – anagen, kategen, telogen 5. Fizjologia wzrostu włosa , wpływ różnych czynników na wzrost włosa 6. Patologie wzrostu włosa, wady włosów 7. Uszkodzenia mechaniczne, chemiczne i termiczne włosów 8. Choroby włosów – łysienia pierwotne i wtórne 9. Zmiany barwnikowe włosów – siwizna 10. Nowoczesne metody pielęgnacji włosów i skóry
Treści programowe - ćwiczenia
<p>Szczegółowa tematyka ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Obserwacja i analiza preparatów histologicznych skór – porównanie skóry ludzkiej ze skórą innych gatunków ssaków 2. Topografia skóry i rozmieszczenie włosów na skórkach wybranych ssaków i skórze ludzkiej 3. Analiza budowy histologicznej włosów różnych gatunków ssaków, w tym człowieka, z wykorzystaniem gotowych preparatów 4. Ocena grubości włosów ludzkich za pomocą mikroskopu projekcyjnego (lanometru) 5. Analiza wydłużenia zrywającego i siły zrywającej włosów ludzkich 6. Określanie wytrzymałości włosów ludzkich za pomocą maszyny wytrzymałościowej 7. Wpływ rozjaśniania i farbowania na parametry fizyczne włosów 8. Wpływ zabiegów fryzjerskich (prostowania, kręcenia, suszenia) na parametry fizyczne włosów 9. Pigmenty występujące we włosach ludzkich – wpływ na barwę włosa 10. Ocena ciepłochronności włosów ludzkich w zależności od barwy i wykonywanych zabiegów fryzjerskich

Nazwa przedmiotu	Biometeorologia
Semestr	czwarty
Liczba punktów ECTS	
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Charakteryzuje podstawowe czynniki klimato- i pogodotwórcze oraz przyczyny ich zmienności [Metody oceny: test zamknięty / BC_P6S_WK15].</p> <p>W02: Opisuje wpływ zmiennych warunków meteorologicznych na funkcjonowanie organizmów żywych [Metody oceny: test zamknięty / BC_P6S_WG01,BC_P6S_WG06].</p> <p>W03: Tłumaczy wpływ antropogennych czynników środowiska powietrznego na ludzi i zwierzęta [Metody oceny: test zamknięty / BC_P6S_WK15].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Opracowuje prezentację na zadany temat związany z czynnikami klimato- i pogodotwórczymi [Metody oceny: prezentacja / BC_P6S_UU12].</p> <p>U02: Interpretuje zależności między środowiskiem powietrznym a organizmami żywymi [BC_P6S_UO11].</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>K01: Dyskutuje skutki zjawisk meteorologicznych zachodzących w przyrodzie [Metody oceny: efekty na bieżąco oceniane na ćwiczeniach / BC_P6S_KK01].</p> <p>K02: Jest wrażliwy na przyrodę i świadomy znaczenia bioróżnorodności. Aktywnie propaguje ochronę i dba o jakość środowiska naturalnego [Metody oceny: efekty na bieżąco oceniane na ćwiczeniach / BC_P6S_KK01, BC_P6S_KO03].</p>	
Kryteria oceniania	Zaliczenie przedmiotu:w celu zaliczenia przedmiotu student musi otrzymać pozytywną ocenę z testów sprawdzających wiedzę z zakresu materiału przerabianego na ćwiczeniach oraz wykładach, jak również posiadać wymaganą ilość obecności na zajęciach oraz oddać prezentację na zadany temat. Student posiadający zaliczenie ćwiczeń zobowiązany jest również do pisemnego zaliczenia (test zamknięty jednokrotnego wyboru składający się z 20 pytań) materiału wykładowego. Test z części wykładowej jest dołączony

	każdorazowo do testu sprawdzającego wiedzę z zakresu treści przerabianych na ćwiczeniach.
Treści programowe - wykłady	
<p>Szczegółowa tematyka wykładów: (10 wykładów po 1 godz.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wiadomości wstępne - pojęcia: klimatologia, biometeorologia. Typy biometeorologiczne pogody, kształtowanie się określonych typów pogody i ich charakterystyka, klasyfikacja biometeorologiczna klimatu. 2. Biomy występujące na Ziemi – uzależnienie rozwoju flory i fauny od warunków klimatycznych danego regionu. 3. Charakterystyka bioklimatu Europy i Polski – dostosowanie fauny i flory do lokalnych warunków meteorologicznych. Klimaty lokalne występujące w Polsce. Mikroklimat terenów rekreacyjnych (las, park, plaża). 4. Wpływ działalności człowieka na zmiany bioklimatu (zwłaszcza regionalne) - zmiany zamierzone i niezamierzone – wpływ na organizmy żywe, zmiany w faunie i florze. 5. Bioklimat miejski - czynniki sprzyjające jego wytworzeniu, cechy charakterystyczne – biometeorologiczny wpływ na ludzi i zwierzęta. Bioklimat pomieszczeń (mieszkania, sale sportowe, pływalnie itp.). 6. Aklimatyzacja, aklimacja i adaptacja człowieka do zmiennych warunków klimatycznych – zmiany fizjologiczne i fizjopatologiczne zachodzące w organizmach. Rytm biologiczny człowieka – dobowe i sezonowe. 7. Znaczenie wody w życiu zwierząt, sposoby jej pozyskiwania i utraty z organizmu; przystosowanie organizmów żywych do określonych warunków wodnych i wilgotnościowych środowiska oraz braku wody. 8. Ciśnienie atmosferyczne i ruchy powietrza - wpływ na organizmy zwierząt, znaczenie dla funkcjonowania i przemieszczania się zwierząt i roślin. 9. Elektryczność atmosferyczna - wpływ atmosferycznych zjawisk elektrycznych na zwierzęta i ludzi. 10. Choroby meteotropowe, wpływ zmiennych warunków meteorologicznych na funkcje organizmu człowieka. Wpływ zmiennych warunków klimatycznych i pogodowych na występowanie i rozprzestrzenianie się czynników chorobotwórczych. 	
Treści programowe - ćwiczenia	
<p>Szczegółowa tematyka ćwiczeń: (10 ćwiczeń po 2 godz.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Atmosfera ziemska - charakterystyka poszczególnych warstw, skład powietrza atmosferycznego, fizyczne i chemiczne zanieczyszczenia powietrza – wpływ na organizmy ludzi i zwierząt. 2. Promieniowanie słoneczne - podział promieniowania według długości fal, właściwości fizyczne i biologiczne poszczególnych frakcji. 3. Temperatura powietrza - pojęcia: ciepło i temperatura, zasadnicze stany równowagi termicznej w atmosferze, zmiany temperatury i osady atmosferyczne. 4. Ochładzanie – czynniki wpływające na utratę ciepła z organizmu. Mechanizm termoregulacji u organizmów zmienno ciepłych. Strefa obojętności cieplnej i punkt komfortu cieplnego. 5. Parowanie i wilgotność powietrza - istota procesu parowania, czynniki wpływające na intensywność parowania, wskaźniki higrometryczne powietrza - znaczenie dla roślin i zwierząt. Sprawdzian wiadomości. 6. Zachmurzenie i opady atmosferyczne - procesy powstawania i formowania się chmur, czynniki warunkujące wystąpienie opadów atmosferycznych, rodzaje opadów. prezentacje multimedialne 7. Ciśnienie atmosferyczne i ruchy powietrza - czynniki wpływające na zmiany ciśnienia atmosferycznego, przyczyny powstawania ruchów powietrza, charakterystyka wiatru. prezentacje multimedialne 8. Masy powietrzne i fronty atmosferyczne - charakterystyka mas powietrznych i frontów atmosferycznych kształtujących pogodę w Polsce. prezentacje multimedialne 9. Elektryczność atmosferyczna - zjawiska elektryczne wchodzące w zakres pojęcia elektryczności atmosferycznej: pole elektryczne atmosfery, przewodnictwo elektryczne atmosfery, jonizacja powietrza, elektryczność chmur i opadów. Prezentacje multimedialne na zadany temat. 10. Pomiary czynników pogodotwórczych, opracowanie biometeorologicznej charakterystyki aktualnej pogody. 	
Nazwa przedmiotu	Botanika
Semestr	

Liczba punktów ECTS	4
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Opisuje budowę organizmów żywych na każdym poziomie organizacyjnym. Wyjaśnia zmiany ewolucyjne w ich budowie w kontekście zmieniających się warunków środowiskowych [Metody oceny: ocena bieżących postępów w nauce (na podstawie prac pisemnych – testów). Wymagana jest obecność na wszystkich ćwiczeniach / BC_P6S_WG05].</p> <p>W02: Wskazuje pozycję systematyczną i chronologiczną najważniejszych form wymarłych roślin i zwierząt. Opisuje ich budowę anatomiczną i wyjaśnia związki z warunkami środowiskowymi. Wymienia najważniejsze etapy filogenezy człowieka [Metody oceny: ocena bieżących postępów w nauce (na podstawie prac pisemnych – testów). Wymagana jest obecność na wszystkich ćwiczeniach / BC_P6S_WG10].</p> <p>W03: Zna rodzaje i zasady systematyki oraz taksony roślin i zwierząt [Metody oceny: ocena bieżących postępów w nauce (na podstawie prac pisemnych – testów). Wymagana jest obecność na wszystkich ćwiczeniach / BC_P6S_WG11].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Oznacza przynależność rodzajową lub gatunkową organizmów mających wpływ na zdrowie i gospodarkę człowieka. Interpretuje ich cechy morfologiczne, fizjologiczne i behawioralne w kontekście adaptacji do koegzystencji z człowiekiem [Metody oceny: egzamin pisemny. Pytania problemowe, opisowe zadania porównawcze i pytania testowe / BC_P6S_UW09].</p> <p>U02: Stosuje zasady BHP i ergonomii w laboratoriach i w pracy terenowej. Ocenia podstawowe parametry środowiska pracy [Metody oceny: egzamin pisemny. Pytania problemowe, opisowe zadania porównawcze i pytania testowe / BC_P6S_UW11].</p> <p>U03: Rozumie potrzebę uczenia się i uzupełniania wiedzy przez całe życie [Metody oceny: egzamin pisemny. Pytania problemowe, opisowe zadania porównawcze i pytania testowe / BC_P6S_UU16].</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>K01: Wykazuje zainteresowanie systematyczną aktualizacją wiedzy z zakresu biologii i dyscyplin pokrewnych. Krytycznie ocenia posiadaną wiedzę oraz informacje dotyczące biologii człowieka podawane w mass-mediach [Metody oceny: ocena bieżących postępów w nauce (na podstawie prac pisemnych - testów). Wymagana jest obecność na wszystkich ćwiczeniach / BC_P6S_KK01].</p> <p>K02: Jest wrażliwy na przyrodę i świadomy znaczenia bioróżnorodności. Aktywnie propaguje ochronę i dba o jakość środowiska naturalnego. Propaguje zachowania prozdrowotne i proekologiczne [Metody oceny: egzamin pisemny. Pytania problemowe, opisowe zadania porównawcze i pytania testowe. / BC_P6S_KO02].</p> <p>K03: Jest zorientowany na efektywną i bezpieczną współpracę. Dbą o bezpieczeństwo pracy własnej i innych. Przestrzega zasad etyki zawodowej [Metody oceny: egzamin pisemny. Pytania problemowe, opisowe zadania porównawcze i pytania testowe. / BC_P6S_KR04].</p>	
Kryteria oceniania	Zaliczenie przedmiotu odbywa się na podstawie pisemnego zaliczenia ćwiczeń oraz wykładów na ocenę. Zaliczenie wykładów przeprowadzane jest po ich zakończeniu. Ocena końcowa z przedmiotu jest średnią z ocen zaliczenia wykładów oraz ćwiczeń. Jeżeli student nie zaliczy wykładów za pierwszym razem, ma prawo przystąpienia do zaliczenia poprawkowego w terminie wyznaczonym przez prowadzącego (nie później niż do końca sesji).
Treści programowe - wykłady	
<p>Szczegółowa tematyka wykładów:</p> <p>1-5. Rośliny lądowe jako organowce – budowa i funkcje poszczególnych organów u roślin okrytozalążkowych. Modyfikacje organów i ich znaczenie w życiu roślin. Przystosowania w budowie kwiatów do zapylenia przez wiatr oraz zwierzęta. Typy kwiatostanów. Podział owoców. Sposoby rozprzestrzeniania się nasion i owoców, przystosowania w budowie owoców zwiększające sukces rozsiewania nasion. Morfologia liści.</p> <p>6. Tendencje ewolucyjne w rozwoju organów u roślin lądowych (w ujęciu systematycznym). Kluczowe cechy diagnostyczne w systematyce poszczególnych gromad roślin lądowych.</p> <p>7. Miejsce roślin w systemach klasyfikacji organizmów żywych. Pochodzenie i ogólne cechy roślin lądowych. Zarys systematyki Phytobionta. Przegląd systematyczny mszaków i paprotników. Linia rozwojowa paproci. Przegląd systematyczny nagozalążkowych.</p> <p>8-11. Zarys systematyki Magnoliophyta. Dichotomia kluczy do oznaczania. Charakterystyka wybranych</p>	

rodzin. Cechy pierwotne w budowie kwiatów u okrytozalążkowych i tendencje ewolucyjne wśród dwuliściennych i jednoliściennych.

12-13. Tkanki roślinne: terminologia, klasyfikacja, cechy wyróżniające, lokalizacja. Procesy wzrostowe roślin. Typy wiązek przewodzących i ich rozmieszczenie w organach roślin dwu- i jednoliściennych.

14. Budowa anatomiczna korzenia w strefie włośnikowej oraz transport poziomy wody przez korę pierwotną. Wtórny przyrost korzenia na grubość i jego konsekwencje w budowie anatomicznej. Pierwotna i wtórna budowa anatomiczna łodygi. Przyrost łodygi na grubość i jego wpływ na budowę anatomiczną. Anatomia liścia.

15. Sposoby rozmnażania się roślin. Tendencje ewolucyjne w metagenezie roślin zarodnikowych. Charakterystyka morfologicznoasporofitów i gametofitów w poszczególnych grupach systematycznych. Metageneza u roślin nagonasiennych i okrytonasiennych – wskazanie cech apomorficznych oraz tendencji w ewolucji metagenezy u nasiennych. Zapłodnienie u okrytonasiennych i powstawanie owoców.

Treści programowe - ćwiczenia

Szczegółowa tematyka ćwiczeń:

1. Przegląd systematyczny glonów i mszaków.
2. Przegląd systematyczny paprotników.
3. Przegląd systematyczny nagonasiennych.
4. Budowa kwiatu. Modyfikacje łodygi. Morfologia korzenia.
5. Kwiatostany groniaste i wierzchotkowe. Przykwiatki.
6. Podział owoców.
7. Morfologia liści.
8. Wprowadzenie do klucza do oznaczania roślin; oznaczanie roślin na zaliczenie.
- 9-11. Przegląd ważniejszych rodzin okrytonasiennych, oznaczanie roślin na zaliczenie.
12. Wprowadzenie do mikroskopowania. Budowa mikroskopu optycznego. Zasady mikroskopowania. Zasady sporządzania preparatów mikroskopowych. Zasady wykonywania rysunków schematycznych. Samodzielne wykonanie pierwszych preparatów mikroskopowych. Wykonanie rysunków schematycznych. Budowa komórki roślinnej. Tkanka okrywająca – epiderma i epiblema. Plazmoliza i deplazmoliza komórki roślinnej.
13. Wytwory epidermy i epiblemy.
14. Tkanka miękiszowa: miękisz zasadniczy, asymilacyjny (palisadowy, gąbczasty, wieloramienny), powietrzny, spichrzowy, wodny.
15. Budowa anatomiczna liścia, łodygi i korzenia.

Nazwa przedmiotu	Chemia organiczna z elementami chemii nieorganicznej
Semestr	pierwszy
Liczba punktów ECTS	5
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Po ukończeniu przedmiotu student</p> <p>W zakresie wiedzy</p> <p>W1 - student zna podstawową klasyfikację związków nieorganicznych i organicznych. Przyporządkowuje związki nieorganiczne do poszczególnych grup (elektrolity, nieelektrolity, elektrolity słabe, elektrolity mocne) [Metody oceny: egzamin pisemny / BC_P6S_W01].</p> <p>W2 - ma ogólną wiedzę o budowie związków organicznych oraz nazywa poszczególne grupy związków [Metody oceny: egzamin pisemny / BC_P6S_W01].</p> <p>W3 - rozpoznaje na podstawie poznanych reakcji charakterystycznych analizowaną grupę substancji. Jest w stanie oznaczyć podstawowe stałe fizykochemiczne (temperaturę topnienia, temperaturę wrzenia, współczynnik załamania światła) [Metody oceny: sprawozdanie z ćwiczeń, egzamin pisemny / BC_P6S_W01].</p> <p>W zakresie umiejętności</p> <p>U1 - student bezpiecznie przeprowadza podstawowe doświadczenia w laboratorium chemicznym [Metody oceny: prawidłowe wykonanie ćwiczeń / BC_P6S_U01].</p> <p>U2 - student potrafi montować i obsługiwać podstawową aparaturę laboratoryjną [Metody oceny: prawidłowe wykonanie ćwiczeń / BC_P6S_U01].</p> <p>U3 - interpretuje zaobserwowane efekty wykonanych doświadczeń [Metody oceny: prawidłowe wykonanie ćwiczeń / BC_P6S_U01].</p> <p>W zakresie kompetencji społecznych</p> <p>K1 - postępuje zgodnie z instrukcjami, przestrzega zasad bezpieczeństwa pracy w laboratorium chemicznym [Metody oceny: bezpieczna praca w laboratorium chemicznym / BC_P6S_K02].</p>	

K2 - ma świadomość zagrożeń związanych z użyciem odczynników chemicznych dla siebie i współpracujących z nim osób [Metody oceny: bezpieczna praca w laboratorium chemicznym / BC_P6S_K02].	
K3 - student jest odpowiedzialny i dba o powierzony sprzęt laboratoryjny [Metody oceny: bezpieczna praca w laboratorium chemicznym / BC_P6S_K02].	
Kryteria oceniania	Zaliczenie przedmiotu: egzamin pisemny – pytania problemowe. Jeśli egzamin nie zostanie zaliczony w pierwszym terminie student ma prawo do zaliczenia go w terminie poprawkowym.
Treści programowe - wykłady	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa atomu, właściwości pierwiastków w powiązaniu ze strukturą elektronową atomu. Układ okresowy. 2. Rodzaje wiązań chemicznych i ich charakterystyka. Struktura elektronowa cząsteczki jonów. Stężenia procentowe i molowe. 3. Roztwory. Dysocjacja elektrolityczna. Hydroliza. Iloczyn jonowy wody. pH. Równowagi w roztworach. Roztwory buforowe. 4. Reakcje chemiczne. Typy reakcji chemicznych. Reakcje odwracalne i pojęcie stałej równowagi. Procesy oksydacyjno-redukcyjne. 5. Kinetyka reakcji chemicznych. Rola katalizatorów w przebiegu reakcji chemicznych. 6. Budowa i izomeria związków organicznych. 7. Alkany i cykloalkany. Alkeny i alkiny. Addycja elektrofilowa i wolnorodnikowa. 8. Alkadieny i polidieny. Węglowodory aromatyczne. Substytucja elektrofilowa. 9. Halogenki alkilów. Substytucja nukleofilowa w układach alifatycznych. Eliminacja 10. Alkohole, fenole, etery. 11. Aldehydy i ketony. Kwasy karboksylowe. 12. Pochodne kwasów karboksylowych. Tłuszcze. 13. Aminy, amidy. 14. Aminokwasy i peptydy. 15. Węglowodany 	
Treści programowe - ćwiczenia	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapis cząsteczkowy i jonowy reakcji przebiegających w roztworach wodnych. Zjawisko amfoteryczności. 2. Dysocjacja, wskaźniki pH, elektrolity. 3. Alkacymetria 4. Reakcje chemiczne. Hydroliza 5. Roztwory buforowe 6. Destylacja prosta 7. Destylacja frakcyjna 8. Pomiary fizykochemiczne współczynnika załamania światła i temperatury topnienia 9. Chromatografia kolumnowa i bibułowa 10. Chromatografia cienkowarstwowa 11. Ekstrakcja 12. Oczyszczanie substancji organicznych przez krystalizację. 13. Właściwości redukujące cukrów 14. Zmydlanie 15. Reakcje charakterystyczne podstawowych grup związków organicznych. 	

Nazwa przedmiotu	Choroby cywilizacyjne
Semestr	trzeci
Liczba punktów ECTS	2
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Zna choroby cywilizacyjne ich epidemiologię i czynniki ryzyka. Zna metody rozpoznawania zagrożeń chorobami cywilizacyjnymi. Zna zasady profilaktyki chorób ryzyka i rozumie konieczność wdrażania tej profilaktyki na każdym etapie życia człowieka [Metody oceny: kolokwium, test końcowy / BC_P6S_WK18].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Za pomocą prostych mierników stanu zdrowia rozpozna zagrożenie chorobami cywilizacyjnymi i</p>	

<p>oceni ryzyko ich wystąpienia. Wykorzystuje różne bazy danych do zdobywania wiedzy o zagrożeniach zwiększających ryzyko zachorowania na choroby cywilizacyjne [Metody oceny: projekt badawczy / BC_P6S_UW10; BC_P6S_UO15].</p> <p>U02: Podejmuje działania promujące prozdrowotny styl życia, szczególnie te elementy, które wpływają na zmniejszenie ryzyka wystąpienia schorzeń cywilizacyjnych [Metody oceny: prezentacja, projekt badawczy / BC_P6S_UW12].</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>K01: We współpracy z grupą podejmuje działania związane z prowadzeniem i realizacją zadania badawczego. Promuje zdrowy styl życia [Metody oceny: projekt badawczy / BC_P6S_KR04; BC_P6S_KO02].</p>	
Kryteria oceniania	<p>Test zaliczeniowy 30 pytań, zaliczenie przy uzyskaniu 60% pozytywnych odpowiedzi.</p> <p>Ocenę końcową z przedmiotu stanowi średnia arytmetyczna ocen z wykładu i ćwiczeń.</p>
Treści programowe - wykłady	
<p>Szczegółowa tematyka wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Choroby cywilizacyjne – definicja, ich źródła i rodzaje (1h) 2. Charakterystyka chorób cywilizacyjnych (nowotwory, choroby układu krążenia, otyłość, cukrzyca, choroby psychosomatyczne, choroby infekcyjne) – epidemiologia, czynniki ryzyka, szacowanie ryzyka zachorowania. (10h) 3. Zagrożenia zdrowotne a prawidłowa dieta (2h) 4. Zagrożenia zdrowotne a aktywność fizyczna. (2h) 	
Treści programowe - ćwiczenia	
<p>Szczegółowa tematyka ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Choroby cywilizacyjne jako „główni zabójcy” współczesnych społeczeństw (3h) 2. Metody rozpoznawania i oceny ryzyka chorób cywilizacyjnych (4h) 3. Przygotowanie i opracowanie zadania badawczego dotyczącego profilaktyki chorób cywilizacyjnych (4h) 4. Podsumowanie realizacji zadania badawczego – konstrukcja programu profilaktycznego dla młodzieży akademickiej obniżającego ryzyko chorób cywilizacyjnych (4h) 	

Nazwa przedmiotu	Dziedzictwo kulturowe z elementami muzealnictwa
Semestr	piąty
Liczba punktów ECTS	
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Zna i rozumie najważniejsze zasady prawa, ochrony własności intelektualnej. Rozumie sens i zasady działania komisji bioetycznych [Metody oceny: test / BC_P6S_WK19].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Stosuje właściwe technologie informacyjne w tworzeniu baz danych, opracowaniu statystycznym i graficznym danych oraz w pozyskiwaniu i przetwarzaniu informacji [Metody oceny: test / BC_P6S_UW04].</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>K01: Właściwie postrzega różnicowanie biologiczne i kulturowe, wewnątrz- i międzypopulacyjne człowieka. Zgodnie z zasadami etyki promuje równość wszystkich ludzi [Metody oceny: test / BC_P6S_KR05].</p>	
Kryteria oceniania	<p>Studentów posiadających pozytywną ocenę ćwiczeń obowiązuje pisemny sprawdzian testowy (15 pytań), który trwa 45 min. Ocena końcowa jest średnią oceny z ćwiczeń i testu sprawdzającego wiedzę z wykładów.</p>
Treści programowe - wykłady	
<p>Szczegółowa tematyka wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1-2. Czym jest dziedzictwo ludzkości. Rola międzynarodowych i krajowych agend UNESCO w poznaniu i dążeniu do zachowania dziedzictwa. Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego (Paryż 1972). Działalność Narodowego Instytutu Dziedzictwa. 3-4. Czym jest muzeum? Krótka historia muzealnictwa na świecie i w Polsce. Typy muzeów. Ich rola w 	

zachowaniu dziedzictwa ludzkości.

5-6. Czym jest dziedzictwo materialne? Dziedzictwo a tradycja. Manipulowanie dziedzictwem. Dziedzictwo "nasze" a "obce". Wybrane elementy dziedzictwa materialnego (krajobrazy, zabytki) i formy ich ochrony (lista światowego dziedzictwa UNESCO, pomniki historii, wpis na listę zabytków, parki kulturowe, lista skarbów dziedzictwa).

7-8. Czym jest dziedzictwo niematerialne? Listy międzynarodowego i krajowego dziedzictwa niematerialnego. Przykłady dziedzictwa niematerialnego podlegającego ochronie: tradycyjne sokolnictwo, rusznikarstwo cieszyńskie, Kaziuki Wileńskie.

9-10. Czym jest dziedzictwo archeologiczne? Czym jest zabytek archeologiczny? Ochrona dziedzictwa archeologicznego w Polsce i jego zintegrowana konserwacja. Baza danych HEREIN. Krajobrazy archeologiczne.

11-12. Rabunek i straty wojenne w dziedzictwie kulturowym. Polskie straty wojenne podczas II wojny światowej i działania rewindykacyjne. Czy amatorskie poszukiwanie ukrytych dóbr kultury w Polsce jest legalne? Aplikacja ARTSHERLOCK.

13-14. Dziedzictwo ludzkości - naturalne i kulturowe - spojrzenie holistyczne. Związki człowieka ze światem natury i interakcje człowiek-środowisko. Ekologia życia człowieka.

15. Współczesne doktryny konserwatorskie dziedzictwa kulturowego. Idea prof. Andrzeja Tomaszewskiego konserwacji zapobiegawczej środowiska życia człowieka. Dziedzictwo kulturowe jako element gospodarki opartej na idei zrównoważonego rozwoju.

Treści programowe - ćwiczenia

Szczegółowa tematyka ćwiczeń:

1-2. Omówienie ustawy o muzeach i kodeksu pracy muzealnika.

3-6. Zapoznanie się z wystawami wybranego muzeum o charakterze historycznym (np. Muzeum Miejskie Wrocławia). Omówienie ich roli edukacyjnej i formy ekspozycji.

7-10. Zapoznanie się z wystawami wybranego muzeum o charakterze przyrodniczym (np. Muzeum Wolińskiego Parku Narodowego). Omówienie ich roli edukacyjnej i formy ekspozycji.

11-14. Zapoznanie się z wybranym pomnikiem historii (np. Hala Stulecia we Wrocławiu, klasztor cysterek w Trzebnicy). Omówienie złożoności zawartego w nim dziedzictwa oraz form ochrony.

15. Zapoznanie się z przykładami dziedzictwa niematerialnego - lokalnych tradycji "żywych" w regionach zamieszkiwania studentów.

Nazwa przedmiotu	Edukacja prozdrowotna
Semestr	drugi
Liczba punktów ECTS	2
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Zna przyczyny występowania schorzeń infekcyjnych i genetycznych, zna mierniki i metody oceny stanu zdrowia populacji [Metody oceny: test / BC_P6S_WG04].</p> <p>W02: Rozumie problemy związane z utrzymaniem zdrowia zna podstawy prawidłowego i higienicznego stylu życia i rozumie potrzebę wykorzystania tej wiedzy w życiu społeczeństwa [Metody oceny: test / BC_P6S_WK19].</p> <p>W03: – rozumie etyczno-moralne problemy związane z utrzymaniem zdrowia wszystkich ludzi na świecie, rozumie potrzebę propagowania zachowań prozdrowotnych i profilaktyki zdrowia [Metody oceny: test / BC_P6S_WK19].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Umie powiązać stan zdrowia z trybem życia oraz ocenić prozdrowotne zachowania na różnych etapach rozwoju człowieka [Metody oceny: projekt i prezentacja multimedialna / BC_PS6_UW06].</p> <p>U02: Umie podejmować działania edukacyjne w zakresie promocji zdrowia, używa właściwej terminologii, potrafi stosować właściwe techniki w propagowaniu zachowań prozdrowotnych [Metody oceny: projekt i prezentacja multimedialna / BC_PS6_UW12].</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>K01: aktualizuje wiedzę i jest kreatywny w działaniach związanych z promocją zdrowia [Metody oceny: obserwacja studenta podczas zajęć / BC_PS6_KK01].</p>	
Kryteria oceniania	Wykład: test zaliczenie 30 pytań zamkniętych, zaliczenie przy 60%.
Treści programowe - wykłady	
Szczegółowa tematyka wykładów:	

<ol style="list-style-type: none"> 1. Definicje zdrowia i pozytywne, negatywne i pośrednie mierniki zdrowia (2 h). 2. Czynniki genetyczne i paragenetyczne decydujące o zdrowiu człowieka (2 h). 3. Środowiskowe czynniki wpływające na zdrowie (2 h). 4. Cywilizacyjne zagrożenia zdrowia związane ze stylem życia (2h). 5. Zagrożenia zdrowia związane w środowisku społecznym (2 h). 6. Zagrożenia zdrowia w środowisku fizycznym (3 h). 7. System ochrony zdrowia w Polsce (2 h).
Treści programowe - ćwiczenia
<p>Szczegółowa tematyka ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dekalog zdrowia (2h) 2. Organizacja zdrowia w Polsce i na świecie (3h) 3. Choroby cywilizacyjne – jak im zapobiegać oraz współczesne zagrożenia zdrowia – przygotowanie i przedstawienie prezentacji 4h 4. Przygotowanie i opracowanie ankiety dotyczącej prozdrowotnych zachowań studentów Uniwersytetu Przyrodniczego (praca zespołowa) (4 h). 5. Podsumowanie ankiety i samoocena zachowań prozdrowotnych (2 h).

Nazwa przedmiotu	Ekologia
Semestr	trzeci
Liczba punktów ECTS	3
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Student zna podstawowe pojęcia i metody badań ekologicznych [Metody oceny: pisemny sprawdzian / BC_P6S_WG14].</p> <p>W02: Student rozumie zasady regulujące funkcjonowanie układów ekologicznych na różnych poziomach organizacji żywej przyrody [Metody oceny: pisemny sprawdzian / BC_P6S_WG14].</p> <p>W03: Student potrafi powiązać znaczenie czynników środowiskowych z ich wpływem na strukturę i funkcjonowanie organizmów w ramach tworzących się układów ekologicznych [Metody oceny: pisemny sprawdzian / BC_P6S_WG14].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Student analizuje podstawowe pojęcia ekologiczne, struktury i funkcjonowanie układów biologicznych na poziomie populacji, biocenozy, ekosystemu, krajobrazu i biosfery [Metody oceny: bieżąca ocena (na podstawie kartkówki i/lub ustnych wypowiedzi) postępów w nauce i aktywności / BC_P6S_UW09; BC_P6S_UW10].</p> <p>U02: Student potrafi określić wzajemne relacje między organizmami i ich środowiskiem [Metody oceny: bieżąca ocena (na podstawie kartkówki i/lub ustnych wypowiedzi) postępów w nauce i aktywności / BC_P6S_UW10].</p> <p>U03: Student prawidłowo interpretuje struktury ekologiczne wybranych populacji zwierząt [Metody oceny: bieżąca ocena (na podstawie kartkówki i/lub ustnych wypowiedzi) postępów w nauce i aktywności / BC_P6S_UW10; BC_P6S_UW12].</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>K01: Student wykazuje zainteresowanie systematyczną aktualizacją wiedzy z zakresu biologii i dyscyplin pokrewnych [Metody oceny: bieżąca ocena zrealizowanych zadań i aktywności / BC_P6S_KK01].</p> <p>K02: Student rozumie rolę człowieka w procesach kształtowania środowiska; potrafi zastosować prawa ekologii w ochronie środowiska i przyrody [Metody oceny: bieżąca ocena zrealizowanych zadań i aktywności / BC_P6S_KO02].</p>	
Kryteria oceniania	<p>Zaliczenie przedmiotu: na podstawie pozytywnego zaliczenia ćwiczeń.</p> <p>Ocena z teorii (wykład) - 50%</p> <p>Ocena z ćwiczeń - 50%</p> <p>Pisemny sprawdzian na ocenę (obejmujący treści z wykładów i ćwiczeń); 10 pytań otwartych; czas trwania 45 minut;</p> <p>60% poprawnych odpowiedzi - dostateczny, 65% - dostateczny plus, 75% - dobry, 85% - dobry plus, 95% - bardzo dobry.</p> <p>Poprawa sprawdzianu (10 pytań otwartych; czas trwania 45 minut) w terminie nie dłuższym niż dwa tygodnie.</p> <p>Zaliczenie przedmiotu na podstawie średniej z ocen.</p>
Treści programowe - wykłady	

<p>Szczegółowa tematyka wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ekologia: cel i przedmiot badań, podstawowe pojęcia (1h). 2. Ziemia jako środowisko życia (1h). 3. Czynniki ekologiczne wpływające na rozmieszczenie organizmów (1h). 4. Organizacja biosfery. Strefy klimatyczno-roślinne (1h). 5. Metabolizm biosfery – produkcja i dekompozycja biomasy (1h). 6. Biomy Ziemi cz. I (1h). 7. Biomy Ziemi cz. II (1h). 8. Struktura i zmienność biocenoz. Sukcesja ekologiczna (1h). 9. Różnorodność biologiczna. Równowaga biocenotyczna (1h). 10. Ekologia krajobrazu (1h).
<p>Treści programowe - ćwiczenia</p>
<p>Szczegółowa tematyka ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Analiza podstawowych pojęć z zakresu ekologii (gatunek, populacja, siedlisko, biotop, biocenoza, nisza ekologiczna, ekoton, ekosystem, biom, biosfera) (2h). 2. Podział organizmów ze względu na zakres tolerancji w stosunku do różnych czynników, wskaźniki ekologiczne (bioindykatory) i praktyczne wykorzystanie wiedzy o tolerancji (2h). 3. Struktura ekologiczna populacji. Liczebność i zagęszczenie populacji. Metody oceny wielkości populacji roślin i zwierząt (2h). 4. Określenie liczebności, zagęszczenia, frekwencji i współczynnika dyspersji wybranych populacji w terenie (2h). 5. Struktura przestrzenna, wiekowa, płciowa, socjalna wybranych populacji bezkręgowców, prezentacja projektów (2h). 6. Struktura przestrzenna, wiekowa, płciowa, socjalna wybranych populacji kręgowców, prezentacja projektów (2h). 7. Konstruowanie tabeli życia dla kohorty i wyznaczenie krzywej przeżywania (2h). 8. Symulacja logistycznego wzrostu populacji (2h). 9. Analiza struktury i funkcjonowania biocenoz. Wybrane wskaźniki biocenotyczne (2h). 10. Oddziaływania między populacjami (2h).

Nazwa przedmiotu	Ekologia człowieka
Semestr	czwarty
Liczba punktów ECTS	2
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Nazywa i definiuje podstawowe mierniki stresu fizjologicznego (biologiczne i demograficzne) i zna możliwości ich zastosowania do oceny kondycji biologicznej populacji żyjących i paleopopulacji [Metody oceny: test egzaminacyjny / BC_P6S_WG13, BC_P6S_WG14, BC_P6S_WK18].</p> <p>W02: Zna wybrane czynniki kształtujące cechy populacji ludzkich w przeszłości ewolucyjnej i obecnie [Metody oceny: test egzaminacyjny / BC_P6S_WG05, BC_P6S_WG13, BC_P6S_WK18].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Analizuje i ocenia kondycję biologiczną populacji na podstawie wyznaczników stresu fizjologicznego i danych demograficznych [Metody oceny: test egzaminacyjny / BC_P6S_UW10].</p> <p>U02: Potrafi oszacować tryb życia oraz status społeczno-ekonomiczny populacji (szczególnie paleopopulacji) [Metody oceny: test egzaminacyjny / BC_P6S_UW10].</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>K01: Ma świadomość wpływu czynników środowiskowych na właściwości biologiczne i wskaźniki demograficzne człowieka [Metody oceny: test egzaminacyjny / BC_P6S_KO02, BC_P6S_KR05].</p>	
Kryteria oceniania	<p>Studentów obowiązują pisemny egzamin testowy (40-50 zamkniętych pytań, częściowo o charakterze problemowym) w czasie sesji egzaminacyjnej. Egzamin trwa 100 min. i uznaje się go za zdany przy 55% poprawnych odpowiedzi. Jeśli egzamin nie zostanie zaliczony w pierwszym terminie student ma prawo ponownie go zdawać (pisemnie) w terminie poprawkowym.</p>
Treści programowe - wykłady	
<p>Szczegółowa tematyka wykładów:</p>	

<p>15 wykładów po 2 godz.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Efekty interakcji genotyp-środowisko w zależności od siły i czasu trwania bodźca, na poziomie osobniczym i populacyjnym. 2. Definicja stresu fizjologicznego. Zmiany adaptabilne jako wyznacznik stresu fizjologicznego. 3. Biologiczne podłoże uwarstwienia społecznego. Trendy sekularne. 4. Wyznaczniki stresu fizjologicznego w populacjach współczesnych i pradziejowych. 5. Ekosensytywność mężczyzn i kobiet. Nadumieralność mężczyzn. Oddziaływanie środowiska w różnych fazach ontogenezy. 6. Selekcja pozytywna i negatywna. Adaptacja genetyczna. Czynniki kształtujące cechy o znaczeniu adaptacyjnym grup ludzkich żyjących w różnych warunkach środowiskowych. 7. Specjacja i rasogeneza. Koncepcje rasy w odniesieniu do populacji współczesnych i pradziejowych. Ewolucja człowieka jako wynik procesów adaptacyjnych. 8. Czynniki środowiska stworzonego przez człowieka: mikroklimat pomieszczeń, hałas, światło, temperatura, urbanizacja (przeludnienie), etc. Granice przystosowania. 9. Zdrowie. Ekologiczna definicja zdrowia. Wskaźniki statystyczne (pozytywne i negatywne) określające stan zdrowia populacji. Klasyfikacja czynników chorobotwórczych. Odporność swoista i nieswoista. Choroby cywilizacyjne. 10. Znaczenie aktywności ruchowej. Hipokinezyza. Ergonomia i fizjologia pracy. Praca statyczna i dynamiczna. 11. Podstawy racjonalnego żywienia. Podstawowa i całkowita przemiana materii. Reguła Bergmana. 12. Przyczyny i skutki otyłości. Występowanie na świecie (1h) 13. Czynniki kształtujące stan demograficzny populacji współczesnych i pradziejowych: migracje, płodność, umieralność. 14. Zjawiska i demograficzne tendencje czasowe od pradziejów do współczesności, w krajach cywilizowanych i krajach rozwijających się. 15. Sytuacja demograficzna w dzisiejszej Polsce. (1h) <p>Treści programowe - ćwiczenia</p>

Nazwa przedmiotu	Ergonomia
Semestr	czwarty
Liczba punktów ECTS	3
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Rozumie rolę ergonomii korekcyjnej i koncepcyjnej w procesie optymalizacji pracy oraz zakresy i cele ilościowych i jakościowych diagnoz ergonomicznych [Metody oceny: test zaliczeniowy / BC_P6S_WK18; BC_P6S_WK20].</p> <p>W02: Wskazuje źródła kosztu biologicznego pracy i ich wpływ na poziom zmęczenia; zna podstawy metodologiczne tworzenia norm antropometrycznych i projektowania ergonomicznego [Metody oceny: test zaliczeniowy; ocena bieżąca na ćwiczeniach / BC_P6S_WG06; BC_P6S_WK18; BC_P6S_WK20].</p> <p>W03: Definiuje czynniki modelujące materialne środowisko pracy oraz ich wpływ na wydajność pracy, stan zdrowia pracowników i poziom ryzyka wystąpienia wypadków w czasie pracy [Metody oceny: test zaliczeniowy; ocena bieżąca na ćwiczeniach / test zaliczeniowy; ocena bieżąca na ćwiczeniach / BC_P6S_WG06; BC_P6S_WK20].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Dobiera odpowiednie metody służące do oceny poziomu wysiłku fizycznego i psychicznego w czasie pracy [Metody oceny: test zaliczeniowy; ocena bieżąca na ćwiczeniach / BC_P6S_UW02; BC_P6S_UW12].</p> <p>U02: Wykonuje podstawowe pomiary parametrów materialnego środowiska pracy w celu oceny dostosowania ergonomicznego stanowisk roboczych [Metody oceny: test zaliczeniowy; ocena bieżąca na ćwiczeniach / BC_P6S_UW02; BC_P6S_UW12].</p> <p>U03: Posiada umiejętność przygotowania pracy projektowej [Metody oceny: ocena bieżąca na ćwiczeniach / BC_P6S_UW12].</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>K01: Ma świadomość zagrożeń występujących w niewłaściwie zaprojektowanym i użytkowanym środowisku pracy [Metody oceny: test zaliczeniowy / BC_P6S_KR04].</p> <p>K02: Wykazuje dbałość o prawidłowe kształtowanie, pod względem bezpieczeństwa i dostosowania</p>	

ergonomicznego, własnego miejsca pracy [Metody oceny: test zaliczeniowy / BC_P6S_KR04].	
Kryteria oceniania	Zaliczenie pisemne wykładu - obowiązuje pisemny test (30 zamkniętych pytań). Zaliczenie trwa 60 min. Zasób wiedzy do zaliczenia 60%. Jeśli test nie zostanie zaliczony w pierwszym terminie student ma prawo ponownie go zdawać ustnie lub pisemnie w drugim terminie.
Treści programowe - wykłady	
Szczegółowa tematyka wykładów:	
<p>1. Ergonomia jako interdyscyplinarna nauka o pracy; kierunki badawcze współczesnej ergonomii; rola ergonomii korekcyjnej i koncepcyjnej w procesie humanizacji pracy; społeczne i ekonomiczne aspekty ergonomii – 2 godz.</p> <p>2. Podstawowe zadania ergonomii wyrobów i ergonomii warunków pracy; współczesne formy organizacji pracy; uwarunkowania funkcjonalne układu „człowiek-maszyna-środowisko pracy”; ilościowe i jakościowe diagnozy ergonomiczne – 2 godz.</p> <p>3. Fizjologia pracy; postacie pracy i ich kwalifikacja; biorytmy i ich wpływ na zmiany poziomu wydajności pracy; źródła kosztu biologicznego w procesie pracy; zmęczenie jako sygnał autoregulacyjny; sposoby przeciwdziałania zmęczeniu; trening i jego rola w kształtowaniu wydolności fizycznej – 2 godz.</p> <p>4. Warunki materialne środowiska pracy; budowa narządu wzroku; właściwości procesu widzenia; struktura pola widzenia; widzenie kontekstowe; miary oświetlenia; zasady oświetlania miejsca pracy; rodzaje oświetlenia; zjawiska olśnienia (metody przeciwdziałania); natężenie źródeł światła; rola kontrastów w oświetleniu miejsca pracy – 3 godz.</p> <p>5. Warunki materialne środowiska pracy; budowa i właściwości narządu zmysłu słuchu i równowagi; parametry wrażeń słuchowych; oddziaływanie bodźców akustycznych; zjawisko hałasu – dopuszczalne poziomy dźwięków; skutki oddziaływania hałasu; metody zwalczania hałasu; drgania mechaniczne; parametry drgań mechanicznych stanowiska pracy; oddziaływanie drgań na organizm człowieka; mikroklimat miejsca pracy – 3 godz.</p> <p>6. Zadania antropometrii ergonomicznej w procesie optymalizacji stanowisk pracy; dane antropometryczne – podstawa weryfikacji norm projektowych; metodologia projektowania ergonomicznego (metoda manekinów, videosomatografia, programy komputerowe w projektowaniu systemów „człowiek-obiekt techniczny”); antropometria w projektowaniu przestrzeni roboczej dla dzieci, osób starszych i niepełnosprawnych – 2 godz.</p> <p>7. Ergonomia pracy umysłowej; procesy pobudzania i hamowania CUN w procesie pracy; rola pamięci i uwagi; fazy pracy umysłowej – zagrożenia wywołane błędami w poszczególnych fazach; higiena pracy umysłowej – 1 godz.</p>	
Treści programowe - ćwiczenia	
Szczegółowa tematyka ćwiczeń:	
<p>1. Praca jako wyjątkowa cecha gatunku Homo sapiens; charakterystyka i etapy procesu pracy; środki prawne regulujące ochronę pracy; normy krajowe w zakresie ergonomii, antropometrii i biomechaniki – 2 godz.</p> <p>2. Pomiar wysiłku fizycznego: wskaźnik skuteczności restytucji; test Harwardzki; pomiary obciążenia dynamicznego i statycznego mięśni – 2 godz.</p> <p>3. Badanie wybranych parametrów procesu widzenia (punkt bliży, plamka ślepa, efekty stroboskopowe, złudzenia optyczne; diagnoza ergonomiczna oświetlenia w salach ćwiczeniowych i wykładowych: pomiar natężenia źródeł światła i luminacji powierzchni (luksomierz), określenie stosunków powierzchni okien do podłogi, - 4 godz.</p> <p>4. Badanie warunków akustycznych panujących w różnych pomieszczeniach uczelnianych (obsługa analizatora dźwięków); transmisja bodźców akustycznych drogą powietrzną i kostną; badanie akumetryczne słuchu – 2 godz.</p> <p>5. Określanie parametrów mikroklimatu środowiska pracy: jakość wentylacji pomieszczeń (analizator przepływu powietrza), wilgotność (higrometr), temperatura powietrza; skala wrażeń cieplnych – 2 godz.</p> <p>6. Antropometryczne zasady kształtowania obszarów pracy; strefy pracy; granice przestrzeni roboczej; kształty i wymiary siedzisk (diagnoza ergonomiczna sprzętów w sali ćwiczeniowej); strefy wygody i identyfikacji wzrokowej – 1 godz.</p> <p>7. Struktura pola orientacyjnego w miejscach pracy; klasyfikacja sygnałów pola orientacyjnego, rodzaje urządzeń sygnalizacyjnych, cechy urządzeń sterowniczych, zasady rozmieszczania wskaźników i urządzeń sterowniczych w polu orientacyjnym – 1 godz.</p> <p>8. Zasady ergonomicznego kształtowania stanowiska pracy przy komputerze; diagnozy ergonomiczne stanowisk komputerowych – 1 godz.</p>	

Nazwa przedmiotu	Ewolucjonizm
Semestr	szósty
Liczba punktów ECTS	
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Opisuje historię rozwoju ewolucjonizmu. Zna dowody ewolucji z zakresu paleontologii, anatomii porównawczej, embriologii, biochemii; wyjaśnia zasady doboru naturalnego, płciowego i innych form, opisuje mechanizm specjacji, zna ogólne zasady ewolucji organizmów żywych [Metody oceny: sprawdzanie ustne / BC_P6S_WG05].</p> <p>W02: Zna i rozumie podstawowe mechanizmy i prawa ewolucji, opisuje historię rozwoju ewolucjonizmu. Zna dowody ewolucji z zakresu paleontologii, anatomii porównawczej, embriologii, biochemii; wyjaśnia zasady doboru naturalnego, płciowego i innych form, opisuje mechanizm specjacji, zna ogólne zasady ewolucji organizmów żywych oraz mikro i makro ewolucji [Metody oceny: sprawdzanie ustne / BC_P6S_WG06].</p> <p>W03: Wykazuje wiedzę o molekularno-genetycznych zasadach ewolucji, zna podstawy współczesnych teoriach ewolucji [Metody oceny: egzamin / BC_P6S_WG08].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Prawidłowo określa chronologię przyrody i datuje towarzyszące jej formy życia (organizmy), interpretuje przynależność taksonomiczną organizmów w kontekście ewolucyjnym, opisuje zjawiska przejawów ewolucji w przyrodzie [Metody oceny: sprawdzanie ustne / BC_P6S_UW09].</p> <p>U02: Wykorzystuje proste programy komputerowe z filogenezy i ewolucji organizmów [Metody oceny: dyskusja na ćwiczeniach / BC_P6S_UW10].</p> <p>U03: Umie przedstawić i wykorzystać zdobytą wiedzę we współpracy z przedstawicielami i innych nauk o życiu a także o ochronie środowiska [Metody oceny: egzamin / BC_P6S_UW10].</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>K01: Jest chętny do uzupełniania wiedzy przez całe życie, aktywny w podnoszeniu swoich kwalifikacji na drodze kursów i szkoleń specjalistycznych [Metody oceny: sprawdzanie ustne / BC_P6S_KO02].</p> <p>K02: ma świadomość odpowiedzialności za zrealizowanie wiedzy ewolucyjnej w społeczeństwie, rozumie wartość naukową i społeczną w podniesieniu kompetencji zawodowych [Metody oceny: sprawdzanie ustne / BC_P6S_KO03].</p>	
Kryteria oceniania	Pisemny egzamin testowy (minimum 25 otwartych pytań) w sesji egzaminacyjnej i w terminie poprawkowym.
Treści programowe - wykłady	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wstęp do ewolucjonizmu, przedmiot, zadania, pojęcia. Historie powstawania idei ewolucji w czasach do Darwina. 2. Teorie Darwina. Zmienność organizmów. Dobór sztuczny. Powstawanie gatunków przez dobór naturalny. 3. Rozwój idei ewolucji w okresie podarwinowskim. Powstawanie i istota syntetycznej teorii ewolucji(STE). 4. Zasady i mechanizmy mikroewolucji. Ewolucyjne procesy w populacjach. 5. Czynniki mikroewolucji – mutacje, izolacje, populacyjne fale, dobór. 6. Makroewolucja. Teorie adaptacjogenezy. Filogenetyczna zmiana organów. 7. Progresja i regresja w ewolucji. Tempo i kierunki ewolucji. 8. Ewolucja ontogenezy. Teorie filembriogenezy. 9. Powstawanie i wymieranie organizmów - zjednoczony proces ewolucyjny. 10. Ewolucja jako system. Prawa i prawidłowości ewolucji. 11. Współczesne teorie ewolucji. Filogeografia. Kladystyka. 12. Ewolucyjne zasady powstawania życia. Teorie i hipotezy o powstawaniu życia. 13. Porównawcza charakterystyka ewolucji roślin. 14. Porównawcza charakterystyka ewolucji zwierząt. 15. Etapy historycznego rozwoju bioty w okresach geologicznych. 	
Treści programowe - ćwiczenia	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Przejściowe formy w ewolucji organizmów. 2. Ekosystemowa teoria ewolucji. Ewolucja ekosystemów. Litoral – strefa ewolucyjna. 3. Ewolucja adaptacje. Radiacja adaptacyjna. Inadaptacyjna ewolucja. 4. Ewolucja płci. Dobór płciowy, grupowy, krewniaczy. 	

5. Teoria ortogenezy. Ewolucja ontogenezy.
6. Informacyjna koncepcja ewolucji. Ewolucja molekularna.
7. Samolubny gen, memetyka, teoria replikantów. Ewolucyjna teoria gier.
8. Elektroniczna ewolucja. Algorytmy genetyczne i ewolucyjne. (1 godz.).

Nazwa przedmiotu	Fizjologia człowieka
Semestr	trzeci
Liczba punktów ECTS	4
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Widza:</p> <p>W01: Rozumie fizjologiczne podstawy funkcjonowania organizmu człowieka na każdym poziomie organizacyjnym [Metody oceny: test egzaminacyjny / BC_P6S_WG06].</p> <p>W02: Zna podstawowe procesy fizjologiczne zachodzące we wszystkich układach narządowych ciała ludzkiego [Metody oceny: test egzaminacyjny / BC_P6S_WG04; BC_P6S_WG06].</p> <p>W03: Objaśnia związki między budową i funkcją poszczególnych organów człowieka [Metody oceny: test egzaminacyjny / BC_P6S_WG05; BC_P6S_WG06].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Potrafi zmierzyć przy pomocy odpowiednich przyrządów podstawowe parametry funkcjonalne wybranych narządów ciała człowieka [Metody oceny: ocena bieżąca na ćwiczeniach / BC_P6S_UW02; BC_P6S_UW05].</p> <p>U02: Interpretuje wyniki podstawowych badań fizjologicznych [Metody oceny: ocena bieżąca na ćwiczeniach / BC_P6S_UW05].</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>K01: Jest świadomy efektów zaburzeń fizjologicznych stanowiących zagrożenia dla zdrowia [Metody oceny: test egzaminacyjny / BC_P6S_KO02].</p> <p>K02: Planuje zadania badawcze dostosowując je do warunków posiadanego instrumentarium badawczego [Metody oceny: ocena bieżąca na ćwiczeniach / BC_P6S_KR04].</p>	
Kryteria oceniania	Zaliczenie pisemne wiedzy z wykładu - obowiązuje pisemny test egzaminacyjny (30 zamkniętych pytań). Egzamin trwa 60 min. Zasób wiedzy do zaliczenia 60%. Jeśli test nie zostanie zliczony w pierwszym terminie student ma prawo ponownie go zdawać ustnie lub pisemnie w terminie poprawkowym.
Treści programowe - wykłady	
<p>Szczegółowa tematyka wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Środowisko biologiczne organizmu – płyny w przestrzeniach zewnątrz- i wewnątrzkomórkowych; kontrola i regulacja funkcji fizjologicznych – sprzężenia zwrotne; podstawy fizjologii komórki – błona komórkowa tkanek reaktywnych, jądro komórkowe, mitochondria, lizosomy (2 godz.) 2. Fizjologia układu ruchu; funkcje tkanki kostnej i procesy gojenia złamań kości; mechanizm molekularny skurczu mięśniowego – sarkomer i układ sarkotubularny, energetyka skurczu mięśniowego; regulacja napięcia mięśniowego; fizjologia mięśni gładkich (2 godz.) 3. Fizjologia układu nerwowego; budowa i funkcje neuronu i komórek glikowych; neurotransmitery; funkcje rdzenia kręgowego – łuk odruchowy; czynności pnia mózgu – ośrodki motywacyjne, odruchy warunkowe; funkcjonalna struktura kory mózgowej (2 godz.) 4. Fizjologia układu krążenia; czynności serca; parametry funkcjonalne zbiornika tętniczego i żylnego dużego – pojemność, ciśnienie, przepływ krwi, naczynia oporowe, filtracja w naczyniach włosowatych; ośrodki kontrolujące krążenie krwi (2 godz.) 5. Fizjologia układu oddechowego – wentylacja płuc, wartości składowe pojemności płuc; dyfuzja gazów w płucach; regulacja nerwowa oddychania – chemoreceptory; fizjologia układu pokarmowego – trawienie substancji odżywczych w poszczególnych odcinkach przewodu pokarmowego; czynności trzustki i wątroby, wchłanianie w przewodzie pokarmowym (3 godz.) 6. Fizjologia układu wydalania wewnętrznego; rola hormonów w homeostazie organizmu; układ podwzgórze-przysadka; hormony podwzgórza; wydzielanie części gruczołowej przysadki mózgowej; funkcje wydzielnicze tarczycy, przytarczyc, kory i rdzenia nadnerczy, aparat wyspowy trzustki (2 godz.) 7. Fizjologia układu moczowo-płciowego; płyny i elektrolity ustrojowe; funkcje nerek - filtracja kłębuszkowa; resorpcja i sekrecja kanalikowa, wchłanianie wody w kanalikach nerkowych, wydalanie moczu; regulacja czynności nerek (2 godz.) 	

Szczegółowa tematyka ćwiczeń:

1. Pobudliwość i pobudzenie – potencjał spoczynkowy i czynnościowy; synapsy i modulatory synaptyczne; mechanizm pobudzenia w komórkach nerwowych i włóknach mięśniowych
2. Pomiar wysiłku fizycznego: wskaźnik skuteczności restytucji; test Harwardzki; pomiary obciążenia dynamicznego i statycznego mięśni (2 godz.)
3. Czucie teleceptywne – funkcje narządu zmysłu wzroku, złudzenia optyczne; fizjologia węchu i słuchu; czucie eksterocentryczne – dotyk, ucisk, czucie termiczne, ból i hamowanie bólu; czucie interoceptywne (3 godz.)
4. Czynności bioelektryczne serca – oś elektryczna serca, odprowadzenia EKG, analiza zapisu EKG; czynności mechaniczne serca – tony serca; fizjologia krwi – czynności narządów krwiotwórczych, hemostaza, interpretacja badań morfologicznych (2 godz.)
5. Spirometria – pomiar pojemności płuc i interpretacja wyników; dynamika zmian czynnościowych układu krążenia i oddechowego w różnych stanach wysiłkowych; (2 godz.)
6. Efekty zaburzeń funkcjonalnych układu wydzielania wewnętrznego; kontrola hormonalna funkcji gruczołów płciowych; hormony tkankowe i ich funkcja; termoregulacja (2 godz.)
7. Determinacja płci, spermatogeneza i oogeneza, ciąża – czynności łożyska; laktacja (2 godz.)

Nazwa przedmiotu	Geologia
Semestr	pierwszy
Liczba punktów ECTS	
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Zna historię powstawania Ziemi i skorupy ziemskiej [Metody oceny: sprawdzanie ustne / BC_P6S_WG09].</p> <p>W02: Rozpoznaje najważniejsze minerały i przypisuje do epoki geologicznej [Metody oceny: sprawdzanie ustne / BC_P6S_WG09].</p> <p>W03: Zna teorii powstawania i ewolucji życia na ziemi [Metody oceny: kolokwia / BC_P6S_WG12].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Rozpoznaje i klasyfikuje skały na podstawie ich genezy, cech fizycznych i chemicznych [Metody oceny: sprawdzenie ustne, kolokwia / BC_P6S_UW08].</p> <p>U02: Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie [Metody oceny: sprawdzanie / BC_P6S_UU16].</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>K01: Jest kreatywny i działa w sposób przedsiębiorczy. Dobrze współpracuje w grupie [Metody oceny: sprawdzenie ustne / BC_P6S_KO03].</p>	
Kryteria oceniania	pisemne zaliczenie (minimum 25 otwartych pytań) w sesji egzaminacyjnej i w terminie poprawkowym.
Treści programowe - wykłady	
<p>Szczegółowa tematyka wykładów: 15 godz. po 1 godz.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wstęp. Metody w geologii. Historia geologii 2. Teorii i hipotezy powstawania wszechświata i ziemi 3. Geologiczna budowa i geosfery ziemi 4. Dryf kontynentów i neotektonika. 5. Magmatyzm i metamorfizm 6. Geneza minerałów i skal endogenicznych. 7. Egzogeniczne procesy atmosferyczne 8. Procesy hydrogeologiczne 9. Mineralogia i krystalografia 10. Petrografia 11. Geochronologia i stratygrafia 12. Dynamika litosfery w okresach geologicznych 13. Historyczna geologia ery paleozoicznej 	

14. Historyczna geologia meso- kenozoiku 15. Powstawanie biosfery i Homo w historii geologicznej
Treści programowe - ćwiczenia
Szczegółowa tematyka ćwiczeń: 15 godz. po 2 godz. 1. Skala geochronologiczna i zasady biostratygrafii 2. Przekrój geologiczny 3. Zasady klasyfikacji i usystematyzowania minerałów i skal. 4. Geneza minerałów i skal. Organizmy skalotwórcze. 5. Systematyka i właściwości ważniejszych skał magmowych i metamorficznych . 6. Systematyka i właściwości ważniejszych skał osadowych . 7. Surowce ziemi - geneza i rola w życiu człowieka 8. Przelomowe etapy w historii biosfery. (1 godz)

Nazwa przedmiotu	Immunologia - > nieaktualne efekty
Semestr	czwarty
Liczba punktów ECTS	3
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
Po ukończeniu przedmiotu student	
W zakresie wiedzy	
W1 – opisuje podstawowe mechanizmy odporności swoistej i nieswoistej wobec antygenów obcych groźnych dla zdrowia człowieka [Metody oceny: sprawdzian pisemny/egzamin / BC1_W05, BC1-W06, BC1_W07].	
W2 – wyjaśnia przyczyny zaburzonych mechanizmów immunologicznych w przebiegu chorób z nadwrażliwości i niedoborów odporności u człowieka [Metody oceny: sprawdzian pisemny/egzamin / BC1_W05; BC1_W07].	
W3 – wyjaśnia zasady immunoprofilaktyki swoistej u dzieci i osób dorosłych [Metody oceny: sprawdzian pisemny/egzamin / BC1_W07].	
W zakresie umiejętności	
U1 – wykonuje podstawowe testy immunologiczne wykrywające obecność antygenów i przeciwciał w materiale biologicznym [Metody oceny: sprawdzian pisemny / wykonanie ćwiczenia / BC1_U12].	
U2 – przeprowadza proste testy laboratoryjne z wykorzystaniem komórek układu odpornościowego [Metody oceny: sprawdzian pisemny / wykonanie ćwiczenia / BC1_U12].	
U3 – posługuje się prawidłową nomenklaturą naukową z zakresu immunologii [Metody oceny: sprawdzian pisemny/prezentacja BC1_U16].	
W zakresie kompetencji społecznych	
K1 - przedstawia argumenty wskazujące na konieczność stosowania szczepień profilaktycznych w populacji człowieka [Metody oceny: sprawdzian pisemny / BC1_K04, BC1_K07].	
K2 - w jasny i przystępny sposób wyjaśnia niekorzystne skutki wtórnych niedoborów immunologicznych w tym AIDS w kontekście zdrowia jednostki i populacji [Metody oceny: sprawdzian pisemny / BC1_K04, BC1_K06].	
K3 - w przystępny sposób przedstawia zagadnienia odporności człowieka w gremiach nie związanych bezpośrednio z naukami biologicznymi [Metody oceny: prezentacja / BC1_K07].	
Kryteria oceniania	Ocena z ćwiczeń 50%, ocena z wykładu 50%.
Treści programowe - wykłady	
1. Odporność swoista i nieswoista. Receptory dla antygenów na komórkach układu odpornościowego 2. Główny układ zgodności tkankowej człowieka. Prezentacja antygenów limfocytom 3. Fazy odpowiedzi odpornościowej . Rola komórek prezentujących antygen 4. Faza efektorowa odpowiedzi odpornościowej. Odporność komórkowa 5. Faza efektorowa odpowiedzi odpornościowej. Odporność humoralna 6. Cytokiny. Regulacja odpowiedzi immunologicznej. Zapalenie 7. Nadwrażliwość typu I i II 8. Nadwrażliwość typu III i IV 9. Niedobory odpornościowe pierwotne i wtórne 10. Odporność błon śluzowych	

11. Immunizacja bierna i kształtowanie się odporności w okresie pre- i postnatalnym. 12. Immunizacja czynna. Kalendarz szczepień 13. Odporność przeciwnowotworowa 14. Odporność transplantacyjna 15. Immunologia ciąży
Treści programowe - ćwiczenia
1. Przeciwciało jako odczynnik immunologiczny 2h 2. Przeciwciała monoklonalne (mAb) 2h 3. Immunoezymatyczne testy fazy stałej. Test ELISA 2h 4. Immunoezymatyczne testy fazy stałej. Western Blot oraz Doting 2h 5. Reakcje obrony nieswoistej 2h + kolokwium 1h 6. Ocena aktywności limfocytów in vitro 2h 7. Praktyczne wykorzystanie poznanych technik

Nazwa przedmiotu	Mikrobiologia
Semestr	trzeci
Liczba punktów ECTS	3
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Student ma ogólną wiedzę o budowie i funkcjach życiowych mikroorganizmów prokariotycznych i eukariotycznych, wirusów i prionów, zna pozycję drobnoustrojów w drzewie filogenetycznym organizmów żywych, opisuje mikroorganizmy należące do głównych domen. Zna sposoby wymiany informacji genetycznej u drobnoustrojów [Metody oceny: test końcowy z ćwiczeń i egzamin pisemny / BC_P6S_WG05].</p> <p>W02: Student opisuje mikrobiologiczne procesy odpowiedzialne za przemiany związków mineralnych i organicznych w środowisku, zna podstawy ekologii drobnoustrojów i rozumie oddziaływania między drobnoustrojami, organizmami wyższymi i środowiskiem nieożywionym [Metody oceny: test końcowy z ćwiczeń i egzamin pisemny / BC_P6S_WK18].</p> <p>W03: Student opisuje fenotypowe i genotypowe metody identyfikacji drobnoustrojów [Metody oceny: test końcowy z ćwiczeń i egzamin pisemny / BC_P6S_WG07].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Student prawidłowo obsługuje wyposażenie laboratorium mikrobiologicznego i bezpiecznie pracuje z materiałem mikrobiologicznym. Wykonuje proste analizy chemiczne pod kierunkiem opiekuna naukowego [Metody oceny: bieżąca ocena pracy studenta, aktywności i odpowiedzi ustnych / BC_P6S_UW01].</p> <p>U02: Student rozróżnia główne grupy i formy drobnoustrojów, przeprowadza podstawową diagnostykę bakterii i grzybów w oparciu o cechy morfologiczne [Metody oceny: bieżąca ocena pracy studenta, aktywności i odpowiedzi ustnych / BC_P6S_UW09].</p> <p>U03: Student ma opanowane podstawowe metody izolacji drobnoustrojów i technik mikroskopowania, dokonuje prawidłowego doboru technik mikrobiologicznych. Prawidłowo potrafi ocenić możliwości występowania patogenów związanych z produkcją zwierzęcą [Metody oceny: bieżąca ocena pracy studenta, aktywności i odpowiedzi ustnych / BC_P6S_UW10].</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>K01: Student jest wrażliwy na skutki oddziaływania człowieka na procesy prowadzone przez drobnoustroje na ich bioróżnorodność i zmienność w środowisku [Metody oceny: BC_P6S_KO02].</p> <p>K02: Student rozumie skutki zjawisk mikrobiologicznych w przyrodzie, jest świadomy zagrożeń dla zdrowia ludzi i zwierząt wynikających z powszechnego występowania w środowisku potencjalnie patogenicznych drobnoustrojów [Metody oceny: BC_P6S_KK01].</p> <p>K03: Student wykazuje odpowiedzialność za powierzony sprzęt, rozumie ważność przestrzegania zasad BHP w związku z powszechnym występowaniem drobnoustrojów [Metody oceny: BC_P6S_KR04].</p>	
Kryteria oceniania	Studentów posiadających zaliczenie ćwiczeń obowiązuje pisemny egzamin testowy (pytania otwarte i zamknięte) w sesji egzaminacyjnej. Zasób wiedzy do zaliczenia - 60%. Jeśli egzamin nie zostanie zliczony w pierwszym terminie student ma prawo ponownie go zdawać ustnie lub pisemnie w

	terminie poprawkowym.
Treści programowe - wykłady	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Szczegółowa tematyka wykładów: Definicja, cel i zakres przedmiotu. Charakterystyka i kryteria podziału drobnoustrojów. Postulaty Kocha. 2. Podstawowe cechy różnicujące drobnoustroje zaliczane do trzech domen <i>Archaea</i>, <i>Bacteria</i> i <i>Eukarya</i>. Podstawowe sposoby identyfikacji drobnoustrojów w oparciu o cechy fenotypowe i genotypowe. 3. Charakterystyka niorganismowalnych czynników zakaźnych (priony, wirusy). Choroby wywoływane przez priony. 4. Kryteria klasyfikacji wirusów. Charakterystyka prionów wybranych wirusów patogenicznych dla ludzi i zwierząt. 5. Typy fizjologiczne mikroorganizmów. Biologiczne utlenienie – oddychanie i fermentacja. 6. Alternatywne dla tlenu mineralne akceptory w łańcuchu oddechowym (azotany, azotyny, jony Fe, siarczany, dwutlenek węgla). 7. Charakterystyka chemoorganotrofów. Cz. I. Szlaki utleniania węglowodanów. Procesy niepełnego utlenienia związków organicznych i wykorzystanie produktów. 8. Charakterystyka chemoorganotrofów – cz. II. Procesy fermentacji węglowodanów. Drobnoustroje fermentacji mlekowej, etanolowej, propionowej i masłowej i ich znaczenie w produkcji zwierzęcej. 9. Charakterystyka chemoorganotrofów – cz. III. Utlenianie związków jednowęglowych (metan, metanol) i dwuwęglowych (kwas octowy, etanol) i ich znaczenie w produkcji zwierzęcej. 10. Metabolizm wtórny drobnoustrojów (antybiotyki i toksyny). Charakterystyka podstawowych grup metabolitów wtórnych. 11. Mechanizmy działania metabolitów wtórnych oraz mechanizmy odporności na antybiotyki. 12. Charakterystyka podstawowych czynników wirulencji drobnoustrojów. 13. Grzyby jako czynniki chorobotwórcze w produkcji zwierzęcej; mikozy oraz mikotoksykozy. 14. Charakterystyka wybranych bakterii chorobotwórczych dla ludzi i zwierząt. Cz. I. <i>Enterobacteriaceae</i> 	
Treści programowe - ćwiczenia	
<p>Szczegółowa tematyka ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Metody niszczenia i hodowli drobnoustrojów. Technika prac w laboratorium mikrobiologicznym. 2. Morfologia kolonii i komórek mikroorganizmów prokariotycznych - cz. 1. Proste metody barwienia. 3. Morfologia kolonii i komórek mikroorganizmów prokariotycznych - cz. 2. Złożone metody barwienia. 4. Morfologia kolonii i komórek mikroorganizmów eukariotycznych. Charakterystyka wybranych typów grzybów. 5. Wpływ czynników fizyko-chemicznych na wzrost drobnoustrojów. 6. Kontrola bakteriologiczna różnych środowisk (woda, gleba). Fermentacja rzekomo-mlekowa. 7. Wybrane procesy fizjologiczne drobnoustrojów cz. I. Procesy biologicznego utleniania (oddychanie i fermentacja). Homo- i heterofermentacja mlekowa. 8. Wybrane procesy fizjologiczne drobnoustrojów cz. II. Rozkład polisacharydów – fermentacja masłowa i acetonowo-butanolowa. 9. Wybrane procesy fizjologiczne drobnoustrojów cz. III. Rozkład białek – fermentacja par aminokwasów. 10. Podsumowanie i zaliczenie ćwiczeń. 	

Nazwa przedmiotu	Molekularna struktura komórki eukariotycznej
Semestr	trzeci
Liczba punktów ECTS	2
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Zna budowę i objaśnia zasady działania podstawowych przyrządów stosowanych w laboratorium biologii komórki. Stosuje metody matematyczne i statystyczne w interpretacji otrzymanych wyników</p>	

<p>[Metody oceny: zaliczenie (pytania problemowe) / BC_P6S_WG02; BC_P6S_WG16].</p> <p>W02: Rozumie biochemiczne uwarunkowania i sposoby regulacji podstawowych procesów fizjologicznych komórek, strukturę i funkcję organelli komórkowych oraz objaśnia molekularne podłoże wybranych chorób [Metody oceny: zaliczenie (pytania problemowe) / BC_P6S_WG04].</p> <p>W03: Wyjaśnia podstawy molekularnej zmienności i ewolucji organizmów, posiada wiedzę o aktualnie dyskutowanych w literaturze problemach kierunkowych, rozumie zagrożenia i problemy etyczno-moralne związane z rozwojem biologii molekularnej - zna podstawowe zasady BHP, szczególnie w zakresie postępowania z chemikaliami [Metody oceny: zaliczenie (pytania problemowe) / BC_P6S_WG12; BC_P6S_WK20].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Potrafi planować i przeprowadzać podstawowe eksperymenty laboratoryjne w celu rozpoznania i opisanie struktury molekularnej i funkcji komórki samodzielnie w sposób ukierunkowany [Metody oceny: zaliczenie wykładu w formie pytań problemowych / BC_P6S_UW01; BC_P6S_UW02; BC_P6S_UW05].</p> <p>U02: Używa podstawowych przyrządów stosowanych w laboratorium biologii komórki, rozwiązuje proste problemy badawcze w dziedzinie biochemii i biologii molekularnej, wykonuje stosowne obliczenia, przygotowuje sprawozdania, przeprowadza badania zgodnie z procedurami [Metody oceny: zaliczenie wykładu w formie pytań problemowych / BC_P6S_UW01; BC_P6S_UW02; BC_P6S_UW03; BC_P6S_UW05; BC_P6S_UW12].</p> <p>U03: wykorzystuje dostępne źródła informacji do nauki, planowania eksperymentów oraz rozwiązywania problemów badawczych - posiada umiejętność przygotowania prac pisemnych (sprawozdania, esej), a także prezentowania zagadnień także przy wykorzystaniu źródeł obcojęzycznych [Metody oceny: zaliczenie wykładu w formie pytań problemowych / BC_P6S_UW12; BC_P6S_UW13; BC_P6S_UW14].</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>K01: Wykazuje odpowiedzialność za powierzony sprzęt [Metody oceny: oceniane w trakcie zajęć / BC_P6S_KR04].</p> <p>K02: Przestrzega zasad BHP obowiązujących w laboratorium [Metody oceny: oceniane w trakcie zajęć / BC_P6S_KR04].</p>	
Kryteria oceniania	Studentów posiadających zaliczenie ćwiczeń obowiązuje trwające 60 minut pisemne zaliczenie wykładu w formie pytań problemowych. Do zaliczenia na ocenę dostateczną konieczne jest uzyskanie minimum 50% punktów.
Treści programowe - wykłady	
<p>Szczegółowa tematyka wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. DNA i chromosomy. Rola struktury chromatyny w ekspresji genów. 2. Od DNA do białka: jak komórki odczytują swój genom. 3. Cykl komórkowy, molekularne mechanizmy regulacji zjawisk mitotycznych. Metody oceny cyklu komórkowego -cytometr przepływowy. 4. Regulacja cyklu komórkowego w odpowiedzi na uszkodzenia DNA. 5. Struktura i funkcje białek. 6. Szlaki sygnalizacji międzykomórkowej. Budowa receptorów. 7. Onkogeneza 8. Różnicowanie się komórek. Charakterystyka różnych populacji komórek macierzystych 9. Mechanizmy starzenia się komórek 10. Śmierć komórek. Szlaki sygnalizacyjne apoptozy 	
Treści programowe - ćwiczenia	
<p>Szczegółowa tematyka ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ćwiczenia organizacyjne. Wprowadzenie do hodowli komórkowych. 2. Hodowle komórek eukariotycznych - wpływ środowiska hodowlanego na aktywność wydzielniczą i proliferacyjną komórek. 3. Techniki molekularne stosowane do oceny aktywności proliferacyjnej i żywotności komórek eukariotycznych w hodowlach in vitro. 4. Łańcuchowa reakcja polimerazy w czasie rzeczywistym- analiza ekspresji genów komórek eukariotycznych. Warunki przeprowadzenia poprawnej reakcji. 5. Metody izolacji kwasów nukleinowych. 6. Techniki immunoenzymatyczne w ocenie aktywności wydzielniczej komórek eukariotycznych. 7. Zajęcia praktyczne w laboratorium hodowli komórkowych. 8. Zajęcia praktyczne w laboratorium cytometrii przepływowej. 9. Kolokwium. Prezentacje multimedialne studentów dot. aktualnej wiedzy nt. biologii molekularnej 	

komórek eukariotycznych (część 1).
 10. Prezentacje multimedialne studentów dot. aktualnej wiedzy nt. biologii molekularnej komórek eukariotycznych (część 2).

Nazwa przedmiotu	Ochrona środowiska
Semestr	trzeci
Liczba punktów ECTS	3
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Objaśnia podstawowe teorie i prawa fizyczne oraz chemiczne mające związek ze zjawiskami przyrodniczymi [Metody oceny: ocena na 1 kolokwium z zakresu 3 wybranych wykładów / BC_P6S_WG01].</p> <p>W02: Identyfikuje problemy i czynniki wpływające na zmiany lub degradację ekosystemów [Metody oceny: ocena na 1 kolokwium z zakresu 3 wybranych wykładów / BC_P6S_WG14].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Przeprowadza proste reakcje chemiczne, wykonuje analizy ilościowe i jakościowe. Sprawnie i bezpiecznie posługuje się przyrządami używanymi w laboratoriach chemicznych [Metody oceny: na podstawie aktywności podczas ćwiczeń / BC_P6S_UW01].</p> <p>U02: Potrafi zmierzyć wielkości fizyczne i wykonać stosowne obliczenia. Sprawnie i bezpiecznie posługuje się przyrządami pomiarowymi [Metody oceny: na podstawie aktywności podczas ćwiczeń / BC_P6S_UW02].</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>K01: Wykazuje zainteresowanie systematyczną aktualizacją wiedzy z zakresu biologii i dyscyplin pokrewnych. Rozumie potrzeby uzupełniania wiedzy przez całe życie [Metody oceny: ocena na podstawie wspólnej dyskusji podczas zajęć / BC_P6S_KK01].</p> <p>K02: Jest wrażliwy na przyrodę. Aktywnie propaguje ochronę i dba o jakość środowiska naturalnego. Propaguje zachowania prozdrowotne i proekologiczne [Metody oceny: ocena na podstawie wspólnej dyskusji podczas zajęć / BC_P6S_KO02].</p>	
Kryteria oceniania	<p>Zaliczenie ćwiczeń: pisemne sprawdziany na ocenę (obejmujący treści z wykładów i ćwiczeń), bieżąca ocena (na podstawie kartkówek i/lub ustnych wypowiedzi) postępów w nauce i aktywności. Obecność na ćwiczeniach jest obowiązkowa. Zaliczenie przedmiotu na podstawie średniej ocen.</p> <p>Zaliczenie przedmiotu: na podstawie pozytywnego zaliczenia ćwiczeń.</p>
Treści programowe - wykłady	
<p>Szczegółowa tematyka wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcie atmosfery, zasięg. Geneza atmosfery ziemskiej. Zróżnicowanie pionowe składu powietrza atmosferycznego, strefy, ich zasięg i cechy charakterystyczne. Funkcje atmosfery w kształtowaniu warunków życia. Główne zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego. Źródła pochodzenia (naturalne, antropogeniczne). Podstawowe definicje (aerazol, gaz, para, dym, mgła). Globalne kształtowanie się zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego. Przemieszczanie się zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym. (2h) 2. Przyczyny degradacji powietrza atmosferycznego. Poziome zróżnicowanie jakości powietrza w troposferze. Zmniejszanie się zasobów atmosfery. Ocena zużycia i odtwarzania zasobów powietrza na przykładzie tlenu. Smog kwaśny i smog utleniający, przyczyny i skutki. Możliwości przeciwdziałania degradacji atmosfery. Techniczne sposoby zmniejszania emisji zanieczyszczeń. Przepisy prawne, strefy ochronne, obszary chronione. (2h) 3. Definicja gleby, skład gleby, typy gleb. Stan zanieczyszczenia i degradacji gleb w Polsce. Źródła zanieczyszczenia gleb przez przemysł, jednostronne lub nadmierne nawożenie. Substancje odpadowe stosowane w rolnictwie jako źródło składników pokarmowych i zanieczyszczeń. Erozja gleb. (2h) 4. Uprzemysłowienie a produkcja roślinna. Wpływ emisji przemysłowych na zmiany właściwości gleb i skład chemiczny roślin. Zanieczyszczenia śródlądowych wód powierzchniowych, woda czysta i zanieczyszczona. Zanieczyszczenia punktowe, zanieczyszczenia pasmowe, zanieczyszczenia przestrzenne, bilans wodny Polski. Wpływ zanieczyszczeń na biocenozy wodne: eutrofizacja, samooczyszczanie, wtórne zanieczyszczenia zagadnienia prawne a ochrona środowiska. (2h) 5. Ścieki i ich rodzaje: bytowo-gospodarcze, przemysłowe. Ścieki i ich rodzaje: rolnicze, nawozy (organiczne, mineralne), odcieki silosowe, gnojowniki, szamba, wysypiska śmieci. (2h) 	

Treści programowe - ćwiczenia
<p>Szczegółowa tematyka ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Metodyka pobierania próbek wody, gleby, osadów, organizmów. (2h) 2. Przygotowanie próbek do analizy (2h) 3. Pobieranie materiału do badań - gleba, woda. (2h) 4. Badanie mineralnych zanieczyszczeń wód. (2h) 5. Metody oznaczania i określenie zawartości tlenu w wodzie a zapotrzebowanie na tlen organizmów wodnych, nastawienie na BZT5 wody. (4h) 6. Określanie wpływu antropopresji na życie organizmów wodnych poprzez oznaczanie biochemicznego zapotrzebowania na tlen. Obliczanie zmian nasycenia wody tlenem w zależności od temperatury. (2h) 7. Badanie zanieczyszczeń gleby - określenie odczynu i ich rodzajów, zawartości węglanów i wpływu nawożenia wapnem na zmiany odczynu gleby. (2h) 8. Najważniejsze zagrożenia środowiska naturalnego, kolokwium. (2h) 9. Badanie wpływu zanieczyszczeń atmosfery- dym papierosowy i kwaśne deszcze. (2h)

Nazwa przedmiotu	Odkrycia roślin, które zmieniły bieg historii
Semestr	trzeci
Liczba punktów ECTS	2
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Wie jak człowiek potrafi wykorzystać wybrane gatunki roślin. Wie jak niektóre substancje pochodzenia roślinnego (lub całe rośliny) wpływają na organizm człowieka [Metody oceny: bieżąca ocena pracy na ćwiczeniach. Sprawdzian pisemny na ćwiczeniach. Pisemne zaliczenie materiału z wykładu / BC_P6S_WG11; BC_P6S_WG06].</p> <p>W02: Zna taksony roślin istotne dla człowieka i wie jaki miały (lub mogły mieć) wpływ na historię człowieka [Metody oceny: bieżąca ocena pracy na ćwiczeniach. Sprawdzian pisemny na ćwiczeniach. Pisemne zaliczenie materiału z wykładu / BC_P6S_WG05; BC_P6S_WG11]</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Potrafi oznaczyć przynależność gatunkową roślin na podstawie ich morfologii i umie ocenić, że dana roślina jest istotna dla człowieka. Interpretuje cechy morfologiczne na zajęciach w ogrodzie botanicznym i wyciąga odpowiednie wnioski [BC_P6S_UW09].</p> <p>U02: Stosuje właściwe technologie informacyjne w opracowaniu graficznym danych oraz w pozyskiwaniu i przetwarzaniu informacji. Tworzy prezentacje multimedialne dotyczące szczegółowych zagadnień związanych z gatunkami roślin istotnymi dla człowieka [Metody oceny: bieżąca ocena pracy na ćwiczeniach / BC_P6S_UW04; BC_P6S_UW12].</p> <p>U03: Wykorzystuje wszelkie dostępne źródła informacji, w tym elektroniczne, do nauki, przygotowania wystąpień, referatów problemowych [Metody oceny: bieżąca ocena pracy na ćwiczeniach. Sprawdzian pisemny na ćwiczeniach. Pisemne zaliczenie materiału z wykładu. / BC_P6S_UW12].</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>K01: Potrafi współdziałać i pracować w parach wyszukując i analizując rośliny w ogrodzie botanicznym. Pary robocze potrafią dzielić się zdobytą wiedzą z pozostałymi grupami roboczymi [Metody oceny: bieżąca ocena pracy na ćwiczeniach w ogrodzie botanicznym oraz ocena sprawozdania / BC_P6S_KR04].</p> <p>K02: Staje się wrażliwy na przyrodę jako zbiór wartości poznawczych, estetycznych, edukacyjnych, ekonomicznych oraz walorów turystycznych, jest świadomy znaczenia bioróżnorodności środowiska naturalnego [Metody oceny: bieżąca ocena pracy na ćwiczeniach. Sprawdzian pisemny na ćwiczeniach. Pisemne zaliczenie materiału z wykładu / BC_P6S_KO02].</p>	
Kryteria oceniania	Na zaliczenie przedmiotu składają się 3 oceny: 1) za sprawozdanie z zajęć w ogrodzie botanicznym (waga 1) - studenci pracują w parach, ale sprawozdanie wykonują samodzielnie; 2) za przedstawienie prezentacji na ćwiczeniach na zadany temat (waga 2) - studenci przygotowują prezentacje samodzielnie, 3) za sprawdzian wiadomości z wykładu (waga 3), składający się z krótkich pytań otwartych (praca samodzielna przez ok. 25 min. oraz z wyłącznie własnoręcznie przygotowanymi materiałami przez ok. 15 min.). Student zalicza sprawdzian jeżeli uzyska minimum 50% możliwych do zdobycia punktów.

Treści programowe - wykłady

Szczegółowa tematyka wykładów:

1. Rośliny i człowiek – gatunki i ściśle zależności. Aloes i jego lecznicze właściwości. Vilcacora (koci pazur) i jej właściwości wykorzystywane przez plemię Asháninka (Peru).
2. Żeń-szeń i jego wykorzystanie. Cebula, czosnek, por – jak „służą” człowiekowi. Wybrane rośliny śródziemnomorskie i ich wykorzystanie. Szałwia lekarska – czy mogła zmienić bieg historii ?
3. Chinina, komary i malaria. Wątki roślinne w dziele „W pustyni i w puszczy” H. Sienkiewicza. Dlaczego „neem tree” (Azadirachta indica) rośnie w każdej afrykańskiej wiosce?
4. Rośliny trujące i ich wpływ na historię: pokrzyk wilcza jagoda, bielun dziedzierzawa, lulek czarny, szczywół plamisty. Jak Pytia delficka przepowiadała przyszłość. Analiza obrazu pt. „Śmierć Sokratesa” („La Mort de Socrate” Jacquesa-Louisa Davida z 1787 r.).
5. Nubia i senes. Iliada, pięta Achillesa i ziele krwawnika. Średniowieczne i późniejsze wojny a ziele pięciornika kurzego ziela. Dżuma ognista i LSD, w przeciwieństwie do pozytywnego wykorzystania sporyszu przez człowieka.
6. Napoje typu „cola” i ich znaczenie dla człowieka. „Opowieść o mandragorze” (wg Braci Grimm, Deutsche Sagen, nr 85). Istotność mandragory lekarskiej w historii człowieka. Wpływ okultyzmu związanego z mandragorą na życie A. Hitlera.
7. Mak lekarski, opium, morfina i heroina – ich wpływ na historię człowieka. Kontrolowana uprawa maku na opium w Europie, a wymuszane na ludności uprawy w Azji.
8. Korzeń ibogi w obrzędach kultu Bwiti w plemienu Fang w Afryce Zachodniej (Gabon, Kamerun, Kongo). Znaczenie terapii przy użyciu ibogainy: czy może mieć wpływ na historię ? Wykorzystanie urginii morskiej i naparstnicy purpurowej przez człowieka.
9. Herbata i jej wpływ na kulturę i sztukę. Jak działa fabryka herbaty w Indonezji ? Gdzie herbata rośnie najlepiej ? Rytuał parzenia herbaty w Chinach. Dąb korkowy i jego znaczenie dla człowieka w kulturze śródziemnomorskiej i ogólnoeuropejskiej.
10. Wykład w ogrodzie botanicznym.

Treści programowe - ćwiczenia

Szczegółowa tematyka ćwiczeń:

Zapoznanie z roślinami istotnymi dla człowieka (zajęcia w ogrodzie botanicznym).

Ponadto Studenci otrzymują spośród poniższych zagadnień tematy do opracowania:

1. Rodzaje herbat („prawdziwych” i innych) i rytuały ich parzenia w różnych krajach. Zawartość substancji czynnych w herbatach i ich wpływ na organizm człowieka.
2. Rodzaje kawy i sposoby ich parzenia w różnych krajach. Zawartość substancji czynnych w kawie i ich wpływ na organizm człowieka. Skutki picia kawy.
3. Hodowla jedwabnika morwowego. Od jedwabnika do jedwabnego szala – kolejne etapy.
4. Odmiany uprawne róż (Rosa sp.) w różnych krajach i ich cechy charakterystyczne. Podstawowe zasady uprawy i pielęgnacji róż.
5. Odmiany uprawne tulipanów i ich cechy charakterystyczne. Podstawowe zasady uprawy tulipanów.
6. Czekolada i jej rodzaje: od drzewa do tabliczki czekolady w przemyśle cukierniczym. Receptura na „domową” tabliczkę czekolady. Skład chemiczny kakao i jego wpływ na zdrowie człowieka.
7. Gatunki i odmiany zbóż: od uprawy do chleba na przestrzeni dziejów. Podstawowe zasady uprawy zbóż. Receptura na dobry chleb i inne rodzaje pieczywa.
8. Winorośl i jej odmiany. Rodzaje win („prawdziwych”, tj. winogronowych) i ich szczegółowe receptury. Wina „tanie” i wina „drogie” – na czym polega różnica ? Skład chemiczny win. Wpływ wina na zdrowie człowieka.
9. Receptura na tekilę, whisky, śliwovicę, piwo, cydr.
10. Jak powstają papierosy i cygara – kolejne etapy. Skład chemiczny tytoniu oraz dymu papierosowego. Wpływ palenia papierosów i cygar na zdrowie człowieka.
11. Jak powstaje piwo – kolejne etapy począwszy od siewek chmielu. Skład chemiczny piwa. Wpływ piwa na zdrowie człowieka.
12. Jak powstaje lateks – kolejne etapy począwszy od siewki kuczukowca. Skład chemiczny kauczuku. Wykorzystanie kauczuku przez człowieka.
13. Jak powstaje odzież bawełniana i lniana – kolejne etapy począwszy od siewek bawełny i lnu. Właściwości włókien bawełnianych i lnianych. Wykorzystanie tych włókien przez człowieka.
14. Różnorodność owoców cytrusowych i sposoby ich uprawy – kolejne etapy począwszy od siewki. Właściwości owoców cytrusowych. Skład chemiczny owoców cytrusowych. Wpływ owoców cytrusowych na zdrowie człowieka. Szkorbut i jego objawy.
15. Rośliny cukrodajne: jak otrzymujemy cukier ? – kolejne etapy począwszy od siewek roślin cukrodajnych. Skład chemiczny cukru jadalnego różnego pochodzenia. Wpływ cukru na zdrowie człowieka. Wykorzystanie cukru przez człowieka do różnych celów.

16. Konopie siewne i marihuana – dobre i złe strony tej samej rośliny. Czerwik kokainowy i kokaina – dar boski czy diabelski ?
17. Papryka, chilli, pieprz, szafran, wanilia, liść laurowy i inne przyprawy bez których kuchnia staje się pusta.
18. Historia oliwki i innych roślin oleistych – zastosowanie i obecność w kulturze i symbolice różnych narodów.
19. Co zawdzięczamy papirusowi ? – historia, produkcja i najważniejsze zbiory papirusów.
20. Dzika kapusta, jej krewniacy i czego możemy nauczyć się od Eskimosów?

Nazwa przedmiotu	Owady i ludzie
Semestr	drugi
Liczba punktów ECTS	2
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Rozumie interakcje zachodzące między człowiekiem a owadami i zna wybrane strategie życiowe szkodników i gatunków inwazyjnych [Metody oceny: test / BC_P6S_WG05, BC_P6S_WG14].</p> <p>W02: Objasnia związki między budową i funkcją poszczególnych organów człowieka i owadów [Metody oceny: test / BC_P6S_WG06].</p> <p>W03: Rozumie podłoże i objasnia znaczenie różnorodności owadów ze szczególnym uwzględnieniem zróżnicowania wewnątrzgatunkowego człowieka i dysponuje wiedzą o praktycznym znaczeniu owadów w życiu człowieka i gospodarce [Metody oceny: test / BC_P6S_WG13].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Oznacza przynależność systematyczną wybranych owadów na podstawie morfologii z wykorzystaniem kluczy do oznaczania [Metody oceny: obserwacja studenta podczas pracy / BC_P6S_UW09].</p> <p>U02: Ocenia wpływ działalności owadów na zmiany dokonywane przez człowieka w różnych ekosystemach naturalnych i sztucznych [Metody oceny: obserwacja studenta podczas pracy / BC_P6S_UW10].</p> <p>U03: Planuje i wykonuje laboratoryjne zadania badawcze zgodnie z zasadami BHP [Metody oceny: obserwacja studenta podczas pracy / BC_P6S_UW11].</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>K01: Dostrzega potrzebę badań interdyscyplinarnych oraz ciągłej aktualizacji wiedzy, w ramach różnych dyscyplin, w zakresie entomologii stosowanej [Metody oceny: obserwacja studenta podczas pracy / BC_P6S_KK01].</p> <p>K02: Jest wrażliwy na przyrodę i świadomy znaczenia bioróżnorodności owadów i propaguje jej ochronę [Metody oceny: test / BC_P6S_KO02].</p> <p>K03: Jest zorientowany na efektywną i bezpieczną współpracę. Dbą o bezpieczeństwo pracy własnej i innych stosując zasady higieny pracy [Metody oceny: test / BC_P6S_KR04].</p>	
Kryteria oceniania	Zaliczenie przedmiotu: na podstawie pozytywnego zaliczenia ćwiczeń. Pisemny testowy sprawdzian na ocenę (włączając materiał z wykładów i ćwiczeń). Ocena z wykładów: 50%, ocena z ćwiczeń: 50%. Test jest zdany przy 60% poprawnych odpowiedzi.
Treści programowe - wykłady	
<p>Szczegółowa tematyka wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Działalność człowieka a różnorodność biologiczna owadów. Znaczenie owadów w gospodarce człowieka (bioindykatory). 2. Odonata: biologia, rozmieszczenie i stan ochrony na przykładzie wybranych gatunków w oparciu o formy dorosłe. 3. Orthoptera i Blattodea: ich biologia i rozmieszczenie oraz wybrane aspekty ich ochrony oraz zwalczania. 4. Hemiptera Polski: drapieżne i fitofagiczne taksony ekosystemów lądowych. 5. Coleoptera, część I (fitofagi, ksylofagi i koprofagi): biologia wybranych szkodników i różne metody ich zwalczania. 6. Coleoptera, część II (drapieżne lądowe chrząszcze): biologia wybranych przedstawicieli i wybrane aspekty ich ochrony gatunkowej. 7. Lepidoptera: biologia i ich rozmieszczenie. Znaczenie motyli w ekosystemach naturalnych i środowiskach miejskich. 8. Błonkówki (exc. Formicidae): wybrane aspekty biologii i rozwoju. Zwalczanie i ochrona gatunków 	

<p>eusocjalnych.</p> <p>9. Mrówki Polski (Formicidae): Znaczenie i biologia gatunków chronionych i inwazyjnych.</p> <p>10. Muchówki (Diptera): fauna Polski. Biologia wybranych gatunków krwiopijnych i pasożytniczych.</p>
Treści programowe - ćwiczenia
<p>Szczegółowa tematyka ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wstęp. Diagnostyczne cechy morfologiczne i anatomiczne u owadów. 2. Metody oznaczania i identyfikacja owadów synantropijnych na podstawie różnych stadiów rozwojowych. 3. Morfologia i identyfikacja wybranych gatunków ważek (Odonata) na podstawie stadiów imaginalnych. 4. Identyfikacja i charakterystyka morfologiczna wybranych przedstawicieli prostoskrzydłych (Orthoptera) oraz karaluchów (Blattodea). 5. Identyfikacja i morfologia wybranych gatunków pluskwiaków ssących (Hemiptera). 6. Budowa morfologiczna i przegląd wybranych rodzin motyli (Lepidoptera) Polski z uwzględnieniem gatunków chronionych. 7. Sposoby oznaczania i morfologia wybranych szkodników - fitofagicznych i ksylofagicznych chrząszczy (Coleoptera). 8. Morfologia i identyfikacja biegaczowatych ze szczególnym uwzględnieniem chronionych przedstawicieli z rodzaju Carabus. 9. Identyfikacja wybranych przedstawicieli eusocjalnych i samotniczych gatunków Hymenoptera. 10. Morfologia muchówek (Diptera) i wojsówek (Mecoptera). Identyfikacja gatunków. Test końcowy.

Nazwa przedmiotu	Paleontologia
Semestr	piąty
Liczba punktów ECTS	3
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: zna naukowe teorie i hipotezy o powstawaniu życia na Ziemi, wykazuje wiedzę o etapach historycznego rozwoju roślin i zwierząt w okresach geologicznych. Opisuje ich budowę anatomiczną i funkcję oraz wyjaśnia podłoże adaptacji [Metody oceny: sprawdzenie ustne / BC_P6S_WG05].</p> <p>W02: Zna pozycję systematyczną i chronologiczną najważniejszych form wymarłych roślin i zwierząt [Metody oceny: kolokwia / BC_P6S_WG10].</p> <p>W03: Zna teorii powstawania i ewolucji życia na ziemi wymienia najważniejsze etapy filogenezy roślin, zwierząt i człowieka [Metody oceny: egzamin / BC_P6S_WG12].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Oznacza przynależność taksonomiczną form wymarłych na podstawie ich morfologii, interpretuje adaptacje morfologiczne w kontekście ewolucyjnym [Metody oceny: sprawdzenie ustne / BC_P6S_UW09].</p> <p>U02: Określa interakcje między poszczególnymi elementami ekosystemów współczesnych i wymarłych [Metody oceny: kolokwia / BC_P6S_UW10].</p> <p>U03: Rozumie potrzebę się uczyć się całe życie [Metody oceny: dyskusja / BC_P6S_UW16].</p> <p>Kompetencje społeczne</p> <p>K01: Wykazuje zainteresowanie z aktualizacji wiedzy z biologii i dyscyplin pokrewnych [Metody oceny: sprawdzenie ustne / BC_P6S_KK01].</p> <p>K02: Propaguje dbałość o jakość i przyszłość środowiska naturalnego [Metody oceny: kolokwia + dyskusja / BC_P6S_KK02].</p>	
Kryteria oceniania	Pisemny egzamin testowy (minimum 25 otwartych pytań) w sesji egzaminacyjnej i w terminie poprawkowym.
Treści programowe - wykłady	
<p>Szczegółowa tematyka wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wstęp do paleontologii. Przedmiot i zadania paleontologii. Obiekty i metody w paleontologii 2. Historia powstawania i okresy rozwoju paleontologii. Współczesna paleontologia. 3. Geologiczne podstawy paleontologii. Orogenezy i historia Ziemi i Biosfery. 4. Teoretyczne zasady tafonomii i zapis czasu geologicznego. 5. Geochronologia a biostratygrafia. 6. Biogeografia historyczna. Rozwój ekosystemów i paleogeografia. 	

<p>7. Populacja i gatunek - jednostki paleontologiczne i ewolucyjne</p> <p>8. Ewolucyjna taksonomia i naturalna klasyfikacja organizmów.</p> <p>9. Zmienność organizmów. Morfologia ewolucyjna i funkcjonalna</p> <p>10. Powstawanie życia na Ziemi i rozwój organizmów w Kryptozoiku..</p> <p>11. Powstawanie i rozwój roślin w okresach geologicznych.</p> <p>12. Powstawanie i rozwój zwierząt w okresach geologicznych.</p> <p>13. Powstawanie i wymieranie organizmów w ewolucji.</p> <p>14. Paleontologia, ewolucja, systematyka i filogeneza.</p> <p>15. Rozwój i ewolucja ekosystemów i biosfery.</p>
Treści programowe - ćwiczenia
<p>Szczegółowa tematyka ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> Skala geochronologiczna. Tafonomiczne typy okazów paleontologicznych. (P r o c a r y o t a, E u c a r y o t a), Cyanobionta (Stromatolity). Protozoa.(P r o t o s t o m i a, R a d i a l i a) Spongia (Porifera). Archaeocyata. Cnidaria (Anthozoa). (B i l a t e r a l i a) Mollusca (Monoplacophora, Gastropoda, Bivalvia). Mollusca (Cephalopoda - Nautiloidea, Ammonoidea, Coleoidea). Brachiopoda (Inarticulata, Articulata). Briozoa. Annelida. Arthropoda (Trilobita, Merostomata, Crustacea). (D e u t e r o s t o m i a) Echinodermata (Carpozoa, Crinozoa, Echinozoa, Asterozoa). (C h o r d a t a, A n a m n i a) Protochordata (Graptolitoidea). Chordata (Pikaia). Vertebrata (Agnata). (V e r t e b r a t a, G n a t o s t h o m a t a) Pisces (Placodermi, Chondrichthyes, Acanthodii, Osteichthyes). (T e t r a p o d a) Amphibia (Labirintodonty, Stegocephaly Lepo- i Phyllospondili). (A m n i o t a) Reptilia (Anapsida, Euripsida, Parapsida, Synapsida). Reptilia (Diapsida) Aves Mammalia (charakterystyka trendu Cotilosauria- Theriodontia- Allotheria- Theria) Rośliny kopalne (Tellophyta, Telomophyta).

Nazwa przedmiotu	Parazytozy człowieka
Semestr	trzeci
Liczba punktów ECTS	3
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Zna systematykę i ogólna charakterystykę poszczególnych taksonów pasożytniczych pierwotniaków, helmintów i stawonogów oraz biologię pasożytów ludzi [Metody oceny: test / BC_P6S_WG05; BC_P6S_WG07].</p> <p>W02: Ma ogólną wiedzę o metodach stosowanych w diagnostyce chorób pasożytniczych u ludzi [Metody oceny: test / BC_P6S_WG04; BC_P6S_WG06].</p> <p>W03: Zna podstawowe zagadnienia związane z medycyną podróży i profilaktyką chorób pasożytniczych [Metody oceny: test / BC_P6S_WG04].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Prawidłowo obsługuje wyposażenie laboratorium parazytologicznego i bezpiecznie pracuje z materiałem zakaźnym [Metody oceny: test, bieżąca ocena na podstawie odpowiedzi ustnych / BC_P6S_UW09; BC_P6S_UW11].</p> <p>U02: Ma opanowane podstawowe metody hodowli pasożytniczych nicieni i techniki mikroskopowania [Metody oceny: test, bieżąca ocena na podstawie odpowiedzi ustnych / BC_1A_U12; BC_P6S_UW11].</p> <p>U03: Rozróżnia główne grupy i formy pasożytów ludzi oraz rozumie zasady funkcjonowania układów pasżyt-żywiciel w środowisku; jest świadomy zagrożeń dla człowieka związanych z krążeniem pasożytów w przyrodzie [Metody oceny: test, bieżąca ocena na podstawie odpowiedzi ustnych / BC_P6S_UW09].</p> <p>Kompetencje społeczne:</p>	

K01: Ma świadomość odpowiedzialności za zadania wspólnie realizowane w zespole [Metody oceny: bieżąca ocena na podstawie odpowiedzi ustnych / BC_P6S_KO02; BC_P6S_KR04].
K02: Wykazuje odpowiedzialność za powierzony sprzęt [Metody oceny: bieżąca ocena na podstawie odpowiedzi ustnych / BC_P6S_KR04].

Kryteria oceniania	Zaliczenie ćwiczeń: pisemny sprawdzian na ocenę na koniec ćwiczeń, bieżąca ocena (na podstawie ustnych wypowiedzi) postępów w nauce i aktywności. Obecność na ćwiczeniach jest obowiązkowa; student może mieć tylko jedną nieusprawiedliwioną nieobecność. W przypadku nieobecności usprawiedliwionej student jest zobowiązany do zaliczenia odpowiedniej części materiału. Zaliczenie ćwiczeń na podstawie średniej ocen. Zaliczenie części wykładowej: studentów posiadających zaliczenie ćwiczeń obowiązuje kolokwium z części wykładowej (25 pytań testowych). Zaliczenie trwa 30 min. Zaliczenie przedmiotu: średnia ocen z ćwiczeń i wykładów
--------------------	---

Treści programowe - wykłady

Szczegółowa tematyka wykładów:

1. Definicje i terminy używane w parazytologii
2. Metodyka badań diagnostycznych – techniki podstawowe
3. Metodyka badań diagnostycznych – techniki immunoenzymatyczne
4. Metodyka badań diagnostycznych – techniki molekularne
5. Przegląd systematyczny pasożytów ludzi – Protista
6. Przegląd systematyczny pasożytów ludzi – Platyhelminthes cz.1
7. Przegląd systematyczny pasożytów ludzi – Platyhelminthes cz.2
8. Przegląd systematyczny pasożytów ludzi – Nematoda
9. Przegląd systematyczny pasożytów ludzi – Arthropoda
10. Biogeografia chorób pasożytniczych – Azja
11. Biogeografia chorób pasożytniczych – Afryka
12. Biogeografia chorób pasożytniczych – Ameryka
13. Biogeografia chorób pasożytniczych – Europa
14. Medycyna podróży – profilaktyka chorób pasożytniczych
15. Nowo pojawiające się choroby pasożytnicze w Polsce

Treści programowe - ćwiczenia

Szczegółowa tematyka ćwiczeń:

1. Podstawy technik koproskopowych w diagnostyce parazytologicznej cz. 1
2. Podstawy technik koproskopowych w diagnostyce parazytologicznej cz. 2
3. Wykrywanie form inwazyjnych pasożytów w środowisku cz. 1
4. Wykrywanie form inwazyjnych pasożytów w środowisku cz. 2
5. Immunologiczne metody diagnostyczne toksoplazmozy
6. Przygotowywanie preparatów trwałych z pasożytniczych helmintów cz. 1
7. Przygotowywanie preparatów trwałych z pasożytniczych helmintów cz. 2
8. Preparatyka akarontomologiczna

Nazwa przedmiotu	Pierwsza pomoc przedmedyczna
Semestr	drugi
Liczba punktów ECTS	2
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Zna zasady pierwszej i dalszej pomocy przedmedycznej [Metody oceny: test zamknięty / BC_P6S_WK20].</p> <p>W02: Zna podstawowe akty prawne dotyczące udzielania pomocy przedmedycznej [Metody oceny: test zamknięty / BC_P6S_WK19; BC_P6S_WK20].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Ocenia wszystkie elementy trybu życia człowieka pod kątem ich wpływu na zdrowie [Metody oceny: obserwacja pracy studenta i wymiana poglądów w trakcie ćwiczeń / BC_P6S_UW11].</p> <p>U02: Prawidłowo planuje i przeprowadza wszystkie czynności pierwszej i dalszej pomocy przedmedycznej zgodnie z procedurami EFR [Metody oceny: obserwacja pracy studenta i wymiana poglądów w trakcie ćwiczeń / BC_P6S_UW10; BC_P6S_UO15].</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>K01: Jest zorientowany na zachowania prozdrowotne i aktywnie je propaguje [Metody oceny: obserwacja pracy studenta i wymiana poglądów w trakcie ćwiczeń / BC_P6S_KO02].</p>	
Kryteria oceniania	Zaliczenie przedmiotu: pisemny test z wiadomości przedstawionych w ćwiczeniach oraz zaleconych do samodzielnego studiowania (50 pytań, zamkniętych). Test trwa 45 min. i jest uznany za zdany przy 80% poprawnych odpowiedzi. Jeżeli student nie otrzyma pozytywnej oceny, ma prawo do jednokrotnego powtórzenia testu w terminie nie później niż dwóch dni roboczych.
Treści programowe - wykłady	
<p>Szczegółowa tematyka wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pierwsza Pomoc Przedmedyczna; definicje, wybrane aspekty prawne i społeczne (2 godz.) 2. Wstępna pomoc (2 godz.) 3. Pomaganie innym w potrzebie (1 godz.) 4. Emocjonalne aspekty bycia ratownikiem (1 godz.) 5. Prowadzenie zdrowego trybu życia (1 godz.) 6. Rozpoznawanie problemów zagrażających życiu (1 godz.) 7. Podstawowe informacje dotyczące dalszej pomocy (pierwszej pomocy przedmedycznej) (2 godz.) 	
Treści programowe - ćwiczenia	
<p>Szczegółowa tematyka ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ocena sytuacji (1 godz.) 2. Stosowanie wyposażenia ochronnego (1 godz.) 3. Wstępna ocena (1 godz.) 4. Sztuczne oddychanie (2 godz.) 5. Reanimacja dorosłego przez jednego ratownika (2 godz.) 6. Reanimacja dorosłego przez dwóch ratowników (2 godz.) 7. Postępowanie w przypadku krwotoków (1 godz.) 8. Postępowanie w przypadku wstrząsu (1 godz.) 9. Postępowanie w przypadku urazu rdzenia kręgowego (1 godz.) 10. Zadławienie (1 godz.) 11. Zastosowanie zestawu tlenowego (1 godz.) 12. Ocena obrażeń (1 godz.) 13. Ocena chorego (1 godz.) 14. Opatrywanie ran (1 godz.) 15. Unieruchamianie zwichnięć i złamań (1 godz.) 	

Nazwa przedmiotu	Podstawy antropomotoryki
Semestr	czwarty

Liczba punktów ECTS	
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Zna teoretyczne koncepcje i modele motoryczności człowieka [Metody oceny: bieżąca kontrola postępów w nauce i ocena aktywności, końcowy test zaliczeniowy / BC_P6S_WG06, BC_P6S_WK18].</p> <p>W02: Charakteryzuje rozwój rodowy i osobniczy zdolności ruchowych i motoryczności oraz wybranych cech morfologicznych, anatomicznych i fizjologicznych związanych z ruchem i motorycznością [Metody oceny: bieżąca kontrola postępów w nauce i ocena aktywności, końcowy test zaliczeniowy / BC_P6S_WG06, BC_P6S_WK18].</p> <p>W03: Zna i wskazuje odpowiednie do wieku i płci testy do oceny różnych zdolności motorycznych [Metody oceny: bieżąca kontrola postępów w nauce i ocena aktywności, końcowy test zaliczeniowy / BC_P6S_WG06, BC_P6S_WG16, BC_P6S_WK18].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Potrafi przeprowadzić odpowiednie do wieku testy sprawności i wydolności fizycznej oraz wykonać odpowiednie pomiary dla kontroli efektów treningu [Metody oceny: bieżąca kontrola postępów w nauce i ocena aktywności, końcowy test zaliczeniowy, prezentacja / BC_P6S_UW05, BC_P6S_UW06, BC_P6S_UW07].</p> <p>U02: Potrafi wskazać predyspozycje morfologiczne i fizjologiczne do uprawiania danej dyscypliny sportowej [Metody oceny: bieżąca kontrola postępów w nauce i ocena aktywności, końcowy test zaliczeniowy, prezentacja / BC_P6S_UW05, BC_P6S_UW06, BC_P6S_UW07].</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>K01: Rozumie i docenia znaczenie aktywności fizycznej dla zdrowia człowieka na każdym etapie jego ontogenezy i aktywnie propaguje kulturę fizyczną [Metody oceny: bieżąca kontrola postępów w nauce i ocena aktywności, końcowy test zaliczeniowy, prezentacja / BC_P6S_KK01]</p>	
Kryteria oceniania	<p>Studentów posiadających zaliczenie ćwiczeń obowiązuje dodatkowy pisemny test zaliczeniowy (40-50 otwartych pytań, częściowo o charakterze problemowym). Test uznaje się za zdany przy 60% poprawnych odpowiedzi. Ocena ostateczna jest średnią ważoną z zaliczenia ćwiczeń (40%) i testu zaliczeniowego (60%).</p>
Treści programowe - wykłady	
<p>Szczegółowa tematyka wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Antropomotoryka jako dyscyplina naukowa; motoryczność człowieka jako przedmiot poznania naukowego. Problemy badawcze i aktualne trendy w badaniach antropomotorycznych. 2. Ruch jako podstawowa forma czynności człowieka – spojrzenie filogenetyczne i ontogenetyczne. 3. Przejawy motoryczności. Problemy ontogenezy motorycznej. Stymulacja motoryczna w rozwoju osobniczym. Trendy sekularne. Lokomocja w ujęciu rozwojowym. 4. Systematyka zachowań ruchowych człowieka. Umiejętności i czynności ruchowe. 5. Mechaniczne i morfologiczne cechy ruchu oraz ich podstawowe charakterystyki. 6. Aktywność fizyczna/ruchowa a zdrowie – dowody biochemiczne, immunologiczne, fizjologiczne i epidemiologiczne pozytywnego wpływu wysiłku fizycznego na zdrowie. 7. Skutki ograniczonej aktywności fizycznej (hipokinezy) i możliwości jej przeciwdziałania. Otyłość. 8. Zdolności motoryczne, ich klasyfikacja (kondycyjne, energetyczne, koordynacyjne, kompleksowe, czyli hybrydowe). 9. Antropologia sportowa – morfologiczne i funkcjonalne uwarunkowania motoryczności i wyników sportowych. Somatyczne i rozwojowe uwarunkowania sprawności motorycznej. 10. Genetyczne uwarunkowania predyspozycji motorycznych. Odziedziczalność a wytrenowalność. 11. Kondycja i sprawność fizyczna – uwarunkowania, znaczenie dla zdrowia, naukowe możliwości oceny. 12. Zdolności koordynacyjne – orientacja przestrzenna, różnicowanie, refleks, równowaga. Zdolności kompleksowe i gibkość. 13. Zdolności szybkościowe – pojęcie, elementy składowe, uwarunkowania, możliwości oceny. 14. Zdolności kondycyjne – wydolność fizyczna, wytrzymałość i siła. 15. Motoryczne uczenie się – istota procesu, definicje, 	
Treści programowe - ćwiczenia	

<p>Szczegółowa tematyka ćwiczeń:</p> <p>Na ćwiczeniach studenci przedstawiają swoje prezentacje na wybrany temat. Każda prezentacja zawiera część teoretyczną i praktyczną.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przygotowanie do wysiłku (gimnastyki, treningu) – cele i główne zasady racjonalnego przygotowania ciała do różnego rodzaju treningów - sposoby rozciągania wybranych mięśni, rozgrzewka. Należy uwzględnić warunki (np. temperatura otoczenia, czas trwania). 2. „Rzeźbienie ciała”, gimnastyka – zasady wzmacniania poszczególnych, najważniejszych grup mięśni. Ćwiczenia ogólnorozwojowe. 3. Wady postawy – ćwiczenia profilaktyczne i gimnastyka korekcyjna. 4. Treningi aerobowe, aerobowo-anaerobowe i anaerobowe. Efekty krążeniowo-oddechowe. Kwestia częstości i intensywności wysiłku. 5. Wydolność fizyczna – polepszanie wydolności i metody oceny (szczególnie w warunkach „domowych”). 6. Aktywność ruchowa w profilaktyce i leczeniu otyłości. 7. Charakterystyka, kształtowanie i ocena zdolności koordynacyjnych. 8. Charakterystyka, kształtowanie i ocena zdolności szybkościowych. 9. Charakterystyka, kształtowanie i ocena zdolności siłowych (siły statycznej i dynamicznej). 10. Charakterystyka, kształtowanie i ocena zdolności wytrzymałościowych. 11. Charakterystyka, kształtowanie i ocena gibkości. 12. Aktywność fizyczna a starzenie się. 13. Aktywność fizyczna w przeciwdziałaniu i leczeniu otyłości. 14. Metody kształtowania zdolności motorycznych. Środki techniczne i możliwości ich wykorzystania w kształtowaniu zdolności motorycznych 15. Nowoczesne formy aktywności realizowane w klubach fitness.
--

Nazwa przedmiotu	Podstawy daktyloskopii
Semestr	piąty
Liczba punktów ECTS	2
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Zna proces powstawania listewek dermatoglicznych i ich podstawowe właściwości [Metody oceny: test zaliczeniowy, ocena bieżąca na ćwiczeniach / BC_P6S_WG05; BC_P6S_WG06].</p> <p>W02: Rozróżnia figury dotykowe występujące na członach opuszkowych palców, powierzchni dłoniowej rąk i podeszwowej stóp [Metody oceny: test zaliczeniowy, ocena bieżąca na ćwiczeniach / BC_P6S_WG05].</p> <p>W03: Objaśnia podstawy odziedziczalności cech dermatoglicznych; zna podstawowe cechy ilościowe układów listewek dermatoglicznych [Metody oceny: test zaliczeniowy, ocena bieżąca na ćwiczeniach / BC_P6S_WG08; BC_P6S_WG13].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Wykonuje w poprawny sposób odbitki dermatogliczne [Metody oceny: test zaliczeniowy, ocena bieżąca na ćwiczeniach / BC_P6S_UW05].</p> <p>U02: Opracowuje, na podstawie odbitek dermatoglicznych, formuły opisujące układy listewek na powierzchni dłoniowej rąk i podeszwowej stóp [Metody oceny: test zaliczeniowy, ocena bieżąca na ćwiczeniach / BC_P6S_UW05].</p> <p>U03: Oblicza liczby i gęstości listewek budujących figury dotykowe; wylicza i interpretuje wskaźniki dermatogliczne [Metody oceny: BC_P6S_UW03; BC_P6S_UW05].</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>K01: Właściwie postrzega zróżnicowanie układów listewek dermatoglicznych na poziomie wewnątrz- i międzypopulacyjnym [Metody oceny: test zaliczeniowy / BC_P6S_KR05].</p>	
Kryteria oceniania	Studentów posiadających zaliczenie ćwiczeń obowiązuje pisemny test (20 zamkniętych pytań). Test trwa 40 min. i jest uznany za zdany przy min. 60% poprawnych odpowiedzi.
Treści programowe - wykłady	
Szczegółowa tematyka wykładów:	

1. Histologiczna budowa skóry. Rozwój ontogenetyczny linii dermatoglicznych. Listewki dermatogliczne jako cecha pitekogeniczna człowieka. Układy listewek dermatoglicznych w poszczególnych grupach rzędu Primates. Podstawowe właściwości linii papilarnych: niezmiennosc, niezniszczalność i niepowtarzalność. (2h)
2. Elementy tworzące układy listewek skórných na opuszkach palców rąk. Systemy klasyfikacji i częstość występowania wzorów linii dermatoglicznych na palcach rąk. Budowa i typy trójpromieni, centrum wzoru, linia Galtona. (2h)
3. Systemy klasyfikacji i częstość występowania wzorów linii dermatoglicznych na powierzchni dłoniowej rąk. Podział dłoni na pola morfologiczne. Morfologia i pola zakończeń linii głównych. Lokalizacja i budowa trójpromieni osiowych. Morfologia bruzd zgięciowych powierzchni dłoniowej. Zasady zapisu formuły dłoniowej. (2h)
4. Systemy klasyfikacji i częstość występowania wzorów linii dermatoglicznych na powierzchni podeszwowej i palcach stóp. Podział powierzchni podeszwowej stopy na pola morfologiczne. Morfologia trójpromieni podpalcowych e-f-p. Zasady zapisu formuły stopy. (1h)
5. Systemy klasyfikacji minucji linii dermatoglicznych. Podstawy odziedziczalności cech dermatoglicznych człowieka. Asymetria morfologiczna linii papilarnych. (1h)
6. Ekosensytywność i polimorfizm ilościowych cech dermatoglicfów. Zależności pomiędzy wzorami linii papilarnych a niektórymi cechami morfologicznymi człowieka. (1h)
7. Zastosowania technik daktyloskopijnych w medycynie (identyfikacja noworodków). Możliwości zastosowania metod daktyloskopijnych w archeologii. (1h)

Treści programowe - ćwiczenia

Szczegółowa tematyka ćwiczeń:

1. Techniki wykonywania odbitek dermatoglicznych. Wykonanie odbitek członów opuszkowych palców, powierzchni dłoniowych rąk i podeszwowych stóp. (4h)
2. Ocena typów trójpromieni występujących na członach opuszkowych palców rąk. Identyfikacja figur dotykowych występujących na członach opuszkowych palców rąk. Określanie liczby i gęstości listewek budujących figury dotykowe. (3h)
3. Wyliczenie wartości wskaźników dermatoglicznych: wsk. komplikacji wzorów; wsk. TRC; wsk. intensywności wzorów. Identyfikacja układów linii papilarnych na członach podstawnych i środkowych palców rąk. (3h)
4. Identyfikacja wzorów linii dermatoglicznych na powierzchni dłoniowej rąk. Określanie pól zakończeń linii głównych. Wyznaczanie wartości kąta atd. Formuła dłoniowa. (4h)
5. Identyfikacja wzorów linii dermatoglicznych na powierzchni podeszwowej i palcach stóp. Oznaczanie trójpromieni podpalcowych e-f-p. Formuła stopy. (2h)
6. Identyfikacja minucji (cech szczegółowych) linii dermatoglicznych. (2h)
7. Asymetria morfologiczna linii papilarnych. (2h)

Nazwa przedmiotu	Podstawy ekonomii
Semestr	pierwszy
Liczba punktów ECTS	2
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Student zna podstawowe prawa ekonomiczne [Metody oceny: zaliczenie pisemne, zaliczenia modułów wykładowych na platformie e-learningowej / BC_P6S_WK17].</p> <p>W02: Student ma ogólną wiedzę o marketingu i podatkach [Metody oceny: zaliczenie pisemne, zaliczenia modułów wykładowych na platformie e-learningowej / BC_P6S_WK17].</p> <p>W03: Student zna różne formy działalności gospodarczej [Metody oceny: zaliczenie pisemne, zaliczenia modułów wykładowych na platformie e-learningowej / BC_P6S_WK21].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Student potrafi przeprowadzić prostą kalkulację kosztów i przychodów [Metody oceny: zaliczenie pisemne, zaliczenia modułów wykładowych na platformie e-learningowej / BC_P6S_UW03].</p> <p>U02: Student potrafi wykorzystać dostępne źródła informacji ekonomicznych do pracy biologa [Metody oceny: zaliczenie pisemne, zaliczenia modułów wykładowych na platformie e-learningowej / BC_P6S_UW10].</p>	

Kompetencje społeczne:	
K01: Student wykazuje przejawy przedsiębiorczości zgodnej z zasadami ekonomii [Metody oceny: zaliczenie pisemne, zaliczenia modułów wykładowych na platformie e-learningowej / BC_P6S_KO03].	
K02: Student ma świadomość powiązania przyrody i zagadnień ekonomicznych [Metody oceny: zaliczenie pisemne, zaliczenia modułów wykładowych na platformie e-learningowej / BC_P6S_KO02].	
Kryteria oceniania	Ocena z wykładu 100 %
Treści programowe - wykłady	
Szczegółowa tematyka wykładów:	
1. Ekonomia – zagadnienia wstępne (2 h).	
2. Podstawowe podmioty gospodarcze. Model gospodarki rynkowej (2 h).	
3. Rynek – pojęcia podstawowe (2 h).	
4. Popyt i podaż (2 h).	
5. Równowaga rynkowa i modele jej zmian. Konkurencja rynkowa (2 h).	
6. Teoria podaży – wprowadzenie (2 h).	
7. Otoczenie gospodarcze przedsiębiorstw. Formy prowadzenia działalności gospodarczej (2 h).	
8. Koszty w przedsiębiorstwie (2 h).	
9. Przychody, zyski i straty w przedsiębiorstwie (2 h).	
10. Marketing – wprowadzenie. Teoria zachowań rynkowych konsumenta (2 h).	
11. Koncepcja marketingu – mix (2 h).	
12. Pieniądz. Inflacja (2 h).	
13. Bezrobocie. Cykle koniunkturalne (2 h).	
14. Rodzaje podatków i polityka gospodarcza państwa (2 h).	
15. System bankowy w nowoczesnej gospodarce (2 h).	
Treści programowe - ćwiczenia	

Nazwa przedmiotu	Podstawy prawa i ochrona własności intelektualnej
Semestr	pierwszy
Liczba punktów ECTS	1
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
Wiedza:	
W01: Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu prawa cywilnego, autorskiego i prawa własności przemysłowej [Metody oceny: test, prezentacja / BC_P6S_WK19].	
Umiejętności:	
U01: Potrafi korzystać z chronionych baz danych zgodnie z wymogami prawa [Metody oceny: BC_P6S_UW04].	
U02: Posiada umiejętność przygotowania prezentacji multimedialnych. W tym celu, wykorzystuje wszelkie dostępne źródła informacji [Metody oceny: test, prezentacja / BC_P6S_UW12]	
Kompetencje społeczne	
K01: Wykazuje zainteresowanie systematyczną aktualizacją wiedzy z zakresu prawnych aspektów dotyczących biologii człowieka. Rozumie potrzeby uzupełniania wiedzy przez całe życie [Metody oceny: test, prezentacja / BC_P6S_KK01].	
Kryteria oceniania	Ocena z testu 50%, ocena z prezentacji 50%.
Treści programowe - wykłady	
Szczegółowa tematyka wykładów:	
1. Źródła i system prawa, przepis i norma prawna,	
2. Człowiek jako podmiot prawa cywilnego, zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych.	
3. Ubezłasnowolnienie; opieka i kuratela;	
4. Prawo spadkowe;	
5. Źródła prawa człowieka w prawie międzynarodowym i polskim; Konstytucyjne prawa człowieka;	

6. Prawa do zabezpieczenia społecznego; prawo do opieki zdrowotnej;
7. Status ciała ludzkiego po śmierci człowieka i przekazywanie zwłok do celów naukowych;
8. Ochrona zabytków kultury materialnej;
9-10. Pojęcie własności intelektualnej, przedmiot i podmiot prawa autorskiego,
11. Treść autorskich praw osobistych i autorskich praw majątkowych, ochrona baz danych
12. Pojęcie plagiatu, piractwa i dozwolonego użytku osobistego i publicznego;
13-14. Ochrona w prawie własności przemysłowej, pojęcie wynalazku i wynalazku biotechnologicznego;
15. Zakres i los praw własności intelektualnej po śmierci twórcy;

Nazwa przedmiotu	Podstawy statystyki
Semestr	czwarty
Liczba punktów ECTS	4
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Nazywa i definiuje podstawowe pojęcia i parametry statystyczne oraz objaśnia ich zastosowanie w naukach przyrodniczych, szczególnie dla opisu populacji [Metody oceny: dwa pisemne sprawdziany na ocenę, bieżąca ocena (na podstawie ustnych wypowiedzi) postępów w nauce i aktywności, egzamin końcowy / BC_P6S_WG02, BC_P6S_WG03].</p> <p>W02: Proponuje właściwe metody zbierania danych i dobiera odpowiednią do badanego problemu procedurę statystyczną [Metody oceny: dwa pisemne sprawdziany na ocenę, bieżąca ocena (na podstawie ustnych wypowiedzi) postępów w nauce i aktywności, egzamin końcowy / BC_P6S_WG02, BC_P6S_WG03, BC_P6S_WG16].</p> <p>W03: Rozpoznaje i objaśnia możliwe źródła błędów uzyskanych wyników, rozumie zasady oceny ich istotności statystycznej [Metody oceny: dwa pisemne sprawdziany na ocenę, bieżąca ocena (na podstawie ustnych wypowiedzi) postępów w nauce i aktywności, egzamin końcowy / BC_P6S_WG02, BC_P6S_WG03].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Planuje prawidłowy przebieg badań (eksperymentu), szacuje niezbędną liczebność obserwacji [Metody oceny: przedstawienie i ocena pracy projektowej / BC_P6S_UW03, BC_P6S_UW04].</p> <p>U02: Analizuje dane doświadczalne stosując właściwe metody statystyczne przy wykorzystaniu arkuszy kalkulacyjnych, szczególnie pakietu Statistica, właściwie prezentuje (graficznie i tabelarycznie) i interpretuje uzyskane wyniki, formułuje prawidłowe wnioski [Metody oceny: przedstawienie i ocena pracy projektowej / BC_P6S_UW03, BC_P6S_UW04].</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>K01: Jest świadomy możliwości jakie stwarza znajomość statystyki i umiejętność obsługi pakietów statystycznych i chętnie je wykorzystuje [Metody oceny: pisemne sprawdziany na ocenę, bieżąca ocena (na podstawie ustnych wypowiedzi) postępów w nauce i aktywności, egzamin końcowy, praca projektowa / BC_P6S_KK01].</p>	
Kryteria oceniania	<p>Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest uzyskanie pozytywnych ocen ze wszystkich sprawdzianów i pracy projektowej. Ocena z ćwiczeń jest średnią arytmetyczną ocen z pisemnych sprawdzianów i pracy projektowej.</p> <p>Studentów posiadających zaliczenie ćwiczeń obowiązuje pisemny egzamin testowy (40-50 zamkniętych pytań, częściowo o charakterze problemowym) w czasie sesji egzaminacyjnej. Egzamin trwa 100 min. i uznaje się go za zdany przy 60% poprawnych odpowiedzi. Jeśli egzamin nie zostanie zaliczony w pierwszym terminie student ma prawo ponownie go zdawać (pisemnie) w terminie poprawkowym.</p> <p>Ocena końsowa jest średnią ważoną z ćwiczeń i egzaminu.</p> <p>Waga ćwiczeń stanowi 60% oceny.</p>
Treści programowe - wykłady	
Szczegółowa tematyka wykładów:	
1. Próba a populacja generalna. Reprezentatywność próby. Zasady zbierania materiałów	

(materiały ciągłe i przekrojowe). Rodzaje możliwych informacji (cech) - skale: nominalowa, porządkowa, interwałowa. Ich zalety i wady w kontekście możliwości stosowania testów statystycznych.

2. Rozkład normalny. Asymetria, kurtoza. Miary tendencji centralnej: średnia arytmetyczna, mediana, modalna, geometryczna i harmoniczna – możliwości ich stosowania. Średnia ruchoma, średnia ważona.
3. Miary zmienności (zakres zmienności, odchylenie kwartylne, standardowe, wariancja, wsp. zmienności). Standaryzacja pomiarów. Skala Z, skala centylowa.
4. Rzetelność i istotność statystyk. Estymatory obciążone i nieobciążone. Błędy standardowe (średniej, odchylenia standardowego, proporcji). Poziom ufności, obszar krytyczny, błąd I i II rodzaju. Hipoteza zerowa i hipotezy alternatywne. Procedury testowania hipotez statystycznych. Testy mocne i słabe, parametryczne i nieparametryczne. Liczba stopni swobody. Szacowanie wielkości próby.
5. Zmienne zależne i niezależne. Pary związane. Rozkład T i jego praktyczne wykorzystanie (test t-Studenta, warunki stosowania). Parametryczne i nieparametryczne metody testowania różnic między średnimi arytmetycznymi.
6. Korelacja Pearsonowska. Diagramy korelacyjne. Regresja liniowa i inne rodzaje związków korelacyjnych. Równania regresji, współczynniki, interpretacja, wykorzystanie.
7. Korelacja cząstkowa I i dalszych rzędów. Korelacja wielokrotna. Wsp. determinacji i alienacji. Metody badania związków cech porządkowych i nominalowych.
8. Test chi-kwadrat dla tablic wielodzzielczych. Inne testy dla proporcji i częstości (znaku, struktury). Testowanie siły związków korelacyjnych.
9. Wprowadzenie do analizy wariancji i jej założenia. Wariancja wewnątrz- i międzygrupowa. Rozkład F. Testowanie różnic wariancji. Testy „post hoc”.
10. Odległości biologiczne – założenia teoretyczne i wykorzystanie praktyczne.

Treści programowe - ćwiczenia

Szczegółowa tematyka ćwiczeń:

1. Opis arkusza kalkulacyjnego Statistica PL. Import danych z innych arkuszy. Podstawowe funkcje arkusza: dodawanie rekordów i zmiennych. Zasady zapisywania różnego rodzaju danych: interwałowych, porządkowych, nominalowych i tekstowych.
2. Kodowanie i przekodowywanie danych; zasady przekształcania skal interwałowych w porządkowe i interwałowe. Zasady tworzenia i obliczania nowych cech (formuły).
3. Operatory logiczne. Zasady wyszukiwania i selekcjonowania rekordów. „Czyszczenie” danych, eliminowanie skrajnych przypadków, pomyłek. Sprawdzanie liczebności i zakresu zmienności.
4. Ocena rozkładów pod kątem ich normalności (asymetrii i kurtozy) i zakresu zmienności. Zasady zapisywania wyników w skoroszytach. Obliczanie i interpretacja średnich: arytmetycznej, mediany, modalnej, ważonej, ruchomej.
5. Ocena zmienności. Obliczenie i interpretacja wsp. zmienności. Praktyczne korzystanie z siatek centylowych. Pojęcie normy- zasady konstrukcji norm z użyciem odchylenia standardowego lub/i centyli.
6. Metody graficznej prezentacji zmienności (m.in. wykres ramka-wąsy).
7. Standaryzacja pomiarów: skala Z, kwartyle, skala centylowa. Przeliczanie wartości Z na centyle i odwrotnie.
8. Obliczanie błędów standardowych różnych statystyk. Wyznaczanie obszarów krytycznych i szacowanie poziomu ufności różnymi metodami. Testy jedno- i dwustronne. Zadania w zakresie rozmaitych zastosowań testu t-Studenta. Szacowanie pożądanej liczebności próby.
9. Sporządzanie i interpretacja diagramów korelacyjnych. Korelacja rang Spearmana. Obliczanie współczynników równań regresji (liniowej). Interpretacja równań regresji. Współczynniki determinacji i alienacji.
10. Sporządzanie tablic kontyngencji 4- i wielopolowych. Szacowanie liczebności teoretycznej. Interpretacja nadwyżek i niedoborów. Przeliczanie chi-kwadrat na r.
11. Badanie istotności różnic częstości. Test znaku, test struktury, test serii.
12. Obliczanie, ocena i interpretacja wariancji całkowitej oraz wewnątrz- i międzygrupowej. Praktyczne wykorzystanie rozkładu F. Testowanie jednorodności wariancji.
13. Praktyczne wykonanie analizy wariancji z testami „post hoc”. Analiza wariancji dla prób o jednakowej lub różnej liczebności.
14. Praktyczna ocena odległości biologicznych. Sporządzanie i interpretacja dendrogramów i kladogramów.
15. Dyskusja podsumowująca uwagi prowadzącego do przedstawionych przez studentów

projektów badań terenowych lub eksperymentu laboratoryjnego, w którym należało zaproponować poprawną metodykę badań i analizę statystyczną.

Nazwa przedmiotu	Praca licencjacka i przygotowanie do egzaminu licencjackiego
Semestr	szósty
Liczba punktów ECTS	10
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
Student pod kierunkiem wybranego opiekuna zbiera materiał, opracowuje i przygotowuje pracę licencjacką BC_P6S_UW03, BC_P6S_UW04, BC_P6S_UO15. Podczas egzaminu licencjackiego wykazuje się wiedzą, szczególnie z zakresu przedmiotów kierunkowych	
Kryteria oceniania	Zdaje ustny egzamin licencjacki oceniany zgodnie z kryteriami przewidzianymi w regulaminie studiów

Nazwa przedmiotu	Praktyka
Semestr	czwarty
Liczba punktów ECTS	6
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Rozumie podstawowe zjawiska i procesy przyrodnicze oraz ich związki z licznymi dyscyplinami pokrewnymi. Wskazuje możliwości praktycznego wykorzystania zdobytej wiedzy w życiu społeczno-gospodarczym. Rozumie zagrożenia i problemy etyczno-moralne związane z rozwojem biologii [BC_P6S_WK18].</p> <p>W02: Zna podstawowe zasady BHP i ergonomii. Zna zasady pierwszej pomocy przedmedycznej [BC_P6S_WK20].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Samodzielnie gromadzi teoretyczne i praktyczne obserwacje i wiedzę niezbędną do opracowania i zaprezentowania sprawozdania z odbytej praktyki [BC_P6S_UW12].</p> <p>U02: Prawidłowo interpretuje i stosuje przepisy prawne dotyczące organizacji pracy, stosuje zasady BHP i ergonomii w laboratoriach i w zakładzie pracy, potrafi dokonać analizy ekonomicznej kosztów planowanych zadań [BC_P6S_UW11].</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>K01: Właściwie określa własne oczekiwania w związku z pracą zawodową i rolami społecznymi, potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role, jest gotowy do aktywnego, odpowiedzialnego i samodzielnego podejmowania zadań zawodowych [BC_P6S_KR04].</p>	
Kryteria oceniania	Zaliczenie na podstawie dokumentacji (dziennika) praktyk zgodnej z programem praktyk: <ul style="list-style-type: none"> · protokół zaliczenia praktyk · opinia opiekuna praktyk w instytucji sformułowana na podstawie wypełnionego przez studenta dziennika praktyk opisującego podjęte działania, obserwacji studenta podczas realizacji programu praktyki; · ocena ustnego sprawozdania z realizacji praktyk przez koordynatora praktyk
Treści programowe	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ogólne zapoznanie się z działalnością i specyfiką instytucji w której odbywają się praktyki 2. Poznanie struktury, organizacji, celów i zasad działania instytucji w której odbywają się praktyki 3. Poznanie zasad współpracy oraz komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej 4. Zapoznanie się ze sprzętem i narzędziami pracy 5. Poznanie różnych sposobów pracy, stanowisk i form zaangażowania zawodowego 6. Samodzielna realizacja określonego zadania zawodowego 7. Umiejętność krytycznej oceny własnej pracy przez siebie i innych 	

8. Analiza zdobytej wiedzy
9. Wdrażanie do aktywnego uczestnictwa w konkretnych, wyznaczonych działaniach instytucji, realizacja wyznaczonych zadań organizacyjnych
10. Kontakty zewnętrzne instytucji, poznanie i uczestnictwo w działaniach PR i marketingu

Nazwa przedmiotu	Preparatyka zwierząt
Semestr	czwarty
Liczba punktów ECTS	2
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Opisuje budowę organizmów żywych na każdym poziomie organizacyjnym. Wyjaśnia zmiany ewolucyjne w ich budowie w kontekście zmieniających się warunków środowiskowych [Metody oceny: efekt pracy na ćwiczeniach. (sposób i jakość wykonania preparatów) / BC_P6S_W05].</p> <p>W02: Wskazuje i wybiera najbardziej przydatne metody w badaniach biologicznych, szczególnie antropologicznych. Zna sposoby pozyskiwania i kolekcjonowania materiałów osteologicznych i zabytków [Metody oceny: efekt pracy na ćwiczeniach. (sposób i jakość wykonania preparatów) / BC_P6S_W17].</p> <p>W03: Zna i rozumie najważniejsze zasady prawa, ochrony własności intelektualnej. Rozumie sens i zasady działania komisji bioetycznych [Metody oceny: efekt pracy na ćwiczeniach / BC_P6S_W19].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Planuje i wykonuje pod kierunkiem opiekuna naukowego proste zadania badawcze z zakresu biologii człowieka. Podejmuje właściwe decyzje o doborze technik badawczych i potrafi je zastosować [Metody oceny: efekt pracy na ćwiczeniach. (sposób i jakość wykonania preparatów) / BC_P6S_U05].</p> <p>U02: Prawidłowo przeprowadza pomiary antropometryczne. Interpretuje wyniki oraz formułuje wnioski, wykorzystując terminologię naukową z zakresu biologii człowieka [Metody oceny: efekt pracy na ćwiczeniach. (sposób i jakość wykonania preparatów) / BC_P6S_U06].</p> <p>U03: Oznacza przynależność rodzajową lub gatunkową na podstawie morfologii. Interpretuje cechy morfologiczne, fizjologiczne i behawioralne w kontekście ewolucyjnym [Metody oceny: efekt pracy na ćwiczeniach. (sposób i jakość wykonania preparatów) / BC_P6S_U10]</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>K01: Wykazuje zainteresowanie systematyczną aktualizacją wiedzy z zakresu biologii i dyscyplin pokrewnych. Rozumie potrzeby uzupełniania wiedzy przez całe życie [Metody oceny: BC_P6S_K01].</p> <p>K02: Jest wrażliwy na przyrodę i świadomy znaczenia bioróżnorodności. Aktywnie propaguje ochronę i dba o jakość środowiska naturalnego. Propaguje zachowania prozdrowotne i proekologiczne [Metody oceny: BC_P6S_K03].</p> <p>K03: Właściwie postrzega zróżnicowanie biologiczne i kulturowe, wewnątrz- i międzypopulacyjne człowieka. Jest przygotowany do dyskusji na ten temat i zgodnie z zasadami etyki promuje równość wszystkich ludzi [Metody oceny: BC_P6S_K04].</p>	
Kryteria oceniania	Zaliczenie przedmiotu: obowiązkowe zaliczenie ćwiczeń
Treści programowe - wykłady	
<p>Szczegółowa tematyka wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ogólne zasady gromadzenia zbiorów muzealnych (etykietowanie i przechowywane zbiorów muzealnych). 2. Preparowanie bezkręgowców. Preparowanie stawonogów. 3. Preparowanie bezkręgowców. Rozpinanie owadów i pajęczaków. 4. Preparowanie kręgowców w celach muzealnych (np. balgi). 5. Preparowania kręgowców w celach wystawowych. Konserwacja ryb, płazów i gadów. 6. Preparowania kręgowców w celach wystawowych. Wypychanie ptaków i ssaków. 7. Preparowania kręgowców w celach wystawowych. Preparowanie szkieletu. 8. Preparowanie kręgowców w celach dydaktycznych. Zasady preparowania narządów wewnętrznych kręgowców. 9. Preparowanie kręgowców w celach dydaktycznych. Mikroskopowe odciski włosów. Zasady sporządzania odlewów tropów i śladów zwierząt. 	

10. Zasady tworzenia wystaw muzealnych.
Treści programowe - ćwiczenia
<p>Szczegółowa tematyka ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wykonywanie pomiarów martwych kręgowców, (całych osobników, czaszek itp. oraz etykietowanie. 2. Preparaty mikroskopowe narządów gębowych stawonogów. 3. Rozpinanie owadów i pajęczaków. 4. Preparowanie kręgowców w celach muzealnych (np. balgi). 5. Preparaty korozyjne. 6. Dermoplastyka ptaków i ssaków. 7. Dermoplastyka ptaków i ssaków. 8. Mikroskopowe odciski włosów. Odlewy tropów i śladów zwierząt 9. Zasady tworzenia wystaw muzealnych. 10. Preparowanie trofeów i zaliczenie ćwiczeń.

Nazwa przedmiotu	Prymatologia
Semestr	piąty
Liczba punktów ECTS	4
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: opisuje szczegółowo taksony współcześnie żyjących Primates [Metody oceny: test zaliczeniowy / BC_P6S_WG05; BC_P6S_WG11].</p> <p>W02: objaśnia sposoby przystosowania Primates do środowiska naturalnego [Metody oceny: test zaliczeniowy / BC_P6S_WG05; BC_P6S_WG13].</p> <p>W03: zna budowę anatomiczną i zróżnicowanie morfologiczne żyjących grup Naczelnych [Metody oceny: test zaliczeniowy / BC_P6S_WG05; BC_P6S_WG11].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: rozpoznaje poszczególne taksony w obrębie rzędu Primates na podstawie szczegółów budowy anatomicznej [Metody oceny: ocena bieżąca na ćwiczeniach / BC_P6S_UW09].</p> <p>U02: wykonuje laboratoryjne zadania badawcze z zakresu anatomii porównawczej szkieletów współczesnych taksonów Primate [Metody oceny: ocena bieżąca na ćwiczeniach / BC_P6S_UW09].</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>K01: planuje zadania badawcze dostosowując je do warunków, posiadanego sprzętu i możliwości [Metody oceny: ocena bieżąca na ćwiczeniach / BC_P6S_KK01].</p>	
Kryteria oceniania	Obowiązuje pisemny egzamin - test (40 zamkniętych pytań). Egzamin trwa 80 min. Zasób wiedzy do zaliczenia 60%. Jeśli test nie zostanie zliczony w pierwszym terminie student ma prawo ponownie go zdawać ustnie lub pisemnie w terminie poprawkowym.
Treści programowe - wykłady	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Filogeneza rzędu <i>Primates</i> (1h) 2. Stanowisko systematyczne i cechy rzędu <i>Primates</i> (2h) 3. <i>Strepsirhini</i> i <i>Haplorhini</i> – podobieństwa i różnice (2h) 4. Małpiatki – charakterystyka i tryb życia (4h) 5. Małpy szerokonose i wąskonose – charakterystyka, rozmieszczenie i tryb życia (4h) 6. Małpy człekokształtne – charakterystyka żyjących współcześnie grup (2h) 	
Treści programowe - ćwiczenia	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Charakterystyka rodzin: <i>Lemuridae</i>, <i>Indridae</i>, <i>Cheirogaleidae</i> (2h) 2. Charakterystyka rodzin <i>Daubentonidae</i>, <i>Lorisidae</i>, <i>Tarsiidae</i> (2h) 3. <i>Platyrrhini</i>, charakterystyka rodzin <i>Atelidae</i> i <i>Cebidae</i> (2h) 4. Analiza porównawcza szkieletów małpiatek, małp szerokonosych i wąskonosych (2h) 	

5. Małpy wąskonosy zwierzkształtne charakterystyka rodzin i tryb życia - zajęcia w Ogrodzie Zoologicznym (3h)
6. Biologiczne i kulturowe cechy <i>Homo sapiens</i> na tle rządu <i>Primates</i> (2h)
7. Zachowania protonarzędziowe i protospołeczne obserwowane u różnych gatunków <i>Primates</i>

Nazwa przedmiotu	Psychofizjologia stresu
Semestr	szósty
Liczba punktów ECTS	
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Zna procesy fizjologiczne komórek i funkcjonowanie tkanek oraz narządów roślin i zwierząt, ze szczególnym uwzględnieniem człowieka. Objasnia związki między budową i funkcją poszczególnych organów człowieka i zwierząt [Metody oceny: efekty bieżące sprawdzane na ćwiczeniach, test na zakończenie zajęć / BC_P6S_WG06].</p> <p>W02: Rozumie fundamentalne zjawiska i procesy przyrodnicze oraz ich związki z licznymi dyscyplinami pokrewnymi [Metody oceny: efekty bieżące sprawdzane na ćwiczeniach, test na zakończenie zajęć / BC_P6S_WK18].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Ocenia tryb życia człowieka pod kątem wpływu na zdrowie w populacjach współczesnych i pradziejowych [Metody oceny: efekty bieżące sprawdzane na ćwiczeniach / BC_P6S_UW10].</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>K01: Propaguje zachowania prozdrowotne i proekologiczne [efekty bieżące sprawdzane na ćwiczeniach / BC_P6S_KO02].</p>	
Kryteria oceniania	<p>Ćwiczenia mają charakter seminariów, na których każdy student wygłasza po 2 (10 minutowe) referaty na wskazany temat. Ocenie podlegać będzie: prawidłowe ujęcie tematu, umiejętność przedstawienia tematu wykorzystując multimedia, trafny dobór najnowszej literatury, umiejętność zwięzłego i merytorycznie poprawnego przedstawienia zagadnienia, umiejętność wywołania i prowadzenia krótkiej dyskusji z pozostałymi studentami, umiejętność samodzielnego podsumowania dyskusji i wnioskowania. Studentów posiadających zaliczenie ćwiczeń obowiązuje pisemny test zaliczeniowy (40 pytań otwartych lub zamkniętych). Test trwa 60 min. i jest uznany za zdany przy min. 60% uzyskanych punktów. Niezaliczenie testu uprawnia do jego ponownego zdawania, ustnie lub pisemnie. Ocena końcowa jest średnią arytmetyczną z wszystkich uzyskanych ocen.</p>
Treści programowe - wykłady	
<p>Szczegółowa tematyka wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcie stresu. Autonomiczny układ nerwowy. Hormony reakcji stresowej. 2. Stres przewlekły i choroby układu sercowo-naczyniowego, wczesne doświadczenia życiowe. 3. Stres a przemiana materii; cukrzyca, zespół metaboliczny. 4. Stres, dieta i choroby układu pokarmowego. 5. Stres a zaburzenia rozwoju; stres prenatalny, karłowatość psychospołeczna. 6. Wpływ stresu na rozmnażanie; zaburzenia potencji, brak miesiączki, poronienia, przedwczesny poród. 7. Odporność, stres i choroba: działanie układu odpornościowego; choroby autoimmunizacyjne. 8. Doznania bólowe; niewrażliwość i nadwrażliwość na ból; fibromialgia. 9. Stres i pamięć; proces uczenia się; zmiany w hipokampie. 10. Znaczenie jakości snu dla stanu zdrowia psycho-fizycznego. Deprywacja snu; czynniki zakłócające sen. 11. Związki stresu ze stylem życia; palenie tytoniu; picie alkoholu; aktywność fizyczna. 12. Rola stresu w procesie starzenia, stres oksydacyjny. 13. Stres i depresja. Stany lękowe; Antydepresanty. Uzależnienie od narkotyków i adrenaliny. 	

14. Status socjoekonomiczny, mobilność społeczna, nierówności społeczne stres i choroba. 15. Radzenie sobie ze stresem; społeczne wsparcie; religia; typ osobowości, temperament.
Treści programowe - ćwiczenia
Szczegółowa tematyka ćwiczeń: 1. Reakcja stresowa, hormony – schematy sterowania (2 h) 2. Pomiar stresu, testy oceny poziomu stresu (2 h) 3. Stres w pracy, wypalenie zawodowe (1 h) 4. Zespół stresu pourazowego, rozpoznawanie, czynniki (2 h) 5. Pojęcie allostazy, obciążenia allostacyjnego, związki AL ze stanem zdrowia (2 h) 6. Metody zwalczania stresu (2h) 7. Stres w chorobie. Opieka nad chorym jako źródło stresu dla opiekuna (2 h) 8. Społeczeństwo jako źródło stresu psychospołecznego (2 h)

Nazwa przedmiotu	Rachunek prawdopodobieństwa
Semestr	drugi
Liczba punktów ECTS	3
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
Wiedza W01: Posiada zaawansowaną wiedzę z zakresu wybranych działów matematyki oraz zna podstawowe metody statystyczne służące do opisu i interpretacji zjawisk i procesów przyrodniczych [Metody oceny: prace pisemne, aktywność na zajęciach / BC_P6S_WG02]. Umiejętności U01: Stosuje metody statystyczne i obliczenia matematyczne do opisu zjawisk oraz analizy danych [Metody oceny: prace pisemne, aktywność na zajęciach / BC_P6S_UW03]. U02: Rozumie potrzebę uczenia się i uzupełniania wiedzy przez całe życie [Metody oceny: prace pisemne, aktywność na zajęciach / BC_P6S_UU16]. Kompetencje społeczne: -	
Kryteria oceniania	Ocenę łączną stanowi średnia arytmetyczna ocen z ćwiczeń oraz wykładu.
Treści programowe - wykłady	
Szczegółowa tematyka wykładów: 1. Definicja rachunku prawdopodobieństwa. Zdarzenia losowe. 2. Podstawy języka zbiorów. Działania na zdarzeniach w języku zbiorów. 3. Elementarne własności prawdopodobieństwa. 4. Elementy kombinatoryki. 5. Prawdopodobieństwo warunkowe. 6. Niezależność zdarzeń. 7. Prawdopodobieństwo całkowite i twierdzenia Bayesa. 8. Definicja, własności i typy zmiennej losowej oraz dystrybuanty. 9. Zmienne losowe typu skokowego. 10. Zmienne losowe typu ciągłego. 11. Definicja i własności rozkładu prawdopodobieństwa. 12. Rozkłady skokowe. Schemat Bernoulliego. 13. Rozkłady ciągłe. Rozkład normalny. 14. Niezależne zmienne losowe. 15. Twierdzenia graniczne.	
Treści programowe - ćwiczenia	
Szczegółowa tematyka ćwiczeń: 1. Metody opisu zdarzeń losowych. 2. Praktyczne zastosowanie języka zbiorów. 3. Zastosowanie własności prawdopodobieństwa. 4. Zastosowanie elementów kombinatoryki.	

5. Wyznaczanie prawdopodobieństwa warunkowego.
6. Analiza zdarzeń niezależnych.
7. Wyznaczanie prawdopodobieństwa całkowitego.
8. Zastosowanie twierdzenia Bayesa.
9. Praktyczne zastosowanie własności dystrybuanty.
10. Analiza zmiennych losowych typu skokowego.
11. Analiza zmiennych losowych typu ciągłego.
12. Wyznaczanie prawdopodobieństw poszczególnych zdarzeń przy zastosowaniu schematu Bernoulliego.
13. Wyznaczanie prawdopodobieństw poszczególnych zdarzeń przy zastosowaniu rozkładu normalnego.
14. Analiza niezależnych zmiennych losowych.
15. Zastosowanie twierdzeń granicznych.

Nazwa przedmiotu	Seminarium licencjackie
Semestr	piąty
Liczba punktów ECTS	3
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Zna zasady planowania i poprawnego przeprowadzenia badań antropologicznych [Metody oceny: ocena aktywności i umiejętności referowania / BC_P6S_WG16].</p> <p>W02: Opisuje i wyjaśnia zjawiska w zakresie biologii człowieka w kategoriach statystycznych, zna najważniejsze narzędzia statystyczne [Metody oceny: ocena aktywności i umiejętności referowania / BC_P6S_WG02].</p> <p>W03: Zna zasady tworzenia interesujących prezentacji multimedialnych [Metody oceny: ocena aktywności i umiejętności referowania / BC_P6S_WG03].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Planuje badania antropologiczne dobierając właściwe techniki badawcze, poprawnie je przeprowadza i dokumentuje. Analizuje zebrane dane, prezentuje je graficznie i zestawia tabelarycznie, porównuje z innymi źródłami [Metody oceny: ocena aktywności i umiejętności referowania / BC_P6S_UW04, BC_P6S_UW05, BC_P6S_UO15].</p> <p>U02: Umiejętnie przygotowuje atrakcyjne medialnie wystąpienia dotyczące badań własnych i innych autorów, także w języku obcym. Własne poglądy konfrontuje z innymi i dyskutuje je wykorzystując terminologię naukową. Wyciąga właściwe wnioski [Metody oceny: ocena aktywności i umiejętności referowania / BC_P6S_UW12, BC_P6S_UK13].</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>K01: Planuje zadania badawcze dostosowując je do celu pracy i możliwości i chętnie współpracuje z instytucjami i jednostkami naukowymi w zakresie zbierania danych i prowadzenia badań naukowych [Metody oceny: ocena aktywności i umiejętności referowania wyników prac naukowych, ocena projektu własnej pracy naukowej / BC_P6S_KK01, BC_P6S_KR05].</p>	
Kryteria oceniania	Na podstawie średniej ocen i przedstawionej koncepcji projektu pracy dyplomowej.
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
Szczegółowa tematyka seminariów:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedstawienie i omawianie propozycji projektów badań. (6 godz.) 2. Dyskusja nad możliwymi sposobami pozyskania materiału badawczego. (3 godz.) 3. Prezentacje i dyskusja nad wynikami badań innych autorów odnośnie badań własnych. (6 godz.) 	

Nazwa przedmiotu	Środowiskowe skutki antropopresji
Semestr	trzeci
Liczba punktów ECTS	2
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Objaśnia podstawowe teorie i prawa fizyczne oraz chemiczne mające związek ze zjawiskami przyrodniczymi [Metody oceny: kolokwium podczas ćwiczeń / BC_P6S_WG01].</p> <p>W02: Zna podstawowe pojęcia z zakresu ekologii i poziomy organizacji systemów ekologicznych. Identyfikuje problemy i czynniki wpływające na dynamikę zmian lub degradację ekosystemów (ze szczególnym uwzględnieniem antropopresji). Zna podstawy organizacyjne i prawne ochrony przyrody i środowiska, w Polsce i w Unii Europejskiej [Metody oceny: kolokwium podczas ćwiczeń / BC_P6S_WG14].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Objaśnia interakcje między poszczególnymi elementami ekosystemu w różnych strefach geograficznych. Identyfikuje skutki antropopresji i ocenia zagrożenia środowiska naturalnego. Ocenia tryb życia człowieka pod kątem wpływu na zdrowie w populacjach współczesnych i pradziejowych [Metody oceny: ocena na podstawie dyskusji podczas zajęć / BC_P6S_UW10].</p> <p>U02: Posiada umiejętność przygotowania sprawozdania, pracy projektowej, referatu oraz innych prac pisemnych lub prezentacji multimedialnych. W tym celu, wykorzystuje wszelkie dostępne źródła informacji [Metody oceny: ocena na podstawie aktywności podczas zajęć / BC_P6S_UW12].</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>K01: Jest wrażliwy na przyrodę jako zbiór wartości poznawczych, estetycznych, edukacyjnych, ekonomicznych oraz walorów turystycznych i aktywnie propaguje jej ochronę. Promuje dbałość o jakość i przyszłość środowiska naturalnego. Aktywnie propaguje zachowania prozdrowotne i proekologiczne [Metody oceny: Ocena na podstawie aktywności i dyskusji podczas zajęć / BC_P6S_KO02].</p>	
Kryteria oceniania	Zaliczenie przedmiotu:na podstawie średniej ocen.
Treści programowe - wykłady	
<p>Szczegółowa tematyka wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Oddziaływanie człowieka na środowisko w okresie od gospodarki łowiecko-zbierackiej do rewolucji neolitycznej. 2. Rewolucja przemysłowa – zmiany zagrożenia i stanu środowiska w Polsce i na świecie. 3. Źródła i rodzaje zanieczyszczeń atmosfery 4. Kwaśne deszcze. Smog fotochemiczny 5. Efekt cieplarniany i skutki globalnego ocieplenia 6. Skutki niszczenia ozonosfery – „dziura ozonowa” 7. Zasoby wody na Ziemi 8. Rodzaje i skutki zanieczyszczenia wód – niedobory wody 9. Przyczyny i skutki eutrofizacji wód powierzchniowych 10. Samooczyszczanie wód 11. Degradacja gleb 12. Zagospodarowanie odpadów i substancji niebezpiecznych 13. Zagrożenia środowiska powodowane przez duże fermy rolnicze 14. Katastrofy przemysłowe 15. Wymieranie gatunków – zagrożenia różnorodności gatunkowej 	
Treści programowe - ćwiczenia	
<p>Szczegółowa tematyka ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wpływ spalania materiału pochodzenia roślinnego (drewno, rośliny, olej, węgiel, brykiet) na zanieczyszczenie powietrza – ćwiczenia laboratoryjne. (2h) 2. Wpływ nawożenia na zanieczyszczenia wody - ćwiczenia laboratoryjne. (2h) 3. Wpływ nawożenia na zanieczyszczenia gleby - ćwiczenia laboratoryjne. (2h) 4. Wpływ ścieków pochodzenia komunalnego i przemysłowego na środowisko przyrodnicze. Zajęcia w Miejskiej Oczyszczalni Ścieków w Janówku/Wpływ odpadów pochodzenia komunalnego i przemysłowego na środowisko przyrodnicze – wyjście do Sortowni Odpadów Komunalnych we 	

Wrocławiu. (2h)
5. Wpływ produkcji rybackiej na zmiany jakości wody – zajęcia w Ośrodku Zarybieniowym PZW Szczodre. (2h)
6. Zanieczyszczenia środowiska światłem. Wpływ hałasu na środowisko życia ludzi. (2h)
7. Choroby cywilizacyjne jako skutek zanieczyszczenia środowiska i zmian nawyków żywieniowych. (2h)
8. Zanieczyszczenia środowisko wodnego przez farmaceutyki. (1h)

Nazwa przedmiotu	Techniki badań ankietowych w biologii
Semestr	drugi
Liczba punktów ECTS	2
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Zna i rozumie istotę i znaczenie poszczególnych ilościowych i jakościowych metod badań ankietowych. Zna zasady konstruowania i opracowywania ankiet badawczych. Wie, jakie metody ankietowe powinien stosować do realizacji określonych zadań badawczych [Metody oceny: kolokwium, test końcowy / BC_P6S_WG16].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Przygotowuje właściwy projekt badania ankietowego. Stosuje w praktyce opracowane samodzielnie narzędzie badawcze oraz przedstawia uzyskane wyniki [Metody oceny: projekt ankiety badawczej, raport / BC_P6S_UW05; BC_P6S_UO15].</p> <p>U02: Analizuje, interpretuje i wykorzystuje wyniki badań ankietowych w naukach biologicznych [Metody oceny: projekt ankiety badawczej, raport / BC_P6S_UW04].</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>K01: We współpracy z grupą podejmuje działania związane z opracowaniem, a szczególnie prowadzeniem i realizacją badania ankietowego [Metody oceny: BC_P6S_KR04].</p>	
Kryteria oceniania	<p>Zaliczenie wykładu: test zaliczeniowy 30 pytań zamkniętych, czas trwania testu 45 min, zaliczenie przy uzyskaniu 60% pozytywnych odpowiedzi.</p> <p>Zaliczenie przedmiotu: Ocenę końcową z przedmiotu stanowi średnia arytmetyczna ocen z wykładu i ćwiczeń.</p>
Treści programowe - wykłady	
<p>Szczegółowa tematyka wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> Rodzaje problemów badawczych. Badania eksploracyjne, opisowe i przyczynowe. (2h) Metody badań ilościowych: budowa kwestionariusza. Kwestionariusz ankiety, kwestionariusz wywiadu. Rodzaje pytań kwestionariuszowych. (2h) Metody badań jakościowych: wywiady indywidualne i grupowe - możliwości zastosowania w naukach biologicznych. (2h) Projektowanie badań ankietowych, formułowanie problemu i hipotez badawczych, dobór próby do badania. (2h) Metody analizy danych ankietowych, sporządzanie raportów badawczych, metody prezentacji wyników. (2h) 	
Treści programowe - ćwiczenia	

Nazwa przedmiotu	Techniki laboratoryjne w medycynie
Semestr	szósty
Liczba punktów ECTS	
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Student zna techniki diagnostyczne wykorzystujące przeciwciała [Metody oceny: test</p>	

pisemny / BC_P6S_WG01].	
W02: Student zna choroby genetyczne człowieka i ich podłoże [Metody oceny: test pisemny / BC_P6S_WG04].	
W03: Student zna narzędzia informatyczne niezbędne do opracowywania i analizowania uzyskanych danych [Metody oceny: test pisemny / BC_P6S_WG03].	
Umiejętności:	
U01: Student potrafi właściwie dobrać przeciwciała w technikach typu Western blot, zaprojektować startery do reakcji PCR [Metody oceny: oceniane na bieżąco, w trakcie zajęć / BC_P6S_UW01].	
U02: Student potrafi korzystać z zaawansowanego sprzętu diagnostycznego [Metody oceny: oceniane na bieżąco, w trakcie zajęć / BC_P6S_UW02].	
U03: Student potrafi analizować wpływ badanych związków na żywotność komórek, potrafi ilościowo zinterpretować otrzymane dane wykorzystując właściwe oprogramowanie [Metody oceny: oceniane na bieżąco, w trakcie zajęć / BC_P6S_UW03].	
Kompetencje społeczne:	
K01: Student nabywa umiejętności pracy w zespole, dba o bezpieczeństwo swoje i innych [Metody oceny: oceniane na bieżąco, w trakcie zajęć / BC_P6S_KR04].	
Kryteria oceniania	ocena z ćwiczeń 50%, ocena z wykładu 50 %
Treści programowe - wykłady	
Szczegółowa tematyka wykładów:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Układ odpornościowy. Produkcja i budowa przeciwciał. 2. Przeciwciała monoklonalne vs poliklonalnych. Produkcja przeciwciał monoklonalnych. 3. Techniki laboratoryjne wykorzystujące przeciwciała. 4. Choroby genetyczne człowieka. Molekularne podłoże chorób genetycznych. 5. Techniki biologii molekularnej wykorzystywane w diagnostyce chorób genetycznych. 6. Choroby nowotworowe. Techniki wykorzystywane w diagnostyce chorób nowotworowych. 7. Badania kliniczne. Techniki eksperymentalne. 	
Treści programowe - ćwiczenia	
Szczegółowa tematyka ćwiczeń:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Analiza wpływu badanych związków na żywotność komórek in vitro techniką cytometrii przepływnowej. 2. Analiza wpływu badanych związków na żywotność komórek in vitro technikami kolorymetrycznymi. 3. Opracowanie, analiza i interpretacja uzyskanych wyników. Porównanie wyników uzyskanych różnymi technikami. 	

Nazwa przedmiotu	Technologia informacyjna
Semestr	pierwszy
Liczba punktów ECTS	
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
Wiedza:	
W01: Ma ogólną wiedzę o sprzęcie i nośnikach informacji wykorzystywanych w technologiach informacyjnych [Metody oceny: sprawdziany praktyczne na komputerze (zadania i quizy) / BC_P6S_WG03]	
W02: Rozumie mechanizmy przetwarzania i zapisu danych informatycznych, ich uporządkowania w programach bazodanowych oraz projekcji w postaci wydruków komputerowych i prezentacji multimedialnych [Metody oceny: sprawdziany praktyczne na komputerze (zadania i quizy) / BC_P6S_WG03].	
Umiejętności:	
U01: Zna współczesne urządzenia związane z technologią informacyjną zasady ich obsługi oraz podstawowe oprogramowanie mikrokomputerów związane z codziennym tworzeniem, gromadzeniem i przetwarzaniem danych komputerowych [Metody oceny: sprawdziany praktyczne na komputerze (zadania i quizy) / BC_P6S_UW04].	
Kompetencje społeczne	
K01: Jest świadomy efektów pracy w grupie i zdolny do kierowania zespołem oraz pełnienia w niej różnych funkcji [Metody oceny: wszyscy członkowie pełnią swoje role w zespole i uczestniczą w	

przygotowaniu tematu, który przedstawiają wspólnie w postaci prezentacji / BC_P6S_KR04].	
Kryteria oceniania	Zaliczenie przedmiotu na podstawie zaliczenia wszystkich ćwiczeń oraz uzyskania średniej oceny 3,0 ze wszystkich założonych efektów kształcenia (sprawdziany i praca zespołowa).
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
Szczegółowa tematyka ćwiczeń:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie do pracy na uczelnianej platformie Moodle oraz do pracy zespołowej. 2. Prawo autorskie i licencje. Tworzenie słowników. 3. Możliwości edycyjne Windowsa (Paint, Notatnik). 4. Edytor formatujący Microsoft Office Word (formatowanie). 5. Edytor formatujący Microsoft Office Word (tabele i wzory matematyczne). 6. Edytor formatujący Microsoft Office Word (formularze). 7. Edytor formatujący Microsoft Office Word (spisy treści, tabulatory, podziały stron). 8. Arkusz kalkulacyjny Microsoft OfficeExcel (funkcje obliczeniowe). 9. Arkusz kalkulacyjny Microsoft OfficeExcel (wizualizacja danych). 10. Program Microsoft Office PowerPoint (osadzanie i animacje tekstu oraz grafiki). 11. Program Microsoft Office Access (tworzenie baz danych i kwerend). 12. Program graficzny GIMP (używanie przybornika i narzędzi, tworzenie warstw). 13. Program graficzny GIMP (tworzenie siatki oraz prostych animacji, używanie filtrów). 14. Zespołowe prezentacje prac w Microsoft Office PowerPoint. 15. Zaliczenie ćwiczeń. 	

Nazwa przedmiotu	Terapeutyczne wykorzystanie zwierząt
Semestr	szósty
Liczba punktów ECTS	
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
Wiedza:	
W01: Student zna biologię gatunków wykorzystywanych w animaloterapii [Metody oceny: projekt i prezentacja, testy i kartkówki / BC_P6S_WK18].	
W02: Student zna założenia i zasady terapii z wykorzystaniem zwierząt [Metody oceny: projekt i prezentacja, testy i kartkówki / BC_P6S_WK18].	
Umiejętności:	
U01: Student umie dobrać typy zajęć adekwatnie do przeznaczenia [Metody oceny: projekt i prezentacja, testy i kartkówki / BC_P6S_UW09; BC_P6S_UW12].	
U02: Student umie zaprojektować w zarysie przebieg zajęć terapeutycznych ze zwierzętami [Metody oceny: projekt i prezentacja, testy i kartkówki / BC_P6S_UW09; BC_P6S_UW12].	
Kompetencje społeczne:	
- brak	
Kryteria oceniania	100% średnia z ocen z poszczególnych bloków tematycznych.
Treści programowe - wykłady	
Szczegółowa tematyka wykładów:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Animal Assisted Intervension – podstawy i założenia 2. Pies i kot – charakterystyka, zróżnicowanie, predyspozycje do dogoterapii i felinoterapii 3. Dogoterapia i felinoterapia – założenia, rodzaje zajęć. 4. Historia ruchu hipoterapeutycznego w Polsce. Teoretyczne założenia rehabilitacji konnej. 5. Koń w hipoterapii – trening i przygotowanie do zajęć. 6. Metodyka prowadzenia zajęć z hipoterapii. Sposoby przeprowadzania zajęć z jazdy konnej dla osób niepełnosprawnych. 7. Właściwości profilaktyczno - lecznicze miodów pszczelich. 8. Bioaktywne właściwości jadu, wosku oraz mleczka pszczelego. 9. Propolis jako naturalna substancja o właściwościach antyseptycznych. Wpływ pyłku kwiatowego 	

na organizm człowieka. 10. Wykorzystanie alpak w terapii dzieci i dorosłych.
Treści programowe - ćwiczenia
<p>Szczegółowa tematyka ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Specyfika rasowa psów i kotów, dobór odpowiedniego zwierzęcia do konkretnego przypadku. 2. Zaprojektowanie w zarysie zajęć z zakresu dogoterapii i felinoterapii. 3. Opracowanie i prezentacja projektów. 4. Ocena przydatności konia do hipoterapii. Przygotowanie konia przed zajęciami - pielęgnacja, lonżowanie, oprowadzanie. Opieka i praca z koniem po zajęciach; organizacja odpoczynku fizycznego i psychicznego konia. 5. Organizacja zajęć hipoterapeutycznych. Podział obowiązków podczas zajęć między terapeutą, asekurującym i prowadzącym konia. 6. Technika przeprowadzania zajęć z osobami o różnym zakresie niesprawności. Rodzaje ćwiczeń na koniu. 7. Podstawy biologii rodziny pszczolej w aspekcie apiterapeutycznym. 8. Zajęcia terenowe - wpływ atmosfery ula oraz świeżych produktów pszczelich na organizm człowieka. 9. Współczesne sposoby wykorzystywanie produktów pszczelich - kosmetologia, opakowania do żywności, jonizacja powietrza w pomieszczeniach itp. 10. Podstawy hodowli i wykorzystania alpaki w terapii.

Nazwa przedmiotu	Wybrane substancje biologicznie czynne w życiu człowieka
Semestr	piąty
Liczba punktów ECTS	2
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Student zna zasady działania podstawowego sprzętu laboratoryjnego (m.in. pipety, vortex, łaźnia wodna, wirówka, mieszadło magnetyczne, pH metr, wagi laboratoryjne) oraz wybranych urządzeń pomiarowych (spektrofotometri) [Metody oceny: obserwacja pracy na zajęciach, pytania problemowe / BC_P6S_WG01].</p> <p>W02: Zna i rozumie molekularne podstawy działania reaktywnych form tlenu oraz ich wpływu na organizmy żywe, ze szczególnym uwzględnieniem organizmu człowieka. Dzięki znajomości mechanizmów działania związków przeciwutleniających, oraz stabilności oksydacyjnej różnych źródeł tłuszczu, student jest w stanie wskazać możliwości praktycznego wykorzystania tej wiedzy [Metody oceny: Tstst, sprawozdania z ćwiczeń / BC_P6S_WG04, BC_P6S_WG06].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Przeprowadza proste analizy ilościowe i jakościowe. Sprawnie i bezpiecznie posługuje się wybranymi odczynnikami, szkłem, drobnym sprzętem laboratoryjnym oraz aparaturą [Metody oceny: sprawozdania z ćwiczeń, obserwacja pracy na zajęciach, pytania problemowe / BC_P6S_UW01].</p> <p>U02: Sprawnie i bezpiecznie posługuje się wybraną aparaturą pomiarową. Umie zadbać o miejsce pracy [Metody oceny: obserwacja pracy na zajęciach, pytania problemowe / BC_P6S_UW02].</p> <p>U03: Posiada umiejętność przygotowania sprawozdania i referatu oraz wykorzystuje w tym celu zdobytą wiedzę praktyczną oraz wszelkie dostępne źródła informacji [Metody oceny: sprawozdania z ćwiczeń + referat / BC_P6S_UW12].</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>K1: Wykazuje zainteresowanie systematyczną aktualizacją wiedzy z zakresu biologii i dyscyplin pokrewnych, a także rozumie potrzeby uzupełniania wiedzy przez całe życie [Metody oceny: sprawozdania z ćwiczeń + referat / BC_P6S_KK01].</p> <p>K2: Potrafi współdziałać i pracować w grupie, pełnić w niej różnorodne role. Jest zorientowany na efektywną i bezpieczną współpracę. Dbą o bezpieczeństwo pracy własnej i innych [Metody oceny: sprawozdania z ćwiczeń + referat / BC_P6S_KR04].</p>	
Kryteria oceniania	Ocena średnia z części wykładowej – test (50%) oraz z ćwiczeń - sprawozdania + referat (50%).

Treści programowe - wykłady
<p>Tematyka wykładów (10 godzin, po 2 godziny):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Reaktywne formy tlenu (RFT) i ich wpływ na organizmy żywe (wolne rodniki, status redoks organizmu, stres oksydacyjny oraz choroby wywołane działaniem RFT). 2. Proces utleniania lipidów oraz jego znaczenie z punktu widzenia bezpieczeństwa żywności i zdrowia człowieka. 3. Przeciwutleniacze – definicja, podział, mechanizm działania oraz znaczenie w utrzymaniu prawidłowego statusu redoks. Źródła naturalnych przeciwutleniaczy w codziennej diecie człowieka. 4. Polifenole jako związki o działaniu przeciwutleniającym – budowa, podział, mechanizmy działania oraz przykłady produktów bogatych w te związki. 5. Wielonienasycone kwasy tłuszczowe (WNKT) jako substancje o działaniu biologicznie czynnym oraz metody ich zabezpieczenia przed procesami jełczenia.
Treści programowe - ćwiczenia
<p>Tematyka ćwiczeń (20 godzin):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie do tematyki ćwiczeń: omówienie zasad BHP, prezentacja oraz szkolenie z obsługi wybranego sprzętu laboratoryjnego, stosowanych odczynników, wymaganych do realizacji dalszej części ćwiczeń. Szkolenie z technik pipetowania przy użyciu pipetorów manualnych, pipetora półautomatycznego oraz pipet nastawnych automatycznych i pipety elektronicznej. Zasady bezpiecznego używania w/w sprzętu. 2. Ocena aktywności przeciwutleniającej wybranych kaw dostępnych na polskim rynku z wykorzystaniem wolnego rodnika DPPH. 3. Ocena aktywności przeciwutleniającej wybranych herbat dostępnych na polskim rynku (herbata czarna, zielona, owocowa, a może roiboss czy yerba mate, różne marki). 4. Ocena różnic w aktywności antyoksydacyjnej wybranych napojów dostępnych na polskim rynku (soki świeżo wyciskane, soki z kartonu 100% oraz nektary). 5. Ocena stabilności oksydacyjnej wybranych tłuszczów spożywczych wykorzystywanych do obróbki termicznej potraw (oleje rzepakowy, , kokosowy, oliwa z oliwek, masło klarowane lub/i smalec). 6. Prezentacja referatów na podstawie sprawozdań z ćwiczeń oraz uzyskanych wyników; zaliczenie przedmiotu.

Nazwa przedmiotu	Zoologia
Semestr	pierwszy
Liczba punktów ECTS	5
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>W01: Opisuje budowę zwierząt na poziomie układów i organizmów; wyjaśnia zmiany ewolucyjne w budowie w kontekście zmieniających się warunków środowiskowych [Metody oceny: testy ('one question'), kolokwia, ocena bieżącej pracy studenta / BC_P6S_WG05].</p> <p>W02: Zna podstawowe procesy fizjologiczne oraz funkcjonowanie tkanek i narządów zwierząt; objaśnia związki między budową i funkcją poszczególnych narządów [Metody oceny: testy ('one question'), kolokwia, ocena bieżącej pracy studenta / BC_P6S_WG06].</p> <p>W03: Zna podstawy systematyki i klasyfikacji zwierząt; charakteryzuje główne taksony zwierząt w kontekście ewolucyjnym, objaśnia kompromisy ewolucyjne; zna problemy związane z pojawianiem się gatunków obcych; charakteryzuje taksony o znaczeniu praktycznym [Metody oceny: testy ('one question'), kolokwia, ocena bieżącej pracy studenta / BC_P6S_WG11].</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U01: Określa przynależność rodzajową lub gatunkową na podstawie morfologii ze szczególnym uwzględnieniem zwierząt mających wpływ na zdrowie i gospodarkę człowieka; interpretuje cechy morfologiczne, fizjologiczne i behawioralne w kontekście ewolucyjnym [Metody oceny: testy ('one question'), kolokwia, ocena bieżącej pracy studenta / BC_P6S_UW09].</p> <p>U02: Rozumie potrzebę uczenia się i uzupełniania wiedzy przez całe życie [Metody oceny: testy ('one question'), kolokwia, ocena bieżącej pracy studenta; i udziału w dyskusji / BC_P6S_UU16].</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>K01: Wykazuje zainteresowanie systematyczną aktualizacją wiedzy z zakresu biologii i dyscyplin</p>	

pokrewnych [Metody oceny: ocena bieżącej pracy studenta / BC_P6S_KK01]. K02: Jest wrażliwy na przyrodę i świadomy znaczenia bioróżnorodności; aktywnie propaguje ochronę i dba o jakość środowiska naturalnego [Metody oceny: ocena bieżącej pracy studenta na ćwiczeniach oraz udziału w dyskusji / BC_P6S_KO02].	
Kryteria oceniania	ocena z ćwiczeń: 60%, ocena z wykładu: 40 %
Treści programowe - wykłady	
Szczegółowa tematyka wykładów: 1. Pochodzenie zwierząt (Metazoa). Mechanizmy i drogi ewolucji. 2. Podstawy klasyfikacji, systematyki i filogenezy. 3. Budowa i funkcje życiowe zwierząt; przegląd systematyczny: nibytankowce (Parazoa), promieniste (Radiata), dwupromieniste (Biradiata), pierwotnojamowce (Acoelomata). 4. Budowa i funkcje życiowe zwierząt; przegląd systematyczny: pierścienice (Annelida), mięczaki (Mollusca). 5. Budowa i funkcje życiowe zwierząt; przegląd systematyczny: stawonogi (Arthropoda). 6. Budowa i funkcje życiowe zwierząt; przegląd systematyczny: szkarłupnie (Echinodermata), przedstrunowce (Hemichordata), strunowce (Chordata), part.: osłonice (Tunicata), głowostrunowce (Cephalochordata). 7. Budowa i funkcje życiowe zwierząt; przegląd systematyczny: strunowce (Chordata), part.: kręgowce (Vertebrata), part.: bezzuchwocce (Agnatha), śluzice (Myxini), minogi (Cephalaspidomorphi), ryby chrzęstnoszkieletowe (Chondrichthyes), ryby kościste (Osteichthyes). 8. Budowa i funkcje życiowe zwierząt; przegląd systematyczny: płazy (Amphibia). 9. Budowa i funkcje życiowe zwierząt; przegląd systematyczny: kręgowce (Vertebrata), part.: gady (Reptiliomorpha). 10. Budowa i funkcje życiowe zwierząt; przegląd systematyczny: kręgowce (Vertebrata), part.: ptaki (Reptiliomorpha). 11. Budowa i funkcje życiowe zwierząt; przegląd systematyczny: kręgowce (Vertebrata), part.: ssaki (Mammalia). 12. Introdukcje, ekspansje i inwazje. Gatunki obce w faunie Polski. 13. Wykorzystanie stawonogów w medycynie sądowej. 14. Szkodniki roślin i produktów przechowywanych. 15. Bezkręgowce wykorzystywane w walce biologicznej i w celach konsumpcyjnych.	
Treści programowe - ćwiczenia	
Szczegółowa tematyka ćwiczeń: 1. Metody odławiania i analizy fauny lądowej i wodnej. 2. Gąbki (Porifera). Parzydełkowce (Cnidaria). 3. Płazińce (Platyhelminthes): wirki ("Turbellaria"), przywry (Trematoda), tasiemce (Cestoda). 4. Nicienie (Nematoda). Kolcogłowy (Acanthocephala). 5. Pierścienice (Annelida): wieloszczety (Polychaeta), skąposzczety (Oligochaeta), pijawki (Hirudinea). Mięczaki (Mollusca): ślimaki (Gastropoda), małże (Bivalvia), głowonogi (Cephalopoda). Rozpoznawanie przedstawicieli taksonów wyższych oraz gatunków charakterystycznych. Oznaczanie materiału z wykorzystaniem kluczy. 6. Stawonogi (Arthropoda) cz. I: Skorupiaki (Crustacea), wije (Myriapoda), Hexapoda (part.) - jawnoszczękie (Entognatha). Rozpoznawanie przedstawicieli taksonów wyższych oraz gatunków charakterystycznych. Oznaczanie materiału z wykorzystaniem kluczy. 7. Stawonogi (Arthropoda) cz. II: Hexapoda (part.): przerzutki (Microcoryphia), szczeniogonki właściwe (Thysanura), owady uskrzydłone (Pterygota). Oznaczanie materiału z wykorzystaniem kluczy. 8. Stawonogi (Arthropoda) cz. III: Chelicerata: Arachnida. Oznaczanie materiału z wykorzystaniem kluczy. 9. Szkarłupnie (Echinodermata). Strunowce (Chordata, part.): beczaszki (Cephalochordata; Vertebrata: Cyclostomata), budowa i środowisko życia lancetnika i minoga. 10. Strunowce (Chordata, part.): kręgowce (Vertebrata: Chondrichthyes, Osteichthyes) – różnice w budowie anatomicznej i morfologicznej ryb chrzęstno- i kostnoszkieletowych; przegląd systematyczny ryb; fauna Polski, gatunki chronione. 11. Strunowce (Chordata, part.): kręgowce (Vertebrata: Amphibia) – przegląd systematyczny płazów; fauna Polski, gatunki chronione. 12. Strunowce (Chordata, part.): kręgowce (Vertebrata: Reptiliomorpha, cz.I) – przegląd systematyczny gadów; fauna Polski, gatunki chronione.	

13. Strunowce (Chordata, part.): kręgowce (Vertebrata: Reptiliomorpha, cz.II) - przegląd systematyczny ptaków, fauna Polski, gatunki chronione.
14. Strunowce (Chordata, part.): kręgowce (Vertebrata: Mammalia) – przegląd systematyczny ssaków, fauna Polski, gatunki chronione.
15. Strunowce (Chordata). Anatomia porównawcza. Cechy wykorzystywane we wnioskowaniu o pokrewieństwach.

Nazwa przedmiotu	Przedsiębiorczość akademicka
Semestr	6
Liczba punktów ECTS	1
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
Efekt przedmiotowy/ metoda weryfikacji/ nr efektu kierunkowego	
<p>W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie: ogólne zasady ekonomii przedsiębiorstwa, jego organizacji i zarządzania oraz marketingu i branding zasady i metody ochrony własności intelektualnej zagadnienia dotyczące modeli przedsiębiorstw opartych na wiedzy zagadnienia z zakresu Przemysłu 4.0 zasady funkcjonowania funduszy inwestycyjnych i innych narzędzi finansowania przedsiębiorstw innowacyjnych zasady zarządzania zmianą, ryzykiem, motywowania pracowników</p>	
<p>W zakresie umiejętności absolwent potrafi: właściwie dobierać źródła i informacje z nich pochodzące oraz dokonywać ich oceny, krytycznej analizy i syntezy planować, analizować, oceniać, zarządzać i wdrażać projekty, w tym w formie nowo powstałego przedsiębiorstwa (np. typu startup) identyfikować dostępne możliwości i wybierać te odpowiadające planom zawodowym i działaniom biznesowym stworzyć biznes plan dla nowego produktu/przedsiębiorstwa oceniać rynek i konkurencję planować i organizować pracę indywidualną oraz w zespole</p>	
<p>W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do: myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy wypełniania zobowiązań społecznych i uznawania społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw</p>	
Kryteria oceniania	zaliczenie ćwiczenia projektowego „konceptcja własnej firmy” 100%
Treści programowe – ćwiczenia projektowe, dyskusja na zajęciach konwersatoryjnych, praca w zespołach, w tym realizacja ćwiczenia projektowego i mentoring przez internet	
<p>Zajęcia 1: Modele kariery. Przedsiębiorczość i kreatywność.</p> <p>Zajęcia 2: Komunikacja interpersonalna.</p> <p>Zajęcia 3: Zarządzanie własnością intelektualną.</p> <p>Zajęcia 4: Społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw.</p> <p>Zajęcia 5: Rynek, konkurencja, marketing i branding.</p> <p>Zajęcia 6:</p>	

<p>Przedsiębiorstw o oparte na wiedzy (cz. 1). Zajęcia 7: Przedsiębiorstw o oparte na wiedzy (cz. 2). Zajęcia 8: Podstawy ekonomii przedsiębiorstwa (cz. 1). Zajęcia 9: Podstawy ekonomii przedsiębiorstwa (cz. 2). Zajęcia 10: Rozwiązywanie problemów, podejmowanie decyzji. Zajęcia 11: Zarządzanie projektem, zarządzanie ryzykiem. Zajęcia 12-14: Wybrane zagadnienia współczesnej przedsiębiorczości (wykłady autorytetów międzynarodowych: zarządzanie wiedzą, spółki startup i spin-off, fundusze inwestycyjne, strategie marketingowe, globalizacja gospodarki, IoT i AI w gospodarce i społeczeństwie przyszłości).</p>
<p>Treści programowe - projekt</p>
<p>Projekt własnego przedsięwzięcia biznesowego, opracowanie koncepcji własnego przedsiębiorstwa, zadanie projektowe realizowane indywidualnie lub zespołach 2-3 osobowych. Prezentacja i obrona na forum grupy zajęciowej wobec obecności prowadzącego.</p>

Nazwa przedmiotu	Szkolenie BHP i PPOŻ
Semestr	pierwszy
Liczba punktów ECTS	0
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Umiejętności:</p> <p>Student potrafi zachować ostrożność na terenie Uczelni, skutecznie rozpoznaje występujące zagrożenia i potrafi im przeciwdziałać. Potrafi zidentyfikować czynniki szkodliwe i uciążliwe występujące w laboratoriach i salach.</p> <p>Student potrafi udzielić pierwszej pomocy poszkodowanym w określonych wypadkach. Umie zachować się w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia.</p> <p>Student potrafi zachować się w przypadku wystąpienia pożaru i ewakuować siebie oraz inne osoby zagrożone z budynku.</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>Ma świadomość, że jego zachowanie ma wpływ na bezpieczeństwo jego oraz innych studentów/pracowników Uczelni. Rozumie znaczenie BHP i PPOŻ dla zdrowia i życia studentów/pracowników Uczelni.</p> <p>Rozumie jakie są konsekwencje nie przestrzegania zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.</p> <p>Ma świadomość konieczności przeciwdziałania zagrożeniom oraz udzielania pomocy poszkodowanym w wypadkach.</p>	
Kryteria oceniania	Test końcowy

Treści programowe - wykłady	
<p>Moduł 1. Wybrane zagadnienia prawne w zakresie BHP</p> <p>Wykład 1. Podstawy prawne</p> <p>Wykład 2. Obowiązki Rektora</p> <p>Wykład 3. Obowiązki studentów</p> <p>Wykład 4. Wybrane przepisy prawne, o których warto pamiętać</p> <p>Moduł 2. Zagrożenia dla zdrowia i życia</p> <p>Wykład 1. Zagrożenia czynnikami fizycznymi</p> <p>Wykład 2. Zagrożenia czynnikami biologicznymi</p> <p>Wykład 3. Zagrożenia czynnikami chemicznymi</p> <p>Wykład 4. Zagrożenia czynnikami psycho-fizycznymi</p> <p>Wykład 5. Zagrożenia czynnikami społecznymi</p> <p>Moduł 3. Pierwsza pomoc</p> <p>Blok 1. Podstawowe informacje</p> <p>Blok 2. Podstawy udzielania pierwszej pomocy</p> <p>Blok 3. Udzielanie pierwszej pomocy w określonych sytuacjach</p> <p>Blok 4. Udzielanie pierwszej pomocy przy wystąpieniu różnego rodzaju ran</p> <p>Moduł 4. Ochrona przeciwpożarowa</p> <p>Wykład 1. Podstawy prawne</p> <p>Wykład 2. Co to jest pożar?</p> <p>Wykład 3. Klasyfikacja pożarów</p> <p>Wykład 4. Przyczyny powstawania pożaru</p> <p>Wykład 5. Zasady zachowania w przypadku powstania pożaru</p> <p>Wykład 6. Znaki bezpieczeństwa ochrony przeciwpożarowej</p> <p>Wykład 7. Zasady ewakuacji</p> <p>Wykład 8. Znaki ewakuacyjne</p> <p>Wykład 9. Gaszenie pożaru</p>	
Treści programowe - ćwiczenia	

Kod przedmiotu	SJO>ANGB1-SI-2S-1
Nazwa przedmiotu	Język angielski B1
Semestr	drugi

Liczba punktów ECTS	1
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza: Znajomość słownictwa ogólnego, zwrotów idiomatycznych i gramatyki dotyczących wybranych tematów – biegłość językowa wymagana na poziomie B2 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003).</p> <p>Umiejętności: SŁUCHANIE Student rozumie wypowiedzi związane z tematami określonymi programem oraz z nimi powiązane CZYTANIE Student umie przeczytać ze zrozumieniem teksty niespecjalistyczne na dowolny temat MÓWIENIE Student umie porozumiewać się, brać udział w dyskusji, przedstawić swoje poglądy i zaprezentować tematy związane z programem PISANIE Student potrafi sporządzić krótką wypowiedź pisemną.</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do komunikowania się w języku obcym w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności. • Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka obcego przez całe życie. 	
Kryteria oceniania	<p>Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizująco-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej).</p> <p>Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).</p>
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
<p>Moduły 1-4 (Entertainment, Sightseeing, Things you need, Society)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Spędzanie czasu wolnego – powtórzenie struktur służących do mówienia o czynnościach powtarzających się w teraźniejszości i przeszłości: Present Simple, used to, would, tend to, will. 2. Opisywanie obrazów – powtórzenie użycia przymiotników i przysłówków. 3. Rodzaje filmów – przymiotniki służące do opisywania filmów, rozumienie tekstu pisanego 	

„Heard it all before”.

4. Opisywanie miast – powtórzenie tworzenia zdań przydawkowych relative clauses.
5. Świąta i zwyczaje – czytanie ze zrozumieniem i dyskusja.
6. Lekcja gramatyczna – struktury czasów przyszłych: will, be going to, bound to, due to, not likely to.
7. Narzędzia i ich funkcje – zdania okolicznikowe celu z użyciem if, to, so.
8. Kolekcjonerstwo – czytanie ze zrozumieniem (tekst: „I am ...Mr Trebus), dyskusja, słowotwórstwo.
9. Składanie reklamacji – rozumienie ze słuchu, czasownik modalny should w czasie teraźniejszym i przeszłym.
10. Kwestie społeczno-polityczne – zapoznanie studentów ze słownictwem służącym do wypowiedziania się o rządzie, gospodarce i społeczeństwie.
11. Ważne problemy społeczne – rozumienie ze słuchu: krótkie wiadomości, zdania przyczynowo-skutkowe z użyciem so i such.
12. Ważne kwestie światowe - rozumienie tekstu pisanego (artykuł dotyczący książki J. Sachs’a „The Common Wealth”), gramatyka: tworzenie porównań z the + comparative.

Kod przedmiotu	SJO>ANGB1-SI-3S-2
Nazwa przedmiotu	Język angielski B1
Semestr	trzeci
Liczba punktów ECTS	1
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
Wiedza: Znajomość słownictwa ogólnego, zwrotów idiomatycznych i gramatyki dotyczących wybranych tematów – biegłość językowa wymagana na poziomie B2 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003).	
Umiejętności: SŁUCHANIE Student rozumie wypowiedzi związane z tematami określonymi programem oraz z nimi powiązane. CZYTANIE Student umie przeczytać ze zrozumieniem teksty niespecjalistyczne na dowolny temat. MÓWIENIE Student umie porozumiewać się, brać udział w dyskusji, przedstawić swoje poglądy i zaprezentować tematy związane z programem. PISANIE Student potrafi sporządzić krótką wypowiedź pisemną.	
Kompetencje społeczne: • Jest gotów do komunikowania się w języku obcym w celu uzyskania szczegółowych informacji,	

<p>rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka obcego przez całe życie. 	
Kryteria oceniania	<p>Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizująco-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej).</p> <p>Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).</p>
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
<p>Moduły 5-8 (Sports and interests, Accommodation, Nature, Crime and punishment)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zdrowie i fitness – powtórzenie i rozszerzenie słownictwa. 2. Rola sportu w życiu człowieka – spekulowanie o przeszłości za pomocą czasowników modalnych should/could/would oraz perfect infinitive. 3. Sporty ekstremalne – zestawienie czasów Present Perfect Simple i Present Perfect Continuous. 4. Opis miejsc wakacyjnych – modyfikatory (really, absolutely, completely, quite, fairly, pretty, a bit, completely, hardly any, almost no, hardly ever). 5. Problemy mieszkaniowe w życiu codziennym i w czasie wakacji – wprowadzenie struktury have/get something done. 6. Szok kulturowy – czytanie ze zrozumieniem o problemach związanych z szokiem kulturowym, wprowadzenie nowego słownictwa, dyskusja. 7. Ekstremalne warunki pogodowe – rozszerzenie słownictwa, czasy przeszłe (Past Simple, Past Continuous, Past Perfect Simple). 8. Świat zwierząt i roślin – imiesłowowe równoważniki zdań. 9. Przestępstwa – słownictwo dotyczące przestępstw, czasowniki modalne do wyrażania stopnia prawdopodobieństwa. 10. Resocjalizacja przestępców – zwroty przyimkowe. 11. Trendy i statystyka – rozumienie tekstu pisanego, zwroty opisujące zmiany i trendy. 	

Kod przedmiotu	SJO>ANGB1-SI-4S-3
Nazwa przedmiotu	Język angielski B1
Semestr	czwarty
Liczba punktów ECTS	1
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza: Znajomość słownictwa ogólnego, zwrotów idiomatycznych i gramatyki dotyczących wybranych tematów – biegłość językowa wymagana na poziomie B2 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003).</p> <p>Umiejętności: SŁUCHANIE Student rozumie wypowiedzi związane z tematami określonymi programem oraz z nimi powiązane. CZYTANIE Student umie przeczytać ze zrozumieniem teksty niespecjalistyczne na dowolny temat. MÓWIENIE Student umie porozumiewać się, brać udział w dyskusji, przedstawić swoje poglądy i zaprezentować tematy związane z programem. PISANIE Student potrafi sporządzić krótką wypowiedź pisemną.</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do komunikowania się w języku obcym w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności. • Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka obcego przez całe życie. 	
Kryteria oceniania	<p>Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizująco-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej).</p> <p>Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).</p>
Treści programowe - wykłady	

Treści programowe - ćwiczenia	
Moduły 9-12 (Careers and studying, Socialising, Transport and travel, Health and medicine)	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Świat pracy – słownictwo, zdania warunkowe typu 0 i I. 2. Pierwsza praca – zdania warunkowe typu II, III oraz mieszane. 3. Wstęp do prezentacji – słownictwo i zwroty. 4. Spotkania towarzyskie – czas Future Perfect. 5. Popelnianie gaf – rozumienie tekstu pisanego, rozszerzenie słownictwa: wyrażenia idiomatyczne. 6. Krótkie rozmowy towarzyskie (small talk) – pytania typu question tags. 7. Problemy na drodze – słownictwo związane z wynajęciem pojazdu. 8. Wymarzona podróż – gramatyka: użycie rzeczowników niepoliczalnych. 9. Stresujące sytuacje na drodze – struktury emfatyczne. 10. Komunikowanie problemów zdrowotnych – konstrukcja przypuszczająca supposed to be+ing. 11. Turystyka medyczna – części ciała, słówka wskazujące (determiners). 12. Humor w życiu człowieka – rozumienie tekstu pisanego, dyskusja. Powtórzenie materiału. 	

Kod przedmiotu	SJO>ANGB2-SI-2S-1
Nazwa przedmiotu	Język angielski B2
Semestr	drugi
Liczba punktów ECTS	1
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>Znajomość słownictwa ogólnego, zwrotów idiomatycznych i gramatyki dotyczących wybranych tematów – biegłość językowa wymagana na poziomie B2 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003).</p> <p>Umiejętności:</p> <p>SŁUCHANIE Student rozumie wypowiedzi związane z tematami określonymi programem oraz z nimi powiązane.</p> <p>CZYTANIE Student umie przeczytać ze zrozumieniem teksty niespecjalistyczne na dowolny temat.</p> <p>MÓWIENIE Student umie porozumiewać się, brać udział w dyskusji, przedstawić swoje poglądy i zaprezentować tematy związane z programem.</p> <p>PISANIE Student potrafi sporządzić krótką wypowiedź pisemną.</p>	

<p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do komunikowania się w języku obcym w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności. • Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka obcego przez całe życie. 	
Kryteria oceniania	<p>Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizująco-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej).</p> <p>Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).</p>
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
<p>Moduły 1-4 (Entertainment, Sightseeing, Things you need, Society)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Spędzanie czasu wolnego – powtórzenie struktur służących do mówienia o czynnościach powtarzających się w teraźniejszości i przeszłości: Present Simple, used to, would, tend to, will. 2. Opisywanie obrazów – powtórzenie użycia przymiotników i przysłówków. 3. Rodzaje filmów – przymiotniki służące do opisywania filmów, rozumienie tekstu pisanego „Heard it all before”. 4. Opisywanie miast – powtórzenie tworzenia zdań przydawkowych relative clauses. 5. Święta i zwyczaje – czytanie ze zrozumieniem i dyskusja. 6. Lekcja gramatyczna – struktury czasów przyszłych: will, be going to, bound to, due to, not likely to. 7. Narzędzia i ich funkcje – zdania okolicznikowe celu z użyciem if, to, so. 8. Kolekcjonerstwo – czytanie ze zrozumieniem (tekst: „I am ...Mr Trebus), dyskusja, słowotwórstwo. 9. Składanie reklamacji – rozumienie ze słuchu, czasownik modalny should w czasie teraźniejszym i przeszłym. 10. Kwestie społeczno-polityczne – zapoznanie studentów ze słownictwem służącym do wypowiadania się o rządzie, gospodarce i społeczeństwie. 11. Ważne problemy społeczne – rozumienie ze słuchu: krótkie wiadomości, zdania przyczynowo-skutkowe z użyciem so i such. 12. Ważne kwestie światowe - rozumienie tekstu pisanego (artykuł dotyczący książki J. Sachs’a 	

„The Common Wealth”), gramatyka: tworzenie porównań z the + comparative.

Kod przedmiotu	SJO>ANGB2-SI-3S-2
Nazwa przedmiotu	Język angielski B2
Semestr	trzeci
Liczba punktów ECTS	1
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza: Znajomość słownictwa ogólnego, zwrotów idiomatycznych i gramatyki dotyczących wybranych tematów – biegłość językowa wymagana na poziomie B2 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003).</p> <p>Umiejętności: SŁUCHANIE Student rozumie wypowiedzi związane z tematami określonymi programem oraz z nimi powiązane. CZYTANIE Student umie przeczytać ze zrozumieniem teksty niespecjalistyczne na dowolny temat. MÓWIENIE Student umie porozumiewać się, brać udział w dyskusji, przedstawić swoje poglądy i zaprezentować tematy związane z programem. PISANIE Student potrafi sporządzić krótką wypowiedź pisemną.</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none">• Jest gotów do komunikowania się w języku obcym w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności.• Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka obcego przez całe życie.	
Kryteria oceniania	<p>Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizująco-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej).</p> <p>Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).</p>

Treści programowe - wykłady
Treści programowe - ćwiczenia
<p>Moduły 5-8 (Sports and interests, Accommodation, Nature , Crime and punishment)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zdrowie i fitness – powtórzenie i rozszerzenie słownictwa. 2. Rola sportu w życiu człowieka – spekulowanie o przeszłości za pomocą czasowników modalnych should/could/would oraz perfect infinitive. 3. Sporty ekstremalne – zestawienie czasów Present Perfect Simple i Present Perfect Continuous. 4. Opis miejsc wakacyjnych – modyfikatory (really, absolutely, completely, quite, fairly, pretty, a bit, completely, hardly any, almost no, hardly ever). 5. Problemy mieszkaniowe w życiu codziennym i w czasie wakacji – wprowadzenie struktury have/get something done. 6. Szok kulturowy – czytanie ze zrozumieniem o problemach związanych z szokiem kulturowym, wprowadzenie nowego słownictwa, dyskusja. 7. Ekstremalne warunki pogodowe – rozszerzenie słownictwa, czasy przeszłe (Past Simple, Past Continuous, Past Perfect Simple). 8. Świat zwierząt i roślin – imiesłowowe równoważniki zdań. 9. Przestępstwa – słownictwo dotyczące przestępstw, czasowniki modalne do wyrażania stopnia prawdopodobieństwa. 10. Resocjalizacja przestępców – zwroty przyimkowe. 11. Trendy i statystyka – rozumienie tekstu pisanego, zwroty opisujące zmiany i trendy.

Kod przedmiotu	SJO>ANGB2-SI-4S-3
Nazwa przedmiotu	Język angielski B2
Semestr	czwarty
Liczba punktów ECTS	1
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>Znajomość słownictwa ogólnego, zwrotów idiomatycznych i gramatyki dotyczących wybranych</p>	

tematów – biegłość językowa wymagana na poziomie B2 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003).

Umiejętności:

SŁUCHANIE Student rozumie wypowiedzi związane z tematami określonymi programem oraz z nimi powiązane.

CZYTANIE Student umie przeczytać ze zrozumieniem teksty niespecjalistyczne na dowolny temat.

MÓWIENIE Student umie porozumiewać się, brać udział w dyskusji, przedstawić swoje poglądy i zaprezentować tematy związane z programem.

PISANIE Student potrafi sporządzić krótką wypowiedź pisemną.

Kompetencje społeczne:

- Jest gotów do komunikowania się w języku obcym w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności.
- Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka obcego przez całe życie.

Kryteria oceniania

Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizująco-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej).
Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).

Treści programowe - wykłady

Treści programowe - ćwiczenia

Moduły 9-12 (Careers and studying, Socialising, Transport and travel, Health and medicine)

1. Świat pracy – słownictwo, zdania warunkowe typu O i I.
2. Pierwsza praca – zdania warunkowe typu II, III oraz mieszane.
3. Wstęp do prezentacji – słownictwo i zwroty.
4. Spotkania towarzyskie – czas Future Perfect.
5. Popętnianie gaf – rozumienie tekstu pisanego, rozszerzenie słownictwa: wyrażenia idiomatyczne.
6. Krótkie rozmowy towarzyskie (small talk) – pytania typu question tags.
7. Problemy na drodze – słownictwo związane z wynajęciem pojazdu.
8. Wymarzona podróż – gramatyka: użycie rzeczowników niepoliczalnych.
9. Stresujące sytuacje na drodze – struktury emfatyczne.

10.	Komunikowanie problemów zdrowotnych – konstrukcja przypuszczająca supposed to be+ing.
11.	Turystyka medyczna – części ciała, słówka wskazujące (determiners).
12.	Humor w życiu człowieka – rozumienie tekstu pisanego, dyskusja. Powtórzenie materiału.

Kod przedmiotu	SJO>ANGB2-SI-5S-4E
Nazwa przedmiotu	Język angielski B2
Semestr	piąty
Liczba punktów ECTS	2
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza: Znajomość słownictwa ogólnego, zwrotów idiomatycznych i gramatyki dotyczących wybranych tematów – biegłość językowa wymagana na poziomie B2 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003).</p> <p>Umiejętności: SŁUCHANIE Student rozumie wypowiedzi związane z tematami określonymi programem oraz z nimi powiązane. CZYTANIE Student umie przeczytać ze zrozumieniem teksty niespecjalistyczne na dowolny temat. MÓWIENIE Student umie porozumiewać się, brać udział w dyskusji, przedstawić swoje poglądy i zaprezentować tematy związane z programem. PISANIE Student potrafi sporządzić krótką wypowiedź pisemną.</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do komunikowania się w języku obcym w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności. • Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka obcego przez całe życie. 	
Kryteria oceniania	<p>Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizująco-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej).</p> <p>Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji</p>

	społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
<p>Moduły 13-16 (Life-changing events, Banks and money, Food, Business)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ważne zmiany w życiu człowieka. Czasy zaprzesze. 2. Rozwiązywanie konfliktów – rozumienie tekstu pisanego, konstrukcja I wish w odniesieniu do terażniejszości. 3. Przełomowe momenty w życiu człowieka – rzeczowniki odnoszące się do wartości. 4. Problemy finansowe – strona bierna. 5. Praca i bogactwo – rozumienie tekstu pisanego, konstrukcja I wish w odniesieniu do przeszłości. 6. Problemy zwycięzców loterii – słownictwo, zastosowanie metafory. 7. Jedzenie i gotowanie – rozszerzenie słownictwa, wyrażenia łączące (linkers). 8. Programy kulinarne – rozumienie tekstu pisanego, słowotwórstwo: tworzenie nowych wyrazów przy użyciu przedrostków. 9. Problemy producentów żywności – słuchanie ze zrozumieniem, mowa zależna. 10. Rozmowy telefoniczne – czas Future Continuous. 11. Sukces w biznesie – rozumienie tekstu pisanego, słownictwo dotyczące rozpoczęcia działalności biznesowej. 	

Kod przedmiotu	SJO>ANGC1-SI-2S-1
Nazwa przedmiotu	Język angielski C1
Semestr	drugi
Liczba punktów ECTS	2
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>Znajomość słownictwa ogólnego i branżowego, zwrotów idiomatycznych i gramatyki – biegłość językowa wymagana na poziomie C1 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 –</p>	

Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003)

Umiejętności:

SŁUCHANIE Student rozumie dłuższe wypowiedzi na tematy abstrakcyjne i tematy spoza własnej dziedziny; wypowiedzi na żywo lub w postaci nagrania; większość wykładów etc. w dziedzinie związanej z kierunkiem studiów.

CZYTANIE Student umie przeczytać ze zrozumieniem długie i skomplikowane teksty, niezależnie od swojej specjalności, pod warunkiem możliwości ponownego przeczytania trudnych fragmentów, wszelką korespondencję. Rozumie subtelności zawarte w tekście, podane wprost bądź zasugerowane.

MÓWIENIE Student umie porozumiewać się, brać udział w dyskusji, przedstawić swobodnie swoje poglądy, wyrazić emocje, aluzje, opinie, brać udział w dyskusji z rodzimymi użytkownikami języka i przekonująco przedstawić skomplikowane argumenty oraz reagować na poglądy innych.

PISANIE Student potrafi wyrażać się jasno i precyzyjnie na piśmie, jednakże teksty mogą jeszcze wymagać korekty.

Kompetencje społeczne:

- Jest gotów do komunikowania się w języku obcym w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności.
- Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka obcego przez całe życie.

Kryteria oceniania

Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizujące-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej).
Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).

Treści programowe - wykłady

Treści programowe - ćwiczenia

(Moduły 1-4: Cities, Relationships, Culture and Identity, Politics)

1. Słownictwo dotyczące życia w mieście – wyrażenia intensyfikujące.
2. Zmiany w miastach – rozumienie ze słuchu, gramatyka formy dokonane czasowników (perfect forms).
3. Mity miejskie – czytanie i słuchanie, stałe związki frazeologiczne (binomials).
4. Opisywanie osób – słownictwo i rozumienie ze słuchu.

5. Spotkania towarzyskie – czasowniki złożone (phrasal verbs), rozumienie tekstu pisanego.
6. Problemy rodzinne – rozumienie ze słuchu, użycie would do sytuacji hipotetycznych.
7. Różnice kulturowe – rozumienie ze słuchu, dyskusja, cleft sentences.
8. Zwyczaje w różnych krajach – słownictwo dotyczące sprzętów domowych, rozumienie tekstu pisanego.
9. Zjednoczone Królestwo – rozumienie ze słuchu, dyskusja.
10. Kwestie polityczno-społeczne – rozumienie ze słuchu, dyskusja, okresy warunkowe.
11. Brytyjski i szwajcarski model polityczny – rozumienie tekstu pisanego, słownictwo opisujące czynności ludzkie.

Kod przedmiotu	SJO>ANGC1-SI-3S-2
Nazwa przedmiotu	Język angielski C1
Semestr	trzeci
Liczba punktów ECTS	2
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>Znajomość słownictwa ogólnego i branżowego, zwrotów idiomatycznych i gramatyki – biegłość językowa wymagana na poziomie C1 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003)</p> <p>Umiejętności:</p> <p>SŁUCHANIE Student rozumie dłuższe wypowiedzi na tematy abstrakcyjne i tematy spoza własnej dziedziny; wypowiedzi na żywo lub w postaci nagrania; większość wykładów etc. w dziedzinie związanej z kierunkiem studiów.</p> <p>CZYTANIE Student umie przeczytać ze zrozumieniem długie i skomplikowane teksty, niezależnie od swojej specjalności, pod warunkiem możliwości ponownego przeczytania trudnych fragmentów, wszelką korespondencję. Rozumie subtelności zawarte w tekście, podane wprost bądź zasugerowane.</p> <p>MÓWIENIE Student umie porozumiewać się, brać udział w dyskusji, przedstawić swobodnie swoje poglądy, wyrazić emocje, aluzje, opinie, brać udział w dyskusji z rodzimymi użytkownikami języka i przekonująco przedstawić skomplikowane argumenty oraz reagować na poglądy innych.</p> <p>PISANIE Student potrafi wyrażać się jasno i precyzyjnie na piśmie, jednakże teksty mogą jeszcze wymagać korekty.</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do komunikowania się w języku obcym w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności. 	

• Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka obcego przez całe życie.

Kryteria oceniania	Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizująco-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej). Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).
--------------------	--

Treści programowe - wykłady

--

Treści programowe - ćwiczenia

Moduły 5-8 (Going out Staying in, Conflict and Resolution, Science and Research, Nature and Nurture)

1. Rozrywki – słownictwo, rozumienie ze słuchu, odgrywanie ról.
2. Opis atrakcji Londynu – rozumienie tekstu pisanego, wyrażenia rzeczownikowe.
3. Książki – rozumienie tekstu pisanego, dyskusja.
4. Idiomy związane z konfliktem, gramatyka, wyrażenie I wish i if only.
5. Wojna i pokój - rozumienie tekstu pisanego, słownictwo militarne.
6. Wojna słów - metafory, rozumienie ze słuchu.
7. Etyczne aspekty nauki – słownictwo, rozumienie ze słuchu, dyskusja.
8. Filmy science-fiction, rozumienie tekstu pisanego, słowotwórstwo: tworzenie rzeczowników i przymiotników, strona bierna.
9. Słownictwo dotyczące ukształtowania geograficznego – rozumienie ze słuchu.
10. Natura czy kultura – rozumienie ze słuchu i dyskusja, czasowniki posiłkowe.
11. Królestwo zwierząt – słownictwo, rozumienie tekstu pisanego, przymiotniki złożone.

Kod przedmiotu	SJO>ANGC1-SI-4S-3
Nazwa przedmiotu	Język angielski C1
Semestr	czwarty

Liczba punktów ECTS	1
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza: Znajomość słownictwa ogólnego i branżowego, zwrotów idiomatycznych i gramatyki – biegłość językowa wymagana na poziomie C1 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003)</p> <p>Umiejętności:</p> <p>SŁUCHANIE Student rozumie dłuższe wypowiedzi na tematy abstrakcyjne i tematy spoza własnej dziedziny; wypowiedzi na żywo lub w postaci nagrania; większość wykładów etc. w dziedzinie związanej z kierunkiem studiów.</p> <p>CZYTANIE Student umie przeczytać ze zrozumieniem długie i skomplikowane teksty, niezależnie od swojej specjalności, pod warunkiem możliwości ponownego przeczytania trudnych fragmentów, wszelką korespondencję. Rozumie subtelności zawarte w tekście, podane wprost bądź zasugerowane.</p> <p>MÓWIENIE Student umie porozumiewać się, brać udział w dyskusji, przedstawić swobodnie swoje poglądy, wyrazić emocje, aluzje, opinie, brać udział w dyskusji z rodzimymi użytkownikami języka i przekonująco przedstawić skomplikowane argumenty oraz reagować na poglądy innych.</p> <p>PISANIE Student potrafi wyrażać się jasno i precyzyjnie na piśmie, jednakże teksty mogą jeszcze wymagać korekty.</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do komunikowania się w języku obcym w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności. • Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka obcego przez całe życie. 	
Kryteria oceniania	<p>Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizujące-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej).</p> <p>Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).</p>
Treści programowe - wykłady	

Treści programowe - ćwiczenia	
(Moduły 9-12: Work, Health and Illness, Play, History)	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Praca zawodowa – słownictwo, dyskusja, formy ciągłe czasowników. 2. Życie biurowe – rozumienie tekstu pisanego, związki frazeologiczne przysłówkowo-przymiotnikowe. 3. Warunki pracy – słownictwo, rozumienie ze słuchu, dyskusja. 4. Poważne problemy zdrowotne – rozumienie ze słuchu, eufemizmy. 5. Zdrowy styl życia – słownictwo i rozumienie tekstu pisanego, dyskusja. 6. Filmy fabularne i seriale medyczne – rozumienie ze słuchu, rzeczowniki oparte o czasowniki złożone. 7. Porażki sportowe – słownictwo, rozumienie ze słuchu, komentarze ironiczne. 8. Gry komputerowe/świat gier – rozumienie tekstu pisanego i dyskusja, wyrazy łączące (linkers), odgrywanie ról. 9. Osiągnięcia życiowe – słownictwo i rozumienie ze słuchu, dyskusja, porównania. 10. Prezentacje – słownictwo dotyczące wydarzeń historycznych, dyskusja. 11. Tajemnice historii – rozumienie tekstu pisanego, dyskusja, gramatyka: inwersja. 	

Kod przedmiotu	SJO>ANGC1-SI-5S-4E
Nazwa przedmiotu	Język angielski C1
Semestr	piąty
Liczba punktów ECTS	2
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza: Znajomość słownictwa ogólnego i branżowego, zwrotów idiomatycznych i gramatyki – biegłość językowa wymagana na poziomie C1 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003)</p> <p>Umiejętności: SŁUCHANIE Student rozumie dłuższe wypowiedzi na tematy abstrakcyjne i tematy spoza własnej dziedziny; wypowiedzi na żywo lub w postaci nagrania; większość wykładów etc. w dziedzinie związanej z kierunkiem studiów. CZYTANIE Student umie przeczytać ze zrozumieniem długie i skomplikowane teksty, niezależnie od swojej specjalności, pod warunkiem możliwości ponownego przeczytania trudnych fragmentów, wszelką korespondencją. Rozumie subtelności zawarte w tekście, podane wprost bądź</p>	

zasugerowane.

MÓWIENIE Student umie porozumiewać się, brać udział w dyskusji, przedstawić swobodnie swoje poglądy, wyrazić emocje, aluzje, opinie, brać udział w dyskusji z rodzimymi użytkownikami języka i przekonująco przedstawić skomplikowane argumenty oraz reagować na poglądy innych.

PISANIE Student potrafi wyrażać się jasno i precyzyjnie na piśmie, jednakże teksty mogą jeszcze wymagać korekty.

Kompetencje społeczne:

Stosunek studenta do usprawiedliwiania swoich nieobecności, współpraca z nauczycielem i grupą, przygotowanie do zajęć, przestrzeganie terminowego oddawania prac. Student bez trudu integruje się ze społecznością rodzimych użytkowników języka, jak i ze społecznością międzynarodową postępującą się danym językiem, zarówno w sytuacjach codziennych jak też oficjalnych.

Kompetencje społeczne:

- Jest gotów do komunikowania się w języku obcym w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności.
- Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka obcego przez całe życie.

Kryteria oceniania

Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizująco-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej).
Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).

Treści programowe - wykłady

Treści programowe - ćwiczenia

(Moduły 13-16: News and the Media, Business and Economics, Trends, Danger and Risk)

1. Nagłówki prasowe – słownictwo, rozumienie ze słuchu, dyskusja.
2. Pogoń za sensacją – rozumienie tekstu pisanego, dyskusja, wyrażenia kolokwialne.
3. Wiadomości drukowane i mówione – rozumienie ze słuchu, mowa zależna i czasowniki relacjonujące.
4. Słownictwo dotyczące biznesu – rozumienie ze słuchu, rozmowa towarzyska small talk.
5. Kwestie etyczne dotyczące banków – rozumienie tekstu pisanego, zapożyczenia słownikowe, zdania zależne, gramatyka.
6. Sytuacje biznesowe – słownictwo, rozumienie ze słuchu, odgrywanie ról.

7. Moda i trendy – słownictwo, rozumienie ze słuchu, dyskusja, przyimki.
8. Wzory zachowania – rozumienie ze słuchu, dyskusja, rodziny wyrazów.
9. Wypadki i urazy – słownictwo, rozumienie ze słuchu, dyskusja.
10. Kultura roszczeniowa – rozumienie tekstu pisanego, dyskusja, słownictwo dotyczące uregulowań prawnych.

Kod przedmiotu	SJO>CHINA1-SI-2S-1
Nazwa przedmiotu	Język chiński A1
Semestr	drugi
Liczba punktów ECTS	1
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>Znajomość słownictwa bardzo podstawowego słownictwa związana z sytuacjami codziennymi. Biegłość wymagana na poziomie A1 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003)</p> <p>Umiejętności:</p> <p>SŁUCHANIE - Student potrafi zrozumieć znane słowa i bardzo podstawowe wyrażenia dotyczące jego osobiście, rodziny i bezpośredniego otoczenia, gdy tempo wypowiedzi jest wolne a wymowa wyraźna.</p> <p>CZYTANIE - Student rozumie czytając znane nazwy, słowa i bardzo proste zdania z informacjami dotyczące życia codziennego oraz bardzo krótkie wiadomości mailowe, smsowe, internetowe.</p> <p>MÓWIENIE – Student potrafi formułować proste pytania i odpowiedzi dotyczące najlepiej znanych mu tematów. Potrafi brać udział w wolno prowadzonej rozmowie z wieloma powtórzeniami.</p> <p>PISANIE Student potrafi napisać bardzo krótki mail i sms.</p> <p>PISANIE – Student potrafi napisać krótką wypowiedź pisemną.</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do komunikowania się w języku obcym w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności. • Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka obcego przez całe życie. 	
Kryteria oceniania	Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizujące-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz

	<p>zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej).</p> <p>Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).</p>
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Co to jest język chiński? Język vs. języki chińskie; ciekawostki na temat języka chińskiego: wiersz o Shi, słuchanie dialektów; tekst 我叫安娜, 我是波兰人。Mam na imię Anna, jestem Polką; pisanie znaków: 我, 是, 波兰. 2. 汉语拼音 Alfabet fonetyczny oraz zasady pisania znaków; Pinyin – wprowadzenie wg materiałów szczegółowych, materiały youtube o pinyin; Ćwiczenia fonetyczne wg materiałów własnych; Materiał youtube o znajomości chińskich znaków przez Chińczyków. 3. 你叫什么名字? Jak masz na imię?-Teksty 1.2;1.3; Komentarz o chińskich nazwiskach i imionach; Ćwiczenia z konwersacji; Rodzaje kresek w znakach i zasady pisowni znaków; Pisanie znaków – ćwiczenia. 4. 你是哪国人? Skąd jesteś? cz.1 - teksty 1.5;1.6; 你是哪国人? ; pytania i konwersacja wokół tekstów; budowa chińskiego zdania; przeczenie. Pisanie nowych znaków – ćwiczenia. 5. 你是哪国人? Skąd jesteś? Cz.2 - tekst 你也是美国人吗? Pytanie i ćwiczenia do tekstu; Pytanie i ćwiczenia do tekstu; komentarz gramatyczny: rodzaje pytań i ćwiczenia z tworzenia pytań; gra w pamięć – nauka nowego słownictwa i przypomnienie przerobionego na zajęciach 1-4. 6. 你工作还是学习? Uczysz się czy pracujesz? cz.1; Tekst你工作还是学习?; Pytania i ćwiczenia do tekstu; Komentarz gramatyczny: szyk zdania+ćwiczenia; Materiał z youtube: jak udawać, że potrafisz mówić po chińsku?; 7. 你在哪儿学习? Gdzie się uczysz? cz.2; UPWR po chińsku oraz nazwy wybranych kierunków studiów; Konwersacje w oparciu o pytania: gdzie się uczysz? gdzie pracujesz?; Zadawanie pytań o pracę, o szkołę, o kierunek; 8. 你工作还是学习? Uczysz się czy pracujesz? cz.3; Kontynuacja tematu uczysz się czy pracujesz – teksty T.4.1;T.4.2;T.4.3;Ćwiczenia z konwersacji; Pisanie nowych znaków; Materiał z youtube o chińskim powitaniu/small talku; 9. 数字 Liczby; Liczenie – materiały z youtube; Liczenie – pokazywanie liczb na dłoni; Liczby większe 100, 1000, 10000 etc; Jaki dzisiaj jest dzień tygodnia? Dni tygodnia; 现在几点? Która jest godzina? Która godzina? Nauka słownictwa potrzebnego do wyrażenia; 10. 我想给你们介绍一下。Przedstawiam Ci mojego....; Tekst我想给你们介绍一下; Pytania i 	

ćwiczenia do tekstu; Ćwiczenia ze słuchania; Zaimki osobowe, formy dzierżawcze; Ciekawostki o Chinach: materiał dokumentalny o Lele Tao – streamowanie w Chinach.

11. 我家Moja rodzina cz.1; Rodzina – materiał BBC o chińskiej rodzinie; Nauka nowego słownictwa wg prezentacji; klasyfikatory: co to jest klasyfikator i jak się go stosuje? Czy masz rodzeństwo? 你有兄弟姐妹吗; Zdania z 有/没有 na przykładzie rodziny.

12. 我家Moja rodzina cz.2; powtórka słownictwa z poprzednich zajęć; Ile masz lat? Mam xxx lat; Ile lat ma twój brat, siostra, kolega?; Tekst „Rodzinne zdjęcie” 3.1; Ćwiczenia do tekstu; kolokwium.

Kod przedmiotu	SJO>CHINA1-SI-3S-2
Nazwa przedmiotu	Język chiński A1
Semestr	trzeci
Liczba punktów ECTS	1
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>Znajomość słownictwa bardzo podstawowego słownictwa związana z sytuacjami codziennymi. Biegłość wymagana na poziomie A1 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003)</p> <p>Umiejętności:</p> <p>SŁUCHANIE - Student potrafi zrozumieć znane słowa i bardzo podstawowe wyrażenia dotyczące jego osobiście, rodziny i bezpośredniego otoczenia, gdy tempo wypowiedzi jest wolne a wymowa wyraźna.</p> <p>CZYTANIE - Student rozumie czytając znane nazwy, słowa i bardzo proste zdania z informacjami dotyczące życia codziennego oraz bardzo krótkie wiadomości mailowe, smsowe, internetowe.</p> <p>MÓWIENIE – Student potrafi formułować proste pytania i odpowiedzi dotyczące najlepiej znanych mu tematów. Potrafi brać udział w wolno prowadzonej rozmowie z wieloma powtórzeniami.</p> <p>PISANIE Student potrafi napisać bardzo krótki mail i sms.</p> <p>PISANIE – Student potrafi napisać krótką wypowiedź pisemną.</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do komunikowania się w języku obcym w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności. • Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka obcego przez całe życie. 	
Kryteria oceniania	Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w

	<p>formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizująco-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej).</p> <p>Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).</p>
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
<ol style="list-style-type: none"> 1. 好久不见了。 Dawno się nie widzieliśmy; Tekst „好久不见了”; Przypomnienie dni tygodnia oraz liczb; Nauka zwrotów grzecznościowych z tekstu; Omówienie zdania z orzeczeniem przymiotnikowym – 我很好; Określenia czasu - ich miejsce w zdaniu +ćwiczenia. 2. 打招呼 Pozdrawianie się; Tekst 2.1 oraz 2.2 wg materiałów własnych; Przysłowki stopnia; Ćwiczenia gramatyczne; Pytania typu A不A; Omówienie +ćwiczenia z przykładami; Pisanie znaków. 3. 中秋节。Święto Środka Jesieni; Co to za święto? Jak Chińczycy obchodzą to święto? Krótkie przedstawienie tradycji świątecznych w Chinach; tekst – wizyta u nauczyciela – cz. 1 i 2; Nauka nowego słownictwa zw. z tekstem oraz świętem wg ppt; Pytania do tekstu oraz przypomnienie zapytania o wiek w odniesieniu do różnych grup wiekowych; Nauka wiersza „静夜思“ Li Bai. 4. 客人来了！ Goście przyszli!; Powtórzenie słownictwa z poprzednich zajęć; Tekst pt.: „Zrobiło się późno”; Ćwiczenia utrwalające wyrażenia grzecznościowe oraz nowe słownictwo; Komentarz gramatyczny na temat często używanych partykułów. 5. 你住在哪儿？ Gdzie mieszkasz? Tekst pt. 你住在哪儿？ Gdzie mieszkasz?; Pytania do tekstu i konwersacje w oparciu o tekst; Jaki jest twój nr telefonu? Tworzenie własnej wizytówki; 都 – wszyscy, wszystko – komentarz gramatyczny; Ćwiczenia z gramatyki. 6. 我的城市。 Moje miasto; Wprowadzenie nowego słownictwa wg prezentacji; Ćwiczenia z nowym słownictwem – zdania z 有/没有; Wprowadzenie zdania złożonego z因为; Co słycać w Chinach: materiały youtube na temat Social credit system w Chinach. 7. 问路 Pytanie o drogę; Kierunki – pytanie o drogę?; wprowadzenie nowego słownictwa zw. z kierunkami, przyimki; ćwiczenia na mapie; materiały z youtube dot. pytania o drogę; konstruowanie zdania z czasownikiem 见面 spotkać się. 8. 明天我们去哪儿？ Gdzie jutro pójdziemy? – nowy tekst; pytania do tekstu i konwersacja; wprowadzenie komplementu kierunkowego prostego 来/去 ; konstrukcja 先....然后 ; powtórzenie pytania typu A不A; 	

9. 我们怎么去哪儿？ Jak tam pojedziemy?; tekst; nowe słownictwo dot. środki komunikacji miejskiej; umawianie się z przyjaciółmi – tworzenie dialogów; ćwiczenia ze słuchu i gramatyki;
10. 爱好hobby cz.1 – przypomnienie słowa 爱好;komentarz gramatyczny dot. sposobu użycia; przypomnienie konstrukcji 对.....感兴趣；有兴趣； zdania z czasownikiem modalnym 会; ćwiczenia z konwersacji; ćwiczenia z pisanie dłuższego tekstu - praca w grupie;
11. 爱好hobby cz.2 składanie propozycji, ulubione zajęcia; literatura, muzyka, film – słownictwo, największe hobby – tekst +ćwiczenia; zdania z serią konstrukcji werbalnych; konstrukcja 不是....., 就是； zaimek 每 – omówienie i ćwiczenia; 咱们 vs. 我们； przysłówki 常常；一起 razem, wspólnie omówienie z przykładami.

Kod przedmiotu	SJO>CHINA1-SI-4S-3
Nazwa przedmiotu	Język chiński A1
Semestr	czwarty
Liczba punktów ECTS	1
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>Znajomość słownictwa bardzo podstawowego słownictwa związana z sytuacjami codziennymi. Biegłość wymagana na poziomie A1 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003)</p> <p>Umiejętności:</p> <p>SŁUCHANIE - Student potrafi zrozumieć znane słowa i bardzo podstawowe wyrażenia dotyczące jego osobiście, rodziny i bezpośredniego otoczenia, gdy tempo wypowiedzi jest wolne a wymowa wyraźna.</p> <p>CZYTANIE - Student rozumie czytając znane nazwy, słowa i bardzo proste zdania z informacjami dotyczące życia codziennego oraz bardzo krótkie wiadomości mailowe, smsowe, internetowe.</p> <p>MÓWIENIE – Student potrafi formułować proste pytania i odpowiedzi dotyczące najlepiej znanych mu tematów. Potrafi brać udział w wolno prowadzonej rozmowie z wieloma powtórzeniami.</p> <p>PISANIE Student potrafi napisać bardzo krótki mail i sms.</p> <p>PISANIE – Student potrafi napisać krótką wypowiedź pisemną.</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do komunikowania się w języku obcym w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności. • Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka 	

obcego przez całe życie.	
Kryteria oceniania	<p>Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizująco-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej).</p> <p>Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).</p>
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Jakim jesteś zwierzęciem w chińskim zodiaku? Chiński zodiak – legenda o tym jak powstał chiński zodiak; 12 zwierząt chińskiego zodiaku – nowe słownictwo; Do jakiego znaku należysz? Krótkie charakterystyki zwierząt; Gra memo z obrazkami i znakami 2. 我的房间。Mój pokój – tekst. Wprowadzenie nowego słownictwa. Przypomnienie pojęcia klasyfikatora; partykuła aspektualna 着 ; omówienie modeli zdaniowych z tekstu; wyrażenia 里面/上。 3. 我的房间。Mój pokój cz.2; pogłębianie słownictwa z zakresu wyposażenia pokoju, ćwiczenia z nowym słownictwem; opowiadanie o swoim pokoju; 4. 你住在哪儿?cz.2; rozmowa o miejscu zamieszkania; podawanie numerów; podawanie adresu; przypomnienie pytania o nr telefonu; sposoby komunikacji; typu domów i ulic w Chinach na przykładach; 5. 日常行为 codzienne czynności; tekst; omówienie nowego słownictwa i konstrukcji gramatycznych jak 一边, 一边; pytania do tekstu; przypomnienie słownictwa dot. wyrażania godzin i czasu; 6. Mój dzień cz.1- tekst o życiu salaryman; wprowadzenie nowego słownictwa; rozmowa wokół tekstu; zdanie z sekwencją czasowników; komplement stopnia; ćwiczenia gramatyczne z komplementem stopnia; przysłówki stopnia „更“ i „最”. 7. Mój dzień cz.1; tekst o przebiegu dnia codziennego; nowe słownictwo i omówienie wyrażen i konstrukcji gramatycznych; ćwiczenia z以后 potem; opisz swój dzień – ćwiczenia mowy i pisanie; ćwiczenia gramatyczne z komplementem sposobu; 或者 lub/albo; 8. 你喜欢吃什么? Co lubisz jeść?; Jedzenie – nowe słownictwo jedzenie i napoje- ppt1,2,3; 	

Co lubisz jeść? Co najbardziej lubisz jeść? 你喜欢吃什么? 你最喜欢吃什么 Odpowiadamy na pytanie; Ćwiczenia pisemne; materiał BBC o jedzeniu w Chinach.

9. 吃饭吧! Zjedzmy coś! Powtórka z poprzednich zajęć; Co jesz na śniadanie? Wprowadzenie nowego słownictwa; Zamawianie jedzenia w restauracji – materiały z youtube; Nauka dań z karty; Zamawianie jedzenia- konwersacje.

10. 人物描写 Opisywanie osoby; części ciała, cechy fizyczne, cechy charakteru; gra memo z nowym słownictwem

11. Pogoda – rozmowa o pogodzie; prognoza pogody, klimat; pory roku; klęski żywiołowe; data – sposób podawania daty po chińsku;

Kod przedmiotu	SJO>CHINA2-SI-3S-2
Nazwa przedmiotu	Język chiński A2
Semestr	trzeci
Liczba punktów ECTS	2

Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji

Wiedza:

Znajomość słownictwa bardzo podstawowego słownictwa związana z sytuacjami codziennymi. Biegłość wymagana na poziomie A1 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003)

Umiejętności:

SŁUCHANIE - Student potrafi zrozumieć znane słowa i bardzo podstawowe wyrażenia dotyczące jego osoby, rodziny i bezpośredniego otoczenia, gdy tempo wypowiedzi jest wolne a wymowa wyraźna.

CZYTANIE - Student rozumie czytając znane nazwy, słowa i bardzo proste zdania z informacjami dotyczące życia codziennego oraz bardzo krótkie wiadomości mailowe, smsowe, internetowe.

MÓWIENIE – Student potrafi formułować proste pytania i odpowiadać dotyczące najlepiej znanych mu tematów. Potrafi brać udział w wolno prowadzonej rozmowie z wieloma powtórzeniami.

PISANIE Student potrafi napisać bardzo krótki mail i sms.

PISANIE – Student potrafi napisać krótką wypowiedź pisemną.

Kompetencje społeczne:

- Jest gotów do komunikowania się w języku obcym w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności.
- Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka obcego przez całe życie.

Kryteria oceniania	<p>Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizująco-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej).</p> <p>Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).</p>
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
<ol style="list-style-type: none"> 1. 好久不见了。 Dawno się nie widzieliśmy; Tekst „好久不见了”; Przypomnienie dni tygodnia oraz liczb; Nauka zwrotów grzecznościowych z tekstu; Omówienie zdania z orzeczeniem przymiotnikowym – 我很好; Określenia czasu - ich miejsce w zdaniu +ćwiczenia. 2. 打招呼 Pozdrawianie się; Tekst 2.1 oraz 2.2 wg materiałów własnych; Przysłowki stopnia; Ćwiczenia gramatyczne; Pytania typu A不A; Omówienie +ćwiczenia z przykładami; Pisanie znaków. 3. 中秋节。Święto Środka Jesieni; Co to za święto? Jak Chińczycy obchodzą to święto? Krótkie przedstawienie tradycji świątecznych w Chinach; tekst – wizyta u nauczyciela – cz. 1 i 2; Nauka nowego słownictwa zw. z tekstem oraz świętem wg ppt; Pytania do tekstu oraz przypomnienie zapytania o wiek w odniesieniu do różnych grup wiekowych; Nauka wiersza „静夜思“ Li Bai. 4. 客人来了！ Goście przyszli!; Powtórzenie słownictwa z poprzednich zajęć; Tekst pt.: „Zrobiło się późno”; Ćwiczenia utrwalające wyrażenia grzecznościowe oraz nowe słownictwo; Komentarz gramatyczny na temat często używanych partykułów. 5. 你住在哪儿？ Gdzie mieszkasz? Tekst pt. 你住在哪儿？ Gdzie mieszkasz?; Pytania do tekstu i konwersacje w oparciu o tekst; Jaki jest twój nr telefonu? Tworzenie własnej wizytówki; 都 – wszyscy, wszystko – komentarz gramatyczny; Ćwiczenia z gramatyki. 6. 我的城市。 Moje miasto; Wprowadzenie nowego słownictwa wg prezentacji; Ćwiczenia z nowym słownictwem – zdania z 有/没有; Wprowadzenie zdania złożonego z因为; Co słychać w Chinach: materiały youtube na temat Social credit system w Chinach. 7. 问路 Pytanie o drogę; Kierunki – pytanie o drogę?; wprowadzenie nowego słownictwa zw. z kierunkami, przyimki; ćwiczenia na mapie; materiały z youtube dot. pytania o drogę; konstruowanie zdania z czasownikiem 见面 spotkać się. 8. 明天我们去哪儿？ Gdzie jutro pójdziemy? – nowy tekst; pytania do tekstu i konwersacja; wprowadzenie komplementu kierunkowego prostego 来/去 ; konstrukcja 先....然后 ; 	

powtórzenie pytania typu A不A;

9. 我们怎么去哪儿? Jak tam pojedziemy?; tekst; nowe słownictwo dot. środki komunikacji miejskiej; umawianie się z przyjaciółmi – tworzenie dialogów; ćwiczenia ze słuchu i gramatyki;

10. 爱好hobby cz.1 – przypomnienie słowa 爱好;komentarz gramatyczny dot. sposobu użycia; przypomnienie konstrukcji 对.....感兴趣; 有兴趣; zdania z czasownikiem modalnym 会; ćwiczenia z konwersacji; ćwiczenia z pisanie dłuższego tekstu - praca w grupie;

11. 爱好hobby cz.2 składanie propozycji, ulubione zajęcia; literatura, muzyka, film – słownictwo, największe hobby – tekst +ćwiczenia; zdania z serią konstrukcji werbalnych; konstrukcja 不是....., 就是; zaimek 每 – omówienie i ćwiczenia; 咱们 vs. 我们; przysłówki 常常; 一起 razem, wspólnie omówienie z przykładami.

Kod przedmiotu	SJO>FRAA1-SI-2S-1
Nazwa przedmiotu	Język francuski A1
Semestr	drugi
Liczba punktów ECTS	1
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>Znajomość słownictwa bardzo podstawowego słownictwa związana z sytuacjami codziennymi. Biegłość wymagana na poziomie A1 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003)</p> <p>Umiejętności:</p> <p>SŁUCHANIE - Student potrafi zrozumieć znane słowa i bardzo podstawowe wyrażenia dotyczące jego osobiście, rodziny i bezpośredniego otoczenia, gdy tempo wypowiedzi jest wolne a wymowa wyraźna.</p> <p>CZYTANIE - Student rozumie czytając znane nazwy, słowa i bardzo proste zdania z informacjami dotyczące życia codziennego oraz bardzo krótkie wiadomości mailowe, smsowe, internetowe.</p> <p>MÓWIENIE – Student potrafi formułować proste pytania i odpowiedzi dotyczące najlepiej znanych mu tematów. Potrafi brać udział w wolno prowadzonej rozmowie z wieloma powtórzeniami.</p> <p>PISANIE Student potrafi napisać bardzo krótki mail i sms.</p> <p>PISANIE – Student potrafi napisać krótką wypowiedź pisemną.</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do komunikowania się w języku obcym w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności. 	

• Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka obcego przez całe życie.

Kryteria oceniania

Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizująco-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej).
Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).

Treści programowe - wykłady

Treści programowe - ćwiczenia

1. Przedstawianie się/poznanie się/ nawiązywanie kontaktów / kierunki studiów/podstawowe struktury gramatyczne – budowa zdania
2. Dane osobowe/opis miejsca zamieszkania – przypadki, liczebniki, zaimek dzierżawczy, zaimek osobowy
3. Moja rodzina – odmiana wybranych czasowników w czasie teraźniejszym
4. Posiłki- produkty spożywcze/ zakupy/ceny - przeczenia, odmiana czasowników nieregularnych,
5. Moje mieszkanie / wyposażenie mieszkania/ ogłoszenia o mieszkaniu – liczebniki do miliona, przysłówki miejsca, przymiotnik
6. Życie codzienne/ aktywności /zamiłowania/dni tygodnia/ pory dnia/czas zegarowy – czasowniki rozdzielnie złożone
7. Mój dzień na uczelni- przyimki, czasowniki zwrotne, pozycja czasownika w zdaniu
8. Czas wolny - aktywności, opisywanie pogody i miejsca, wyrażanie aprobaty i negacji
9. Nazwy krajów/ kontynentów/ kierunki świata, opis celu podróży, rekomendacje, biura podróży, odmiana czasowników nieregularnych
10. Kolokwium
11. Miasto i plan miasta, tryb rozkazujący
12. Opisywanie zdarzeń z przeszłości - czas przeszły Passé composé– czasowniki regularne/nieregularne/czasowniki posiłkowe avoir i être

Kod przedmiotu

SJO>FRAA2-SI-3S-2

Nazwa przedmiotu	Język francuski A2
Semestr	trzeci
Liczba punktów ECTS	1
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza: Znajomość słownictwa związana z życiem codziennym, umiejętność porozumiewania się w rutynowych prostych sytuacjach komunikacyjnych oraz umiejętność opisywania swojego pochodzenia, otoczenia i swoich potrzeb dotyczących wybranych tematów – biegłość językowa wymagana na poziomie A2 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003)</p> <p>Umiejętności:</p> <p>SŁUCHANIE - Student potrafi zrozumieć wyrażenia i najczęściej używane słowa związane ze sprawami dla niego ważnymi oraz główny sens krótkich prostych komunikatów.</p> <p>CZYTANIE - Student umie przeczytać krótkie, proste teksty i znaleźć w nich konkretne informacje dotyczące życia codziennego.</p> <p>MÓWIENIE – Student potrafi brać udział w zwykłej, typowej rozmowie wymagającej bezpośredniej wymiany informacji na znane mu tematy. Potrafi posłużyć się ciągiem zdań, w celu przekazania krótkiej informacji.</p> <p>PISANIE Student potrafi sporządzić krótkie i proste notatki lub wiadomości oraz prosty list.</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do komunikowania się w języku obcym w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności. • Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka obcego przez całe życie. 	
Kryteria oceniania	<p>Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizujące-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej).</p> <p>Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).</p>
Treści programowe - wykłady	

Treści programowe - ćwiczenia
<p>Jednostka 8-14 (podręcznik Alter Ego 1, A1.2)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Praca/zawody/ – tworzenie form żeńskich rzeczowników różnych zawodów, czas przeszły Imparfait 2. Giełda pracy i praktyk/ogłoszenia o pracy , równoważniki zdań 3. Przebieg dnia/rezerwacja hotelu/terminów spotkania/miejsca w lokalu- czasowniki modalne, 4. Orientacja w mieście/środki komunikacji/pytanie o drogę/udzielanie informacji- przyimki miejsca 5. Wizyta u lekarza/ części ciała/choroby/ wskazówki i rady jak dbać o zdrowie – zaimki dzierżawcze 6. Usługi/ogłoszenie o usługach – przyimki czasowe, tryb przypuszczający Conditionnel présent 7. Pisanie maili i krótkie rozmowy telefoniczne: klient-usługa- wybrane czasowniki złożone i modalne 8. Zakupy/ubrania/moda /części garderoby/ wyrażanie zadowolenia i niezadowolenia - zaimek osobowe w celowniku/zaimki wskazujące 9. Wielkie aglomeracje– przymiotniki i stopniowanie przymiotników i przysłówków 10. Święta/dni wolne/formułowanie życzeń/miesiące/ pory roku i daty/ - liczebniki porządkowe

Kod przedmiotu	SJO>FRAA2-SI-4S-3
Nazwa przedmiotu	Język francuski A2
Semestr	czwarty
Liczba punktów ECTS	2
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>Znajomość słownictwa związana z życiem codziennym, umiejętność porozumiewania się w rutynowych prostych sytuacjach komunikacyjnych oraz umiejętność opisywania swojego pochodzenia, otoczenia i swoich potrzeb dotyczących wybranych tematów – biegłość językowa</p>	

wymagana na poziomie A2 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003)

Umiejętności:

SŁUCHANIE - Student potrafi zrozumieć wyrażenia i najczęściej używane słowa związane ze sprawami dla niego ważnymi oraz główny sens krótkich prostych komunikatów.

CZYTANIE - Student umie przeczytać krótkie, proste teksty i znaleźć w nich konkretne informacje dotyczące życia codziennego.

MÓWIENIE – Student potrafi brać udział w zwykłej, typowej rozmowie wymagającej bezpośredniej wymiany informacji na znane mu tematy. Potrafi posłużyć się ciągiem zdań, w celu przekazania krótkiej informacji.

PISANIE Student potrafi sporządzić krótkie i proste notatki lub wiadomości oraz prosty list.

Kompetencje społeczne:

- Jest gotów do komunikowania się w języku obcym w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności.
- Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka obcego przez całe życie.

Kryteria oceniania

Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizujące-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej).
Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).

Treści programowe - wykłady

Treści programowe - ćwiczenia

1. Powtórzenie materiału z poprzedniego semestru, konwersacje na aktualne tematy
2. Dzień powszedni/ życie rodzinne/ mieszkanie – okoliczniki miejsca
3. Opowiadanie o przeszłości, czasy Imparfait i Passé Composé
4. Sport i fitness/ – czasowniki zwrotne, rekcja czasowników
5. Weekend/kalendarz imprez/aktywności
6. Przedmioty – opis i używanie/ rozmowy o zakupach
7. Zamiłowania/hobby/ zainteresowania - stopniowanie przymiotników
8. Opisywanie osób, przedmiotów i sytuacji – zdania porównawcze
9. Komunikacja, prasa, media społecznościowe

10.	Ekologia i środowisko
11.	Studia i uczelnie

Kod przedmiotu	SJO>FRAB1-SI-3S-2
Nazwa przedmiotu	Język francuski B1
Semestr	trzeci
Liczba punktów ECTS	2
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza: Znajomość słownictwa ogólnego, zwrotów idiomatycznych i gramatyki dotyczących wybranych tematów – biegłość językowa wymagana na poziomie B2 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003)</p> <p>Umiejętności: SŁUCHANIE Student rozumie wypowiedzi związane z tematami określonymi programem oraz z nimi powiązane CZYTANIE Student umie przeczytać ze zrozumieniem teksty niespecjalistyczne na dowolny temat MÓWIENIE Student umie porozumiewać się, brać udział w dyskusji, przedstawić swoje poglądy i zaprezentować tematy związane z programem PISANIE Student potrafi sporządzić krótką wypowiedź pisemną</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do komunikowania się w języku obcym w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności. • Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka obcego przez całe życie. 	
Kryteria oceniania	<p>Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizująco-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej).</p> <p>Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).</p>

Treści programowe - wykłady
Treści programowe - ćwiczenia

Kod przedmiotu	SJO>FRAB1-SI-4S-3
Nazwa przedmiotu	Język francuski B1
Semestr	czwarty
Liczba punktów ECTS	2
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>Znajomość słownictwa ogólnego, zwrotów idiomatycznych i gramatyki dotyczących wybranych tematów – biegłość językowa wymagana na poziomie B2 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003)</p> <p>Umiejętności:</p> <p>SŁUCHANIE Student rozumie wypowiedzi związane z tematami określonymi programem oraz z nimi powiązane</p> <p>CZYTANIE Student umie przeczytać ze zrozumieniem teksty niespecjalistyczne na dowolny temat</p> <p>MÓWIENIE Student umie porozumiewać się, brać udział w dyskusji, przedstawić swoje poglądy i zaprezentować tematy związane z programem</p> <p>PISANIE Student potrafi sporządzić krótką wypowiedź pisemną</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do komunikowania się w języku obcym w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności. • Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka obcego przez całe życie. 	
Kryteria oceniania	Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizująco-

	<p>sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej).</p> <p>Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).</p>
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Znajomi i przyjaciele w środowisku prywatnym i zawodowym 2. Zlecenia – przyjmowanie i odmawianie , powtórzenie zdań względnych na przykładnie opisywania osób i sytuacji, N- deklinacja 3. Świat wirtualny / dyskusja o mediach 4. Planowanie pracy/agenda 5. Konsument w świecie reklamy - powtórzenie spójników złożonych 6. Wady i reklamacje produktów 7. Gerondif -imiesłów czasu teraźniejszego 8. Działanie zespołowe/ formułowanie przypuszczeń, planów i obietnic - czas przyszły Futur Simple 9. Organizacje, zaangażowanie społeczne 10. Moje otoczenie (wieś i miasto) – powtórzenie rekcji czasownika i przymiotnika 	

Kod przedmiotu	SJO>FRAB2-SI-5S-4E
Nazwa przedmiotu	Język francuski B2
Semestr	piąty
Liczba punktów ECTS	2
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
Wiedza:	

Znajomość słownictwa ogólnego, zwrotów idiomatycznych i gramatyki dotyczących wybranych tematów – biegłość językowa wymagana na poziomie B2 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003).

Umiejętności:

SŁUCHANIE Student rozumie wypowiedzi związane z tematami określonymi programem oraz z nimi powiązane

CZYTANIE Student umie przeczytać ze zrozumieniem teksty niespecjalistyczne na dowolny temat

MÓWIENIE Student umie porozumiewać się, brać udział w dyskusji, przedstawić swoje poglądy i zaprezentować tematy związane z programem

PISANIE Student potrafi sporządzić krótką wypowiedź pisemną

Kompetencje społeczne:

- Jest gotów do komunikowania się w języku obcym w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności.
- Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka obcego przez całe życie.

Kryteria oceniania

Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizująco-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej).
Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).

Treści programowe - wykłady

Treści programowe - ćwiczenia

1. Relacje międzyludzkie we współczesnym świecie – powtórzenie zdań złożonych
2. Trendy w odżywianiu – kuchnie świata, preferencje żywieniowe, zdrowe i niezdrowe produkty – wielorakie użycie czasowników modalnych, powtórzenie trybów przypuszczających
3. Moje studia na uniwersytecie - powtórzenie czasów przeszłych, przymiotnika (deklinacja, porównania)
4. Wyjazdy i staże zagraniczne – powtórzenie przyimków i rekcji czasownika i przymiotnika
5. Testy sprawdzające umiejętność czytania ze zrozumieniem – przygotowanie do egzaminu
6. Testy sprawdzające wiedzę gramatyczną – przygotowanie do egzaminu
7. Trening umiejętności komunikacyjnych – przygotowanie do egzaminu

Kod przedmiotu	SJO>HISA1-SI-2S-1
Nazwa przedmiotu	Język hiszpański A1
Semestr	drugi
Liczba punktów ECTS	2
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza: Znajomość słownictwa bardzo podstawowego słownictwa związana z sytuacjami codziennymi. Biegłość wymagana na poziomie A1 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003)</p> <p>Umiejętności: SŁUCHANIE - Student potrafi zrozumieć znane słowa i bardzo podstawowe wyrażenia dotyczące jego osoby, rodziny i bezpośredniego otoczenia, gdy tempo wypowiedzi jest wolne, a wymowa wyraźna. CZYTANIE - Student rozumie czytając znane nazwy, słowa i bardzo proste zdania z informacjami dotyczące życia codziennego oraz bardzo krótkie informacje internetowe. MÓWIENIE – Student potrafi formułować proste pytania i odpowiadać dotyczące najlepiej znanych mu tematów. Potrafi brać udział w wolno prowadzonej rozmowie z wieloma powtórzeniami. PISANIE Student potrafi napisać krótką wypowiedź pisemną.</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do komunikowania się w języku obcym w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności. • Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka obcego przez całe życie. 	
Kryteria oceniania	<p>Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizująco-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej).</p> <p>Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).</p>

Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedstawianie się; podstawowe informacje o sobie; narodowości; liczebniki 1-100; wymowa języka hiszpańskiego: ćwiczenia fonetyczne i słuchowe. Powitania i pożegnania. Pytanie 'que tal' i odpowiedzi. 2. Zaimki pytające, 'como', 'que', 'donde'; odpowiedzi na pytania, odmiana czasowników regularnych w czasie teraźniejszym 3 koniugacji. Podstawowe zawody-pytanie o zawód. 3. Rodzajnik określony i nieokreślony, tworzenie liczby mnogiej i pojedynczej, uzgodnienia rodzaju między rzeczownikiem, a przymiotnikiem; kolory; proste opisy cech charakteru, narodowości, zawód 4. Odmiana czasowników w czasie teraźniejszym liczba pojedyncza(lista 40 czasowników). 5. Kolokwium. Czasownik GUSTAR oraz INTERESAR – gramatyczne aspekty odmiany; temat czas wolny. 6. Temat: podróże i wakacje. Słownictwo związane z transportem; czasownik IR: odmiana i przyimki. 7. Opisywanie form spędzania wakacji na podstawie fotografii, ogłoszenia biur podróży, wybór oferty wakacyjnej, ćwiczenia konwersacyjne. Dni tygodnia, miesiące, liczebniki. 8. Powtórzenie wiadomości: Ir, transport, dni tygodnia, miesiące, pory roku, liczebniki, Gustar/interesar i odmiany; wyrażanie upodobań; tłumaczenie zdań związanych z tematem wakacje i podróże. Zadawanie pytań w celu uzyskania informacji podczas podróży. 9. Podróże, wakacje. Nazwy atrakcji turystycznych. Nazwy geograficzne. Konstrukcja IR+ infinitivo; mówienie o przyszłości. 10. Temat: codzienna rutyna. Czasowniki zwrotne. Opis czynności życia codziennego. 11. Opis dnia, godziny, pytania o godzinę i datę; czasowniki zwrotne. 12. Rodzina-nazwy członków rodziny, wypowiedz nt. Własnej rodziny, rodzaj męski i żeński, liczba mnoga. Hiszpańska rodzina królewska. Pytanie o wiek. 13. Estar+gerundio. Opis zwyczajów i czynności wykonywanych w danej chwili. 	

Kod przedmiotu	SJO>HISA2-SI-3S-2
Nazwa przedmiotu	Język hiszpański A2
Semestr	trzeci
Liczba punktów ECTS	1

Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>Znajomość bardzo podstawowego słownictwa związanego z sytuacjami codziennymi.</p> <p>Biegłość wymagana na poziomie A2 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003)</p> <p>Umiejętności:</p> <p>SŁUCHANIE - Student potrafi zrozumieć znane słowa i bardzo podstawowe wyrażenia dotyczące jego osobiście, rodziny i bezpośredniego otoczenia, gdy tempo wypowiedzi jest wolne, a wymowa wyraźna.</p> <p>CZYTANIE - Student rozumie czytając znane nazwy, słowa i bardzo proste zdania z informacjami dotyczące życia codziennego oraz bardzo krótkie informacje internetowe.</p> <p>MÓWIENIE – Student potrafi formułować proste pytania i odpowiedzi dotyczące najlepiej znanych mu tematów. Potrafi brać udział w wolno prowadzonej rozmowie z wieloma powtórzeniami.</p> <p>PISANIE Student potrafi napisać krótką wypowiedź pisemną.</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do komunikowania się w języku obcym w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności. • Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka obcego przez całe życie. 	
Kryteria oceniania	<p>Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizujące-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej).</p> <p>Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).</p>
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
<p>1. Słownictwo: rodzina, podróże, transport, kolory, narodowości, podstawowe opisy, zaimki pytające, opis dnia codziennego.</p> <p>2. Zdrowy tryb życia. Dobre i złe nawyki. Przysłowki: muy, mucho, poco, demasiado, bastante i ich</p>	

odmiany. Zdania twierdzące i przeczące. Budowanie wypowiedzi o własnym trybie życia.

3. Konstrukcja 'tener + que +infinitivo w odniesieniu do trybu życia. Ćwiczenia konwersacyjne, udzielanie rad dotyczących zdrowego trybu życia. Określanie częstotliwości: czasami, rzadko, nigdy, raz na tydzień itp.

4. Odmiany 3 koniugacji AR, ER i IR. Czasowniki nieregularne: praca z listą czasowników nieregularnych, odmiany wg typów: 1. e-ie, 2. e-i, 3. o-ue *u-ue, 4. 1 osoba nieregularna, 5. nieregularność mieszana, 6. czasowniki nieregularne.

5. Opis czynności- ćwiczenie czasu teraźniejszego Presente wraz z konstrukcją Estar+gerundio i odmianą regularną i nieregularną.

6. Czasownik SER, ESTAR, TENER, HABER. Opis lokalizacji, Różnice gramatyczne. Opis domu, mieszkania, miasta. Nazwy pomieszczeń oraz instytucji usytuowanych w mieście (sklepy, szkoła, park, ulica, itp)

7. Opis domu. 'Comunidades autonomas de Espana' oraz „Geografia de Espana”. Słownictwo związane z geografią i kulturą.

8. Święta Bożego Narodzenia-słownictwo i filmy kulturoznawcze. Poznawanie świątecznych zwyczajów Hiszpanów oraz słownictwa związanego z tradycyjnymi obchodami.

9. Pogoda-opis pogody, zwroty dotyczące pogody z czasownikiem 'hace' es' 'esta'. Opis pór roku. El clima en Espana.

10. Zakupy, Nazwy sklepów. Nazwy produktów: jedzenie, odzież, artykuły papiernicze, kosmetyki. Dialogi w sklepie. Formy grzecznościowe.

11. Ćwiczenia leksykalne, robienie zakupów. Porównania czasowników, przymiotników oraz rzeczowników. Ćwiczenia gramatyczne. Zwierzęta-materiał leksykalny, porównywanie zwierząt.

Kod przedmiotu	SJO>HISA2-SI-4S-3
Nazwa przedmiotu	Język hiszpański A2
Semestr	czwarty
Liczba punktów ECTS	1
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>Znajomość bardzo podstawowego słownictwa związanego z sytuacjami codziennymi.</p> <p>Biegłość wymagana na poziomie A2 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003)</p> <p>Umiejętności:</p> <p>SŁUCHANIE - Student potrafi zrozumieć znane słowa i bardzo podstawowe wyrażenia dotyczące jego osobiście, rodziny i bezpośredniego otoczenia, gdy tempo wypowiedzi jest wolne, a wymowa</p>	

<p>wyraźna.</p> <p>CZYTANIE - Student rozumie czytając znane nazwy, słowa i bardzo proste zdania z informacjami dotyczące życia codziennego oraz bardzo krótkie informacje internetowe.</p> <p>MÓWIENIE – Student potrafi formułować proste pytania i odpowiedzi dotyczące najlepiej znanych mu tematów. Potrafi brać udział w wolno prowadzonej rozmowie z wieloma powtórzeniami.</p> <p>PISANIE Student potrafi napisać krótką wypowiedź pisemną.</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do komunikowania się w języku obcym w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności. • Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka obcego przez całe życie. 	
Kryteria oceniania	<p>Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizująco-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej).</p> <p>Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).</p>
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Czas preterito perfecto¹; czasowniki regularne i nieregularne i ich odmiany. Określenia czasowe używane z czasem preterito perfecto. 2. Indefinido. Czasowniki regularne, określenia czasowe. Ayer, anteayer, la semana pasada, hace... etc. 3. Czas indefinido. Czasowniki regularne i nieregularne. Tabele odmian. 4. Biografie. Zapoznanie się ze słownictwem typowym dla biografii: czasowniki urodzić się, umrzeć, itp. Daty-liczebniki 1000-... 5. Porównanie czasu indefinido i preterito perfecto 6. Imperfecto. Odmiany, wypowiedź na temat dzieciństwa. 7. Imperfecto- opis zwyczajów z przeszłości. Zestawienie z czasem teraźniejszym. Ahora trabajo, antes... Zestawienie z czasem indefinido oraz preterito perfecto. 8. Praca, zawody. 	

Kod przedmiotu	SJO>HISB2-SI-5S-4E
Nazwa przedmiotu	Język hiszpański B2
Semestr	piąty
Liczba punktów ECTS	2
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza: Znajomość słownictwa ogólnego, zwrotów idiomatycznych i gramatyki dotyczących wybranych tematów – biegłość językowa wymagana na poziomie B2 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003)</p> <p>Umiejętności: SŁUCHANIE Student rozumie wypowiedzi związane z tematami określonymi programem oraz z nimi powiązane CZYTANIE Student umie przeczytać ze zrozumieniem teksty niespecjalistyczne na dowolny temat MÓWIENIE Student umie porozumiewać się, brać udział w dyskusji, przedstawić swoje poglądy i zaprezentować tematy związane z programem PISANIE Student potrafi sporządzić krótką wypowiedź pisemną.</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do komunikowania się w języku obcym w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności. • Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka obcego przez całe życie. 	
Kryteria oceniania	<p>Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizująco-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej).</p> <p>Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).</p>
Treści programowe - wykłady	

Treści programowe - ćwiczenia
<ol style="list-style-type: none"> 1. Czas futuro simple y futuro compuesto. 2. I i II typ zdań warunkowych. Czas condicional. 3. Imperativo i subjuntivo. 4. Mowa zależna. 5. Geografia, ekonomia, zwyczaje-Hiszpania. 6. Formy korespondencji (zaproszenia, petycje, gratulacje). 7. Komunikacja i media. 8. Kultura i sztuka

Kod przedmiotu	SJO>N-NIEA1-SI-2S-1
Nazwa przedmiotu	Język niemiecki A1
Semestr	
Liczba punktów ECTS	2

Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji

Wiedza:
 Znajomość słownictwa bardzo podstawowego słownictwa związana z sytuacjami codziennymi.
 Biegłość wymagana na poziomie A1 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003)

Umiejętności:

SŁUCHANIE - Student potrafi zrozumieć znane słowa i bardzo podstawowe wyrażenia dotyczące jego osobiście, rodziny i bezpośredniego otoczenia, gdy tempo wypowiedzi jest wolne a wymowa wyraźna.

CZYTANIE - Student rozumie czytając znane nazwy, słowa i bardzo proste zdania z informacjami dotyczące życia codziennego oraz bardzo krótkie wiadomości mailowe, smsowe, internetowe.

MÓWIENIE – Student potrafi formułować proste pytania i odpowiedzi dotyczące najlepiej znanych mu tematów. Potrafi brać udział w wolno prowadzonej rozmowie z wieloma powtórzeniami.

PISANIE Student potrafi napisać bardzo krótki mail i sms.

Kompetencje społeczne:

- Jest gotów do komunikowania się w języku obcym w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności.
- Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka

obcego przez całe życie.	
Kryteria oceniania	Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizująco-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej). Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	

Kod przedmiotu	SJO>N-NIEA2-SI-4S-3
Nazwa przedmiotu	Język niemiecki A2
Semestr	
Liczba punktów ECTS	1
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>Znajomość słownictwa związana z życiem codziennym, umiejętność porozumiewania się w rutynowych prostych sytuacjach komunikacyjnych oraz umiejętność opisywania swojego pochodzenia, otoczenia i swoich potrzeb dotyczących wybranych tematów – biegłość językowa wymagana na poziomie A2 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003)</p> <p>Umiejętności:</p> <p>SŁUCHANIE - Student potrafi zrozumieć wyrażenia i najczęściej używane słowa związane ze</p>	

<p>sprawami dla niego ważnymi oraz główny sens krótkich prostych komunikatów.</p> <p>CZYTANIE - Student umie przeczytać krótkie, proste teksty i znaleźć w nich konkretne informacje dotyczące życia codziennego.</p> <p>MÓWIENIE – Student potrafi brać udział w zwykłej, typowej rozmowie wymagającej bezpośredniej wymiany informacji na znane mu tematy. Potrafi posłużyć się ciągiem zdań, w celu przekazania krótkiej informacji.</p> <p>PISANIE Student potrafi sporządzić krótkie i proste notatki lub wiadomości oraz prosty list.</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do komunikowania się w języku obcym w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności. • Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka obcego przez całe życie. 	
Kryteria oceniania	<p>Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizujące-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej).</p> <p>Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).</p>
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	

Kod przedmiotu	SJO>N-NIEB1-SI-2S-1
Nazwa przedmiotu	Język niemiecki B1
Semestr	
Liczba punktów ECTS	1

Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza: Znajomość słownictwa ogólnego, zwrotów idiomatycznych i gramatyki dotyczących wybranych tematów – biegłość językowa wymagana na poziomie B2 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003).</p> <p>Umiejętności: SŁUCHANIE Student rozumie wypowiedzi związane z tematami określonymi programem oraz z nimi powiązane CZYTANIE Student umie przeczytać ze zrozumieniem teksty niespecjalistyczne na dowolny temat MÓWIENIE Student umie porozumiewać się, brać udział w dyskusji, przedstawić swoje poglądy i zaprezentować tematy związane z programem PISANIE Student potrafi sporządzić krótką wypowiedź pisemną.</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do komunikowania się w języku obcym w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności. • Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka obcego przez całe życie. 	
Kryteria oceniania	<p>Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizująco-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej).</p> <p>Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).</p>
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedstawianie się/poznanie się/ nawiązywanie kontaktów / kierunki studiów/, powtórzenie struktur gramatycznych 2. Szczęście w życiu codziennym- odmiana czasowników w czasie Präteritum 3. Informowanie o zdarzeniach z przeszłości – spójniki als/wenn 4. Doniesienia prasowe- czas Plusquamperfekt , spójniki złożone 5. Spędzanie wolnego czasu - spójniki obwohl , trotzdem, weil, deshalb 	

6. Filmy kinowe, telewizyjne i dostępne w internecie – zaimki względne
7. Spotkania – przyjmowanie i odrzucanie zaproszeń - forma opisowa trybu przypuszczającego (würde+ bezokolicznik), tryb przypuszczający Konjunktiv II + czasowniki modalne w Konjunktivie II, czasownik lassen
9. Cechy przedmiotów i osób – zdania względne
10. Zdrowy styl życia – strona bierna czasu teraźniejszego, czasów przeszłych oraz z czasownikami modalnymi
11. Stres – sposoby na radzenie sobie ze stresem, zastosowanie 2 przypadku (Genitiv) z rodzajnikiem określonym i nieokreślonym
12. Wizyta u lekarza – dyskusje na forach społecznościowych na temat zdrowia, tryb rozkazujący

Kod przedmiotu	SJO>N-NIEB1-SI-3S-2
Nazwa przedmiotu	Język niemiecki B1
Semestr	
Liczba punktów ECTS	1
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>Znajomość słownictwa ogólnego, zwrotów idiomatycznych i gramatyki dotyczących wybranych tematów – biegłość językowa wymagana na poziomie B2 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003).</p> <p>Umiejętności:</p> <p>SŁUCHANIE Student rozumie wypowiedzi związane z tematami określonymi programem oraz z nimi powiązane</p> <p>CZYTANIE Student umie przeczytać ze zrozumieniem teksty niespecjalistyczne na dowolny temat</p> <p>MÓWIENIE Student umie porozumiewać się, brać udział w dyskusji, przedstawić swoje poglądy i zaprezentować tematy związane z programem</p> <p>PISANIE Student potrafi sporządzić krótką wypowiedź pisemną.</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do komunikowania się w języku obcym w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności. • Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka obcego przez całe życie. 	

Kryteria oceniania	<p>Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizująco-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej).</p> <p>Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).</p>
--------------------	---

Treści programowe - wykłady

--

Treści programowe - ćwiczenia

<ol style="list-style-type: none"> 1. Wypowiedzi związane z ostatnimi wydarzeniami 2. Nauka i rola języków obcych – zdania nierzeczywiste ze spójnikiem „ wenn” 3. Uprzejma reakcja na odmowę i nieporozumienia – zastosowanie przyimka „wegen” 4. Rynek pracy- ogłoszenia o pracy, zawody, obowiązki zawodowe, oczekiwania zawodowe, zdania bezokolicznikowe 5. Aplikacja, życiorys, rozmowa kwalifikacyjna – przyimki : während, außerhalb, innerhalb + G 6. Usługi – umiejętności i kompetencje zawodowe – konstrukcja es gibt/ es ist 7. Doradztwo zawodowe, rozwiązywanie problemów w życiu zawodowym- zdania celowe: um... zu, damit 8. Pisanie skarg , zażaleń i odwołań- konstrukcje bezokolicznikowe statt/ohne.... zu + Infinitiv <ol style="list-style-type: none"> 11. Rynek mieszkaniowy (ogłoszenia/ rozmowy/podpisywanie umowy) - spójniki wieloczłonowe 12. Mieszkanie w akademiku/wynajmowanie mieszkania – tryb przypuszczający czasu zaprzeszczonego 13. Reakcja na krytykę/rozwiązywanie konfliktów - reakcja czasowników, przyimek ‘trotz”
--

Kod przedmiotu	SJO>N-NIEB1-SI-4S-3
Nazwa przedmiotu	Język niemiecki B1
Semestr	

Liczba punktów ECTS	2
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza: Znajomość słownictwa ogólnego, zwrotów idiomatycznych i gramatyki dotyczących wybranych tematów – biegłość językowa wymagana na poziomie B2 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003).</p> <p>Umiejętności: SŁUCHANIE Student rozumie wypowiedzi związane z tematami określonymi programem oraz z nimi powiązane CZYTANIE Student umie przeczytać ze zrozumieniem teksty niespecjalistyczne na dowolny temat MÓWIENIE Student umie porozumiewać się, brać udział w dyskusji, przedstawić swoje poglądy i zaprezentować tematy związane z programem PISANIE Student potrafi sporządzić krótką wypowiedź pisemną.</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do komunikowania się w języku obcym w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności. • Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka obcego przez całe życie. 	
Kryteria oceniania	<p>Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizująco-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej).</p> <p>Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).</p>
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wypowiedzi związane z ostatnimi wydarzeniami 2. Znajomi i przyjaciele w środowisku prywatnym i zawodowym – spójniki: „falls , je... desto/umso” 	

3. Zlecenia – przyjmowanie i odmawianie , powtórzenie zdań względnych na przykładnie opisywania osób i sytuacji, N- deklinacja
4. Świat wirtualny / dyskusja o mediach – spójniki : während, nachdem, bevor, als
5. Planowanie pracy/agenda
6. Konsument w świecie reklamy - powtórzenie spójników złożonych
7. Wady i reklamacje produktów - zdania względne rozbudowane o konstrukcje z: „ wo , was”
8. Crowdsourcing – imiesłów czasu teraźniejszego
9. Działanie zespołowe/ formułowanie przypuszczeń, planów i obietnic - czas przyszły Futur I , spójniki weil, da i denn
10. Organizacje, zaangażowanie społeczne – spójniki seit/ seitdem/bis/indem/ohne dass, ohne zu, przimek außer + Dativ
11. Moje otoczenie (wieś i miasto) – powtórzenie rekcji czasownika i przymiotnika

Kod przedmiotu	SJO>N-NIEB2-SI-5S-4E
Nazwa przedmiotu	Język niemiecki B2
Semestr	
Liczba punktów ECTS	2
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>Znajomość słownictwa ogólnego, zwrotów idiomatycznych i gramatyki dotyczących wybranych tematów – biegłość językowa wymagana na poziomie B2 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003).</p> <p>Umiejętności:</p> <p>SŁUCHANIE Student rozumie wypowiedzi związane z tematami określonymi programem oraz z nimi powiązane</p> <p>CZYTANIE Student umie przeczytać ze zrozumieniem teksty niespecjalistyczne na dowolny temat</p> <p>MÓWIENIE Student umie porozumiewać się, brać udział w dyskusji, przedstawić swoje poglądy i zaprezentować tematy związane z programem</p> <p>PISANIE Student potrafi sporządzić krótką wypowiedź pisemną.</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do komunikowania się w języku obcym w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności. • Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka obcego przez całe życie. 	

Kryteria oceniania	<p>Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizująco-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej).</p> <p>Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).</p>
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Relacje międzyludzkie we współczesnym świecie – powtórzenie zdań złożonych 2. Trendy w odżywianiu – kuchnie świata, preferencje żywieniowe, zdrowe i niezdrowe produkty – wielorakie użycie czasowników modalnych, powtórzenie trybów przypuszczających 3. Moje studia na uniwersytecie - powtórzenie czasów przeszłych, przymiotnika (deklinacja, porównania) 4. Wyjazdy i staże zagraniczne – powtórzenie przyimków i rekcji czasownika i przymiotnika 5. Testy sprawdzające umiejętność czytania ze zrozumieniem – przygotowanie do egzaminu 6. Testy sprawdzające wiedzę gramatyczną – przygotowanie do egzaminu 7. Trening umiejętności komunikacyjnych – przygotowanie do egzaminu 	

Kod przedmiotu	SJO>R-ROSA1-SI-2S-1
Nazwa przedmiotu	Język rosyjski A1
Semestr	drugi
Liczba punktów ECTS	1
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
Wiedza:	

<p>Znajomość słownictwa bardzo podstawowego słownictwa związana z sytuacjami codziennymi. Biegłość wymagana na poziomie A1 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003)</p> <p>Umiejętności:</p> <p>SŁUCHANIE - Student potrafi zrozumieć znane słowa i bardzo podstawowe wyrażenia dotyczące jego osoby, rodziny i bezpośredniego otoczenia, gdy tempo wypowiedzi jest wolne a wymowa wyraźna.</p> <p>CZYTANIE - Student rozumie czytając znane nazwy, słowa i bardzo proste zdania z informacjami dotyczące życia codziennego oraz bardzo krótkie wiadomości mailowe, smsowe, internetowe.</p> <p>MÓWIENIE – Student potrafi formułować proste pytania i odpowiedzi dotyczące najlepiej znanych mu tematów. Potrafi brać udział w wolno prowadzonej rozmowie z wieloma powtórzeniami.</p> <p>PISANIE Student potrafi napisać bardzo krótki mail i sms.</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do komunikowania się w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności. • Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka obcego przez całe życie. 	
Kryteria oceniania	<p>Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizująco-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej).</p> <p>Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).</p>
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie z Rosją. Zapoznanie studentów z regulaminem kursu i sylabusem zajęć – przedstawianie się/poznanie się/ nawiązywanie kontaktów / kierunki studiów 2. Alfabet rosyjski/ Zapisywanie liter 3. Fonetyka: intonacja zdania twierdzącego i pytającego/ wymowa samogłosek akcentowanych 4. Przedstawienie siebie / dane osobowe – zaimek dzierżawczy, zaimek osobowy 5. Opis rodziny/ określenie członków rodziny/ przedstawianie rodziny 6. Zainteresowania/ zwrot : что тебя интересует i nazwy zainteresowań/ proste opisywanie swoich zainteresowań oraz zainteresowań przyjaciół 	

7.Odmiana czasowników: читать и жить/ – odmiana wybranych czasowników w czasie teraźniejszym

8.Kraje i Narody Europy/ nazwy wybranych krajów i narodowości europejskich/ określenie narodowości, pochodzenia, miejsca

9.Pytanie o miejsce i kierunek: где? и куда?/ określenie miejsca i kierunku wyjazdu/ czasownik ехать и поехать w czasie teraźniejszym

10.Liczebniki 1-100/ zwroty сколько кому лет?/określenie wieku i różnicy wieku/ połączenie liczebników 1, 2-4,5 (i powyżej) z rzeczownikiem год, года, лет

11. Wygląd/ opisywanie wyglądu zewnętrznego/ określenie wzrostu/ udzielenie i uzyskanie informacji

12.Patronimikum/ czytanie (odnajdywanie informacji zgodnej/ niezgodnej z treścią)/ udzielenie odpowiedzi na pytanie

Kod przedmiotu	SJO>R-ROSA2-SI-3S-2
Nazwa przedmiotu	Język rosyjski A2
Semestr	trzeci
Liczba punktów ECTS	1
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>Znajomość słownictwa związana z życiem codziennym, umiejętność porozumiewania się w rutynowych prostych sytuacjach komunikacyjnych oraz umiejętność opisywania swojego pochodzenia, otoczenia i swoich potrzeb dotyczących wybranych tematów – biegłość językowa wymagana na poziomie A2 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003)</p> <p>Umiejętności:</p> <p>SŁUCHANIE - Student potrafi zrozumieć wyrażenia i najczęściej używane słowa związane ze sprawami dla niego ważnymi oraz główny sens krótkich prostych komunikatów.</p> <p>CZYTANIE - Student umie przeczytać krótkie, proste teksty i znaleźć w nich konkretne informacje dotyczące życia codziennego.</p> <p>MÓWIENIE – Student potrafi brać udział w zwykłej , typowej rozmowie wymagającej bezpośredniej wymiany informacji na znane mu tematy. Potrafi posłużyć się ciągiem zdań, w celu przekazania krótkiej informacji.</p> <p>PISANIE Student potrafi sporządzić krótkie i proste notatki lub wiadomości oraz prosty list.</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do komunikowania się w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy 	

<p>oraz kształtowania umiejętności.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka obcego przez całe życie. 	
Kryteria oceniania	<p>Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizująco-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej).</p> <p>Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).</p>
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Podróż do Rosji/ poznajemy czas przyszły / wyrażanie powinności/ konstrukcja мне/ ему нужно 2. Nazwy dni tygodnia/ mówienia o planach na najbliższy tydzień z uwzględnieniem nazw dni tygodnia 3. Opis mieszkania (rozkładu pomieszczeń)/poznajemy nazwy pomieszczeń i mebli/ opisywanie rozkładu pomieszczeń i mebli/ przyimki służące do określenia położenia (с /слева/ справ от /в /на) 4. Opis pokoju / deklinacja rzeczowników w połączeniu z przyimkiem в /на/ odmiana czasowników (находиться/ стоять/ висеть) 5. Powtórzenie słownictwa i konstrukcji związanych z opisem pokoju/ fonetyka: intonacja/ mówienie (opis ilustracji)/ Słuchanie (wielokrotny wybór)/ udzielenie odpowiedzi 6. Opis drogi (środki transportu)/ przyimki wskazujące kierunek i miejsce w połączeniach z rzeczownikiem/ pytanie o drogę i udzielenie informacji 7. Określenie miejsca kierunku (сюда/ туда/ здесь/ где/ куда) nazwy środków transportu 8. Czynności codzienne, godziny (określenia godzi – pełne i półwki)/ określenie pory dnia/ przedstawienie przebiegu dnia 9. Powtórzenie słownictwa i konstrukcji związanych z opisem drogi i określenia godzin/ praca z mapą 	

Kod przedmiotu	SJO>R-ROSA2-SI-4S-3
----------------	---------------------

Nazwa przedmiotu	Język rosyjski A2
Semestr	czwarty
Liczba punktów ECTS	1
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza: Znajomość słownictwa związana z życiem codziennym, umiejętność porozumiewania się w rutynowych prostych sytuacjach komunikacyjnych oraz umiejętność opisywania swojego pochodzenia, otoczenia i swoich potrzeb dotyczących wybranych tematów – biegłość językowa wymagana na poziomie A2 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003)</p> <p>Umiejętności: SŁUCHANIE - Student potrafi zrozumieć wyrażenia i najczęściej używane słowa związane ze sprawami dla niego ważnymi oraz główny sens krótkich prostych komunikatów. CZYTANIE - Student umie przeczytać krótkie, proste teksty i znaleźć w nich konkretne informacje dotyczące życia codziennego. MÓWIENIE – Student potrafi brać udział w zwykłej, typowej rozmowie wymagającej bezpośredniej wymiany informacji na znane mu tematy. Potrafi posłużyć się ciągiem zdań, w celu przekazania krótkiej informacji. PISANIE Student potrafi sporządzić krótkie i proste notatki lub wiadomości oraz prosty list.</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do komunikowania się w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności. • Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka obcego przez całe życie. 	
Kryteria oceniania	<p>Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizujące-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej).</p> <p>Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).</p>
Treści programowe - wykłady	

Treści programowe - ćwiczenia
<p>1. System szkolny w Rosji i Polsce/ słownictwo opisujące system szkolnictwa w Rosji i w Polsce/ czyta ze zrozumieniem</p> <p>2. Zainteresowania/ mówienie o zainteresowaniach/ udzielenie i uzyskanie informacji/ udzielenie odpowiedzi na pytanie</p> <p>3. Czas wolny/ określenie czasu (niepełne godziny) relacjonowanie sposobów spędzania wolnego czasu przez innych</p> <p>4. Rekacja czasownika – интересоваться/ czasownik любить + bezokolicznik</p> <p>5. Słownictwo związane z zainteresowaniami/ proponowanie i uzasadnienie propozycji</p> <p>6. Wpływ komputera na człowieka/ mówienie o zaletach i wadach komputera oraz Internetu/zwroty służące do uzasadnienia opinii</p> <p>7. Opisywanie ilustracji/ mówienie/ udzielenie odpowiedzi na pytanie</p> <p>8. Zespoły muzyczne , koncerty/ słownictwo związane z koncertami – udzielenie odpowiedzi na pytania</p> <p>9. Powtórzenie słownictwa i / powtórka z poprzednich tematów</p>

Kod przedmiotu	SJO>R-ROSB1-SI-3S-2
Nazwa przedmiotu	Język rosyjski B1
Semestr	trzeci
Liczba punktów ECTS	2
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>Znajomość słownictwa ogólnego, zwrotów idiomatycznych i gramatyki dotyczących wybranych tematów – biegłość językowa wymagana na poziomie B2 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003)</p> <p>Umiejętności:</p> <p>SŁUCHANIE Student rozumie wypowiedzi związane z tematami określonymi programem oraz z nimi powiązane</p> <p>CZYTANIE Student umie przeczytać ze zrozumieniem teksty niespecjalistyczne na dowolny temat</p> <p>MÓWIENIE Student umie porozumiewać się, brać udział w dyskusji, przedstawić swoje poglądy i zaprezentować tematy związane z programem</p>	

<p>PISANIE Student potrafi sporządzić krótką wypowiedź pisemną.</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do komunikowania się w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności. • Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka obcego przez całe życie. 	
Kryteria oceniania	<p>Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizująco-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej).</p> <p>Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).</p>
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	

Kod przedmiotu	SJO>R-ROSB1-SI-4S-3
Nazwa przedmiotu	Język rosyjski B1
Semestr	czwarty
Liczba punktów ECTS	2
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>Znajomość słownictwa ogólnego, zwrotów idiomatycznych i gramatyki dotyczących wybranych tematów – biegłość językowa wymagana na poziomie B2 (CEFR – Common European Framework of</p>	

<p>Reference, 2001 – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003)</p> <p>Umiejętności:</p> <p>SŁUCHANIE Student rozumie wypowiedzi związane z tematami określonymi programem oraz z nimi powiązane</p> <p>CZYTANIE Student umie przeczytać ze zrozumieniem teksty niespecjalistyczne na dowolny temat</p> <p>MÓWIENIE Student umie porozumiewać się, brać udział w dyskusji, przedstawić swoje poglądy i zaprezentować tematy związane z programem</p> <p>PISANIE Student potrafi sporządzić krótką wypowiedź pisemną.</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do komunikowania się w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności. • Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka obcego przez całe życie. 	
<p>Kryteria oceniania</p>	<p>Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizująco-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej).</p> <p>Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).</p>
<p>Treści programowe - wykłady</p>	
<p>Treści programowe - ćwiczenia</p>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Czas wolny/ dyskusja na temat/ mój ulubiony film/ książka 2. Filmy kinowe, telewizyjne i dostępne w Internecie – zaimki względne 3. Dyskusja na temat/ co czyta współczesna młodzież 4. Transport/ środki transportu/ dyskusja na temat jak lepiej podróżować 5. Podróżowanie i turystyka; baza noclegowa/ informacja turystyczna, wycieczki zwiedzanie 6. Prowadzenie rozmowy z pracownikiem biura podróży na temat oferowanych wycieczek/ negocjowanie przy wyborze miejsca na wyjazd wakacyjny 7. Czytanie ze zrozumieniem tekstu - temat najciekawsze miejsca Świata 8. Testy sprawdzające umiejętność czytania ze zrozumieniem – przygotowanie do egzaminu 	

Kod przedmiotu	SJO>R-ROSB2-SI-5S-4E
Nazwa przedmiotu	Język rosyjski B2
Semestr	piąty
Liczba punktów ECTS	2
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza: Znajomość słownictwa ogólnego, zwrotów idiomatycznych i gramatyki dotyczących wybranych tematów – biegłość językowa wymagana na poziomie B2 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003)</p> <p>Umiejętności: SŁUCHANIE Student rozumie wypowiedzi związane z tematami określonymi programem oraz z nimi powiązane CZYTANIE Student umie przeczytać ze zrozumieniem teksty niespecjalistyczne na dowolny temat MÓWIENIE Student umie porozumiewać się, brać udział w dyskusji, przedstawić swoje poglądy i zaprezentować tematy związane z programem PISANIE Student potrafi sporządzić krótką wypowiedź pisemną.</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do komunikowania się w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności. • Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka obcego przez całe życie. 	
Kryteria oceniania	<p>Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizująco-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej).</p> <p>Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).</p>
Treści programowe - wykłady	

Treści programowe - ćwiczenia
1. Media/ wypowiedzi na temat wybranych konfliktów wewnętrznych i międzynarodowych 2. Państwo/rola młodych w polityce/udział w wyborach 3. Rozumienie tekstu czytanego na temat zasadności udziału młodych ludzi w polityce 4. Kultura, tradycja / elementy wiedzy o Rosji / prawosławie 5. Przyroda / ochrona środowiska/ wiat zwierząt/klęski żywiołowe 6. Dyskusja na temat: zagrożenia ekologiczne oraz działań pozwalające ich unikać 7. Trening umiejętności komunikacyjnych – przygotowanie do egzaminu 9. Testy sprawdzające umiejętność czytania ze zrozumieniem – przygotowanie do egzaminu

Kod przedmiotu	SJO>W-WŁOA1-SI-2S-1
Nazwa przedmiotu	Język włoski A1
Semestr	drugi
Liczba punktów ECTS	2
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>Znajomość słownictwa bardzo podstawowego słownictwa związana z sytuacjami codziennymi. Biegłość wymagana na poziomie A1 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 - Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003)</p> <p>Umiejętności:</p> <p>SŁUCHANIE - Student potrafi zrozumieć znane słowa i bardzo podstawowe wyrażenia dotyczące jego osobiście, rodziny i bezpośredniego otoczenia, gdy tempo wypowiedzi jest wolne a wymowa wyraźna.</p> <p>CZYTANIE - Student rozumie czytając znane nazwy, słowa i bardzo proste zdania z informacjami dotyczące życia codziennego oraz bardzo krótkie wiadomości mailowe, smsowe, internetowe.</p> <p>MÓWIENIE – Student potrafi formułować proste pytania i odpowiedzi dotyczące najlepiej znanych mu tematów. Potrafi brać udział w wolno prowadzonej rozmowie z wieloma powtórzeniami.</p> <p>PISANIE Student potrafi napisać bardzo krótki mail i sms.</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do komunikowania się w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności. • Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka 	

obcego przez całe życie.	
Kryteria oceniania	Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizująco-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej). Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
<p>Salutare/pozdrawianie</p> <p>Presentars / przedstawianie się</p> <p>Presentare altre persone/ przedstawiwanie innych osób</p> <p>Informazioni sul lavoro e residenza / udzielanie informacji o pracy, miejscu zamieszkania</p> <p>I numeri / Liczby</p> <p>La nazionalità, i paesi / narodowości, państwa</p> <p>Che lingue parli? / w jakich językach mówisz?</p> <p>Scegliere il menù al bar / w barze – wybór menu</p> <p>La colazione ? śniadanie, drobne przekąski</p>	

Kod przedmiotu	SJO>W-WŁOA2-SI-3S-2
Nazwa przedmiotu	Język włoski A2
Semestr	trzeci
Liczba punktów ECTS	2
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	

<p>Wiedza: Znajomość słownictwa związana z życiem codziennym, umiejętność porozumiewania się w rutynowych prostych sytuacjach komunikacyjnych oraz umiejętność opisywania swojego pochodzenia, otoczenia i swoich potrzeb dotyczących wybranych tematów – biegłość językowa wymagana na poziomie A2 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003)</p> <p>Umiejętności: SŁUCHANIE - Student potrafi zrozumieć wyrażenia i najczęściej używane słowa związane ze sprawami dla niego ważnymi oraz główny sens krótkich prostych komunikatów. CZYTANIE - Student umie przeczytać krótkie, proste teksty i znaleźć w nich konkretne informacje dotyczące życia codziennego. MÓWIENIE – Student potrafi brać udział w zwykłej, typowej rozmowie wymagającej bezpośredniej wymiany informacji na znane mu tematy. Potrafi posłużyć się ciągiem zdań, w celu przekazania krótkiej informacji. PISANIE Student potrafi sporządzić krótkie i proste notatki lub wiadomości oraz prosty list.</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do komunikowania się w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności. • Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka obcego przez całe życie. 	
Kryteria oceniania	<p>Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizująco-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela podczas pracy w grupie i indywidualnej).</p> <p>Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).</p>
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
<p>La vita quotidiana / życie codzienne Il tempo libero / czas wolny L`annuncio/ redagowanie ogłoszeń La prenotazione telefonica / rezerwacje telefoniczne Al ristorante / restauracja, menu</p>	

Chiedere strada / pytanie o droge i udzielanie informacji
 Le preferenze in materia di cibo / opowiadanie o swoich gustach kulinarnych
 Alcune informazioni sulla cultura italiana / trochę informacji o kulturze włoskiej

Kod przedmiotu	SJO>W-WŁOA2-SI-4S-3
Nazwa przedmiotu	Język włoski A2
Semestr	czwarty
Liczba punktów ECTS	2
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza: Znajomość słownictwa związana z życiem codziennym, umiejętność porozumiewania się w rutynowych prostych sytuacjach komunikacyjnych oraz umiejętność opisywania swojego pochodzenia, otoczenia i swoich potrzeb dotyczących wybranych tematów – biegłość językowa wymagana na poziomie A2 (CEFR – Common European Framework of Reference, 2001 – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, 2003</p> <p>Umiejętności: SŁUCHANIE - Student potrafi zrozumieć wyrażenia i najczęściej używane słowa związane ze sprawami dla niego ważnymi oraz główny sens krótkich prostych komunikatów. CZYTANIE - Student umie przeczytać krótkie, proste teksty i znaleźć w nich konkretne informacje dotyczące życia codziennego. MÓWIENIE – Student potrafi brać udział w zwykłej, typowej rozmowie wymagającej bezpośredniej wymiany informacji na znane mu tematy. Potrafi posłużyć się ciągiem zdań, w celu przekazania krótkiej informacji. PISANIE Student potrafi sporządzić krótkie i proste notatki lub wiadomości oraz prosty list.</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jest gotów do komunikowania się w celu uzyskania szczegółowych informacji, rozszerzenia wiedzy oraz kształtowania umiejętności. • Jest gotów do poszerzania wiedzy, samorozwoju i ma świadomość potrzeby doskonalenia języka obcego przez całe życie. 	
Kryteria oceniania	Kryteria i metody oceniania: Ocenie podlega wiedza (testy w formie pisemnej i ustnej), umiejętności językowe (wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, ćwiczenia aktywizujące-sprawdzające na platformie Moodle, prezentacje) i kompetencje społeczne (wykonywanie przez studenta zadań na zajęciach oraz zadań dodatkowych, obserwacja studenta przez nauczyciela

	podczas pracy w grupie i indywidualnej). Końcowa ocena zaliczeniowa jest wypadkową ocen z wiedzy (40% lub 20%), umiejętności (40% lub 60%) oraz kompetencji społecznych (20%). (Sumuje się do 100%).
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
<p>Scrivere un`e-mail / redagowanie maili</p> <p>I ricordi / wspomnienia z dzieciństwa</p> <p>Alcune espressioni di frequenza / jak często...?</p> <p>Gli hobby, lo sport, il tempo libero / hobby, sporty, czas wolny (c.d.)</p> <p>Gli acquisti al negozio, al mercato / zakupy w sklepach, na targu.</p> <p>Una cena con amici / kolacja z przyjaciółmi</p> <p>La città e la mappa / plany miast włoskich, udzielanie informacji</p> <p>I mezzi di trasporto /środki transportu</p> <p>Una gita / planowanie i organizacja wycieczki</p> <p>Alcune informazioni sulla cultura italiana / trochę informacji o kulturze włoskiej</p>	

Nazwa przedmiotu	Wychowanie Fizyczne - Aqua aerobik (Physical Education- Aqua Aerobic)
Semestr	
Liczba punktów ECTS	0
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zna i rozumie wpływ środowiska wodnego na organizm człowieka /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń - Zna i rozumie podstawowe zasady obowiązujące podczas zajęć aqua aerobiku w płytkiej i głębokiej wodzie /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń <p>Umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Potrafi wykorzystać przybory do aqua fitnessu do wzmacniania mięśni w wodzie / obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń - Potrafi asekurować partnera podczas ćwiczeń w wodzie /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń - Potrafi prawidłowo wykonywać ćwiczenia dla poszczególnych grup mięśniowych /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jest gotów do utrzymywania sprawności fizycznej przez całe życie /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń 	
Kryteria oceniania	<p>Na ocenę podsumowującą składają się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczestnictwo we wszystkich zajęciach określonych programem - aktywna postawa studenta podczas wszystkich zajęć
Treści programowe - wykłady	

Treści programowe - ćwiczenia
<p>Ćwiczenie 1. Organizacja zajęć. Zapoznanie z regulaminem przedmiotu. Omówienie zasad BHP.</p> <p>Ćwiczenie 2-4. Adaptacja do zajęć w wodzie. Ćwiczenia czucia wody oraz orientacji w przestrzeni w płytkiej wodzie.</p> <p>Ćwiczenie 5-7 Aqua aerobik z przyborami w płytkiej wodzie – makarony/dyski/piłki. Zestawy ćwiczeń 4-6.</p> <p>Ćwiczenie 8-10. Ćwiczenia w wodzie głębokiej z przyborami wypornościowymi – makarony/pasy wypornościowe. Zestawy ćwiczeń 7-9.</p> <p>Ćwiczenie 11. AQUA FATBURNER – zajęcia o charakterze mieszanym: wytrzymałościowo – siłowym.</p> <p>Ćwiczenie 12. AQUA CIRCUIT TRAINING – zajęcia w formie obwodu stacijnego.</p> <p>Ćwiczenie 13. AQUA FIGHT KICK – zajęcia z elementami sztuki walki.</p> <p>Ćwiczenie 14-15. AQUA DANCE – zajęcia choreograficzne, taneczna oraz zaliczenie zajęć.</p>

Nazwa przedmiotu	Wychowanie Fizyczne - Cross Training (Physical Education- Cross Training)
Semestr	
Liczba punktów ECTS	0
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zna i rozumie różnice między różnymi rodzajami ćwiczeń /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń <p>Umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Potrafi poprawnie wykonać ćwiczenia siłowe i wytrzymałościowe z różnymi przyborami oraz bez przyborów /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń - Potrafi wyznaczać granice dla swojego organizmu i modyfikować obciążenie z którym ćwiczy /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jest gotów do utrzymywania sprawności fizycznej przez całe życie /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń 	
Kryteria oceniania	<p>Na ocenę podsumowującą składają się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczestnictwo we wszystkich zajęciach określonych programem - aktywna postawa studenta podczas wszystkich zajęć
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
<p>Ćwiczenie 1: Organizacja zajęć. Zapoznanie z regulaminem przedmiotu. Omówienie zasad BHP.</p> <p>Ćwiczenia 2-15: Cross-Training – Zajęcia składają się z rozgrzewki, ćwiczeń nauczających techniki, ćwiczeń funkcjonalnych przygotowujących do części głównej oraz „workout”- cz. główna, rozciągania oraz „rolowania”-rozluźniania. Część główna – workout jest ciągle zmienna i składa się z wielu różnych ćwiczeń – z oporem własnego ciała „gimnastics” – np. pomki, przysiady, podciągnięcia na drążku, z użyciem siły funkcjonalnej przy pomocy wolnego ciężaru „weightlifting” – np. martwy ciąg, podrzut, zarzut kettlebellem oraz wytrzymałościowych- np. skakanka, bieg. Zajęcia prowadzone są z użyciem przyborów, m. in.: skakanki, rollery, body pumpy (sztangi), bosu, kettlebell, rip60, power bands, abmata.</p>	

Nazwa przedmiotu	Wychowanie Fizyczne - Ćwiczenia siłowe ogólnorozwojowe (Physical Education- Body Workout)
Semestr	
Liczba punktów ECTS	0
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
Wiedza:	

<p>- Zna sposoby korzystania z urządzeń stacjonarnych i przyrządów znajdujących się w salach ćwiczeń siłowych i rozumie ich działanie /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń</p> <p>- Zna szeroki zakres ćwiczeń siłowych na poszczególne partie mięśniowe i rozumie jaki wpływ na organizm daje ich stosowanie /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń</p> <p>Umiejętności:</p> <p>- Potrafi prawidłowo dobierać i wykonywać ćwiczenia dla określonych grup mięśniowych /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń</p> <p>- Potrafi w sposób obiektywny ocenić grupy mięśniowe decydujące o prawidłowej postawie ciała /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>- Jest gotów do utrzymywania sprawności fizycznej przez całe życie /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń</p>	
Kryteria oceniania	<p>Na ocenę podsumowującą składają się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczestnictwo we wszystkich zajęciach określonych programem - aktywna postawa studenta podczas wszystkich zajęć
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
<p>Ćwiczenie 1. Organizacja zajęć. Zapoznanie z regulaminem przedmiotu. Omówienie zasad BHP oraz przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania intensywnych ćwiczeń na siłowni</p> <p>Ćwiczenie 2-4. Zapoznanie się wstępnie z techniką wykonywania ćwiczeń na urządzeniach stacjonarnych i przy użyciu sztangielek.</p> <p>Ćwiczenie 5-7. Kształtowanie wytrzymałości ogólnej i lokalnej wytrzymałości siłowej z wykorzystaniem treningu obwodowego pod kontrolą prowadzącego.</p> <p>Ćwiczenie 8-15. Zapoznanie ćwiczących z metodami: powtórzeniową, szybkościowo – siłową, wytrzymałościowo – siłową i obciążeń o maksymalnym ciężarze, które będą miały zastosowanie w późniejszych etapach treningu.</p>	

Nazwa przedmiotu	Wychowanie Fizyczne - Fitness funkcjonalny (Physical Education-Functional fitness)
Semestr	
Liczba punktów ECTS	0
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>- Zna położenie dużych grup mięśniowych i rozumie ich funkcje i znaczenie /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń</p> <p>- Zna i rozumie działanie izometrycznych i izotonicznych rodzajów skurczu mięśniowego /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń</p> <p>Umiejętności:</p> <p>- Prawidłowo wykonuje różne ćwiczenia angażujące duże grupy mięśniowe: pośladki, uda, brzuch, grzbiet, ramiona z przyborami oraz bez przyborów /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>- Jest gotów do utrzymywania sprawności fizycznej przez całe życie /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń</p>	
Kryteria oceniania	<p>Na ocenę podsumowującą składają się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczestnictwo we wszystkich zajęciach określonych programem - aktywna postawa studenta podczas wszystkich zajęć
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
<p>Ćwiczenie 1. Organizacja zajęć. Zapoznanie z regulaminem przedmiotu. Omówienie zasad BHP.</p> <p>Ćwiczenie 2-15 Zajęcia w formie różnych obwodów ćwiczebnych z wykorzystaniem ciężaru własnego ciała oraz przyborów fitness tj. hantle, kettlebell, tubingi, stepy, bosu, piłki lekarskie, bodypump, duże piłki gimnastyczne, małe piłki gimnastyczne, systemy podwieszane "Rip 60".</p>	

Nazwa przedmiotu	Wychowanie Fizyczne - Fitness prozdrowotny (Physical Education - Fitness Body & Mind)
Semestr	
Liczba punktów ECTS	0
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zna i rozumie zasady wykonywania ćwiczeń rozciągających oraz ćwiczeń wzmacniających grupy mięśni odpowiedzialnych za stabilizację kręgosłupa i prawidłową postawę ciała/obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń <p>Umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Potrafi świadomie pracować ciałem w przestrzeni, kontrolować ruch ciała i napięcie mięśniowe /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń - Potrafi wykonywać ćwiczenia stretchingowe i relaksacyjne oraz uwalniać napięcia mięśniowe podczas rolowania ciała /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jest gotów do utrzymywania sprawności fizycznej przez całe życie /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń 	
Kryteria oceniania	<p>Na ocenę podsumowującą składają się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczestnictwo we wszystkich zajęciach określonych programem - aktywna postawa studenta podczas wszystkich zajęć
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
<p>Ćwiczenie 1. Organizacja zajęć. Zapoznanie z regulaminem przedmiotu. Omówienie zasad BHP.</p> <p>Ćwiczenie 2. Zdrowy kręgosłup – mobilizacja kręgosłupa we wszystkich płaszczyznach, ćwiczenia w pozycjach wysokich, półwysokich i niskich.</p> <p>Ćwiczenie 3. Kontrolowanie przez umysł ruchu, uwalnianie mięśni od napięcia i stresu, modelowanie sylwetki i wzmacnianie tonusu mięśniowego – mental body z wykorzystaniem dużych piłek gimnastycznych.</p> <p>Ćwiczenie 4. Wzmacnianie mięśni środka – dynamiczna stabilizacja kręgosłupa z wykorzystaniem BOSU.</p> <p>Ćwiczenie 5. Uwalnianie napięć w ciele – stretching powięziowy.</p> <p>Ćwiczenie 6. Zdrowy kręgosłup funkcjonal – lekcja inspirowana Jogą i bodyArt'em; naturalne wzorce ruchowe.</p> <p>Ćwiczenie 7. Wzmacnianie CORE (mięśnie głębokie brzucha i pleców) z wykorzystaniem małych piłek gimnastycznych.</p> <p>Ćwiczenie 8. Zdrowy kręgosłup – silny brzuch – ćwiczenia z wykorzystaniem rollera.</p> <p>Ćwiczenie 9. Uwalnianie ciała od napięć, rozciąganie dużych grup mięśniowych – natural stretch.</p> <p>Ćwiczenie 10. Kształtowanie wzorców ruchowych – TRENING FUNKCJONALNY w obwodzie: duża piłka gimnastyczna, mała piłka gimnastyczna, BOSU, roller.</p> <p>Ćwiczenie 11. Trening profilaktyki wad postawy z wykorzystaniem drabinki gimnastycznej.</p> <p>Ćwiczenie 12. Wzmacnianie mięśni grzbietu przy wykorzystaniu systemów podwieszanych (rip60).</p> <p>Ćwiczenie 13. Po izometryczna relaksacja mięśni (PIR) – zajęcia w parach.</p> <p>Ćwiczenie 14. Uwalnianie napięć poprzez rolowanie powięzi: piłka tenisowa.</p> <p>Ćwiczenie 15. Uwalnianie napięć poprzez rolowanie powięzi: roller.</p>	

Nazwa przedmiotu	Wychowanie Fizyczne - Fitness wzmacniający (Physical Education - Fitness - Shape Up)
Semestr	
Liczba punktów ECTS	0
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zna położenie dużych grup mięśniowych i rozumie ich funkcje i znaczenie /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń 	

<p>– Zna i rozumie działanie izometrycznych i izotonicznych rodzajów skurczu mięśniowego /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń</p> <p>Umiejętności:</p> <p>– Prawidłowo wykonuje różne ćwiczenia angażujące duże grupy mięśniowe: pośladki, uda, brzuch, grzbiet, ramiona z przybarami oraz bez przyborów /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>- Jest gotów do utrzymywania sprawności fizycznej przez całe życie /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń</p>	
Kryteria oceniania	<p>Na ocenę podsumowującą składają się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczestnictwo we wszystkich zajęciach określonych programem - aktywna postawa studenta podczas wszystkich zajęć
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
<p>Ćwiczenie 1. Organizacja zajęć. Zapoznanie z regulaminem przedmiotu. Omówienie zasad BHP.</p> <p>Ćwiczenie 2. ABT – modelowanie ciała, wzmacnianie dużych grup mięśniowych (brzuch, uda, pośladki) bez przyborów fitness.</p> <p>Ćwiczenie 3-5. SHAPE – modelowanie ciała, wzmacnianie mięśni (ramiona, brzuch, plecy, uda, pośladki) z przybarami fitness (hantle 1,5 kg, double tube, duża piłka gimnastyczna).</p> <p>Ćwiczenie 6-7. Piłka lekarska 3 kg i 4 kg w kontekście modelowania ciała i kształtowania wytrzymałości siłowej.</p> <p>Ćwiczenie 8-9. BODY PUMP – modelowanie ciała, wzmacnianie dużych grup mięśniowych, kształtowanie wytrzymałości siłowej z wykorzystaniem lekkiej sztangi (ok. 18 kg).</p> <p>Ćwiczenie 10. KETTLEBELE – siła funkcjonalna z wykorzystaniem odważnika 4 kg, 8 kg, 12 kg.</p> <p>Ćwiczenie 11. BOSU BALANCE – siła funkcjonalna, dynamika i stabilizacja z wykorzystaniem specjalistycznej platformy.</p> <p>Ćwiczenie 12-13. System podwieszany (rip60) – pokonywanie własnych barier, kształtowanie wytrzymałości siłowej.</p> <p>Ćwiczenie 14. Małe obwody ćwiczebne z wykorzystaniem różnych przyborów fitness.</p> <p>Ćwiczenie 15. Trening obwodowy z różnymi przybarami fitness.</p>	

Nazwa przedmiotu	Wychowanie Fizyczne - Futsal (Physical Education- Futsal)
Semestr	
Liczba punktów ECTS	0
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zna i rozumie aktualne przepisy gry w futsal /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń - Zna i rozumie taktykę gry w obronie i ataku /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń <p>Umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Potrafi przeprowadzić rozgrzewkę z elementami futsalu /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń - Potrafi wykonywać podstawowe elementy techniki gry: prowadzenie piłki, strzały do bramki, przyjęcia piłki podeszwą i podania piłki wewnętrzną częścią stopy /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jest gotów do utrzymywania sprawności fizycznej przez całe życie /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń 	
Kryteria oceniania	<p>Na ocenę podsumowującą składają się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczestnictwo we wszystkich zajęciach określonych programem - aktywna postawa studenta podczas wszystkich zajęć
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
<p>Ćwiczenie 1. Organizacja zajęć. Zapoznanie z regulaminem przedmiotu. Omówienie zasad BHP.</p> <p>Ćwiczenie 2-6. Nauka i doskonalenie podstawowych elementów: techniki prowadzenia piłki, przyjęcia piłki podeszwą i wewnętrzną częścią stopy, podań oraz oddawania strzałów do bramki. Nauka i doskonalenie</p>	

poszczególnych elementów gry w formie zabaw i gier uproszczonych. Poznanie zasad obowiązujących w futsalu oraz zastosowanie ich w czasie gry.
 Ćwiczenie 7-15. Nauka poruszania się w obronie i ataku, poznanie wariantów taktycznych w ataku. Doskonalenie współdziałania graczy w ataku w formie gier uproszczonych, małych gier i gry właściwej.

Nazwa przedmiotu	Wychowanie Fizyczne - Karate Shotokan z elementami samoobrony (Physical Education- Karate Shotokan)
Semestr	
Liczba punktów ECTS	0
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zna i rozumie podstawowe przepisy i zasady obowiązujące w karate oraz samoobronie /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń <p>Umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Potrafi poprawnie wykonać poznane techniki karate /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń - Potrafi wykorzystać i zastosować poznane techniki karate w formie ataku i obrony /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jest gotów do utrzymywania sprawności fizycznej przez całe życie /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń 	
Kryteria oceniania	<p>Na ocenę podsumowującą składają się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczestnictwo we wszystkich zajęciach określonych programem - aktywna postawa studenta podczas wszystkich zajęć
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
<p>ĆWICZENIA 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zasady bezpieczeństwa w trakcie zajęć karate i na obiekcie sportowym - Rys historyczny – karate jako sztuka walki (karate-do) - Etykieta dojo - Ćwiczenia wzmacniające mięśnie nóg, obręczy barkowej i klatki piersiowej - Nauka pozycji, w których wykonuje się podstawowe ćwiczenia - Technika ręczna ataku choku-zuki w pozycji hachiji-dachi - pokaz i objasnienie - Omówienie i pokaz ćwiczeń gibkościowych <p>ĆWICZENIA 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bloki ich rodzaje i zastosowanie w karate - Nauka podstawowych bloków w karate :gedan-barai, age uke, soto uke i uchi uka - Ćwiczenia wzmacniające mięśnie brzucha i grzbietu <p>ĆWICZENIA 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wykonanie techniki ataku oi-zuki i bloków uchi-uke, soto-uke, gedan-barai i age-uke w pozycji zenkutsu-dachi – pokaz i objaśnienie - Ćwiczenia gibkościowe <p>ĆWICZENIA 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Technika nożna mae-geri/kopnięcie w przód/, rodzaje – pokaz i objaśnienie - Wykonanie techniki nożnej mae-geri keage w pozycji zenkutsu-dachi - ćwiczenia - Elementy samoobrony na bazie poznanych technik - Ćwiczenia gibkościowe <p>ĆWICZENIA 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Praktyczne zastosowanie bloków uchi-uke, soto-uke, gedan-barai, age-uke i techniki oi-zuki w pozycji zenkutsu-dachi z partnerem - Techniki ręczne ataku i kontrataku gyaku-zuki i kizami-zuki – pokaz i objaśnienie - Ćwiczenia gibkościowe i koordynacyjne <p>ĆWICZENIA 6:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Techniki ręczne gyaku-zuki, kizami-zuki jako techniki ataku - ćwiczenia - Elementy samoobrony na bazie poznanych technik 	

<p>- Ćwiczenia gibkościowe</p> <p>ĆWICZENIA 7:</p> <p>- Kihon jako element treningu doskonalącego poznane techniki</p> <p>- Elementy samoobrony</p> <p>- Ćwiczenia gibkościowe i siłowe</p> <p>ĆWICZENIA 8:</p> <p>- Technika nożna mawashi-geri jej zastosowanie – pokaz i objaśnienie</p> <p>- Doskonalenie techniki nożnej mawashi-geri – ćwiczenia</p> <p>- Elementy samoobrony</p> <p>- Ćwiczenia gibkościowe i koordynacyjne</p> <p>ĆWICZENIA 9:</p> <p>- Kata taikioku shodan – pokaz i objaśnienie</p> <p>- Doskonalenie kata taikioku shodan – ćwiczenia</p> <p>- Ćwiczenia gibkościowe i siłowe</p> <p>ĆWICZENIA 10:</p> <p>- Gohon kumite podstawowa forma kumite - pokaz i omówienie</p> <p>- Ćwiczenia gibkościowe</p> <p>ĆWICZENIA 11:</p> <p>- Gohon kumite i kihon ippon kumite jako podstawowe formy kumite/walki/ - ćwiczenia</p> <p>- Poruszanie się w kumite/walka/, pojęcie dystansu i jego rodzaje - pokaz i objaśnienie</p> <p>- Elementy samoobrony</p> <p>- Ćwiczenia gibkościowe</p> <p>ĆWICZENIA 12:</p> <p>- Doskonalenie technik mae-geri i mawashi-geri z partnerem - ćwiczenia</p> <p>- Elementy samoobrony</p> <p>- Ćwiczenia gibkościowe</p> <p>ĆWICZENIA 13:</p> <p>- Wykonanie technik gyaku-zuki i kizami-zuki w pozycji walki - pokaz i objaśnienie</p> <p>- Doskonalenie wykonania technik gyaku-zuki i kizami-zuki w pozycji walki - ćwiczenia</p> <p>- Elementy samoobrony</p> <p>- Ćwiczenia gibkościowe i siłowe</p> <p>ĆWICZENIA 14:</p> <p>- Elementy samoobrony na bazie poznanych technik i ich zastosowanie</p> <p>- Ćwiczenia gibkościowe</p> <p>ĆWICZENIA 15:</p> <p>- Powtórzenie poznanych technik i ich wykorzystania na bazie egzaminu na 9 kyu</p> <p>- Omówienie zajęć oraz przedstawienie możliwości kontynuacji w kolejnych grupach szkolenia</p>
--

Nazwa przedmiotu	Wychowanie Fizyczne - Koszykówka (Physical Education- Basketball)
Semestr	
Liczba punktów ECTS	0
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>- Zna i rozumie przepisy gry w koszykówkę, potrafi je poprawnie interpretować /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń</p> <p>- Zna i rozumie podstawowe założenia taktyki gry w ataku i obronie /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń</p> <p>Umiejętności:</p> <p>- Potrafi poruszać się po boisku kozłując piłkę prawą i lewą ręką /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń</p> <p>- Potrafi prawidłowo wykonać podania oraz rzuty do kosza /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń</p> <p>- Potrafi grać w obronie i ataku /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>- Jest gotów do utrzymywania sprawności fizycznej przez całe życie /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń</p>	
Kryteria oceniania	Na ocenę podsumowującą składają się: - uczestnictwo we wszystkich zajęciach określonych programem

	- aktywna postawa studenta podczas wszystkich zajęć
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
<p>Ćwiczenie 1. Organizacja zajęć. Zapoznanie z regulaminem przedmiotu. Omówienie zasad BHP i przepisów gry w koszykówkę.</p> <p>Ćwiczenie 2. Nauka poruszania się po boisku: zmiany tempa i kierunku biegu, zatrzymania na jedno i dwa tempa, krok odstawno-dostawny w obronie.</p> <p>Ćwiczenie 3-4. Nauka różnych podań w miejscu i biegu.</p> <p>Ćwiczenie 5. Nauka rzutu do kosza z biegu po kozłowaniu i po podaniu.</p> <p>Ćwiczenie 6. Nauka rzutu do kosza z dystansu po zatrzymaniu na jedno tempo po kozłowaniu i po podaniu.</p> <p>Ćwiczenie 7-8. Nauka kozłowania piłki w miejscu i biegu w różnych kierunkach.</p> <p>Ćwiczenie 9-10. Nauka obrony „każdy swego”.</p> <p>Ćwiczenie 11. Nauka zasad szybkiego ataku 2×1.</p> <p>Ćwiczenie 12. Gry małe 1×1, 2×2, 3×3.</p> <p>Ćwiczenie 13. Nauka podstawowej taktyki w ataku: „mała ósemka”.</p> <p>Ćwiczenie 14. Wykorzystanie poznanych umiejętności w różnych formach rywalizacji drużynowej.</p> <p>Ćwiczenie 15. Wykorzystanie poznanych umiejętności podczas rozgrywek turniejowych w grupie oraz zaliczenie zajęć.</p>	

Nazwa przedmiotu	Wychowanie Fizyczne - Narciarstwo alpejskie (Physical Education- Alpine Skiing)
Semestr	
Liczba punktów ECTS	0
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zna i rozumie zasady bezpieczeństwa na trasach zjazdowych i wyciągach narciarskich /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń <p>Umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Potrafi dobrać technikę jazdy do warunków panujących na stoku oraz kontrolować prędkość i kierunek jazdy /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń - Potrafi korzystać z wyciągów narciarskich /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jest gotów do utrzymywania sprawności fizycznej przez całe życie /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń 	
Kryteria oceniania	<p>Na ocenę podsumowującą składają się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczestnictwo we wszystkich zajęciach określonych programem - aktywna postawa studenta podczas wszystkich zajęć
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
<p>Ćwiczenia realizowane są podczas dwóch wyjazdów sobotnio-niedzielnymi.</p> <p>Zakres realizacji poniższych zagadnień uzależniony jest od poziomu zaawansowania narciarskiego ćwiczących.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zasady BHP na zajęciach. Kryteria oceniania. Sprawdzenie sprzętu narciarskiego. 2. Rozgrzewka narciarska. 3. Doskonalenie podstawowych metod poruszania się na nartach: zwroty przestępowaniem i przez przełożenie nart, podchodzenie, jazda w skos stoku, krok łyżwowy, łuki płużne, zatrzymania pługiem, jazda na wyciągu narciarskim. Zasady bezpiecznego upadania i podnoszenia się. 4. Doskonalenie skrętu z półpługu oraz z poszerzenia kąтового. Ześlizgi bokiem, nauka ustawienia równoległego. 5. Nauka i doskonalenie skrętu równoległego NW. 6. Nauka i doskonalenie szybkiego zatrzymania się – skręt stop. 7. Nauka i doskonalenie skrętu równoległego. Ćwiczenia doskonalące jazdę na krawędziach nart, ustawienia 	

tułowia w skręcie równoległym. Ćwiczenia w dwójkach ze wzajemną korekcją błędów po przejazdach. Ćwiczenia przejazdu po dużym i małym promieniu skrętu. Proste elementy carvingu.
 8. Nauka i doskonalenie śmigu. Ćwiczenia tempowe odciążenia nart i zawężania promienia skrętu do śmigu.
 9. Elementy jazdy terenowej. Elementy techniki freestylowej. Skręty synchroniczne w dwójkach, trójkach, czwórkach.

Nazwa przedmiotu	Wychowanie Fizyczne - Nordic Walking (Physical Education- Nordic Walking)
Semestr	
Liczba punktów ECTS	0
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zna i rozumie zasady rozgrzewki przed i ćwiczeń uspokajających po wykonanym wysiłku /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń - Zna i rozumie zasady i sposoby kształtowania wydolności ogólnej i siły mięśni obręczy barkowej, wykorzystując technikę nordic walking /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń <p>Umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Potrafi wykonać technikę basic nordic walking /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń - Potrafi kształtować wydolność ogólną organizmu oraz poprawiać siłę podczas wykonania ćwiczeń nordic walking /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jest gotów do utrzymywania sprawności fizycznej przez całe życie /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń 	
Kryteria oceniania	<p>Na ocenę podsumowującą składają się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczestnictwo we wszystkich zajęciach określonych programem - aktywna postawa studenta podczas wszystkich zajęć
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
<p>Ćwiczenie 1. Organizacja zajęć. Zapoznanie z regulaminem przedmiotu. Omówienie zasad BHP. Ćwiczenie 2-4. Nauka zasad rozgrzewki i ćwiczeń uspokajających. Nauka techniki basic. Wprowadzenie i wykorzystanie techniki basic w marszu. Ćwiczenie 5-6. Kształtowanie wydolności ogólnej i siły mięśni obręczy barkowej w marszu. Ćwiczenie 7-10. Kształtowanie wydolności ogólnej i siły mięśni obręczy barkowej w marszu. Wprowadzenie wiadomości dotyczących nauki techniką Fitnees. Ćwiczenie 10-14. Kształtowanie wydolności ogólnej i siły mięśni obręczy barkowej w marszu. Ćwiczenie 15. Zapoznanie z zasadami i możliwościami wykorzystania nordic walking do treningu na różnych poziomach zawansowania sportowego.</p>	

Nazwa przedmiotu	Wychowanie Fizyczne - Piłka siatkowa (Physical Education- Volleyball)
Semestr	
Liczba punktów ECTS	0
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zna i rozumie przepisy gry w piłkę siatkową oraz potrafi je poprawnie interpretować /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń - Zna i rozumie podstawowe założenia taktyki gry w siatkówkę /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń <p>Umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Potrafi poruszać się po boisku i prawidłowo ustawiać do odbicia piłki /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń - Potrafi prawidłowo wykonać odbicia piłki, zagrywkę, atak i blok /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń 	

- Potrafi grać w obronie i ataku /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń	
Kompetencje społeczne: - Jest gotów do utrzymywania sprawności fizycznej przez całe życie /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń	
Kryteria oceniania	Na ocenę podsumowującą składają się: - uczestnictwo we wszystkich zajęciach określonych programem - aktywna postawa studenta podczas wszystkich zajęć
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
<p>Ćwiczenie 1. Organizacja zajęć. Zapoznanie z regulaminem przedmiotu. Omówienie zasad BHP.</p> <p>Ćwiczenie 2. Postawy siatkarskie. Postawa gotowości do przyjęcia, obrony, bloku.</p> <p>Ćwiczenie 3. Doskonalenie odbić oburącz górnych.</p> <p>Ćwiczenie 4. Doskonalenie odbić oburącz dolnych.</p> <p>Ćwiczenie 5. Odbicia górne i dolne oburącz i jednorącz</p> <p>Ćwiczenie 6. Doskonalenie zagrywki rotacyjnej z miejsca.</p> <p>Ćwiczenie 7. Doskonalenie zagrywki szybującej.</p> <p>Ćwiczenie 8. Doskonalenie działań w ataku. Atak kierunkowy ze stref II i IV.</p> <p>Ćwiczenie 9. Doskonalenie działań w ataku. Atak w pierwsze tempo ze strefy III.</p> <p>Ćwiczenie 10. Doskonalenie działań w ataku. Atak ze strefy I i V.</p> <p>Ćwiczenie 11. Doskonalenie bloku pojedynczego i grupowego.</p> <p>Ćwiczenie 12. Przyjęcie piłki z przodu i boku tułowia.</p> <p>Ćwiczenie 13. Doskonalenie działań w obronie pola gry.</p> <p>Ćwiczenie 14. Sposoby przemieszczania, bieg, krok dostawny, krok skrzyżny.</p> <p>Ćwiczenie 15. Turniej trójek siatkarskich oraz zaliczenie zajęć.</p>	

Nazwa przedmiotu	Wychowanie Fizyczne - Pływanie dla początkujących (Physical Education-Swimming for beginners)
Semestr	
Liczba punktów ECTS	0
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza: - Zna style pływackie: grzbietowy, klasyczny oraz kraul, rozumie w jaki sposób pływak porusza się w wodzie /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń</p> <p>Umiejętności: - Potrafi pływać stylami: grzbietowym, klasycznym oraz kraulem /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń</p> <p>- Potrafi wykonać skok do wody /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń</p> <p>Kompetencje społeczne: - Jest gotów do utrzymywania sprawności fizycznej przez całe życie /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń</p>	
Kryteria oceniania	Na ocenę podsumowującą składają się: - uczestnictwo we wszystkich zajęciach określonych programem - aktywna postawa studenta podczas wszystkich zajęć
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
<p>Ćwiczenie 1. Organizacja zajęć. Zapoznanie z regulaminem przedmiotu. Omówienie zasad BHP.</p> <p>Ćwiczenie 2-4. Oswojenie ze środowiskiem wodnym, ćwiczenia oddechowe w wodzie oraz wykonywanie podstawowych ruchów lokomocyjnych wykorzystując opór wody, przeciwdziałanie oporowi wody przez opływowe ułożenie ciała.</p> <p>Ćwiczenie 5-10. Nauka podstaw pływania stylami grzbietowym, klasycznym oraz kraulem.</p> <p>Ćwiczenie 11. Nauka skoków do wody</p>	

Ćwiczenie 12-15. Doskonalenie podstawowych umiejętności pływania stylami grzbietowym, klasycznym oraz kraulem.

Nazwa przedmiotu	Wychowanie Fizyczne - Pływanie (Physical Education- Swimming)
Semestr	
Liczba punktów ECTS	0
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zna style pływackie grzbietowy, klasyczny, motylkowy oraz kraul, rozumie w jaki sposób pływak porusza się w wodzie /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń <p>Umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Potrafi pływać stylami: grzbietowym, klasycznym, kraulem i delfinem /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń - Potrafi wykonać skoki startowe i nawroty pływackie w poszczególnych stylach /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jest gotów do utrzymywania sprawności fizycznej przez całe życie /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń 	
Kryteria oceniania	<p>Na ocenę podsumowującą składają się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczestnictwo we wszystkich zajęciach określonych programem - aktywna postawa studenta podczas wszystkich zajęć
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
<p>Ćwiczenie 1. Organizacja zajęć. Zapoznanie z regulaminem przedmiotu. Omówienie zasad BHP.</p> <p>Ćwiczenie 2-8. Doskonalenie umiejętności pływackich w stylach grzbietowym, klasycznym i kraulu</p> <p>Ćwiczenie 8-10. Nauka i doskonalenie pływania stylem motylkowym</p> <p>Ćwiczenie 11. Nauka i doskonalenie pływania pod wodą</p> <p>Ćwiczenie 12-15. Nauka i doskonalenie nawrotów i skoków startowych</p>	

Nazwa przedmiotu	Wychowanie Fizyczne - Szachy (Physical Education - Chess)
Semestr	
Liczba punktów ECTS	0
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zna i rozumie główne zasady obowiązujące podczas gry w szachy /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń <p>Umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Potrafi poruszać się poszczególnymi figurami po szachownicy /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń - Potrafi zaplanować strategię gry i reagować na ruchy przeciwnika /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jest gotów do utrzymywania sprawności fizycznej przez całe życie /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń 	
Kryteria oceniania	<p>Na ocenę podsumowującą składają się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczestnictwo we wszystkich zajęciach określonych programem - aktywna postawa studenta podczas wszystkich zajęć
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	

<p>Ćwiczenie 1. Organizacja zajęć. Zapoznanie z regulaminem przedmiotu. Omówienie zasad BHP.</p> <p>Ćwiczenie 2-5. Szachownica i figury –zapoznanie studentów z grą – Król ,Wieża, Goniec , Hetman, Skoczek , Pionek – Co to jest szach? Mat ? Kiedy Pat? Roszada? Czym różni się pionek od reszty bierek? Bicie w przelocie? Przemiana? – Omówienie ruchów poszczególnych figur na planszy.</p> <p>Ćwiczenie 6-9. Treningowe rozgrywki między studentami</p> <p>Ćwiczenie 10. Rozwiązywanie łamigłówek szachowych – mat w jednym posunięciu</p> <p>Ćwiczenie 11. Rozwiązywanie łamigłówek szachowych – mat w dwóch posunięciach</p> <p>Ćwiczenie 12-13. Zakończenia partii szachowych</p> <p>Ćwiczenie 14. Teoria debiutów, czyli jak rozpocząć partię szachów i ich rodzaje</p> <p>Ćwiczenie 15. Turniej szachowy</p>

Nazwa przedmiotu	Wychowanie Fizyczne - Tenis dla początkujących (Physical Education - Tennis for beginners)
Semestr	
Liczba punktów ECTS	0
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zna i rozumie przepisy gry w tenisa /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń <p>Umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Potrafi poruszać się z rakiętą po korcie tenisowym /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń - Potrafi odbijać piłki z głębi kortu – forhand, backhand /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń - Potrafi wykonać serwis, smecz i wolej /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jest gotów do utrzymywania sprawności fizycznej przez całe życie /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń 	
Kryteria oceniania	<p>Na ocenę podsumowującą składają się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczestnictwo we wszystkich zajęciach określonych programem - aktywna postawa studenta podczas wszystkich zajęć
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
<p>Ćwiczenie 1. Organizacja zajęć. Zapoznanie z regulaminem przedmiotu. Omówienie zasad BHP.</p> <p>Ćwiczenie 2-5. Ćwiczenia osławajające z piłką i rakiętą. Nauka i doskonalenie podstawowych elementów technicznych: forhend, bekhend, serwis, smecz</p> <p>Ćwiczenie 6-9. Nauka odbicia z woleja, forhand i backhand</p> <p>Ćwiczenie 10-13. W parach doskonalenie uderzeń z głębi kortu: serwis-return, lob-smecz, wolej forhend-bekhend</p> <p>Ćwiczenie 14-15. Gry kontrolne oraz zaliczenie zajęć.</p>	

Nazwa przedmiotu	Wychowanie Fizyczne - Tenis stołowy (Physical Education- Table Tennis)
Semestr	
Liczba punktów ECTS	0
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zna i rozumie przepisy gry oraz potrafi je poprawnie interpretować /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń - Zna i rozumie taktykę i technikę gry /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń <p>Umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Potrafi wykonać różne rodzaje odbić piłeczki forhendem i bekhendem /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń - Potrafi narzucić rywalowi swój styl gry /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń <p>Kompetencje społeczne:</p>	

- Jest gotów do utrzymywania sprawności fizycznej przez całe życie /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń	
Kryteria oceniania	Na ocenę podsumowującą składają się: - uczestnictwo we wszystkich zajęciach określonych programem - aktywna postawa studenta podczas wszystkich zajęć
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
<p>Ćwiczenie 1. Organizacja zajęć. Zapoznanie z regulaminem przedmiotu. Omówienie zasad BHP.</p> <p>Ćwiczenie 2. Gry zabawy ruchowe, połączone z doskonaleniem odbijania bekhendem i forhendem.</p> <p>Ćwiczenie 3-4. Naprzemienne odbicia bekhend- forhend- powtarzalność.</p> <p>Ćwiczenie 5. Doskonalenie przebiecia forhendem- akcent na powtarzalność.</p> <p>Ćwiczenie 6. Doskonalenie przebiecia bekhendem –akcent na powtarzalność.</p> <p>Ćwiczenie 7-8. Doskonalenie naprzemiennego odbicia bekhend-forhend ze zmianą pozycji.</p> <p>Ćwiczenie 9-10. Nauka i doskonalenie przebiecia piłki z rotacją awansującą.</p> <p>Ćwiczenie 11. Blok-nauka i doskonalenie.</p> <p>Ćwiczenie 12. Nauka i doskonalenie gry top spin forhend.</p> <p>Ćwiczenie 13. Nauka i doskonalenie gry top spin bekhend.</p> <p>Ćwiczenie 14. Obrona lobem –obrona podcięciem.</p> <p>Ćwiczenie 15. Gry kontrolne, sędziowanie.</p>	

Nazwa przedmiotu	Wychowanie Fizyczne - Workout (Physical Education - Workout)
Semestr	
Liczba punktów ECTS	0
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <p>- Zna i rozumie różnice między różnymi rodzajami ćwiczeń /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń</p> <p>Umiejętności:</p> <p>- Potrafi poprawnie wykonać ćwiczenia wytrzymałościowe i siłowe z różnymi przyborami oraz bez przyborów /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń</p> <p>- Potrafi modyfikować ćwiczenia oraz poprawnie dobierać obciążenia z którymi ćwiczy /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>- Jest gotów do utrzymywania sprawności fizycznej przez całe życie /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń</p>	
Kryteria oceniania	Na ocenę podsumowującą składają się: - uczestnictwo we wszystkich zajęciach określonych programem - aktywna postawa studenta podczas wszystkich zajęć
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
<p>Ćwiczenie 1: Organizacja zajęć. Zapoznanie z regulaminem przedmiotu. Omówienie zasadBHP.</p> <p>Ćwiczenia 2-15: Nauka i doskonalenie techniki wykonywania poszczególnych ćwiczeń.</p> <p>Ćwiczenia bez obciążenia: przysiady z wyskokiem, wykroki z przeskokiem, pompki, pompki tricepsowe, burpees, deska, nożyce poziome itp., oraz ćwiczenia na wolnych ciężarach z uwzględnieniem podstawowych ćwiczeń wielostawowych, takich jak: martwy ciąg, przysiady ze sztangą, wyciskanie sztangi, wiosłowanie i wiele innych.</p> <p>Zajęcia będą oparte na metodach treningowych FBW (Full Body Workout). Podczas zajęć obowiązywać będzie ściśle trzymanie się kolejności ćwiczeń: zaczynając od największych partii mięśniowych (nogi, plecy, klatka piersiowa), kończąc na mniejszych (brzuch, barki, biceps, triceps).</p> <p>Zajęcia prowadzone są z użyciem przyborów, m. in.: skakanki, body pumpy (sztangi), bosu, kettlebell, rip60, power bands, abmata, piłki lekarskie.</p>	

Nazwa przedmiotu	Wychowanie Fizyczne - Zajęcia korekcyjno prozdrowotne (Physical Education- Correctional health benefits classes)
Semestr	
Liczba punktów ECTS	0
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Wiedza:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zna i rozumie wpływ jaki dają ćwiczenia fizyczne na prawidłowe funkcjonowanie poszczególnych układów ciała i narządów ruchu człowieka /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń <p>Umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Potrafi prawidłowo wykonywać ćwiczenia przeciwdziałając określonym wadom postawy, bądź innym dysfunkcjom organizmu /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jest gotów do utrzymywania sprawności fizycznej przez całe życie /obserwacja zachowań studenta podczas ćwiczeń 	
Kryteria oceniania	<p>Na ocenę podsumowującą składają się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczestnictwo we wszystkich zajęciach określonych programem - aktywna postawa studenta podczas wszystkich zajęć
Treści programowe - wykłady	
Treści programowe - ćwiczenia	
<p>Ćwiczenie 1. Organizacja zajęć. Zapoznanie z regulaminem przedmiotu. Omówienie zasad BHP.</p> <p>Ćwiczenie 2. Informacje dotyczące wpływu ćwiczeń fizycznych na funkcjonowanie poszczególnych układów i narządów człowieka. Dobór oraz omówienie i przedstawienie ćwiczeń w programach indywidualnych i grupowych.</p> <p>Ćwiczenie 3-15. Wykonanie ćwiczeń dobranych do wady postawy lub innej dysfunkcji organizmu według programów indywidualnych lub w grupach.</p>	

Kod przedmiotu	HS-S1L>0020
Nazwa przedmiotu	Coaching osobisty i zawodowy
Semestr	
Liczba punktów ECTS	2
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Student po ukończeniu kursu definiuje cechy człowieka dorosłego uczestniczącego w procesach komunikowania się w zarządzaniu podmiotami agrobiznesu; Zna metodykę stosowaną w doradztwie w agrobiznesie wykorzystywaną w sferze produkcji, obrotu rolnego, przetwórstwa i przechowywania produktów rolnych ; Rozpoznaje potrzeby wynikające z sytuacji problemowych związanych z prowadzeniem prawidłowej agrotechniki, w tym z użyciem techniki komputerowej; student interpretuje model przyswajania nowości do praktyki; Przygotowuje konspekt szkolenia w języku polskim; Umie planować i realizować zadania z obszaru</p>	

doradztwa technologicznego w tym z użyciem techniki komputerowej dotyczące wymagań siedliskowych podstawowych grup roślin, dobrostanu zwierząt, technologii produkcji roślinnej i zwierzęcej z uwzględnieniem aspektów ekologicznych. Student po zakończeniu kursu docenia znaczenie permanentnego doskonalenia zawodowego; Animuje pracę w środowisku lokalnym; Organizuje procesy komunikacji werbalnej i niewerbalnej.

Kryteria oceniania	Końcowa ocena z kursu stanowi składową punktacji w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Sumowane są punkty uzyskane ze sprawdzianu pisemnego, aktywności, udziału w dyskusjach, frekwencji oraz wykonania zadań dodatkowych. Wiedza weryfikowana jest podczas sprawdzianu pisemnego. Sprawdzian pisemny zawiera dwa pytania problemowe, umożliwiające ocenę umiejętności. Kompetencje społeczne są oceniane w oparciu o udział w zajęciach i dyskusjach tematycznych, frekwencję oraz wykonanie zadań dodatkowych. Wymagany poziom niezbędny do zaliczenia przedmiotu: 60%
--------------------	--

Treści programowe - wykłady

1. Typ doradców –case study(2h) 2. Style pracy doradczej –case study(2h) 3. Komunikacja wewnętrzna (2h) 4. Personal branding (2h) 5. Praca na celach(2h) 6. Trening odporności na stres (2h) 7. Systemy motywacyjne i motywowanie pracowników (2h) 8. Wartościowanie pracy i konstruowanie systemów wynagrodzeń (2h) 9. Budowanie relacji w kontaktach z osobowościami sprężynującymi(2h) 10. Korporacyjny poker, Antropologia przestrzeni(2h) 11. Komunikowanie jako reakcja na sytuację kryzysową(4h) 12. Cechy przywódcy, style przywództwa(MWK)(2h) 13. Koncepcja „Lis i jeź” (2h) 14. Repetytorium (2h)

Treści programowe - ćwiczenia

Kod przedmiotu	HS-S1Z>0001
Nazwa przedmiotu	Etyka
Semestr	
Liczba punktów ECTS	2

Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji

Po ukończeniu przedmiotu student

W zakresie wiedzy:

1. Zna podstawową terminologię, stosowaną w naukach humanistycznych i społecznych: zna podstawowe pojęcia, definiuje podstawowe doktryny, zna wybrane współczesne problemy komunikacji.
2. Ma elementarną wiedzę dotyczącą pozyskiwania informacji z zakresu tematyki kursu.
3. Ma podstawową wiedzę społeczną, potrafi wskazać związki oraz zależności między naukami humanistycznymi i

społecznymi a naukami rolniczymi, leśnymi, weterynaryjnymi oraz przyrodniczymi.

W zakresie umiejętności:

1. Posiada umiejętność poszukiwania informacji, analizy i wykorzystania literatury dotyczącej tematyki kursu.
2. Posługuje się terminologią specjalistyczną w języku, w którym prowadzony jest przedmiot.
3. Ma świadomość samokształcenia.

W zakresie kompetencji społecznych:

1. Potrafi pracować indywidualnie oraz w grupie, przyjmując w niej różne role. Potrafi kierować zespołem, przyjmując odpowiedzialność za efekty jego pracy.
2. Rozumie rolę doradztwa zawodowego i konieczność uczenia się przez całe życie.
3. Potrafi współpracować w grupie, przyjmując w niej różne role.

Efekty kierunkowe zostały wyszczególnione w drukowanej wersji sylabusów

Kryteria oceniania

Końcowa ocena z kursu stanowi składową punktacji w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Sumowane są punkty uzyskane ze sprawdzianu pisemnego, aktywności, udziału w dyskusjach, frekwencji oraz wykonania zadań dodatkowych. Wiedza weryfikowana jest podczas sprawdzianu pisemnego. Sprawdzian pisemny zawiera dwa pytania problemowe, umożliwiające ocenę umiejętności. Kompetencje społeczne są oceniane w oparciu o udział w zajęciach i dyskusjach tematycznych, frekwencję oraz wykonanie zadań dodatkowych. Wymagany poziom niezbędny do zaliczenia przedmiotu: 60%

Treści programowe - wykłady

1. Podstawowe pojęcia etyki. Natura etyki (2h) 2. Główne doktryny etyczne (2h) 3. Etyka Arystotelesa (2h) 4. Etyka chrześcijańska (2h) 5. Utylitaryzm (2h) 6. Etyka Kanta (4h) 7. Etyka postmodernistyczna (2h) 8. Bioetyka (2h) 9. Etyki stosowane (2h) 10. Etyka środowiska naturalnego (2h) 11. Etyka biznesu (2h) 12. Wybrane współczesne problemy etyczne: aborcja, samobójstwo, eutanazja, tolerancja, równość, pacyfizm (4h) 13.

Treści programowe - ćwiczenia

Kod przedmiotu	HS-S1Z>0004
Nazwa przedmiotu	Komunikacja interpersonalna
Semestr	
Liczba punktów ECTS	2

Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Po ukończeniu przedmiotu student:</p> <p>W zakresie wiedzy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zna podstawową terminologię, stosowaną w naukach humanistycznych i społecznych: zna podstawowe pojęcia, definiuje podstawowe doktryny, zna wybrane współczesne problemy komunikacji. 2. Ma elementarną wiedzę dotyczącą pozyskiwania informacji z zakresu tematyki kursu. 3. Ma podstawową wiedzę społeczną, potrafi wskazać związki oraz zależności między naukami humanistycznymi i społecznymi a naukami rolniczymi, leśnymi, weterynaryjnymi oraz przyrodniczymi. <p>W zakresie umiejętności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Posiada umiejętność poszukiwania informacji, analizy i wykorzystania literatury dotyczącej tematyki kursu. 2. Posługuje się terminologią specjalistyczną w języku, w którym prowadzony jest przedmiot. 3. Ma świadomość samokształcenia. <p>W zakresie kompetencji społecznych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Potrafi pracować indywidualnie oraz w grupie, przyjmując w niej różne role. Potrafi kierować zespołem, przyjmując odpowiedzialność za efekty jego pracy. 2. Rozumie rolę doradztwa zawodowego i konieczność uczenia się przez całe życie. 3. Potrafi współpracować w grupie, przyjmując w niej różne role. <p>Efekty kierunkowe zostały wyszczególnione w drukowanej wersji sylabusów</p>	
Kryteria oceniania	Końcowa ocena z kursu stanowi składową punktacji w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Sumowane są punkty uzyskane ze sprawdzianu pisemnego, aktywności, udziału w dyskusjach, frekwencji oraz wykonania zadań dodatkowych. Wiedza weryfikowana jest podczas sprawdzianu pisemnego. Sprawdzian pisemny zawiera dwa pytania problemowe, umożliwiające ocenę umiejętności. Kompetencje społeczne są oceniane w oparciu o udział w zajęciach i dyskusjach tematycznych, frekwencję oraz wykonanie zadań dodatkowych. Wymagany poziom niezbędny do zaliczenia przedmiotu: 60%
Treści programowe - wykłady	
<p>Pojęcie komunikacji interpersonalnej (2h)</p> <p>Wpływ percepcji na proces komunikowania się (2h)</p> <p>Komunikowanie się niewerbalne – współpraca ze słowami oraz udział w ustalaniu relacji osobowej w interakcji (2h)</p> <p>Zasady skutecznej komunikacji (2h)</p> <p>Bariery w komunikowaniu (2h)</p> <p>Komunikowanie informacyjne a komunikowanie perswazyjne (2h)</p> <p>Komunikowanie w Internecie (2h)</p> <p>Rola komunikowania w autoprezentacji (2h)</p> <p>Wystąpienia publiczne (2h)</p> <p>Konflikty interpersonalne – sposoby ich rozwiązywania (2h)</p>	

Komunikacja asertywna na tle innych strategii: dominującej, manipulacyjnej i uległej (2h) Zasady komunikacji w grupie (2h) Debata – podstawy erystyki (2h) Komunikacja międzykulturowa (2h) Repetytorium (2h)
Treści programowe - ćwiczenia

Kod przedmiotu	HS-S1Z>0005
Nazwa przedmiotu	Planowanie kariery i podstawy wiedzy o rynku pracy
Semestr	
Liczba punktów ECTS	2
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Po ukończeniu przedmiotu student:</p> <p>W zakresie wiedzy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Zna podstawową terminologię, stosowaną w naukach humanistycznych i społecznych: zna podstawowe pojęcia, definiuje podstawowe doktryny, zna wybrane współczesne problemy komunikacji. 2.Ma elementarną wiedzę dotyczącą pozyskiwania informacji z zakresu tematyki kursu. 3.Ma podstawową wiedzę społeczną, potrafi wskazać związki oraz zależności między naukami humanistycznymi i społecznymi a naukami rolniczymi, leśnymi, weterynaryjnymi oraz przyrodniczymi. <p>W zakresie umiejętności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Posiada umiejętność poszukiwania informacji, analizy i wykorzystania literatury dotyczącej tematyki kursu. 2.Posługuje się terminologią specjalistyczną w języku, w którym prowadzony jest przedmiot. 3.Ma świadomość samokształcenia. <p>W zakresie kompetencji społecznych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Potrafi pracować indywidualnie oraz w grupie, przyjmując w niej różne role. Potrafi kierować zespołem, przyjmując odpowiedzialność za efekty jego pracy. 2. Rozumie rolę doradztwa zawodowego i konieczność uczenia się przez całe życie. 3. Potrafi współpracować w grupie, przyjmując w niej różne role. <p>Efekty kierunkowe zostały wyszczególnione w drukowanej wersji sylabusów</p>	
Kryteria oceniania	Końcowa ocena z kursu stanowi składową punktacji w zakresie wiedzy,

	umiejętności i kompetencji społecznych. Sumowane są punkty uzyskane ze sprawdzianu pisemnego, aktywności, udziału w dyskusjach, frekwencji oraz wykonania zadań dodatkowych. Wiedza weryfikowana jest podczas sprawdzianu pisemnego. Sprawdzian pisemny zawiera dwa pytania problemowe, umożliwiające ocenę umiejętności. Kompetencje społeczne są oceniane w oparciu o udział w zajęciach i dyskusjach tematycznych, frekwencję oraz wykonanie zadań dodatkowych. Wymagany poziom niezbędny do zaliczenia przedmiotu: 60%
Treści programowe - wykłady	
Tematyka wykładów:1.Wymagania i ograniczenia współczesnego rynku pracy (2h) 2.Pracownik w świecie ponowoczesnym. Koniec ery etatów –mozaikowość rynku pracy (2h)3.Rodzaje inteligencji, uczucia w sytuacji zawodowej (2h)4.Role pracownicze, znaczenie ról zadaniowych (2h)5.Koncepcja „Lis i jeź” –specjalizacja w kształtowaniu kompetencji pracowniczych (2h)6.Personal branding (2h) 7.Cechy przywódcy (2h)8.Zarządzanie karierą: formułowanie celów, zarządzanie czasem, planowanie, determinanty odporności na presję czasu i stres (4h)9.Antropologia przestrzeni, budowanie przyjaznego otoczenia (2h)10.Mechanizmy rynku pracy: zasady budowania relacji w kontaktach z osobowościami sprężynującymi, komunikacja w sytuacjach trudnych, korporacyjny poker, relacje toksyczne, destrukcyjny wpływ technik manipulacyjnych (4h)11.Ochrona przed nadużyciami w relacji trudnej, rodzaje przemocy, syndrom współzależnienia, doświadczenie bezradności i bierności (4h)12.	
Treści programowe - ćwiczenia	

Kod przedmiotu	HS-B1L>0001
Nazwa przedmiotu	Psychologia społeczna
Semestr	
Liczba punktów ECTS	2
Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji	
<p>Zna i rozumie złożone zasady funkcjonowania człowieka w społeczeństwie.</p> <p>Zna podstawową terminologię stosowaną w naukach humanistycznych i społecznych: zna podstawy, obszary, modele i fazy.</p> <p>Ma elementarną wiedzę dotyczącą pozyskiwania informacji z zakresu tematyki kursu.</p> <p>Ma podstawową wiedzę o relacjach społecznych i potrafi wskazać związki oraz zależności między naukami humanistycznymi i społecznymi a naukami rolniczymi, leśnymi, weterynaryjnymi oraz przyrodniczymi.</p> <p>Uczy się samodzielnie w sposób celowy.</p>	

Wykorzystuje wszystkie dostępne źródła informacji, w tym elektroniczne, do nauki, przygotowania wystąpień i prezentacji, planowania działań badawczych.

Szuka informacji, analizuje i wykorzystuje literaturę przedmiotu.

Posługuje się terminologią specjalistyczną w języku, w którym prowadzony jest przedmiot.

Ma świadomość samokształcenia.

Rozpoznaje problemy, potrafi działać zgodnie z obowiązującymi standardami i zasadami etycznymi.

Jest gotowy systematycznie aktualizować swoją wiedzę.

Ma świadomość efektów pracy zespołowej i potrafi kierować zespołem oraz współpracować w nim.

Potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role.

Rozumie potrzebę dokończania się przez całe życie.

Potrafi myśleć i działać kreatywnie.

Prawidłowo identyfikuje dylematy związane z podejmowaniem wyborów życiowych i zawodowych.

Kryteria oceniania

Końcowa ocena z kursu stanowi składową punktację w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Sumowane są punkty uzyskane ze sprawdzianu pisemnego, aktywności, udziału w dyskusjach, frekwencji oraz wykonania zadań dodatkowych. Wiedza weryfikowana jest podczas sprawdzianu pisemnego. Sprawdzian pisemny zawiera pytania odtwórcze (sprawdzające opanowanie przekazywanej w trakcie wykładów wiedzy) oraz pytania problemowe (umożliwiające ocenę umiejętności). Kompetencje społeczne są oceniane w oparciu o udział w zajęciach i dyskusjach tematycznych, frekwencję oraz wykonanie zadań dodatkowych. Wymagany poziom niezbędny do zaliczenia przedmiotu: 60%

Treści programowe - wykłady

1. Psychologia społeczna - główne kierunki zainteresowań oraz metody badawcze (2h)
2. Wpływ społeczny i konformizm (2h)
3. Wzorce poznania społecznego (2h)
4. Atrakcyjność interpersonalna (2h)
5. Autoprezentacja - strategie i techniki (2h)
6. Postawy społeczne, sposoby ich kształtowania oraz zmiany (2h)
7. Stereotypy i uprzedzenia społeczne (2h)
8. Agresja interpersonalna (2h)
9. Postawy i zachowania prospołeczne (2h)
10. Procesy grupowe: grupy społeczne a grupy zadaniowe, właściwości grup społecznych, podstawowe procesy grupowe, facylitacja i próżniactwo społeczne (2h)
11. Problemy przywództwa (2h)
12. Dialog międzykulturowy (2h)
13. Umiejętności społeczne (2h)
14. Metody rozwijania umiejętności społecznych (2h)
15. Repetytorium(2h)

Treści programowe - ćwiczenia

Kod przedmiotu	HS-S1L>0019
Nazwa przedmiotu	Skuteczna komunikacja w biznesie
Semestr	
Liczba punktów ECTS	2

Efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji

Po ukończeniu przedmiotu student

W zakresie wiedzy:

1. Student ma podstawową wiedzę z zakresu teorii komunikowania (interpersonalnego i medialnego) przydatną w działalności biznesowej.
2. Student ma podstawową wiedzę na temat relacji społecznych i rządzących nimi prawidłowości.
3. Student ma podstawową wiedzę na temat możliwości praktycznego wykorzystania technik i narzędzi komunikacji w procesie rozwoju organizacji (w kontaktach z pracodawcą, współpracownikami i mediami).

W zakresie umiejętności:

1. Student posiada umiejętność zastosowania wiedzy teoretycznej w określonym obszarze działań komunikacyjnych organizacji – na poziomie interpersonalnym, grupowym i medialnym.
2. Potrafi formułować problemy badawcze pozwalające na rozwiązywanie typowych problemów komunikacyjnych w sytuacjach biznesowych.
3. Student posiada umiejętność przygotowania wystąpień publicznych z zakresu zastosowań komunikologii w biznesie – z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł informacji.

W zakresie kompetencji społecznych:

1. Student rozumie potrzebę ciągłego zdobywania i pogłębiania wiedzy wynikające ze zmienności otoczenia.
2. Student potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role i zadania.

Kryteria oceniania

Treści programowe - wykłady

- 1.Znaczenie społeczne i kierunki rozwoju public relations w systemie demokratycznym (2h)
- 2.Modele teoretyczne oraz fazy procesu public relations. Kreowanie marki (2h)
- 3.Media relations (4h)
- 4.Komunikacja wewnętrzna (2h)
- 5.Kreowanie stosunków z otoczeniem lokalnym (2h)
- 6.Komunikacja międzykulturowa (2h)
- 7.Komunikowanie jako reakcja na sytuację kryzysową (2h)
- 8.Społeczności internetowe (2h)
- 9.Koncepcje CSR (Corporate Social Responsibility). Personal branding (4h)
- 10.Elementy wizualne, materiały fotograficzne i druk w PR (2h)
- 11.Ocena efektywności działań public relations. Monitoring mediów a prawo autorskie (2h)
- 12.Wybrane aspekty prawne public relations (prawo prasowe i autorskie) (2h)
- 13.Repetytorium (2h)

Treści programowe - ćwiczenia

1.3. Opis kierunkowych efektów uczenia się

Kierunkowe efekty uczenia się

Kierunek: Biologia człowieka

Poziom kształcenia: I stopień

Dyscyplina naukowa wiodąca do której odnoszą się efekty uczenia się: nauki biologiczne

Opis efektów uczenia się uwzględnia: uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia, charakterystyki drugiego stopnia właściwe dla kwalifikacji na poziomie 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Symbol	Po ukończeniu studiów I stopnia na kierunku Biologia człowieka absolwent:
Wiedza	
BC_P6S_WG01	Objaśnia teorie i prawa fizyczne oraz chemiczne mające związek ze zjawiskami przyrodniczymi. Objasnia zasady działania podstawowych przyrządów używanych w laboratorium fizycznym i chemicznym.

BC_P6S_WG02	Posiada zaawansowaną wiedzę z zakresu wybranych działów matematyki oraz zna podstawowe metody statystyczne służące do opisu i interpretacji zjawisk i procesów przyrodniczych.
BC_P6S_WG03	Zna technologie informacyjne niezbędne w tworzeniu baz danych, opracowaniu statystycznym i graficznym danych oraz tworzeniu prezentacji multimedialnych.
BC_P6S_WG04	Zna i rozumie molekularne podstawy funkcjonowania organizmów. Objaśnia molekularne podłoże chorób infekcyjnych i genetycznych człowieka.
BC_P6S_WG05	Opisuje budowę organizmów żywych na każdym poziomie organizacyjnym. Wyjaśnia zmiany ewolucyjne w ich budowie w kontekście zmieniających się warunków środowiskowych.
BC_P6S_WG06	Zna procesy fizjologiczne komórek i funkcjonowanie tkanek oraz narządów roślin i zwierząt, ze szczególnym uwzględnieniem człowieka. Objaśnia związki między budową i funkcją poszczególnych organów człowieka i zwierząt.
BC_P6S_WG07	Zna sposoby rozmnażania organizmów żywych. Rozumie proces gametogenezy i opisuje etapy ontogenezy głównych taksonów ze szczególnym uwzględnieniem człowieka.
BC_P6S_WG08	Zna prawa i zagadnienia z zakresu genetyki klasycznej i podstaw dziedziczenia oraz prawa genetyki populacji w kontekście teorii ewolucji. Odróżnia mechanizmy dziedziczenia cech ilościowych i jakościowych. Zna podstawy genomiki.
BC_P6S_WG09	Zna historię powstawania i budowę Ziemi. Rozpoznaje najważniejsze minerały i przypisuje je do odpowiedniej epoki geologicznej.
BC_P6S_WG10	Wskazuje pozycję systematyczną i chronologiczną najważniejszych form wymarłych roślin i zwierząt. Opisuje ich budowę anatomiczną i wyjaśnia związki z warunkami środowiskowymi. Wymienia najważniejsze etapy filogenezy człowieka.
BC_P6S_WG11	Zna rodzaje i zasady systematyki oraz taksony roślin i zwierząt. Opisuje podstawowe taksony zwierząt, szczególnie Naczelnych, w aspekcie ewolucyjnym.
BC_P6S_WG12	Zna teorie wyjaśniające powstanie i ewolucję życia na Ziemi. Zna dowody ewolucji z zakresu różnych dziedzin biologii. Zna i rozumie podstawowe mechanizmy i prawa ewolucji.
BC_P6S_WG13	Rozumie podłoże i objaśnia znaczenie bioróżnorodności ze szczególnym uwzględnieniem zróżnicowania wewnątrzgatunkowego człowieka.
BC_P6S_WG14	Zna w zaawansowanym stopniu pojęcia z zakresu ekologii i poziomy organizacji systemów ekologicznych. Identyfikuje problemy i czynniki, zwłaszcza antropogeniczne, wpływające na zmiany lub degradację ekosystemów. Zna podstawy organizacyjne i prawne ochrony przyrody i środowiska w Polsce i Unii Europejskiej.

BC_P6S_WG15	Nazywa i opisuje działy antropologii i historię ich rozwoju oraz objaśnia ich związki z innymi dyscyplinami przyrodniczymi i humanistycznymi.
BC_P6S_WG16	Wskazuje i wybiera najbardziej przydatne metody w badaniach biologicznych, szczególnie antropologicznych. Zna sposoby pozyskiwania i kolekcjonowania materiałów osteologicznych i zabytków archeologicznych.
BC_P6S_WK17	Zna ogólne zasady ekonomii i marketingu.
BC_P6S_WK18	Rozumie fundamentalne zjawiska i procesy przyrodnicze oraz ich związki z licznymi dyscyplinami pokrewnymi. Wskazuje możliwości praktycznego wykorzystania zdobytej wiedzy w życiu społeczno-gospodarczym. Rozumie zagrożenia i problemy etyczno-moralne związane z rozwojem biologii.
BC_P6S_WK19	Zna i rozumie najważniejsze zasady prawa, ochrony własności intelektualnej. Rozumie sens i zasady działania komisji bioetycznych.
BC_P6S_WK20	Zna podstawowe zasady BHP i ergonomii. Zna zasady pierwszej pomocy przedmedycznej.
BC_P6S_WK21	Rozumie podstawowe zasady funkcjonowania i rozwoju różnych form przedsiębiorczości.
Umiejętności	
BC_P6S_UW01	Przeprowadza proste reakcje chemiczne, wykonuje analizy ilościowe i jakościowe. Sprawnie i bezpiecznie posługuje się przyrządami używanymi w laboratoriach chemicznych.
BC_P6S_UW02	Potrafi zmierzyć wielkości fizyczne i wykonać stosowne obliczenia. Sprawnie i bezpiecznie posługuje się przyrządami pomiarowymi.
BC_P6S_UW03	Stosuje metody statystyczne i obliczenia matematyczne do opisu zjawisk oraz analizy danych.
BC_P6S_UW04	Stosuje właściwe technologie informacyjne w tworzeniu baz danych, opracowaniu statystycznym i graficznym danych oraz w pozyskiwaniu i przetwarzaniu informacji.
BC_P6S_UW05	Prawidłowo przeprowadza pomiary antropometryczne. Interpretuje wyniki oraz formułuje wnioski, wykorzystując terminologię naukową z zakresu biologii człowieka.
BC_P6S_UW06	Analizuje rozwój fizyczny i motoryczny dzieci, właściwie ocenia nieprawidłowości rozwoju i budowy ciała.
BC_P6S_UW07	Analizuje genetyczne uwarunkowania budowy i funkcji organizmu człowieka. Wykorzystuje metody obliczeń stosowane w genetyce populacyjnej do modelowania składu genetycznego populacji.
BC_P6S_UW08	Rozpoznaje i klasyfikuje skały i określa ich wiek geologiczny, a na tej podstawie datuje towarzyszące im formy życia.
BC_P6S_UW09	Oznacza przynależność rodzajową lub gatunkową organizmów mających wpływ na zdrowie i gospodarkę człowieka. Interpretuje ich cechy morfologiczne,

	fizjologiczne i behawioralne w kontekście adaptacji do koegzystencji z człowiekiem.
BC_P6S_UW10	Objaśnia interakcje między poszczególnymi elementami ekosystemu w różnych strefach geograficznych. Identyfikuje skutki antropopresji i ocenia zagrożenia środowiska naturalnego. Ocenia tryb życia człowieka pod kątem wpływu na zdrowie w populacjach współczesnych i pradziejowych.
BC_P6S_UW11	Stosuje zasady BHP i ergonomii w laboratoriach i w pracy terenowej. Ocenia podstawowe parametry środowiska pracy.
BC_P6S_UW12	Posiada umiejętność przygotowania sprawozdania, pracy projektowej, referatu oraz innych prac pisemnych lub prezentacji multimedialnych.
BC_P6S_UK13	Na podstawie fachowego piśmiennictwa formułuje argumenty dotyczące etycznych i moralnych problemów nowoczesnej biologii i antropologii. Potrafi je przedyskutować.
BC_P6S_UK14	Postępuje się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.
BC_P6S_UO15	Planuje zadania badawcze z zakresu biologii człowieka. Organizuje pracę indywidualną oraz w zespole. Podejmuje właściwe decyzje o doborze technik badawczych i potrafi je zastosować.
BC_P6S_UU16	Rozumie potrzebę uczenia się i uzupełniania wiedzy przez całe życie.
Kompetencje społeczne	
BC_P6S_KK01	Wykazuje zainteresowanie systematyczną aktualizacją wiedzy z zakresu biologii i dyscyplin pokrewnych. Krytycznie ocenia posiadaną wiedzę oraz informacje dotyczące biologii człowieka podawane w mass-mediach.
BC_P6S_KO02	Jest wrażliwy na przyrodę i świadomy znaczenia bioróżnorodności. Aktywnie propaguje ochronę i dba o jakość środowiska naturalnego. Propaguje zachowania prozdrowotne i proekologiczne.
BC_P6S_KO03	Jest przygotowany do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy oraz działalności na rzecz środowiska społecznego.
BC_P6S_KR04	Jest zorientowany na efektywną i bezpieczną współpracę. Dbą o bezpieczeństwo pracy własnej i innych. Przestrzega zasad etyki zawodowej.
BC_P6S_KR05	Właściwie postrzega zróżnicowanie biologiczne i kulturowe, wewnątrz- i międzypopulacyjne człowieka. Zgodnie z zasadami etyki promuje równość wszystkich ludzi.

Oznaczenia:

BC – nazwa kierunku,

P6S - studia pierwszego stopnia,

WG – wiedza w kategorii zakres i głębia,

WK – wiedza w kategorii kontekst,

UW – umiejętność w kategorii wykorzystanie wiedzy,

UK – umiejętność w kategorii komunikacji,

UO – umiejętność w kategorii organizacji pracy,
UU – umiejętność w kategorii uczenia się,
KK – kompetencja społeczna w kategorii krytycznej oceny,
KO – kompetencja społeczna w kategorii odpowiedzialności,
KR – kompetencja społeczna w kategorii roli zawodowej.